

**VALSTYBĖS ĮMONĖS IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS 2020 METŲ
VEIKLOS ATASKAITA**

**VALSTYBĖS ĮMONĖS
IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS
2020 METŲ VEIKLOS ATASKAITA**

2021-03-31 Nr. At-1090 (1.195)
Visaginas

IŠŠŪKIAI ŠIANDIEN. ATSAKOMYBĖ AMŽIAMS

TURINYS

TURINYS	2
ĮŽANGINIS GENERALINIO DIREKTORIAUS ŽODIS	3
VALDYBOS KREIPIMASIS	5
BENDRA INFORMACIJA APIE ĮMONĘ	6
PAGRINDINIAI ĮMONĖS VEIKLOS IR FINANSINIAI RODIKLIAI	7
INFRASTRUKTŪRA, ORGANIZACINĖ STRUKTŪRA, REGULIACINĖ APLINKA	8
ĮMONĖS VEIKLOS FINANSAVIMAS	14
ĮMONĖS VALDYMAS	17
ĮMONĖS STRATEGIJA	26
SPECIALIEJI ĮPAREIGOJIMAI IR VALSTYBĖS LŪKESČIAI	30
VEIKLOS APŽVALGA	32
COVID-19 PANDEMIJOS IŠŠŪKIAI	51
INVESTICINIAI PROJEKTAI	53
REIŠMINGI ĮVYKIAI	61
ĮMONĖS VEIKLOS IR FINANSINIŲ RODIKLIŲ ANALIZĖ	65
RIZIKŲ VALDYMAS	78
DARBUOTOJAI IR DARBO UŽMOKESTIS	81
SOCIALINĖS ATSAKOMYBĖS ATASKAITA	88
ĮMONĖS VEIKLA SUINTERESUOTOS ŠALYS IR JŲ LŪKESČIAI	89
RIZIKOS SOCIALINĖS ATSAKOMYBĖS SRITYSE	91
SOCIALINIS ASPEKTAS. ATSAKOMYBĖ DARBUOTOJAMS	91
SOCIALINIS ASPEKTAS. DARBUOTOJŲ SAUGA IR SVEIKATA	98
SOCIALINIS ASPEKTAS. ATSAKOMYBĖ VISUOMENEI IR VIETINEI BEDRUOMENEI	101
APLINKOS APSAUGA	104
EKONOMINIS ASPEKTAS. VEIKLOS EFEKTYVINIMAS, ENERGETINIŲ RESURSŲ TAUPYMAS	109
EKONOMINIS ASPEKTAS. VADYBOS SISTEMA IR VIDAUS KONTROLĖ	111
EKONOMINIS ASPEKTAS. SKAIDRUMAS	120
VEIKLOS IR FINANSINĖ PROGNOZĖ	128

IŽANGINIS GENERALINIO DIREKTORIAUS ŽODIS

Mūsų įmonei ir darbuotojams šie metai atnešė didelį iššūkį – COVID-19 pandemiją. Išmokome dirbti ir gyventi kitaip. Pandemija pakoregavo mūsų darbo planus, kasdieninę veiklą, darbo organizavimą, kolegų bendravimą. Šiandien dirbame pasikeitusiomis sąlygomis, tačiau visi darbai vyksta pagal planą: palaipsniui artėjame pagrindinės misijos link – saugiai ir efektyviai įgyvendinti išskirtinį projektą, nutraukiant dviejų RBMK tipo reaktorių eksploatavimą bei saugiai sutvarkant radioaktyvias atliekas. Blokuose pradėjome ir sėkmingai vykdėme pažeisto kuro tvarkymo darbus - svarbią veiklą, kuri pirmą kartą atliekama RBMK tipo atominėse elektrinėse. Pažeisto kuro tvarkymas yra naujas, techniškai sudėtingesnis ir imlesnis laikui technologinis procesas. Visas pažeistas kuras užims 22 konteinerius iš 190.

Pasiekėme rezultatus infrastruktūros įrengimo projektuose, kurių įgyvendinimas ne visada vyko sklandžiai. Baigiame trumpaamžių labai mažo aktyvumo atliekų atliekyno statybos darbus, po kurių planuojame pradėti statybos užbaigimo procedūras bei atliekyno eksploatavimą. Kietųjų radioaktyviųjų atliekų saugojimo kompleksas eksploatuojamas “karštųjų” bandymų apimtyje, laukiame mažo ir vidutinio aktyvumo trumpaamžių atliekų atliekyno konkurso rezultatų. Išmontavimo darbus atliekame pagal planą, nepaisant metų pradžioje sustabdyto proceso ir darbo sudėtingomis pandemijos sąlygomis. Bendro darbo dėka pavyko demonstruoti pažangą ir konkrečius darbo rezultatus Europos Komisijai ir tokiu būdu parodyti, kad esame nusipelnę adekvataus finansavimo ateinantiems 7-iems metams. Mums skirti 552 mln. eurų Europos Sąjungos paramos 2021-2027 m. finansinėje perspektyvoje padės užtikrinti, kad pagrindiniai atominės elektrinės išmontavimo ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo infrastruktūros projektai vyks taip, kaip ir numatyta, šios finansinės perspektyvos ribose.

Radioaktyviųjų atliekų tvarkymo ir saugojimo klausimai tampa vis aktualesni tiek visuomenėje, tiek politiniame lygmenyje. Maišiagalos RAS eksploataavimo nutraukimas ir giluminio radioaktyviųjų atliekų atliekyno projektas susilaukia vis daugiau dėmesio. Suprasdami šių projektų specifika, turime užtikrintai judėti į priekį ir laikytis maksimalaus informavimo, atvirumo ir bendradarbiavimo nuostatos, todėl daug dėmesio bus skiriama visuomenės supažindinimui ir projektų viešinimui.

Siekdami tobulinti branduolinės energetikos eksploataavimo nutraukimo valdymo, kontrolės ir prevencijos sistemą, bei sumažinti neigiamą poveikį aplinkai, ekosistemai ir gyventojams, po beveik metus trukusių parengiamųjų darbų, pasirašėme projekto „Radioaktyviųjų atliekų tvarkymo saugumo didinimas Ignalinos atominėje elektrinėje“ bendradarbiavimo sutartį su Norvegijos radiacijos ir branduolinės saugos tarnyba ir Valstybine atominės energetikos saugos inspekcija. Bendro tikslo pasiekimas prisidės prie saugaus radioaktyviųjų atliekų tvarkymo, užtikrinant, kad ateities kartos nepaveldėtų nepagrįstos radioaktyviųjų atliekų tvarkymo naštos.

Pandemija įnešė didelį neapibrėžtumą vykdomoms veikloms ir darbuotojų susirūpinimą dėl ateities. Džiugina, kad pavyko išlaikyti darbuotojų įsitraukimą į darbą ir psichologinį įgalinimą aukštame lygyje. Sieksime ateityje išlaikyti ir efektyvinti administracijos dialogą su darbuotojais ir juos atstovaujančiomis profesinėmis sąjungomis.

2020 m. spalio 5 d. patvirtintas Valstybės lūkesčių laiškas ypatingą dėmesį skiria mūsų įsipareigojimui saugiai vykdyti eksploataavimo nutraukimo darbus, tvarkyti radioaktyvias atliekas, taip pat didinti energetinių resursų naudojimo efektyvumą. Prisidėdami prie darnios energetikos plėtros, pradėjome vystyti saulės elektrinės saviems poreikiams tenkinti projektą. Vartojant ekologišką saulės elektrinių gaminamą elektros energiją galėtume prisidėti prie švaresnės aplinkos kūrimo bei sumažinti išlaidas už elektros energiją. Ateinantiems metams numatyti kuro iškrovimo, įrangos išmontavimo, statinių griovimo bei radioaktyviųjų atliekų tvarkymo infrastruktūros įrengimo projektų tikslai yra ambicingi. Turime kartu siekti nustatytų terminų ir išlaikyti įgyvendinamų projektų pagreitį. Artėjame prie

VALSTYBĖS ĮMONĖS IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS 2020 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

didžiausio iššūkio – reaktorių aktyviosios zonos išmontavimo projekto, kurio pradžia ir vykdymas darys įtaką tolimesnei IAE eksploatavimo nutraukimo sėkmei.

Kartu toliau sėkmingai bendradarbiaukime šiame atsakingų darbų laikotarpyje.

Generalinis direktorius

Audrius Kamienas

VALDYBOS KREIPIMASIS

Mielieji,

2020 m. valstybės įmonei Ignalinos atominėi elektrinei buvo sėkmingi, įgyvendinant rašte dėl valstybės lūkesčių, susijusių su įmonės veikla, numatytus socialinės ilgalaikės naudos ir veiklos efektyvumo didinimo tikslus. Covid-19 pandemija neabejotinai koregavo darbuotojų bei rangovų darbų atlikimo būdą ir terminus. Tačiau į sprendimų paiešką bendrai įsitraukus tiek vadovybei, tiek darbuotojų atstovams, buvo surasti būdai tolimesnei įmonės veiklai bei darbuotojų saugumui užtikrinti net ir stipriai pasikeitusiomis sąlygomis. Dėkoju už visų supratingumą ir aukštą įsitraukimą šiuo sudėtingu laikotarpiu.

Įmonės valdysena 2019-2020 m. įvertinta aukštu "A" lygio rodikliu. Liepos mėnesį darbą pradėjo naujos sudėties valdyba, buvo sudarytas naujos sudėties audito ir rizikų komitetas bei pakoreguota vidaus audito atskaitomybė, užtikrinant efektyvų trijų linijų modelio veikimą. Tai dar labiau sustiprins skaidrios, tvarios ir efektyvios valdysenos principais veikiančios įmonės modelį.

Ypatingai svarbu paminėti, kad liepos 21 d. patvirtinta 552 mln. eurų ES parama įmonės veiklai 2021-2017 m. finansinėje perspektyvoje. Tuo pačiu paliktas nepakeistas 14 proc. Lietuvos indėlis, ko ir buvo siekiama. Tai užtikrina, kad pagrindiniai išmontavimo ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo infrastruktūros projektai vyks taip, kaip ir numatyta šios finansinės perspektyvos ribose.

Šalia įmonei įprastų išmontavimo bei radioaktyviųjų atliekų tvarkymo veiklų 2020-aisias reikšmingai pasistūmėta į priekį, įgyvendinant įmonės nusibrėžtą trečiąją strateginę kryptį – integruotis į tarptautinę branduolinės energetikos objektų eksploatavimo nutraukimo rinką. Pirmas sėkmingas dalyvavimas Salaspils branduolinio tyrimų reaktoriaus išmontavimo konkurse suteikia vilčių, kad ši ekspertinių paslaugų sritis ateityje bus sėkmingai vystoma ir įmonės darbuotojai turės galimybes panaudoti savo sukauptas žinias ateityje ir įsitraukti į kitų šalių projektus.

Branduolinio objekto išmontavimo projektų unikalumas sukelia daug neapibrėžtumų ir rizikų įmonės veikloje. Tam suvaldyti reikalinga itin aukšta darbuotojų profesinė kvalifikacija bei motyvacija. 2021 m. ypatingas dėmesys skiriamas atlygio politikos formavimui, darbuotojų ugdymui bei atitinkamo veiklos vertinimo sistemos sukalibravimui. Be abejo, kaip ir iki šiol, aukščiausias prioritetas bus skiriamas saugai bei veiklos skaidrumo užtikrinimui.

2021 m. yra itin svarbūs tiek dėl baigiamų, tiek ir naujai startuojančių projektų. Svarbu paminėti, kad 2021-aisiais metais bus renkama, kas rengs galingiausių pasaulyje RBMK reaktorių šerdies išmontavimo projekto konceptą. Taip pat pradėdami pirmieji tiriamieji darbai dėl giluminio atliekyno, kuriame ateityje bus saugomas panaudotas branduolinis kuras bei kitos ilgaamžės radioaktyvios atliekos, įrengimo vietos parinkimo. Sėkmingam šių strateginių projektų įgyvendinimui prireiks ne tik įmonės darbuotojų profesionalumo bei pastangų, bet ir glaudaus Lietuvos bei Europos institucijų bendradarbiavimo.

Tikiu, kad 2021 m. toliau tęsime pradėtus darbus ir bendradarbiaudami su susijusiomis institucijomis kokybiškai bei laiku pasiruošime būsimų strateginių projektų įgyvendinimui.

Valdybos pirmininkas

Darius Jasinskis

BENDRA INFORMACIJA APIE ĮMONĖ

Valstybės įmonės Ignalinos atominė elektrinė (toliau – įmonė) yra viešąjį interesą tenkinanti įmonė, kurios vienvaldis savininkas yra valstybė, o pagrindinė funkcija – vykdyti Lietuvos Respublikos Vyriausybės iškeltą uždavinį – Ignalinos atominės elektrinės (toliau – IAE) eksploatavimo nutraukimą. Savininko teisės ir pareigos įgyvendinamos per Vyriausybės įgaliotą instituciją Lietuvos Respublikos energetikos ministeriją.

Kontaktiniai duomenys	
Įmonės pavadinimas	VĮ Ignalinos atominė elektrinė
Teisinė forma	Valstybės įmonė
Registruota	1995 m. gegužės 31 d. Lietuvos Respublikos juridinių asmenų registre ¹
Įmonės kodas	255450080
PVM mokėtojo kodas	LT 554500811
Buveinės adresas	Valstybės įmonė Ignalinos atominė elektrinė Elektrinės g. 4, K47, Drūkšinių k., LT-31152 Visagino sav.
Kontaktai	Tel. +370 386 28985, faks. +370 386 24396 el. paštas iae@iae.lt ; info@iae.lt
Internetinė svetainė	https://www.iae.lt/
Komunikacijos skyriaus vadovė	el. paštas Natalija.Survila@iae.lt tel. +370 386 28242 mob. +370 686 34153
Biuro Vilniuje adresas	Mėnulio g. 11, LT-04326 Vilnius, tel. +370 5 259 5464

Ataskaitinis laikotarpis

Valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės 2020 m. metinė veiklos ataskaita apima ataskaitinį laikotarpį nuo 2020 m. sausio 1 d. iki 2020 m. gruodžio 31 d., taip pat nušviečiant reikšmingus įvykius, pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui – nuo 2021 m. sausio 1 d. iki 2021 m. kovo 28 d.

Atskiros darnaus vystymosi ataskaitos įmonė nerengia (tai ir nėra privaloma), tačiau šioje metinėje veiklos ataskaitoje pateikiama integruota darnaus vystymosi – kitaip socialinės atsakomybės – ataskaita.

¹ Nepriklausomoje Lietuvoje VĮ IAE pirmą kartą įregistruota Ignalinos rajono valdyboje 1991 m. rugsejo 11 d.

PAGRINDINIAI ĮMONĖS VEIKLOS IR FINANSINIAI RODIKLIAI

		2018 m.	2019 m.	2020 m.
Pirmojo ir aukštesnio lygio įvykių pagal INES skalę skaičius, <i>vnt</i>		0	0	0
Panaudoto branduolinio kuro iškrovimas, <i>vnt.</i>	konteinerių	47	49	37
	PBKr ²	4 277	4 459	2 988
IAE įrangos išmontavimas, <i>tonų</i>		5 104	5 895,9 ³	7 791,5 ⁴
Radioaktyviųjų atliekų tvarkymas, <i>m³</i>	Bendras galutinai apdorotų atliekų kiekis	3 451	6 934,76	8 809,3
	A klasės KRA ⁵ apdorojimas	3 277	3 046,7	3 069,4
	B ir C klasių KRA apdorojimas	0	164,77	59,73
	D ir E klasių KRA apdorojimas	0	20,43	33,9
	B ir C klasių SRA ⁶ apdorojimas	174	0	75,92
	Talpinimas į saugyklas	1 003	44,94	103,2
Darbuotojų skaičius ⁷		1 901	1 837	1 800
Aplinkos apsaugos užtikrinimas, <i>Bq</i>	Į orą išmestų radioaktyviųjų medžiagų aktyvumas	7,7 x 10 ⁹	5,5 x 10 ⁹	1,1 x 10 ¹¹
	Į vandenį pašalintų radioaktyviųjų medžiagų aktyvumas	8,6 x 10 ¹⁰	6,3 x 10 ¹⁰	6,45 x 10 ¹⁰
Įmonės turtas, <i>mln. eurų</i>		625,48	580,82	530,87
Finansavimas, <i>mln. eurų</i>	ES lėšos	61,59	59,41	46,30
	LT lėšos	12,19	13,57	13,48
Bendros įmonės išlaidos, <i>mln. eurų</i>		73,78	72,98	59,78
Finansavimo įsisavinimas, <i>proc.</i>		92	86	87

² panaudoto branduolinio kuro rinklė

³ iš jų 1 440,092 t metalo konstrukcijų ir gelžbetonio, likusi dalis – IAE technologinė įranga.

⁴ iš jų 3 579,2 t metalo konstrukcijų ir gelžbetonio, likusi dalis – IAE technologinė įranga.

⁵ kietosios radioaktyviosios atliekos

⁶ skystosios radioaktyviosios atliekos

⁷ kiekvienų metų pabaigoje

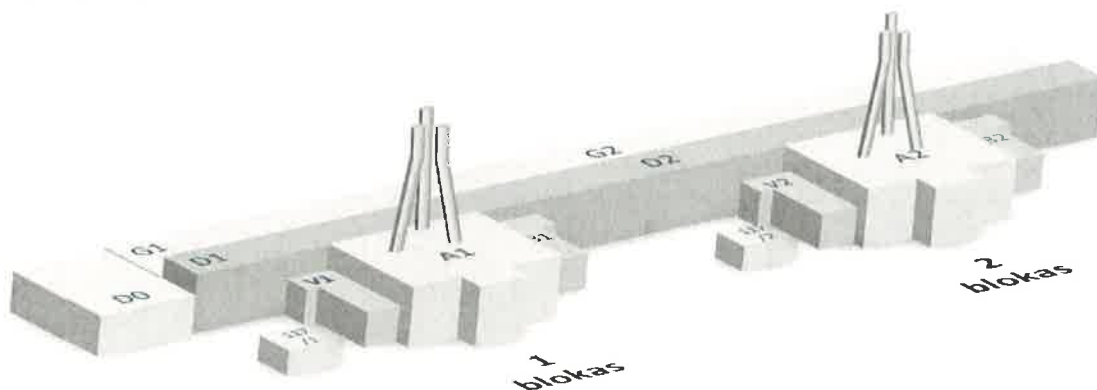
INFRASTRUKTŪRA, ORGANIZACINĖ STRUKTŪRA, REGULIACINĖ APLINKA

Ignalinos atominė elektrinė – vakar

Ignalinos atominės elektrinės statyba buvo pradėta 1974 m. Galinga jėgainė buvo numatyta ne tik Lietuvos poreikiams patenkinti, bet ir palaikyti buvusios Sovietų Sąjungos Šiaurės-Vakarų energetikos sistemos gyvybingumą. Statant IAE, buvo nutiesta 142 km kelių, 50 km geležinkelio bėgių, 390 km ryšio linijų, 334 km elektros energijos perdavimo tinklų bei 164 km šilumos vamzdynų, statybai buvo sunaudota 3 544 000 m³ gelžbetonio konstrukcijų ir 76 480 t armatūros. Elektrą gamino du galingiausi pasaulyje RBMK-1500 tipo reaktoriai, sumontuoti 1-jame ir 2-jame energijos blokuose. 1 ir 2 IAE energijos blokų korpusą, kurio plotis 180 m, ilgis 660 m., sudarė 11 sujungtų pastatų:

- A1, A2 – 1 ir 2 reaktorių pastatai kartu su ventiliacijos vamzdžiais ir elektros tiekimo įrenginiais,
- B1, B2 – 1 ir 2 blokų specialaus cheminio vandens valymo įrenginiai,
- V1, V2 – 1 ir 2 reaktorių pagalbinių technologinių sistemų blokai (reaktorių dujų kontūrai, speciali ventiliacijos sistema ir pan.),
- D0 – bendri šilumos vamzdynai ir priešgaisrinė įranga,
- D1, D2 – 1 ir 2 blokų valdymo, elektros ir deaeratorių (įrenginių, iš vandens šalinančių ištirpusias dujas) patalpos,
- G1, G2 – 1 ir 2 blokų turbinų generatorių salė su pagalbinėmis sistemomis, maitinimo ir šilumos tiekimo įrenginiais.

Kiekvienam energijos blokui buvo priskirti atskiri pastatai (117/1, 117/2) su reaktorių avarinio aušinimo sistemos įranga ir po 6 dyzelinius generatorius, skirtus avariniam elektros tiekimui.

Pirmasis IAE energijos blokas pradėtas eksploatuoti 1983 m. gruodžio 31 d., antrasis – 1987 m. rugpjūčio 18 d. Eksploatavimo metu IAE buvo pagrindinis elektros energijos tiekėjas Lietuvoje, gaminantis 70 – 80 proc. visos šalyje suvartojamos elektros energijos. 1993 m. IAE pagamino 12,26 mlrd. kWh, tais metais branduolinė energija sudarė rekordinę dalį – 88 proc. visos šalyje suvartotos elektros energijos. Projektinis reaktorių eksploatavimo laikas 30 metų, tad pirmasis IAE energijos blokas turėjo būti eksploatuojamas iki 2013 m., o antrasis – iki 2017 m. 2003 m. ratifikavus stojimo į Europos Sąjungą sutartį, pirmasis IAE reaktorius buvo galutinai sustabdytas 2004 m. gruodžio 31 d., antrasis – 2009 m. gruodžio 31 d. Pirmojo bloko stabdymo metu įmonėje dirbo 3 517 darbuotojų, antrojo – 2 354.

Nuo eksploatavimo pradžios iki galutinio sustabdymo energijos blokai dirbo 21-22 metus. Iš viso IAE buvo eksploatuojama 26 metus, per kuriuos pagamino apie 308 mlrd. kilovatvalandžių elektros energijos: pirmame bloke – 137 mlrd., antrame – 171 mlrd.

Ignalinos atominė elektrinė – šiandien

Šiandien vykdomas valstybės iškeltas tikslas – nutraukti IAE eksploatavimą, t.y. išmontuoti nereikalingus pastatus ir įrangą bei saugiai sutvarkyti susidariusias radioaktyvias atliekas. Dėl daugelio priežasčių, tarp kurių svarbus veiksnys turimos darbo jėgos bei IAE eksploatavimo metu įgytos patirties ir žinių panaudojimas, IAE eksploatavimą pasirinkta nutraukti nedelstino išmontavimo būdu, kuriam pritarė visos suinteresuotos šalys. Atsižvelgiant į Europos Sąjungos bei kitų valstybių ir tarptautinių finansų institucijų ilgalaikės ir esminės finansinės pagalbos IAE uždarymui sąlygas, bei remiantis Nacionaline energetikos strategija, 2000 m. Lietuvos Respublikos Seimas priėmė Ignalinos atominės elektrinės pirmojo bloko eksploatavimo nutraukimo įstatymą. 2001 m. vasario 19 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybė patvirtino IAE pirmojo bloko eksploatavimo nutraukimo programą nedelstino išmontavimo būdu, kad IAE eksploatavimo nutraukimas neturėtų sunkių socialinių, ekonominių, finansinių ir poveikio aplinkai pasekmių. Pirmą kartą nutraukti pasaulyje galingiausių RBMK⁸ reaktorių eksploatavimą, didelis iššūkis įmonei ir šaliai, kurį Lietuva priėmė, stodama į Europos Sąjungą. Savo ruožtu, Europos Sąjunga, pripažindama, jog šis analogų neturintis IAE eksploatavimo nutraukimo projektas yra neatitinkanti šalies dydžio ir ekonominio pajėgumo finansinė našta Lietuvai, įsipareigojo teikti adekvačią finansinę paramą. Europos Sąjungos lėšomis finansuojama didžiausia IAE eksploatavimo nutraukimo ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo, įskaitant tam reikalingos infrastruktūros įrengimą, išlaidų dalis, sudaranti apie 86 proc. įmonėje vykdomų projektų vertės. IAE eksploatavimo nutraukimas vykdomas, remiantis galutiniu eksploatavimo nutraukimo planu (toliau – GENP), kuriame aprašyta IAE technologinė įranga, įvertintos eksploatavimo nutraukimo išlaidos, preliminarūs susidarysiančių radioaktyviųjų atliekų kiekiai ir jų tvarkymo būdai, numatyta IAE eksploatavimo nutraukimo strategija ir išdėstytas darbų atlikimo planas. Pagal atnaujintą ir 2020 m. rugpjūčio 11 d. energetikos ministro įsakymu Nr. 1-248 patvirtintą GENP, IAE eksploatavimo nutraukimo kaina, įskaičiavus infliaciją ir rizikas, yra apie 3,3 mlrd. eurų, nacionalinis indėlis vidutiniškai siekia 14 proc., numatoma darbų pabaiga – 2038 m. Nuo 2009 m. iki dabar IAE eksploatavimo nutraukimo procesą koordinuoja Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, perėmusi šią funkciją iš Ūkio ministerijos.

IAE aikštelė, apribota beveik 4 000 m ilgio fizinės saugos perimetru, užima apie 75 ha, teritorija suskirstyta į kontroliuojamą ir stebėjimo zonas pagal radiacinės rizikos kategorijas. Be 1 ir 2 energijos blokų objektų, IAE aikštelėje ir už jos ribų dar yra daug statinių, įrenginių ir inžinerinių tinklų, reikalingų įvairioms su eksploatavimo nutraukimu ir atliekų tvarkymu susijusioms veikloms vykdyti – iš viso įmonė patikėjimo teise valdo 540 statinių, didžioji jų dalis turi būti išmontuota. Eksploatavimo nutraukimas yra vykdomas arba projektuojamas įrangai, esančiai 72 statiniuose, priklausančiuose 6 pagrindiniams IAE branduolinės energetikos objektams (toliau – BEO):

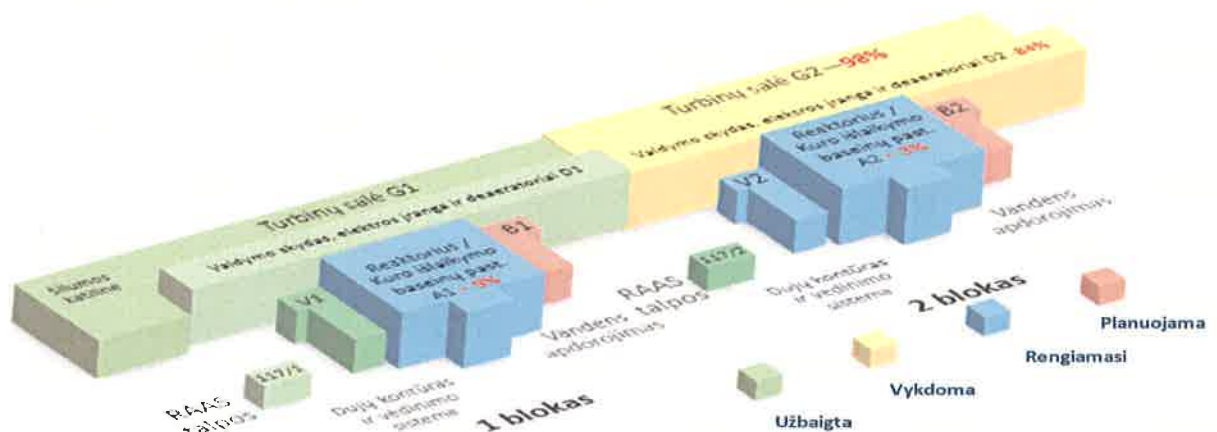
- 1 energijos blokas;
- 2 energijos blokas;
- skystųjų radioaktyviųjų atliekų cementavimo įrenginys;
- skystųjų radioaktyviųjų atliekų bitumavimo įrenginys (bitumuotų radioaktyviųjų atliekų saugykla);
- kietųjų radioaktyviųjų atliekų laikinos saugyklos;
- kietųjų radioaktyviųjų atliekų išėmimo ir pradinio apdorojimo įrenginys.

⁸ RBMK – didelio galingumo (1500 MW), kanalinio tipo branduolinis reaktorius

VALSTYBĖS ĮMONĖS IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS 2020 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

RBMK tipo reaktoriaus aušinimo sistema sudaryta iš vieno kontūro, tai sąlygoja ypač didelius užterštos įrangos kiekius – bendra IAE išmontuotinos įrangos masė yra didesnė nei 16-kos Eifelio bokštų, iš kurių 14,5 būtų užteršti. Tikslų IAE eksploatavimo nutraukimo metu susidarysiančių radioaktyviųjų atliekų kiekį sunku iš anksto nustatyti, tačiau prognozuojama, kad įmonei reikės sutvarkyti daugiau kaip 110 tūkst. m³ trumpaamžių labai mažo, mažo ir vidutinio aktyvumo (A, B, C klasių) ir ilgaamžių mažo ir vidutinio aktyvumo (D ir E klasių) radioaktyviųjų atliekų.

Bendri IAE įrangos ir sistemų bei konstrukcijų išmontavimo ir dezaktyvavimo (nukenksminimas iki 0 užterštumo lygio ir nutraukta radiacinė kontrolė) rodikliai ir planai:

	2010-2020 m.	2010-2038 m. iš viso
Išmontuota, tūkst. tonų		
Įranga	58,4	166,9
Gelžbetonis	5	1 919,4
Nutraukta radiacinė kontrolė, tūkst. tonų		
Įranga	47,9	124,4
Gelžbetonis	3,4	1 754,5

Perėmus VĮ Radioaktyviųjų atliekų tvarkymo agentūros (toliau – RATA) funkcijas, nuo 2019 m. įmonės infrastruktūrą papildė Maišiagalos radioaktyviųjų atliekų saugykla (toliau – MRAS), kurios eksploatavimas taip pat nutraukiamas.

IAE fizinės saugos perimetro ribose yra dar trys BEO, kurių eksploatavimas nenutraukiamas:

- labai mažo aktyvumo trumpaamžių radioaktyviųjų atliekų saugykla (buferinė saugykla, projektas B19-1);
- sucementuotų skystųjų radioaktyviųjų atliekų saugykla 158/2 pastate, kurią planuojama panaudoti laikinam apšvitinto grafito saugojimui;

VALSTYBĖS ĮMONĖS IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS 2020 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

- bitumuotų skystųjų radioaktyviųjų atliekų saugykla 158 pastate, (kurią planuojama pertvarkyti į atliekyną, projektas B20).

Radioaktyviųjų atliekų ir panaudoto branduolinio kuro saugojimui pastatyta, dar statoma arba jau eksploatuojama nauja infrastruktūra. Tai BEO, kurie bus eksploatuojami ir po galutinio IAE eksploatavimo nutraukimo:

- sauso tipo tarpinio saugojimo panaudoto branduolinio kuro saugykla (toliau – SPBKS) (pastatyta ir eksploatuojama nuo 2000 m.);
- laikinoji panaudoto branduolinio kuro saugykla (toliau – LPBKS) (pastatyta ir eksploatuojama nuo 2017 m. pagal B1 projektą);
- kietųjų radioaktyviųjų atliekų tvarkymo ir saugojimo kompleksas (pastatytas 2018 m. pagal B2/3/4 projektą; kietųjų radioaktyviųjų atliekų išėmimo kompleksas B2 jau pramoninėje eksploatacijoje – B2-1 modulis eksploatuojamas nuo 2019 m. gegužės, B2-2 – nuo 2020 m. birželio, o KRA tvarkymo ir saugojimo komplekso B3/4 bandymai su radioaktyviosiomis atliekomis (toliau – „karštieji“ bandymai) taip pat jau atlikti, vyksta priėmimo į pramoninį eksploatavimą procesas);
- labai mažo aktyvumo trumpaamžių radioaktyviųjų atliekų atliekynas (statomas pagal B19-2 projektą);
- trumpaamžių mažo ir vidutinio aktyvumo radioaktyviųjų atliekų paviršinis atliekynas (suprojektuotas ir bus statomas pagal B25 projektą).

Nuo 2019 m. įmonės atsakomybėje yra giluminio ilgaamžių radioaktyviųjų atliekų atliekyno įrengimo projekto vykdymas.

ORGANIZACINĖ ĮMONĖS STRUKTŪRA

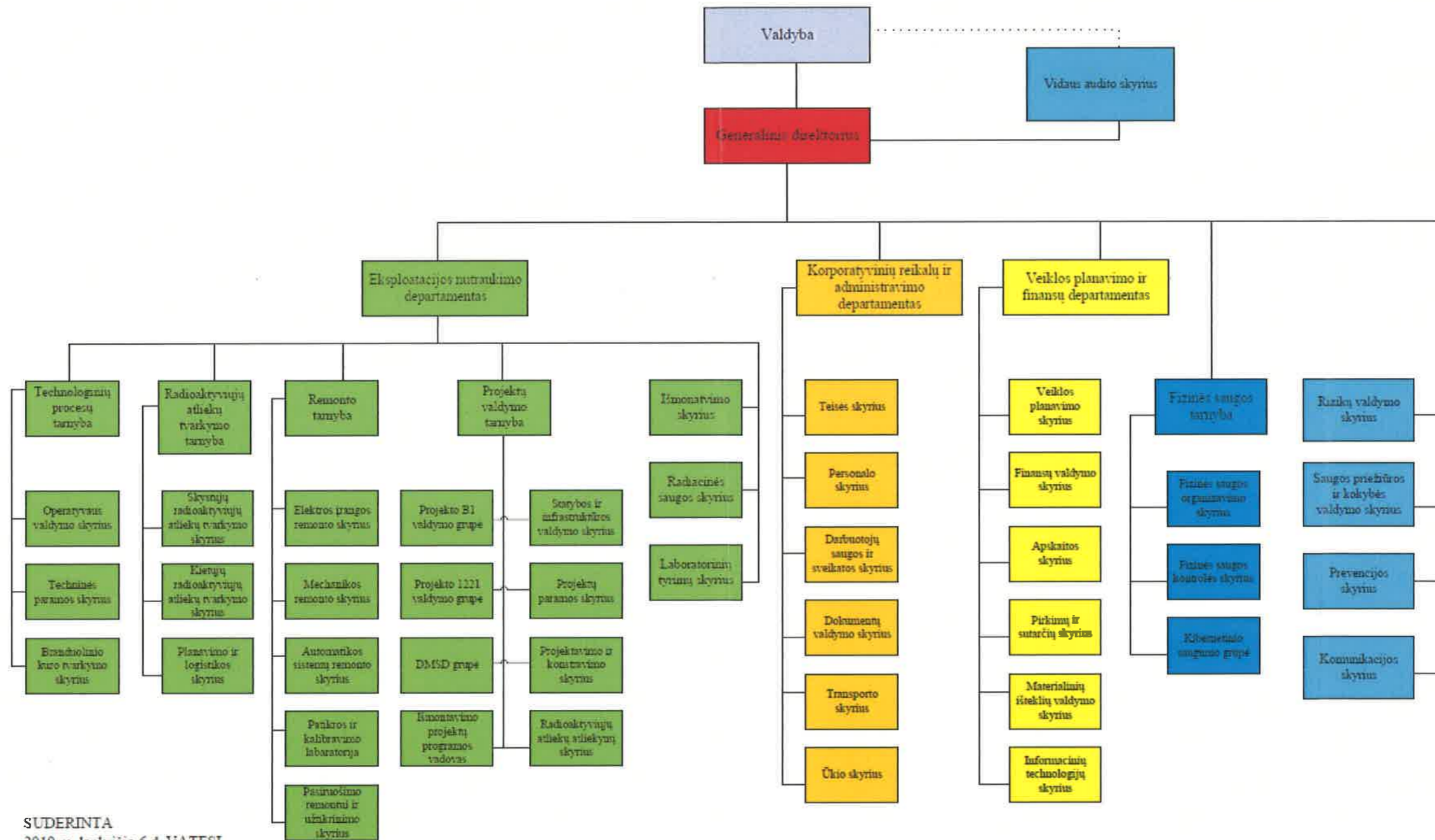
2020 m. gruodžio 31 d, duomenimis įmonėje dirba 1 800 darbuotojų. Pagal atliekamas funkcijas įmonės padaliniai hierarchiniu principu sugrupuoti į 3 departamentus, 4 skyriai – saugos priežiūros ir kokybės valdymo, prevencijos, rizikų valdymo, komunikacijos, yra tiesiogiai pavaldūs įmonės generaliniam direktoriui. Siekiant įdiegti 3 vidaus kontrolės lygį, 2020 m. buvo atliktas įmonės organizacinės struktūros pakeitimas, įgyvendinant vidaus kontrolės skyriaus funkcinę nepriklausomybę – nuo 2021 m. sausio 1 d. įmonės vidaus kontrolės skyrius organizacinėje struktūroje yra tiesiogiai pavaldus generaliniam direktoriui, o funkcinė prasme – pavaldus valdybos audito ir rizikų komitetui.

Nuo 2018 m. birželio mėn. įmonei vadovauja Audrius Kamienas, Energetikos ministro įsakymu paskirtas eiti VĮ IAE generalinio direktoriaus pareigas penkerių metų kadencijai.

Diagramoje atvaizduota įmonės organizacinė struktūra, galiojanti nuo 2021 m: sausio 1 d.

VALSTYBĖS ĮMONĖS IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS
 ORGANIZACINĖ STRUKTŪRA
 (nuo 2021-01-01)
 2020 m. gruodžio 9 d. Nr. DVSta-0121-1V13
 Visaginas

NUSTATYTA
 Valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės valdybos sprendimu
 (2020 m. gruodžio 9 d. protokolas Nr. VVP-3(1.160E))

SUDERINTA
 2019 m. lapkričio 6 d. VATESI
 raštu Nr. (11.19-33)22.1-748

REGULIACINĖ APLINKA ĮMONĖS BRANDUOLINEI SAUGAI

Branduolinės saugos įsakymo reguliavimo srityje šiuo metu įmonėje galioja Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos (toliau – VATESI) licencijos, išduotos eksploatuoti BEO:

- Licencija Nr. 12/99(P) IAE pirmojo energijos bloko eksploatacijai;
- Licencija Nr. 2/2004 IAE antrojo bloko eksploatacijai;
- Licencija Nr. 3/2000(P) IAE PBKSS eksploatacijai;
- Licencija Nr. 1/2006 IAE cementuotų radioaktyviųjų atliekų saugyklos eksploatacijai;
- Licencija Nr. 16.1-87(2013) IAE labai mažo aktyvumo radioaktyviųjų atliekų saugyklos eksploatacijai;
- Licencija Nr. 16.1-91(2016) IAE panaudoto branduolinio kuro saugyklos, pastatytos pagal techninį projektą Nr. 05IO0203000, eksploatacijai (Laikinoji panaudoto branduolinio kuro saugykla);
- Licencija Nr. 16.1-93(2017) eksploatuoti radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įrenginį, pastatytą pagal techninį projektą Nr. 05IO0204000 (Kietųjų radioaktyviųjų atliekų išėmimo ir pradinio apdorojimo įrenginys, B2-1 projektas);
- Licencija Nr. 16.1-94(2017) eksploatuoti radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įrenginį ir radioaktyviųjų atliekų saugyklą, pastatytus pagal techninį projektą Nr. 05IO0204000 (Kietųjų radioaktyviųjų atliekų tvarkymo ir saugojimo įrenginiai, B3/4 projektas);
- Licencija Nr. 16.1-90(2016) Maišiagalos radioaktyviųjų atliekų saugyklos eksploatacijai.

Taip pat dvi VATESI licencijos, išduotos statyti ir eksploatuoti BEO: Licencija Nr. 16.1-89(2015) statyti ir eksploatuoti trumpaamžių labai mažo aktyvumo radioaktyviųjų atliekų atliekyną, B19-2 projektas; Licencija Nr. 16.1-95(2017) statyti ir eksploatuoti radioaktyviųjų atliekų atliekyną, pastatytą pagal techninį projektą Nr. SM1301P25 (mažo ir vidutinio aktyvumo trumpaamžių atliekų radioaktyviųjų paviršinį atliekyną, B25 projektas).

ĮMONĖS VEIKLOS FINANSAVIMAS

Pagrindinė įmonės veikla yra orientuota į valstybės **specialiųjų įpareigojimų vykdymą** ir vykdoma sąnaudų kompensavimo principu, t.y. dotuojama Europos Sąjungos bei Lietuvos Respublikos lėšomis.

Lėšos iš Europos Sąjungos IAE eksploatavimo nutraukimui ir susijusioms išlaidoms finansuoti patenka iš Ignalinos programos fondo (toliau – **IP**) ir **TIENRF**, iš Lietuvos Respublikos biudžeto – Ignalinos programos administravimo Lietuvoje programos bendrojo finansavimo lėšų (toliau – **BF**) ir įmonės sukauptų nuosavų lėšų:

- **IP** lėšomis finansuojamos IAE eksploatavimo nutraukimo metinės veiklos ir su jomis susijusios išlaidos – darbo užmokesčiui, energetiniams ištekliams, prekių, paslaugų ir išorinių darbų pirkimui, bei infrastruktūros įrengimui.
- **TIENRF** fondo lėšos naudojamos investiciniams (infrastruktūriniais) projektams B1, B3/4, B25, projektams, susijusiems su panaudoto branduolinio kuro tvarkymu – LPBKS „karštos kameros“ modifikacijai (projektas 1225), kuro išlaikymo baseinų dugno valymo darbams (projektas 3103), bei užsienio konsultantų paslaugoms finansuoti.
- **BF** lėšomis finansuojami mokesčiai, susiję su darbo užmokesčiu, išaitinės išmokos darbuotojams, kiti mokesčiai.
- **Įmonės nuosavos lėšos** skiriamos išmokoms pagal kolektyvinę sutartį, su darbo santykiais susijusioms išmokoms, energetinių resursų išlaidoms, kurios nefinansuojamos IP lėšomis. Sukauptos įmonės lėšos (įskaitant investuotas į Lietuvos Respublikos Vyriausybės vertybinius popierius) 2020 m. gruodžio 31d. duomenimis yra 61,01 mln. eurų. Jos naudojamos kaip apyvartinės lėšos bei rezervas vienerių metų veiklai.

Nuo 2020 m. sausio 1 d. įmonė negauna lėšų iš IAE eksploatavimo nutraukimo fondo (buvęs ENF), nes Lietuvos Respublikos Seimui pateiktas įstatymo projektas dėl fondo likvidavimo.

Kitai įmonės veiklai – susijusiai su iš visos Lietuvos teritorijos surinktų radioaktyviųjų atliekų tvarkymu, MRAS eksploatavimo nutraukimu, giluminio atliekyno įgyvendinimo projektu ir pan., skirtus finansavimo šaltinius papildė:

- nuo 2020 m. birželio mėn. finansavimo šaltinius papildė Europos ekonominės erdvės ir Norvegijos finansinio mechanizmo lėšos (toliau – **NOR**) pagal programą „Aplinkosauga, energetika, klimato kaita“ projekto „Radioaktyviųjų atliekų tvarkymo saugumo didinimas Ignalinos atominėje elektrinėje“ vykdymui (15 proc. nuo panaudotų šiam projektui lėšų yra įsipareigojusi padengti Lietuvos Respublika iš savo biudžeto). **NOR** lėšomis finansuojama veikla, susijusi su IAE saugyklose laikomų radioaktyviųjų atliekų tvarkymu, kontrole ir neigiamo poveikio aplinkai, ekosistemai bei gyventojams prevencija. Dalis lėšų skirta padengti pradinį giluminio atliekyno įrengimo projekto įgyvendinimo etapus, kita – radioaktyviųjų atliekų tvarkymui, eksploatavimo nutraukimo procesų tobulinimui bei darbuotojų kompetencijos vystymui.
- MRAS eksploatavimo nutraukimui finansuoti yra skiriamos Europos Sąjungos Sanglaudos fondo lėšos, koordinuojamos APVA (toliau – **APVA**).
- Lėšos iš Lietuvos Respublikos biudžeto pagal Nacionalinės energetikos strategijos tikslus įgyvendinančios Energetikos ministerijos programos priemonę „Saugus radioaktyviųjų atliekų tvarkymas ir atliekynų eksploatavimas“ (toliau – **BF/NES VB**) yra skirtos finansuoti išlaidas radioaktyviųjų atliekų surinkimui iš visos Lietuvos teritorijos, tolesniam jų tvarkymui bei daliai giluminio atliekyno įgyvendinimo projekto darbų.

VALSTYBĖS ĮMONĖS IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS 2020 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

Finansavimo šaltinis, sutrumpintas pavadinimas	Lėšų administratorius	Panaudojimas
Europos Sąjungos lėšos		
Tarptautinis Ignalinos eksploatavimo nutraukimo rėmimo fondas - <i>TIENRF</i>	Europos rekonstrukcijos ir plėtros bankas (toliau – ERPB)	Infrastruktūriniam projektams
Europos Sąjungos Ignalinos programos fondas - <i>IP</i>	Centrinė projektų valdymo agentūra prie LR Finansų ministerijos (toliau – CPVA)	Išlaidos personalui, energetiniams ištekliams, eksploatacinės išlaidos, energetiniai ištekliai, infrastruktūriniam ir kitiems projektams
Europos Sąjungos Sanglaudos fondas - <i>APVA</i>	Aplinkos projektų valdymo agentūra	Maišiagalos RAS eksploatavimo nutraukimas
Europos ekonominės erdvės ir Norvegijos finansinis mechanizmas – <i>NOR</i>	CPVA	Projektams, susijusiems su IAE radioaktyviųjų atliekų tvarkymu ir kontrole bei neigiamo poveikio aplinkai, ekosistemai bei gyventojams prevencijai
Lietuvos Respublikos lėšos		
Lietuvos Respublikos biudžeto lėšos - <i>BF</i>	LR energetikos ministerija	Gyventojų pajamų mokesčiui, privalomam sveikatos draudimui, valstybiniam socialiniam draudimui, įmokoms į garantinį fondą, išėtinėms išmokoms darbuotojams, kitiems mokesčiams
Lietuvos Respublikos biudžeto lėšos - <i>BF/NES VB</i>	LR energetikos ministerija	Paliktiesiems / pamestiesiems jonizuojančios spinduliuotės šaltiniams tvarkyti, giluminio radioaktyviųjų atliekų atliekyno įrengimo projektui vykdyti
Įmonės lėšos		
Įmonės nuosavos lėšos – <i>IAE lėšos</i>	VĮ Ignalinos atominė elektrinė	Finansuojamos išlaidos/pirkimai, kurie negali būti finansuojami IP lėšomis, dalis energetinių išteklių, darbo išlaidos, teisinės paslaugos, išlaidos pagal kolektyvinę sutartį, mokesčiai, kitos išlaidos

Vadovaujantis 2020 m. lapkričio 25 d. Lietuvos Respublikos energetikos ministro įsakymu Nr. 1-386 „Dėl lėšų, gautų už valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės parduotą turtą pervedimo“, nuo 2020 m. gruodžio 1 d. pajamas už parduotą turtą įmonė pveda į Lietuvos Respublikos valstybės specialiąją rezervinio (stabilizavimo) fondo sąskaitą radioaktyviųjų atliekų giluminiam atliekynui įrengti ir radioaktyviosioms atliekoms tvarkyti.

VALSTYBĖS ĮMONĖS IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS 2020 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

Lietuvos Respublikos Vyriausybė yra įsipareigojusi skirti ne mažiau kaip 14 proc. lėšų, reikalingų IAE eksploatavimo nutraukimui.

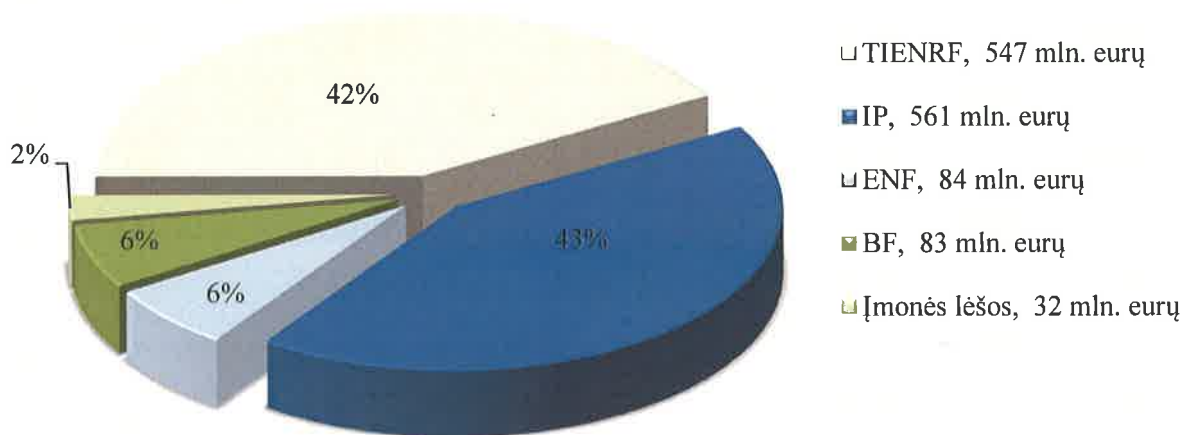
Prognozuojama IAE eksploatavimo nutraukimo kaina yra 3,3 mlrd. eurų (įskaitant rizikas ir infliaciją) ir apima visus finansavimo šaltinius – tiek Europos Sąjungos paramą, tiek Lietuvos skiriamą dalį

IAE eksploatavimo nutraukimui 2000 – 2020 m. laikotarpiui Europos Sąjunga skyrė 1 546 mln. eurų, Lietuvos Respublika iki 2020 m. imtinai – 202 mln. eurų.

2020 m. liepos 21 d. Europos Sąjungai susitarus dėl biudžeto 2021-2027 m. laikotarpiui, IAE eksploatavimo nutraukimui skirta 551,7 mln. eurų.

Siekiant toliau tęsti IAE eksploatavimo nutraukimą nedelstino išmontavimo būdu, svarbu užtikrinti finansavimą iki darbų pabaigos, kuris 2021 – 2038 m. laikotarpiui turėtų sudaryti 745,4 mln. eurų⁹. Lietuvos Respublikos įnašas išliks 14 proc., prognozuojama, kad 2021 – 2038 m. jis sieks apie 282,6 mln. eurų.

Nuo 2000 m. IAE eksploatavimo nutraukimui panaudota 1 247 mln. eurų, diagramoje pavaizduotas finansavimo panaudojimas procentais pagal lėšų šaltinius 2000 - 2020 m:

⁹ įvertinta infliacija ir rizikos

ĮMONĖS VALDYMAS

Įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendina Lietuvos Respublikos energetikos ministerija. Energetikos ministerija tvirtina įmonės veiklos strategiją bei įstatus, nustato įmonės veiklos rodiklius, skiria ir atšaukia įmonės generalinį direktorių bei valdybos narius, nustato darbo sutartis su įmonės vadovu sąlygas, tvirtina įmonės vadovo pareigybės nuostatus, metinę įmonės veiklos išlaidų šamata, metinį finansinių ataskaitų rinkinį ir parenka atestuotą auditorių šio rinkinio auditui atlikti, tvirtina pelno (nuostolių) paskirstymą, sprendžia kitus pagal Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstatymą bei kitus teisės aktus įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos kompetencijai priskirtus klausimus.

Įmonės valdymo organai:

- įmonės vadovas – generalinis direktorius.
- kolegialus valdymo organas – įmonės valdyba (toliau – valdyba).

Generalinis direktorius priimamas į darbą viešo konkurso būdu 5 metų kadencijai ir gali juo būti ne daugiau kaip 2 kadencijas iš eilės. Jis organizuoja kasdienę įmonės veiklą, priima ir atleidžia darbuotojus bei skatina juos, nustato įmonės personalo politiką, padalinių atsakomybę, darbuotojų kvalifikacijos reikalavimus, personalo politikos organizavimą, užtikrina personalo politikos ir mokymo programoms reikalingų išteklių skyrimą. Per įmonės vadovą įmonė įgyja civilines teises, prisiima ir įgyvendina civilines pareigas – jis veikia įmonės vardu ir atstovauja įmonei santykiuose su trečiaisiais asmenimis bei teisme ir arbitraže, įmonės vardu sudaro sandorius, išskyrus sandorius, kuriems sudaryti yra būtinas išankstinis Energetikos ministerijos arba valdybos pritarimas. Valdybai pritarus, nustato turto nusidėvėjimo skaičiavimo metodus ir normatyvus, kurie turi būti taikomi įmonėje. Generalinis direktorius atsako už įmonės veiklos strategijos projekto, metinės veiklos ataskaitos parengimą ir jų pateikimą Energetikos ministerijai bei valdybai, metinių finansinių ataskaitų rinkinio bei įmonės pelno (nuostolių) paskirstymo projektų sudarymą bei jų pateikimą Energetikos ministerijai ir valdybai kartu su audito ataskaita ir išvada, už valdybai ir Energetikos ministerijai teikiamą informaciją apie įmonės finansinę būklę, veiklos organizavimą, įmonės strategijos įgyvendinimą, veiklos prognozes, planus, rezultatus ir įvykius, turinčius esminės reikšmės įmonės veiklai. Įmonės vadovas užtikrina įmonės turto valdymą, normalių darbo sąlygų įmonės darbuotojams sukūrimą, dokumentų ir kitos informacijos apie įmonę saugojimą, atsako už branduolinės, radiacinės ir fizinės saugos bei avarinės parengties užtikrinimą, atlieka kitas įmonės įstatuose bei Energetikos ministerijos ir valdybos sprendimuose nustatytas funkcijas. Įmonės generalinio direktoriaus pareigas nuo 2018 m. birželio mėn. eina Audrius Kamienas. Prieš tai jis 5 metus vadovavo įmonės veiklos planavimo ir finansų valdymo departamentui, kitų pareigų neturi. Apie generalinio direktoriaus darbo užmokestį plačiau išdėstyta skyriuje „Darbuotojai ir darbo užmokestis“. Įmonės vadovybė:

Pareigos, vykdo nuo	Vardas, Pavardė	Išsilavinimas
Generalinis direktorius 2018 m. birželio mėn.	Audrius Kamienas	Kauno Technologijos universitetas verslo administravimo ir valdymo magistras
Eksploatacijos nutraukimo departamento direktorius 2013 m. liepos mėn.	Sergej Krutovcov	Baltarusijos politechnikos institutas, šilumos inžinierius-energetikas

VALSTYBĖS ĮMONĖS IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS 2020 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

Pareigos, vykdo nuo	Vardas, Pavardė	Išsilavinimas
Veiklos planavimo ir finansų departamento direktorius (l.e.p.) 2018 m. vasario mėn.	Olga Lakina-Raubė	Vilniaus universitetas, vadybos ir verslo administravimo magistras
Korporatyvinių reikalų ir administravimo departamento direktorius 2012 m. lapkričio mėn.	Tomas Liukaitis	Vilniaus universitetas, teisė

Valdyba įmonėje veikia nuo 1994 m. Sustabdžius IAE reaktorius ir nutraukus elektros gamybą, iš pelningos įmonė tapo valstybės viešąjį interesą užtikrinanti dotuojama įmonė. Pasikeitė ir valdybos indėlis į valdymą. Pagrindinė valdybos paskirtis – prižiūrėti ir užtikrinti, kad įmonė tinkamai atliktų valstybės ir Energetikos ministerijos iškeltus uždavinius ir pasiektų strateginius tikslus.

Pagal galiojančią įmonės įstatų redakciją valdybą sudaro 5 nariai, kuriuos skiria Energetikos ministerija 4 metų kadencijai. Valdybos nariai renkami pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. birželio 17 d. nutarimu Nr. 631 patvirtintą Kandidatų į valstybės įmonės ar savivaldybės įmonės valdybą ir kandidatų į valstybės ar savivaldybės valdomos bendrovės visuotinio akcininkų susirinkimo renkama kolegialų priežiūros ar valdymo organą atrankos aprašą.

Pasibaigus valdybos kadencijai Energetikos ministerija, atlikusi nepriklausomų valdybos narių atranką, 2020 m. kovo 24 d. naujai kadencijai paskyrė nepriklausomą valdybos narį Laimoną Belicką, darbuotojų atstovą Rimvydą Štilinį ir Energetikos ministerijos Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo skyriaus patarėją Patriciją Ceiko. 2020 m. birželio 17 d. nepriklausomu valdybos nariu buvo paskirtas Darius Jasinskis, o 2020 m. liepos 14 d. – Jurgita Radzevičė. Valdybos sudėtis atitinka Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatyme nustatytus reikalavimus: 3 iš 5 valdybos narių yra nepriklausomi nariai, į valdybos sudėtį įtrauktas darbuotojų atstovas.

2020 m. rugsėjo 24 d. valdybos nariai valdybos pirmininku išrinko Darius Jasinskį.

Valdybos sudėtis 2020 m. sausio 1 d. – 2020 m. gruodžio 31 d.:

Vardas pavardė	Pareigos	Kadencija	Kitos pareigos
Darius Jasinskis	Nepriklausomas narys valdybos pirmininkas	Nuo 2020-06-18	UAB FSQUARE akcininkas ir valdybos narys
Patricija Ceiko	Narė	Nuo 2016-03-25 iki 2020-03-24 ir nuo 2020-03-25	Energetikos ministerijos Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo skyriaus patarėja
Rimvydas Štilinis	Nepriklausomas narys, valdybos pirmininkas Darbuotojų atstovas	Nuo 2016-03-25 iki 2020-03-24 Nuo 2020-03-25	VĮ IAE ekspertas, Energy cells, UAB generalinis direktorius, UAB EPSO-G infrastruktūros direktorius

VALSTYBĖS ĮMONĖS IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS 2020 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

Vardas pavardė	Pareigos	Kadencija	Kitos pareigos
Laimonas Belickas	Nepriklausomas narys	Nuo 2020-03-25	Nepriklausomas narys, SIA Citadele Leasing Lietuvos filialas generalinis direktorius, valdybos narys
Jurgita Radzevičė	Nepriklausoma narė	Nuo 2020-07-15	-
Andrius Bendikas	Nepriklausomas narys	Nuo 2016-09-15 iki 2020-03-24	AB Lietuvos paštas Finansų ir administravimo padalinio direktorius
Artūras Vilimas	Nepriklausomas narys	Nuo 2016-03-25 iki 2020-03-24	RB RAIL AS Lietuvos filialo vadovas

Išsamiau apie valdybos narius:

Vardas pavardė	Išsilavinimas	Profesinė patirtis
Darius Jasinskis	Kauno technologijos universitetas, telekomunikacijų magistras Vytauto Didžiojo universitetas, tarptautinės verslo vadybos magistras Baltic Management Institute, verslo administravimo studijos (<i>angl. executive business administration</i>)	Projektų bei transformacijos programų valdymo patirtis telekomunikacijų ir bankininkystės srityje, vadovavimas Danske Bank A/S Baltijos šalių bankų apjungimo programai ir tolimesnių transformacijų vykdymas, Danske Bank A/S Estijos filialo direktorius, o vėliau likvidatorius 2019-2020 m. Baltic Institute of Corporate Governance (BICG) narys
Patricija Ceiko	Aplinkos inžinerijos bakalauras (šilumos, dujų tiekimo ir vėdinimo pakraipa), energetikos ir termoinžinerijos mokslo magistras (energetikos planavimo specializacija)	17 metų patirtis energetikos sektoriuje, iš jų: 14 metų teisėkūros, 8 metų strateginio planavimo patirties
Rimvydas Štilinis	Lundo universitetas (Švedija), Industrinės elektrotechnikos fakultetas, magistro studijų 1 semestras; Kauno technologijos universitetas, energetikos inžinerijos magistras; Kauno technologijos universitetas, Elektros technologijų bakalauras Kvalifikacija - profesionalus valdybos narys, Baltic Institute of Corporate Governance (Lietuva)	„Lietuvos energija“, AB, Elektros/šilumos generacijos, dujų/elektros tiekimo ir skirstymo grupė, projektų valdymo departamento direktorius; UAB „Visagino atominė elektrinė“ Branduolinės energetikos departamento direktoriaus pavaduotojas, statybos departamento direktorius, generalinis direktorius; „Lietuvos energija“, AB, projektų vadovas
Laimonas Belickas	Vilniaus universitetas ekonomikos bakalauras,	UniCredit verslo steigimas ir vystymas Lietuvoje, vadovavimas ir verslo plėtra Baltijos šalyse. kredito komitetų narys,

VALSTYBĖS ĮMONĖS IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS 2020 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

Vardas pavardė	Išsilavinimas	Profesinė patirtis
	Vilniaus universitetas, tarptautinės prekybos magistras, Baltic Management Institute, Tulane Universitetas N.Orleanas, JAV verslo administravimo magistrų mokymai	Nordea Bank verslo klientų finansavimo organizavimas Lietuvoje, kredito komitetų narys, vadovavimas Nordea Grupės vidaus audito padaliniiui Baltijos šalyse, narystė Europos lizingo asociacijų konfederacijos veikloje atstovaujant Lietuvą ir atstovaujant visas šalis nares statistikos ir rinkų srityje, narystė Lietuvos Investuotojų forume, kita įvairi verslo konsultacinė veikla
Jurgita Radzevičė	Kauno technologijos universitetas vadybos doktorantūra, Vilniaus universitetas, ekonomikos ir finansų magistras, Vilniaus universitetas, tvadybos bakalauras	15 m. strateginio valdymo patirtis žemės ūkio ir FMCG ¹⁰ srityje, Scandagra Eesti A/S generalinė direktorė, UAB Vikonda valdybos narė, UAB Vikeda generalinė direktorė, docentė – praktikė, KTU
Andrius Bendikas	Vytauto Didžiojo universitetas, bakalauras, Klaipėdos universitetas, magistras Baltic Management Institute, verslo administravimo magistras	UAB Kesko Senukai Lithuania, finansų direktorius AB LESTO, Finansų ir administravimo tarnybos direktorius, valdybos narys
Artūras Vilimas	Kauno technologijos universitetas, kvalifikacija - diplomuotas inžinierius	20 metų patirtis projektavimo, konsultavimo, gamybos, statybos, nekilnojamo turto, infrastruktūros plėtros, geležinkelių, energetikos sektoriuose strateginiame valdyme, projektų valdyme

Iki 2020 m. birželio mėn. kadencijos valdybos nariai pateikė tokią informaciją apie galimus interesų konfliktus:

- R. Štilinis, būdamas praeitos kadencijos valdybos sudėtyje ir AB LITGRID valdyboje, visada nusišalindavo nuo sprendimų priėmimo, kai AB LITGRID valdyboje būdavo svarstomi klausimai, susiję su VĮ IAE, pvz. svarstant klausimą dėl 330/110 kV Ignalinos AE TP suspausto oro tiekimo paslaugos pirkimo iš vienintelio tiekėjo VĮ IAE.
- Iki 2020 m. liepos mėn. valdybos audito ir rizikų komiteto sudėtyje buvo Rasa Juodelytė. Tuo metu valdybos pirmininkas R. Štilinis buvo deklaravęs galimą interesų konfliktą ir nusišalindavo, valdybai sprendžiant su R. Juodelytės atlygiu susijusius klausimus.

Naujos kadencijos valdybos nariai, dalyvaujantys audito ir rizikų komiteto veikloje, nusišalina nuo valdyboje priimamų sprendimų, susijusių su auditu ir rizikų komitetu.

2020 m. liepos 23 d. valdyba patvirtino naujos redakcijos darbo reglamentą. Valdyba nustato įmonės struktūrą, efektyviausiu būdu ją pritaikant prie besikeičiančių sąlygų; analizuoja veiklos organizavimą ir veiklos rezultatus; stebi ir vertina veiklos strategijos įgyvendinimą bei įmonės finansinę būklę;

¹⁰ FMCG - trumpą gyvavimo ciklą turinčių (greito vartojimo / plataus vartojimo) prekės

VALSTYBĖS ĮMONĖS IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS 2020 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

tvirtina įmonės darbuotojų apmokėjimo ir skatinimo taisykles; teikia įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendinančiai institucijai atsiliepimus ir pasiūlymus dėl įmonės veiklos strategijos projekto, įmonės pelno (nuostolių) paskirstymo projekto, įmonės metinių pajamų ir išlaidų sąmatų, metinės įmonės veiklos ataskaitos, pasiūlymus dėl įmonės vadovo mėnesinės algos kintamosios dalies nustatymo ir jos konkretaus dydžio, įmonės vadovo skatinimo, jo darbo pareigų pažeidimų; pritaria sudaromiems sandoriams įmonės įstatuose numatyta tvarka ir kt.

2020 m. įvyko 16 valdybos posėdžių, iš jų 5 posėdžiai buvo atlikti apklausos protokolo būdu. Abiejų kadencijų valdybos nariai posėdžių nepraleido. Valdybos posėdžių metu nagrinėti svarbiausi su įmonės veikla susiję klausimai, aptartas įmonės strategijos įgyvendinimas, derinti svarbūs dokumentai.

2020 m. įvykę valdybos posėdžiai ir valdybos narių lankomumas:

Posėdžio data	Andrius Bendikas	Artūras Vilimas	Patricija Ceiko	Rimvydas Štilinis	Laimonas Belickas	Darius Jasinskis	Jurgita Radzevičė
2020-01-13	+	+	+	+			
2020-01-29	+	+	+	+			
2020-03-06	+	+	+	+			
2020-03-24	+	+	+	+			
2020-04-23			+	+	+		
2020-06-29			+	+	+	+	
2020-07-15			+	+	+	+	+
2020-07-23			+	+	+	+	+
2020-08-28			+	+	+	+	+
2020-09-10			+	+	+	+	+
2020-09-24			+	+	+	+	+
2020-10-21			+	+	+	+	+
2020-10-28			+	+	+	+	+
2020-11-25			+	+	+	+	+
2020-12-09			+	+	+	+	+
2020-12-16			+	+	+	+	+
Iš viso	4	4	16	16	12	11	10

Svarbiausi valdybos priimti sprendimai 2020 m.:

- valdyba pritarė įmonės veiklos strategijos projektui ir veiklos strategijos įgyvendinimo 2020-2023 m. priemonių plano projektui,
- pritarė branduolinio kuro tvarkymo programoje dalyvaujančių darbuotojų kintamo priedo už rezultatus skatinimo schemos kritinės užduoties rezultatų pakeitimui,

VALSTYBĖS ĮMONĖS IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS 2020 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

- pritarė įmonės finansinių išteklių valdymo ir investavimo politikos aprašo projektui,
- pritarė įmonės 2019 m. metinių finansinių ataskaitų rinkinio projektui ir įmonės paskirstytinojo pelno (nuostolių) projektui,
- pritarė jos kompetencijai nustatyti, sandorių sudarymui,
- patvirtino atnaujintą 2020 m. valdybos darbo planą,
- patvirtino atnaujintą valdybos 2020 m. veiklos planą, 2021 m. metų valdybos veiklos planą ir darbo reglamentą,
- valdybos veiklos kadencijai sudarė audito ir rizikų komitetą,
- patvirtino atnaujintą audito ir rizikų komiteto darbo reglamentą,
- nustatė audito ir rizikų komiteto atlygį už darbą komitete.
- pritarė darbuotojų darbo užmokesčio bazinio atlyginimo peržiūrėjimo fondo 1,6 proc. kintamosios dalies panaudojimui,
- pritarė įmonės veiklos išlaidų sąmatos projektui,
- pritarė įmonės įstatų pakeitimo projektui, patvirtino naują įmonės organizacinę struktūrą,
- teikė išvadą Energetikos ministerijai dėl 2020 m. nustatytų įmonės veiklos rodiklių ir įmonės veiklos rodiklių, nuo kurių priklauso įmonės vadovo mėnesinės algos kintamoji dalis, vykdymo,
- patvirtino įmonės vidaus kontrolės politiką.

2020 m. birželio mėn. valdyba dalyvavo strateginėje sesijoje, skirtoje strateginio planavimo ir strateginio plano vykdymo įmonėje kontrolės tobulinimui.

Atlygio dydį valdybos nariams nustato Energetikos ministerija teisės aktų numatyta tvarka. Jis sudaro 55 eurus už darbo valdyboje valandą ir nepriklauso nuo įmonės veiklos rezultatų. Atlygis valdybos nariams skiriamas Energetikos ministro įsakymu ir mokamas pasibaigus ketvirčiui. Nepriklausomiems valdybos nariams atlygis pervedamas į jų banko sąskaitą, o valdybos nariams, kurie yra valstybės tarnautojai – į Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto sąskaitą. Papildomos naudos, kurios nėra numatytos teisės aktuose, valdybos nariams ir pirmininkui nėra skiriamos.

2020 m. valdybos nariams priskaičiuota 32,739 tūkst. eurų, tai 17,6 proc. daugiau 2019 m.

Valdybos narys	Atlygis, tūkst. eurų
Darius Jasinskis	3,515
Patricija Ceiko	5,167
Rimvydas Štilinis	6,487
Jurgita Radzevičė	4,319
Laimonas Belickas	3,350
Andrius Bendikas	5,170
Artūras Vilimas	4,730
Iš viso	32,739

Valdyba reguliariai atlieka savo veiklos vertinimą, kaip priemonę spręsti problemas ir gerinti savo veiklą. 2019 m. vykdytos veiklos vertinimą valdyba atliko 2020 m. kovo 6 d. Vertinimas buvo atliktas apklausos būdu, valdybos nariams užpildžius apklausos formą ir aptarus apklausos rezultatus. 2021 m.

VALSTYBĖS ĮMONĖS IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS 2020 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

pradžioje valdyba atliko savo veiklos vertinimą už 2020 m. Nustatytos tobulintinos valdybos veiklos sritys, parengtas valdybos veiklos tobulinimo planas.

Audito ir rizikų komitetas yra sudarytas pagal galiojančią įmonės įstatų redakciją valdybos ir yra valdybai pavaldus ir atskaitingas. Audito ir rizikų komitetas turi Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatyme ir kituose susijusiuose teisės aktuose apibrėžtas teises bei pareigas, ir veikia kaip patariamasis valdybos organas įmonės vidaus kontrolės ir veiklos rizikų valdymo srityse. Komiteto veiklą reglamentuoja 2020 m. rugsėjo 10 d. pavirtinti atnaujinti audito ir rizikų komiteto nuostatai. Pagrindinės komiteto funkcijos - didinti įmonės valdybos darbo efektyvumą, komitetui veikiant nepriklausomai ir teikiant valdybai rekomendacijas rizikų valdymo, kontrolės, išorės ir vidaus audito srityse. Audito ir rizikų komitetą sudaro ne mažiau, kaip 3 nariai, iš kurių 2 turi būti nepriklausomi. Komiteto narius 4 metų laikotarpiui skiria ir jų atlygį nustato valdyba.

Pasibaigus audito ir rizikų komiteto kadencijai, 2020 m. liepos 23 d. (valdybos kadencijos laikotarpiui, bet ne ilgiau kaip 4 metams) valdyba sudarė audito ir rizikų komitetą, paskyrė nepriklausomus komiteto narius: Laurą Garbenčiūtę – Bakienę ir Laimoną Belicką. 2020 m. spalio 21 d. nepriklausoma komiteto nare buvo paskirta Jurgita Radzevičė. Nuo 2016 m. liepos mėn. komiteto posėdžiuose valdybos pavedimu dalyvauja valdybos narė Patricija Ceiko.

2020 m. spalio 26 d. audito ir rizikų komiteto nariai komiteto pirmininke išrinko Laurą Garbenčiūtę-Bakienę. Laura Garbenčiūtė – Bakienė turi Tarptautinio vidaus audito instituto vidaus audito lyderystės sertifikata, priklauso Kalifornijos atestuotų apskaitininkų asociacijai bei Atestuotų diplomuotų apskaitininkų asociacijai (ACCA; Didžioji Britanija). Jos profesinė patirtis apima strateginį planavimą, įmonės veiklos efektyvumo vertinimą rizikų valdymo ir vidaus kontrolės srityse.

Audito ir rizikų komiteto sudėtis¹¹:

Pareigos komitete	Varas, Pavardė, kitos pareigos	Kadencija	Išsilavinimas
Nepriklausoma narė, komiteto pirmininkė	Laura Garbenčiūtė-Bakienė <i>UAB Investicijų ir verslo garantijos stebėtojų tarybos narė, AB Klaipėdos nafta audito komiteto narė, VĮ Lietuvos oro uostai audito komiteto pirmininkė, Ukrainos Energijos efektyvumo fondo valdybos narė, UAB Plungės vandenys valdybos narė, UAB Baltijos ekonomistas savininkė ir direktorė</i>	Nuo 2020-07-23	Vilniaus Gedimino technikos universitetas, finansų magistras; Kauno technologijos universitetas, verslo administravimo bakalauras
Nepriklausomas narys	Laimonas Belickas, <i>SIA Citadele Leasing Lietuvos filialas generalinis direktorius, valdybos narys</i>	Nuo 2020-07-23	Vytauto Didžiojo universitetas, bakalauras, Klaipėdos universitetas, magistras Baltic Management Institute, verslo administravimo magistras

¹¹ Naujos kadencijos (nuo 2020 m. liepos mėn.) audito ir rizikų komiteto nariai

VALSTYBĖS ĮMONĖS IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS 2020 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

Pareigos komitete	Varas, Pavardė, kitos pareigos	Kadencija	Išsilavinimas
Nepriklausoma narė	Jurgita Radzevičė, kitų pareigų neturi	Nuo 2020-10-21	Kauno technologijos universitetas vadybos doktorantūros studijos Vilniaus universitetas, ekonomikos ir finansų magistras Vilniaus universitetas, vadybos bakalauras

Praeitais kadencijos komitetui taip pat pirmininkavo L. Garbenčiūtė – Bakienė, o buvusioje komiteto sudėtyje dar dirbo 2 nepriklausomi nariai – Rasa Juodelytė, UAB „EPSO – G“ vidaus audito vadovė, baigusi Vilniaus universiteto apskaitos ir audito mokslų magistratūrą, bei Aurimas Morkus, VĮ Valstybinių miškų urėdijos inovacijų ir technologijų skyriaus vadovas, baigęs Vilniaus universiteto ekonomikos mokslų studijas. Į praeitais kadencijos audito ir rizikų komiteto sudėtį buvo įtraukta ir įmonės valdybos narė, Energetikos ministerijos Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo skyriaus patarėja. Patricija Ceiko.

2020 m. įvyko 9 audito ir rizikų komiteto posėdžiai. Iki 2020 m. liepos 23 d. įvyko 5 audito ir rizikų komiteto posėdžiai, juose dalyvavo visi paskirti audito ir rizikų komiteto nariai. Naujai sudarytas komitetas organizavo 4 posėdžius, juose dalyvavo taip pat visi komiteto nariai.

Audito ir rizikų komiteto posėdžiai bei narių lankomumas¹²:

Posėdžio data	Laura Garbenčiūtė-Bakienė	Laimonas Belickas	Jurgita Radzevičė
2020-10-26	+	+	+
2020-11-09	+	+	+
2020-12-07	+	+	+
2020-12-21	+	+	+
Iš viso	4	4	4

Svarbiausi 2020 m. audito ir rizikų komiteto priimti sprendimai:

- Nepriklausomo auditoriaus atliekamo finansinių ataskaitų audito proceso stebėseną ir išvadų apie įmonės finansines ataskaitas projektų aptarimas;
- Leidimo audito įmonei dalyvauti ir teikti pasiūlymus kitų, nei finansinių ataskaitų audito, paslaugų pirkime, suteikimas;
- Įmonės vidaus kontrolės ir rizikos valdymo sistemų veiksmingumo stebėseną kibernetinės saugos, korupcijos prevencijos, aplinkosaugos, krizių valdymo, pirkimų, sprendimų priėmimo ir kitose srityse;
- Įmonės veiklos procesų veiksmingumo vertinimas ir rekomendacijų dėl gerinimo teikimas;
- Vidaus audito proceso organizavimo efektyvumo stebėseną;
- Susipažinimas su įmonės vadovybei pateiktais vidaus audito pastebėjimais;

¹² Naujos kadencijos (nuo 2020 m. liepos mėn.) audito ir rizikų komiteto posėdžiai

VALSTYBĖS ĮMONĖS IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS 2020 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

- Stebėseną, ar Įmonės vadovybė tinkamai atsižvelgia į vidaus audito, nepriklausomos audito įmonės ir išorės reguliatorių teikiamas rekomendacijas ir pastabas.

Už veiklą audito ir rizikų komitete nariams mokamas 30 eurų valandinis atlygis, tačiau ne daugiau kaip 1 500 eurų komiteto pirmininkei, ne daugiau kaip 1 200 eurų komiteto nariui, o komiteto nariui, kuris yra ir valdybos narys, maksimalus atlygis už darbą komitete bei darbą valdyboje negali viršyti 1/5 vidutinio įmonės generalinio direktoriaus darbo užmokesčio per mėnesį. Atlygis audito ir rizikų komiteto nariams, kaip ir valdybos nariams, yra mokamas pasibaigus ketvirčiui, atlygį skiria valdyba. Papildomos naudos, kurios nėra numatytos teisės aktuose, komiteto nariams ir pirmininkui nėra skiriamos.

2020 m. audito ir rizikų komiteto nariams už veiklą buvo priskaičiuota 6,915 tūkst. eurų, o 2019 m. – 7,920 tūkst. eurų.

2020 m. komiteto nariams priskaičiuotas atlygis (neįtrauktas atlygis už komiteto narių veiklą 2020 m. IV ketvirtį, kuris bus įtraukiamas į 2021 m. balansą, valdybos narė P. Ceiko už veiklą komitete atlygio negavo):

Komiteto narys	Dalyvauta posėdžių, kartai / proc.	Atlygis, tūkst. eurų
Laura Garbenčiūtė – Bakienė	9 / 100	4,170
Jurgita Radzevičė	4 / 100	-
Laimonas Belickas	4 / 100	-
Aurimas Morkus	5 / 100	1,335
Rasa Juodelytė	5 / 100	1,410
Iš viso	9	6 915

ĮMONĖS STRATEGIJA

Įmonės misija – saugiai ir efektyviai įgyvendinti unikalų projektą – IAE su RBMK-1500 tipo reaktoriais eksploatavimo nutraukimą.

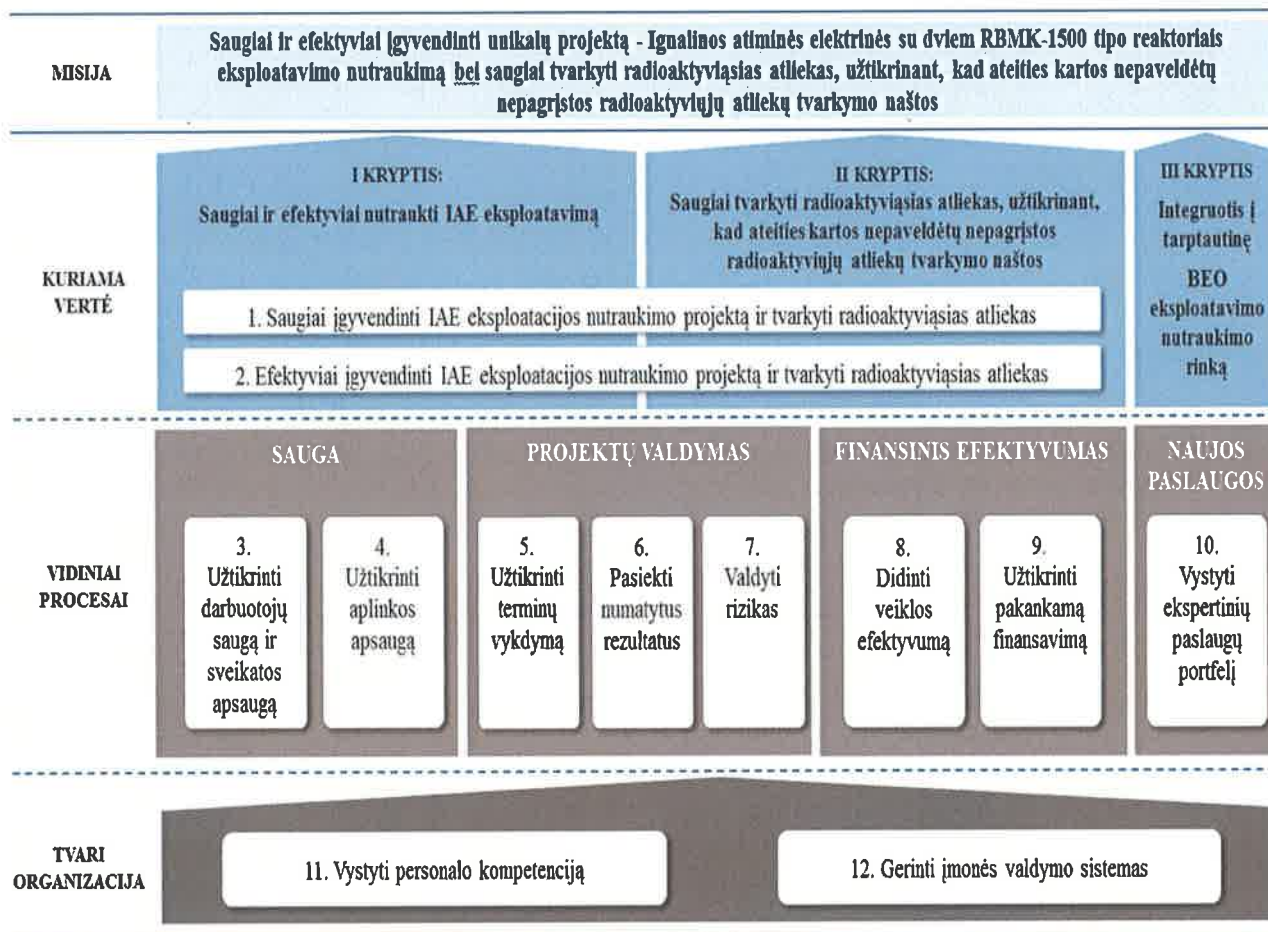
Įmonės vizija – integruotis į tarptautinę branduolinės energetikos objektų eksploatavimo nutraukimo rinką ir tapti pripažinta branduolinės energetikos objektų eksploatavimo nutraukimo ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo eksperte.

Įmonės vertybės – saugos kultūra, veiklos skaidrumas, efektyvumas, profesionalumas, socialinė atsakomybė.

2020 m. vasario 24 d. Lietuvos Respublikos energetikos ministro įsakymu Nr. 1-32 patvirtinta 2020-2038 m. įmonės veiklos strategija, kurioje išskirtos 3 kryptys:

- saugiai ir efektyviai nutraukti IAE eksploatavimą;
- saugiai tvarkyti radioaktyvias atliekas, užtikrinant, kad ateities kartos nepaveldėtų nepagrįstos radioaktyviųjų atliekų tvarkymo naštos;
- integruotis į tarptautinę branduolinės energetikos objektų eksploatavimo nutraukimo rinką.

Strateginis žemėlapis

VALSTYBĖS ĮMONĖS IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS 2020 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

Pagrindinis įmonės veiklos tikslas nėra pelno siekimas, iš esmės tiesioginės finansinės vertės įmonė negeneruoja, netikslinga ir nėra galimybių apskaičiuoti teikiamą naudą, todėl pasirinktos 3 strateginės perspektyvos:

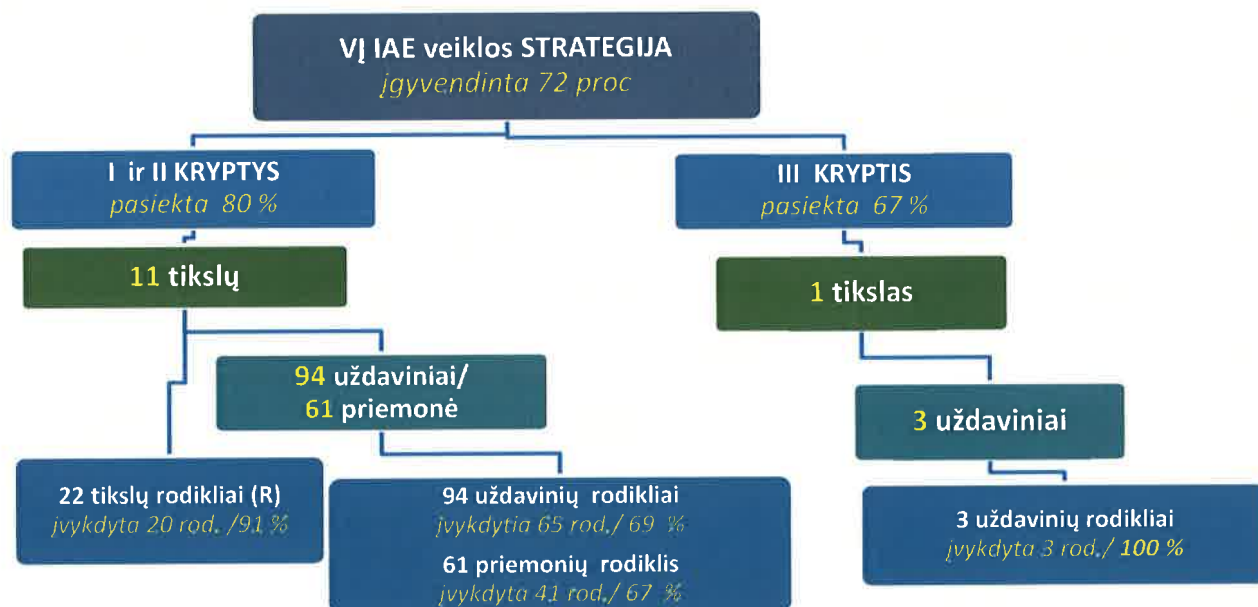
- kuriamos vertės, kuri apibrėžiama kaip saugus ir efektyvus IAE eksploatavimo nutraukimo įgyvendinimas, saugus radioaktyviųjų atliekų tvarkymas bei integravimasis į BEO eksploatavimo nutraukimo rinką;
- vidinių procesų – perspektyva, apimanti svarbiausius saugos, projektų valdymo ir finansinio efektyvumo procesus;
- tvirtos organizacijos – sutelkiant dėmesį į vidinės kompetencijos ugdymą ir vadybos sistemos kokybę.

Didžiausia įmonės resursų dalis skiriama pirmosios strateginės krypties įgyvendinimui – **saugiam ir efektyviam IAE eksploatavimo nutraukimui**.

Įgyvendinant Lietuvos Respublikos radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įstatymą, įmonei iškeltas naujas uždavinys – užtikrinti saugaus visų Lietuvos teritorijoje esamų ir būsimų radioaktyviųjų atliekų tvarkymą, tęsiant radioaktyviųjų atliekų tvarkymo plėtros programos įgyvendinimą. Šis uždavinys realizuojamas, vykdant antrąją įmonės strateginę kryptį – **saugiai tvarkyti radioaktyviąsias atliekas, užtikrinant, kad ateities kartos nepaveldėtų nepagrįstos radioaktyviųjų atliekų tvarkymo naštos**. Ambicinga įmonės trečioji strateginė kryptis – **integruotis į tarptautinę BEO eksploatavimo nutraukimo rinką**. Kaupdama unikalią patirtį, kurią galima pritaikyti kituose branduolinės energetikos sektoriaus projektuose, įmonė ieško galimybių integruotis į rinką, teikiant paslaugas panašaus pobūdžio projektuose.

Strategijos įgyvendinimo stebėjimui ir vertinimui sudaromas įmonės veiklos strategijos įgyvendinimo priemonių planas, kuriame numatomi strateginių tikslų pasiekimo rodikliai, uždaviniai ir priemonės. 2020 -2023 m. strategijos įgyvendinimo priemonių planas patvirtintas 2020 m. vasario 24 d. Lietuvos Respublikos energetikos ministro įsakymu Nr. 1-33 (pakeistas 2020 m. spalio 5 d. Lietuvos Respublikos energetikos ministro įsakymu Nr. 1-328).

2020 m. įmonės strategija įgyvendinta 72 proc. :

VALSTYBĖS ĮMONĖS IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS 2020 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

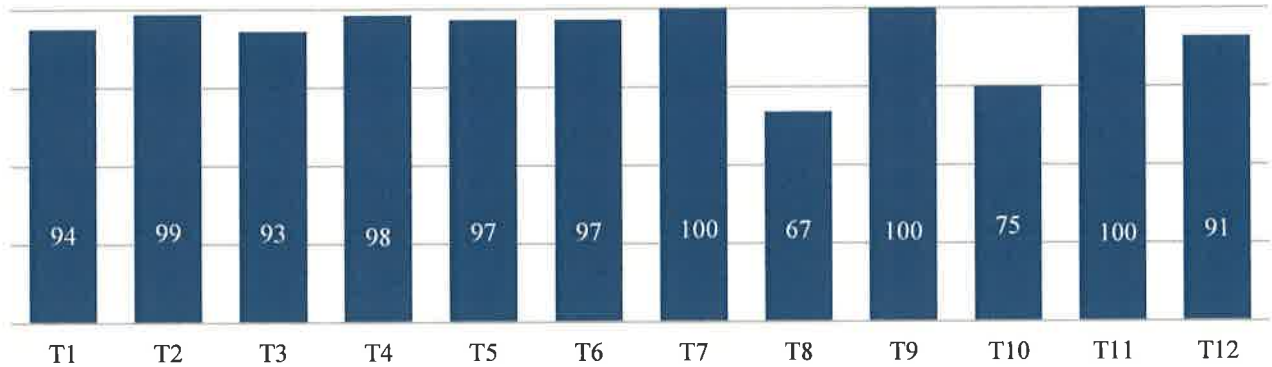
Įmonės veiklos strategijos žemėlapyje numatyti 12 strateginių tikslų, kurie tiesiogiai susieti su strateginėmis kryptimis ir orientuoti į nuolatinę veiklą:

	Tikslas, trumpas aprašymas
T1	Saugiai įgyvendinti IAE eksploatacijos nutraukimo projektą ir tvarkyti radioaktyviausias atliekas , nesukeliant aukštesnio nei pirmojo lygio įvykio pagal tarptautinę branduolinių įvykių skalę (angl. <i>INES</i>)
T2	Efektyviai įgyvendinti IAE eksploatacijos nutraukimo projektą ir tvarkyti radioaktyviausias atliekas pagal nustatytą Megaprojekto grafiką, užtikrinant uždirbtos vertės rodiklių vykdymą
T3	Užtikrinti darbuotojų saugą ir sveikatos apsaugą , įmonės veikloje laikantis ALARA (angl. <i>as low as reasonably achievable</i>) principų, apsaugant įmonės ir rangovinių organizacijų darbuotojus nuo nustatytas normas viršijančios žalingos jonizuojančios spinduliuotės bei iki absoliutaus minimumo sumažinant nelaimingų atsitikimų darbe, įvykusių dėl darbdavio kaltės, skaičių
T4	Užtikrinti aplinkos apsaugą , apsaugant visuomenę ir gamtą nuo taršos radionuklidais ir kenksmingomis cheminėmis medžiagomis
T5	Užtikrinti terminų vykdymą , darbus atliekant pagal Megaprojekto grafiką, ypatingą dėmesį skiriant projektų, esančių kritiniame kelyje, terminams
T6	Pasiekti numatytus rezultatus : per nustatytą terminą ir pagal patvirtintus projektus išmontuoti IAE įrangą, sutvarkyti panaudotą branduolinį kurą ir kitas radioaktyvias atliekas bei patalpinti jas į laikinąsias saugyklas arba atliekynus
T7	Valdyti rizikas , aiškiai įvardijant galimas rizikas, jų neigiamą poveikį bei įgyvendinant priemones šioms rizikoms valdyti
T8	Didinti veiklos efektyvumą , mažinant veikloje sunaudojamus energetinius išteklius ir kontroliuojant veiklos sąnaudas
T9	Užtikrinti pakankamą finansavimą veiklos vykdymui, nustatant finansavimo poreikius, skaidriai ir laiku įsisavinant paskirtas lėšas bei savo kompetencijos ribose prisidedant prie tolesnio finansavimo užtikrinimo
T10	Vystyti ekspertinių paslaugų portfelį , numatant būtinus veiksmus ir išteklius naujai veiklai pradėti bei nustatant siektinus rezultatus
T11	Vystyti darbuotojų kompetenciją , užtikrinant pakankamą saugai svarbių pareigybių rezervą, organizacijos kritinių žinių išsaugojimą bei mažinant rizikas, susijusias su personalo senėjimu
T12	Gerinti įmonės valdymo sistemas , siekiant didinti personalo darbo našumą, gerinti darbuotojų motyvaciją ir užtikrinti vykdomų procesų kokybę

VALSTYBĖS ĮMONĖS IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS 2020 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

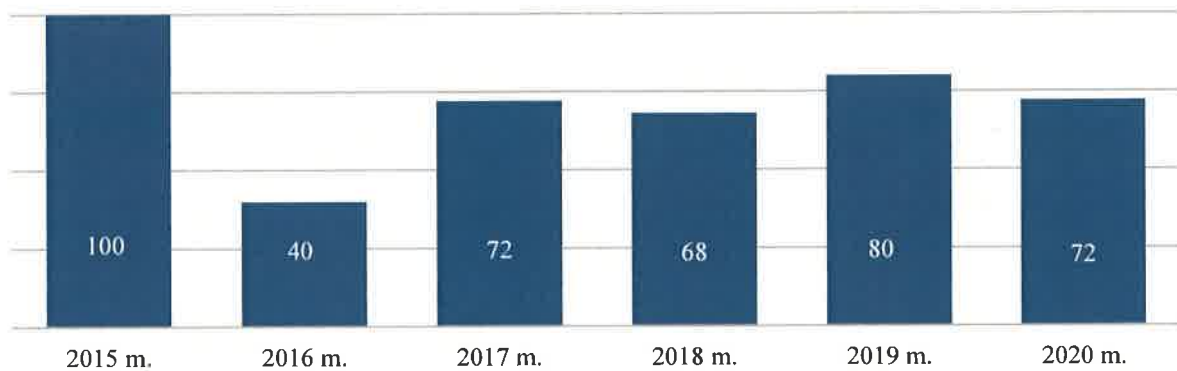
Diagramoje pateiktas strateginių tikslų įgyvendinimas 2020 m, *proc.*

Pagrindinės strateginių rodiklių neįvykdymo priežastys yra susiję su COVID-19 pandemijos sukeltomis aplinkybėmis bei infrastruktūrinių projektų vėlavimu.

Išsami strategijos vykdymo analizė, įmonės veiklos rodiklių atitiktis strateginiams tikslams, visos rodiklių neįvykdymo priežastys pateiktos valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės veiklos strategijos įgyvendinimo 2020 m. priemonių plano vykdymo ataskaitoje, 2021-02-04, Nr. At-571(1.195) <https://www.iae.lt/administracine-informacija/5#c-23/t-61>

Įmonės strategijos įgyvendinimo dinamika 2016-2020 m., *proc.*:

SPECIALIEJI ĮPAREIGOJIMAI IR VALSTYBĖS LŪKESČIAI

SPECIALIEJI ĮPAREIGOJIMAI

Vadovaujantis Valstybės valdomų įmonių specialiųjų įpareigojimų nustatymo ir informacijos pateikimo rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2013 m. gruodžio 20d. įsakymu Nr. 4-1100, įmonė vykdo valstybės pavestus specialiuosius įpareigojimus:

- IAE eksploatavimą ir eksploatavimo nutraukimą bei susidariusių ir susidarysiančių radioaktyviųjų atliekų tvarkymą,
- Maišiagalos radioaktyviųjų atliekų saugyklos atliekų surinkimą, pradinį apdorojimą, pervežimą bei paliktųjų / pamestųjų jonizuojančios spinduliuotės šaltinių tvarkymą visoje Lietuvos teritorijoje.

Iš kitų smulkiųjų radioaktyviųjų atliekų darytojų surenkamų radioaktyviųjų atliekų tvarkymas priskiriamas valstybės pavestoms komercinėms funkcijoms. Įmonės komercinė veikla (IAE nereikalingo turto pardavimas, transporto paslaugų teikimas, nuoma ir kita ūkinė bei investicinė veikla) ir valstybės pavestos komercinės funkcijos sudaro nereikšmingą įmonės veiklos dalį – mažiau nei 1 proc. visos veiklos apimtys, todėl finansiniuose duomenyse nėra išskirti.

Vykdamas 2018 m. birželio 20 d. Lietuvos Respublikos energetikos ministro įsakymą Nr. 1-182 „Valstybės įmonės radioaktyviųjų atliekų tvarkymo agentūros reorganizavimo sąlygų aprašas“, ir 2019 m. gruodžio 31 d. prie VĮ IAE prijungus RATA, nuo 2019 m. sausio 1 d., įmonės veikla pasipildė perimtu iš RATA specialiuoju įpareigojimu – Maišiagalos radioaktyviųjų atliekų saugyklos atliekų surinkimu, pradiniu apdorojimu, pervežimu bei paliktųjų / pamestųjų jonizuojančios spinduliuotės šaltinių tvarkymu visoje Lietuvos teritorijoje.

Specialiųjų valstybės įpareigojimų vykdymas, įmonei negeneruoja finansinės naudos, o įmonės gautos pajamos iš savo neženkliai komercinės veiklos taip pat yra skiriamos šių įpareigojimų vykdymui.

Specialiųjų įpareigojimų vykdymas sudaro pagrindinę įmonės veiklą, todėl visas įmonės patiriamas sąnaudas galima priskirti specialiųjų įpareigojimų vykdymui. Tuo pačiu, įmonės finansiniai rodikliai būtent ir atspindi specialiųjų įpareigojimų vykdymą, paaiškinant įmonės nepelningumą. Įmonės veiklos modelis aprašytas šios ataskaitos skyriuje „Veiklos apžvalga“, o visų veiklų (specialiųjų įpareigojimų) sąnaudos, apskaitomos vadovaujantis 2021-03-12 Ignalinos AE valdymo apskaitos klasifikatorių sąrašu (nauja redakcija) Nr. Sr-984(15.80.1E), pagal programas, projektus, finansavimo šaltinius ir t.t.

VALSTYBĖS LŪKESČIAI

Vadovaujantis Valstybės turinių ir neturtinių teisių įgyvendinimo valstybės valdomose įmonėse tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. birželio 6 d. nutarimu Nr. 665, įmonei keliami valstybės lūkesčiai: Valstybei atstovaujanti institucija ne rečiau kaip kas 4 metus parengia ir pateikia valstybės valdomai įmonei raštą, kuriame identifikuoja ir nurodo siekiamus tikslus ir keliamus lūkesčius valstybės valdomai įmonei. VĮ IAE atveju, kai valstybės valdoma įmonė nevykdo ūkinės komercinės veiklos arba jos vykdoma ūkinė komercinė veikla nėra laikoma reikšminga, vadovaujantis ekonomikos ir inovacijų ministro patvirtintomis valstybės valdomų įmonių specialiųjų įpareigojimų nustatymo ir informacijos pateikimo rekomendacijomis, pelningumo rodikliai neskaičiuojami ir Vyriausybei tvirtinti neteikiami.

2020 m. spalio 5 d. Energetikos ministro įsakymu buvo atnaujinti valstybės lūkesčiai, pateikti raštu. Valstybės lūkesčiai per savininko funkciją vykdančią Energetikos Ministeriją įmonei nustato 2 pagrindines kryptis, siekiant:

- užtikrinti ilgalaikę socialinę naudą,
- užtikrinti IAE veiklos sėkmę ir padidinti efektyvumą.

Valstybės lūkesčiai papildyti siekiu didinti „žaliosios energijos“ panaudojimą, ir iškeltas naujas lūkestis įmonei – pasirengti vykdyti radioaktyviųjų atliekų tvarkytojo funkcijas branduolinės ar radiologinės avarijos atveju.

ENERGETIKOS MINISTERIJA

LŪKESČIAI

Socialinei ilgalaikėi naudai užtikrinti

1. Sutvarkyti Įmonei perduotas radioaktyviasias atliekas ir atliekas, susidariusias ir susidarysiančias IAE ir Maišiagalos radioaktyviųjų atliekų saugyklos eksploatavimo ir eksploatavimo nutraukimo metu.
2. Sukurti radioaktyviųjų atliekų tvarkymo infrastruktūrą.
3. Iki 2021 m. pasirengti vykdyti radioaktyviųjų atliekų tvarkytojo funkcijas numatytas Valstybiniame gyventojų apsaugos plane branduolinės ar radiologinės avarijos atveju.
4. Gerinti saugos kultūrą bei saugumo kultūrą Įmonėje.

Veiklos sėkmei užtikrinti ir veiklos efektyvumui padidinti

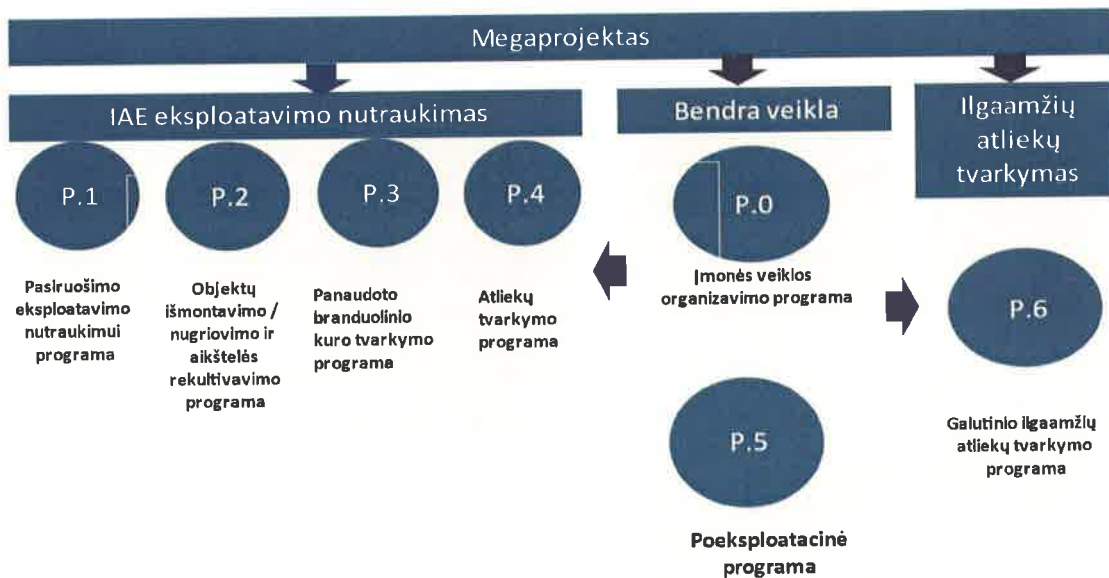
1. Pritraukti ir išlaikyti įmonės tikslams įgyvendinti reikiamos kompetencijos darbuotojus, skatinti jų įsitraukimą.
2. Diegti inovacijas ir pažangiausias technologijas.
3. Nustatyti ir imtis priemonių valdyti rizikas.
4. Efektyvinti procesų ir projektų valdymą, taip pat mažinti energijos išteklių (elektros ir šilumos) kiekio sunaudojimą.
5. Gerinti vidaus kontrolės sistemą.

VEIKLOS APŽVALGA

VEIKLOS MODELIO APRAŠYMAS

Efektyvesniam veiklos organizavimui, įmonės veikla suskirstyta į projektus, kurie sugrupuoti į programas visumoje sudaro Megaprojektą. 6 Megaprojekto programos yra skirtos IAE eksploatavimo nutraukimo veiklai, o nuo 2019 m. sausio 1 d., įgyvendinant Lietuvos Respublikos radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įstatymą ir įmonės veiklą papildžius ilgaamžių radioaktyviųjų atliekų galutinio sutvarkymo veikla, Megaprojektą papildė dar viena – galutinio ilgaamžių radioaktyviųjų atliekų tvarkymo programa, tad dabar Megaprojektą sudaro 7 programos:

Kol visas branduolinis kuras neišvežtas iš abiejų IAE blokų, įmonėje atliekami darbai, susiję su IAE eksploatavimo nutraukimu, vertinami kaip pasiruošimas IAE eksploatavimo nutraukimui. Jie apima:

- sistemų, užtikrinančių branduolinę, radiacinę, priešgaisrinę bei fizinę branduolinio objekto saugą, eksploatavimą;
- panaudoto branduolinio kuro iškrovimą iš IAE blokų ir pervežimą saugojimui į LPBKS;
- įrangos ir pastatų išmontavimą ir dezaktyvavimą;
- naujų objektų, skirtų susidarančių radioaktyviųjų atliekų tvarkymui ir saugojimui, projektavimą, statybą ir eksploatavimą;
- radioaktyviųjų atliekų, susidarančių išmontuojant IAE įrangą, apdorojimą ir saugojimą.

Ilgaamžių atliekų tvarkymo veikla apima:

VALSTYBĖS ĮMONĖS IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS 2020 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

- Maišiagalos saugyklos priežiūrą ir eksploatavimo nutraukimą,
- giluminio radioaktyviųjų atliekų atliekyno įrengimo projekto įgyvendinimą,
- radioaktyviųjų atliekų iš smulkiųjų darytojų surinkimą ir tvarkymą,
- paliktųjų radioaktyviųjų šaltinių ir radioaktyviosiomis medžiagomis užterštų objektų tvarkymą Vyriausybės nustatyta tvarka.

Kai visas branduolinis kuras bus išvežtas iš abiejų IAE blokų, įmonė privalės gauti IAE eksploatavimo nutraukimo licenciją, leidžiančią tęsti darbus, tarp kurių patys svarbiausi – reaktorių išmontavimas ir jo metu susidarysiančių ypač užterštų radioaktyviųjų atliekų tvarkymas.

VEIKLOS APŽVALGA ĮMONĖS STRATEGINĖSE KRYPTYSE

I strateginė kryptis – saugiai ir efektyviai įgyvendinti i IAE eksploatavimo nutraukimo projektą ir tvarkyti radioaktyvias atliekas

Šiai krypciai priklauso 6 Megaprojekto programos – P.0, P.1, P.2, P.3, P.4 ir P.5, jos įgyvendinimui skiriama didžiausia resursų dalis, ją apibūdina 11 strateginių tikslų, o stebėjimui ir kontrolei priskirta daugiausia rodiklių.

P.0 programa. Įmonės veiklos organizavimas

Tikslas – efektyviai organizuoti ir administruoti įmonės veiklą, užtikrinti BEO saugą.

Išorinio tarptautinio konsultavimo veiklą atlieka kompanija National Nuclear Corporation Limited (NNC), JK, vertė 660 tūkst. eurų. Kita veikla vykdoma savo jėgomis

Pradžia	Pabaiga	Vertė, mln. eurų	SPI	CPI	Sunaudota, mln. eurų
2000 sausis	2038 gruodis	408,433	1,00	1,00	266,092 ES – 78 proc. LT – 22 proc.

Programa apima įmonės valdymą, kokybės užtikrinimą, komercinę veiklą, fizinę, radiacinę ir ekologinę saugą, techninį veiklos užtikrinimą, konsultacinę paramą (iš viso 7 projektai).

Pagrindiniai įvykiai programoje 2020 m.:

- Įvykdyti visi saugaus IAE eksploatavimo nutraukimo strateginiai rodikliai.
- Įgyvendintas organizacinės struktūros pakeitimas, atsižvelgus į būtinybę optimizuoti įmonės vidaus audito skyriaus organizacinę struktūrą ir komunikacijos skyriaus pavaldumą. Nauja įmonės organizacinė struktūra įsigaliojo 2021 m. sausio 1 d.
- Plečiamas subalansuotų rodiklių sistemos taikymas, sudarytas hierarchinis visų organizacinių įmonės grandžių veiklos rodiklių žemėlapis, rengiamos sistemos įdiegimo ataskaitos, sistema pradėta taikyti darbuotojų vertinimo procese.
- Tęsiami darbai pagal „Daryti ar pirkti“ metodiką dėl 10 veiklų, likusių numatytame sąraše, atlikimo. Vasario 21 d. pasirašyta sutartis su UAB Corpus nuolatiniam IAE teritorijos tvarkymui; balandžio 6 d. – su UAB Axioma dėl komplekso B2/3/4 įrenginių priežiūros; gegužės 11 d. įsigaliojo sutartis su UAB Ambulansas būtiniosios medicinos paslaugų teikimui; rugpjūčio 27 d. – sutartis su UAB Ecoservis sezoniniams įmonės teritorijos tvarkymo darbams;

spalio 7 d. pasirašyta sutartis UAB Kvant garo katilinės techninei priežiūrai ir remontui. Įmonės kėlimo mechanizmų techninės priežiūros ir remonto pirkimas, CPVA pritarus, atidėtas neribotam laikui dėl naujų BSR reikalavimų. Tęsimos pirkimo procedūros likusių veiklų paslaugoms. Išlaidos pagal sudarytas sutartis su išoriniais paslaugų teikėjais priskiriamos toms programoms, pagal kurias veikla vykdoma.

- Vyko išorinių NNC konsultantų veikla: konsultavimas projektų įgyvendinimo techniniais, komerciniais, finansiniais, atskaitomybės klausimais, susijusiais su IAE eksploatavimo nutraukimo ir radioaktyvių atliekų valdymo projektais, įskaitant TIENRF finansuojamus projektus B1, B2, B3/4, 1225, bei pagalba, vykdant projekto 3103 „Branduolinio kuro nuolaužų surinkimas nuo 1-ojo ir 2-ojo blokų kasečių išlaikymo baseinų dugno ir pašalinimas“ konkursą, derybos su potencialiu rangovu dėl techninių / komercinių sutarties sąlygų, galutinio sutarties projekto rengimas.

P.1 programa. Pasiruošimas IAE eksploatavimo nutraukimui

Tikslas – saugiai prižiūrėti naudojamą IAE įrangą, vykdyti nenaudojamų sistemų ir įrenginių inventorizavimą ir radiologinį apibūdinimą, jų izoliavimą ir pradinį dezaktyvavimą, infrastruktūros modifikavimą, įskaitant naujų objektų statybą bei jų priėmimą į eksploataciją.

Naujų objektų projektavimą ir statybą, sunkiai išmatuojamų radionuklidų sudėties nustatymą, vykdo / vykdys rangovai, kiti darbai atliekami savo jėgomis

Pradžia	Pabaiga	Vertė, mln. eurų	SPI	CPI	Sunaudota, mln. eurų
2005 sausis	2038 rugpjūtis	697,931	0,81	1,02	512,412 ES – 97 proc. LT – 3 proc.

Programai priklauso infrastruktūriniai projektai, inžinerinis įrangos inventorizavimas, izoliavimas, radiologinis apibūdinimas, eksploatavimo nutraukimo licencijos gavimas – iš viso 18 šiuo metu vykdomų projektų.

Visi paruošiamieji darbai yra svarbūs, atskirai išskirti infrastruktūriniai projektai, kurių aprašymas pateiktas ataskaitos dalyje „Investiciniai projektai“.

Pagrindiniai įvykiai programoje 2020 m.:

- Per metus inventorizuota **2 852** tonos (93 proc.) IAE įrangos.
- Užbaigtas nuklidinio vektoriaus nustatymas V2 bloke, tęsimas nuklidinio vektoriaus nustatymas A2 bloke (90 proc.), patikrintas pramoninių atliekų nuklidinis vektorius. Pagal atskirą projektą rangovas Valstybinis mokslinių tyrimų institutas Fizinių ir technologijos mokslo centras (toliau – FTMC) atliko nuklidinių vektorių nustatymą A1 bloke (įskaitant R1, R2 ir R3 reaktoriaus zonas) ir sausio 24 d. su VATESI buvo suderinta ataskaita. Užsitęsęs ataskaitos derinimas turėjo įtakos A1 bloko bei reaktoriaus R1, R2 ir R3 zonų išmontavimo projektinės dokumentacijos parengimo terminams. Užbaigtas 161,161/1 pastatų įrangos radiologinis apibūdinimas ir rugšėjo mėn. atliktas pastatų radiologinis įvertinimas.
- 2020 m. pilnai izoliuotos **3** IAE technologinės sistemos, **21** sistema izoliuota dalinai.
- Rugpjūčio 11 d. Energetikos ministro įsakymu Nr. 1-248 patvirtintas atnaujintas GENP – vienas iš pagrindinių dokumentų, reikalingų IAE eksploatavimo nutraukimo licencijai gauti. Tęsimas saugos analizės dokumentų rengimas įmonės veiklai po branduolinio kuro iškrovimo

- įmonėje parengta IAE eksploatavimo nutraukimo saugos analizės ataskaita gruodžio 10 d. pateikta VATESI.
- Birželio 19 d. VATESI patvirtino „karštųjų“ pažeisto kuro tvarkymo (PKT) sistemos bandymų (pagal B1 projektą) programą, ir liepos 13 d. „karštieji“ bandymai 1-ajame IAE energijos bloke buvo pradėti. Rugsėjūčio mėn. pagaminti pirmieji krepšiai pažeisto kuro talpinimui ir rugsėjo 11 d. pirmasis konteineris su pažeistomis panaudoto branduolinio kuro rinklėmis buvo pakrautas, pervežtas ir pastatytas laikinojoje panaudoto branduolinio kuro saugykloje. Spalio 10 d. VATESI patvirtino „karštųjų“ PKT įrangos bandymų 1-ajame IAE energijos bloke ataskaitą. Iki gruodžio 31 d. pakrauti, pervežti ir pastatyti laikinojoje panaudoto branduolinio kuro saugykloje 5 konteineriai su pažeistu kuru.
 - Rugsėjūčio mėn. įmonėje buvo suderinti rangovo – kompanijos Nuvia Limited – parengti LPBKS „karštosios kameros“ modifikavimo (projektas 1225) projektavimo dokumentai, ir pagal suderintą įrangos pagaminimo programą rangovas gamina modifikavimui reikalingą įrangą.
 - Birželio mėn. VATESI suderino B2-2 „karštųjų“ bandymų ataskaitą, ir birželio 19 d. gautas VATESI leidimas pramoninei B2-2 eksploatacijai.
 - 2020 m. tęsiamas komplekso B3/4 darbas „karštųjų“ bandymų režimu (komplekso perdavimas pramoninei eksploatacijai). gavus VATESI leidimą tęsti darbus su kietosiomis 2 ir 3 grupės radioaktyviosiomis atliekomis bei leidimą tęsti išplėstinę deginimo įrenginio „karštųjų“ bandymų programą. Įdiegtos papildomos saugumo priemonės 3 grupės radioaktyviųjų atliekų tvarkymui, šalinami aptikti trūkumai, atliktas cheminių medžiagų išmetimo iš deginimo įrenginio modeliavimas, parengta ir su VATESI derinama ataskaita. Komplekso pramoninio eksploatavimo pradžia, kuri buvo numatyta metų pabaigoje, nukelta į 2021 m. dėl aptiktų trūkumų šalinimo ir užsitęsusio teršalų išmetimo modeliavimo ataskaitos derinimo.
 - Birželio 29 d. labai mažo aktyvumo trumpaamžių radioaktyviųjų atliekų atliekyno (projektas B19-2) statybos darbai buvo sustabdyti dėl įtarimų, kad betonas, panaudotas 06 statinio sienų ir 02 pastato pamatinės plokštės betonavimui, neatitinka techniniame projekte nurodytų atsparumo šalčiui reikalavimų. Atlikta ekspertizė patvirtino betono tinkamumą, darbai buvo atnaujinti rugsėjo 17 d. Kompleksiniai įrangos bandymai („šaltieji“ bandymai) pilnai užbaigti lapkričio 18 d., lapkričio 25 d. VATESI pateikta ataskaita. Lapkričio 4 d. atnaujinta galutinė saugos analizės ataskaita pateikta VATESI derinimui. Atlikti rinkos tyrimai dėl radioaktyviųjų atliekų dėjimo į atliekyną paslaugų, su CPVA derinami atliekų pervežimo iš buferinės saugyklos „1 kampanijos“ paslaugų pirkimo dokumentai, rengiama radioaktyviųjų atliekų pervežimo į atliekyną „karštųjų“ bandymų programa. Gruodžio 18 d. rangovo – UAB Eksortus – atnaujintas TP pateiktas VATESI.
 - Kovo 28 d. buvo pakartotinai paskelbtas mažo ir vidutinio aktyvumo trumpaamžių radioaktyviųjų atliekų paviršinio atliekyno (projektas B25) statybos techninės priežiūros ir FIDIC inžinieriaus paslaugų konkursas. Liepos 2 d. visi 3 gauti pasiūlymai atmesti dėl viršytos numatytos kainos. Buvo atliktas rinkos tyrimas, perskaičiuoti galimi statybos kaštai, padidintas paslaugų pirkimo biudžetas, atnaujinti ir su CPVA suderinti pirkimo dokumentai. Spalio 11 d. konkursas paskelbtas trečią kartą.
 - Su VATESI ir Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos (toliau – LGT) tebederinami bitumuotų atliekų saugyklos 158 pastate pavertimo paviršiniu atliekynu (projektas B20) dokumentai – atliekyno koncepcija, saugos pagrindimo bei aikštelės vertinimo ataskaitos. Atsižvelgus į reikalavimus, 2020 m. I-II ketvirčiais buvo atliekami papildomi tyrimai 158 pastato saugyklos statybinių konstrukcijų būklės nustatymui, patikslintos sukauptų bitumuotų

radioaktyviųjų atliekų charakteristikos (nuklidų sudėtis, sunkiai matuojamų nuklidų aktyvumas), parengtos, atnaujintos ir su VATESI suderintos susijusios ataskaitos. Rugsėjo ir spalio mėn. gautos VATESI ir LGT pastabos, atlikti saugyklos betono savybių tyrimai, surengti bendri probleminių klausimų aptarimai, priimtas preliminarus sprendimas periodiškai vykdyti atskirą aikštelės aplinkos monitoringą, įtraukiant požeminių vandenių stebėseną. Atnaujintas dokumentų paketas gruodžio mėn. pateiktas VATESI.

- Tęjami darbai radioaktyviųjų metalo atliekų pirminio apdorojimo komplekse 130/2 pastate (projektas B27). Modernizuojama pastato ventiliacinė sistema, 161 patalpoje ruošiamasi įrengti cheminio dezaktyvavimo barą. Organizuota rinkos konsultacija ventiliacinės sistemos modernizavimui, vyksta konsultacijos su CPVA, rengiami projektai ventiliacinės sistemos modernizavimo įrangai, kuri bus gaminama savo jėgomis, bei rangos paslaugų pirkimo dokumentai, rengiami dokumentai modifikacijai – cheminio dezaktyvavimo baro įrengimui.
- Birželio mėn. įvykdyta pirkimo procedūra 110/6 kV pastotės bei dviejų 110 kV elektros tiekimo linijų prijungimo prie bendro elektros perdavimo tinklo projektavimui ir projekto vykdymo priežiūrai (projektas 1221 „Elektros tiekimo IAE vartotojams schemų optimizavimas“). Po ilgų diskusijų su CPVA (neišspręsti klausimai daro įtaką, pasirenkant finansavimo šaltinį) ir stengiantis išvengti vėlavimo įgyvendinant projektą, rugpjūčio 18 d. buvo sudaryta sutartis su konkurso laimėtoju UAB Tetas. Spalio mėn. rangovas pateikė projektinius pasiūlymus ir atliko reikalingus geologinius tyrimus. Lapkričio mėn. atlikta visuomenės informavimo apie projektinius sprendimus procedūra, gruodžio mėn. rangovas darbo tvarka pateikė naujos pastotės statybos ir prijungimo techninius projektus. Vykdomi elektros tiekimo iš 138 pastato skirstomųjų įrenginių modifikacijos darbai, nes pastatas bus nugriautas.
- Balandžio mėn. atliktas atliekų, sukauptų IAE gamybinių atliekų aikštelėje (poligone), sąlyginių nebet kontroliuojamų lygių nustatymo paslaugų rinkos tyrimas, tyrimo paslaugų pirkimo dokumentai rugsėjo 23 d. suderinti su CPVA. Spalio 16 d. paskelbtas atviras konkursas, tačiau lapkričio 18 d. gauta prevencinio patikrinimo rekomendacija sugriežtinti kvalifikacinius reikalavimus tiekėjams, todėl lapkričio 25 d. konkursas nutrauktas. Gruodžio 17 d. atnaujinta techninė specifikacija pateikta VATESI pritarimui, po to, suderinus ją su CPVA, bus iš naujo skelbiamas konkursas.
- 2020 m. birželio mėn. pradėtas, o spalio mėn. baigtas automatizuotos požeminio vandens nuotekų siurblinės įrengimas 437/1 pastate. Lapkričio 13 d. užbaigti kompleksiniai įrangos bandymai, ir gruodžio 29 pasirašytas darbų priėmimo aktas. Naujos siurblinės įrangos aptarnavimą ateinančius 2 metus pagal garantinius įsipareigojimus atliks rangovas – UAB Ekobana.
- 2020 m. programos P.1 apimtyje buvo inicijuoti 3 projektai: projektas 1228 – VĮ IAE poreikiams skirtos saulės elektrinės statyba; projektas 1229 – laikinosios reaktorių atliekų saugyklos įrengimas, ir projektas 1230 – naujos modulinės katilinės įrengimas, siekiant užtikrinti B1, B3,4 objektų šildymo poreikius.

P.2 programa. Objektų išmontavimas / nugriovimas ir aikštelės rekultivavimas

Tikslas – sukurti technologijas IAE įrangos išmontavimui, parengti projektinę dokumentaciją, pasiruošti ir saugiai vykdyti IAE įrangos išmontavimą ir dezaktyvavimą bei nebereikalingų pastatų nugriovimo darbus, atlikti aikštelės rekultivavimo darbus.

Nenaudojamų statinių nugriovimą atliko / atlieka įmonė Kaslita, UAB Tecos, UAB Monrema, Lietuva
Reaktorių R3 zonos išmontavimo projektavimui rangovų kol kas dar nėra.

VALSTYBĖS ĮMONĖS IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS 2020 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

Pradžia	Pabaiga	Vertė, mln. eurų	SPI	CPI	Sunaudota, mln. eurų
2009 sausis	2038 gruodis	594,847	0,86	1,01	92,869 ES – 84 proc. LT – 16 proc.

Šiai programai priklauso IAE technologinės įrangos bei sistemų išmontavimo ir pradinio atliekų apdorojimo, statinių nugriovimo bei aikštelės rekultivavimo projektai, o taip pat ypač svarbi sritis – reaktorių įrenginių išmontavimas. Iš viso 29 projektai.

Pagrindiniai įvykiai programoje 2020 m.:

- Rugsėjo 28 d. parengta 2-ojo IAE reaktoriaus R1/R2 zonų įrangos išmontavimo poveikio aplinkai vertinimo ataskaita (PAVA), kuri lapkričio 6 d. pristatyta visuomenei. Gruodžio 16 d. parengtas ir VATESI pateiktas bendrųjų duomenų sąvadas.
- Kovo mėn. rangovas – UAB Kaslita – parengė 11 IAE nebenaudojamų statinių (2 pastatai stebimoje zonoje, 9 – už jos ribų) nugriovimo projektus, balandžio mėn. pabaigoje buvo gauti savivaldybės leidimai jiems nugriauti; visi darbai užbaigti ir rugsėjo 16 d. parengtos deklaracijos apie paskutinių statinių nugriovimą. Spalio mėn. parengti pirkimo dokumentai 161, 161/1 pastatų nugriovimui, o gruodžio mėn. - 75,75a, 3, 4, 4a, 5, 6, 6a, 7, 13 pastatų nugriovimui.
- Sausio mėn. pasirašyta sutartis su UAB Monrema 174V galerijos rekonstrukcijos projektavimui ir atlikimui. Rangovo parengtam darbo projektui liepos 26 d. gauta bendrosios ekspertizės pritaranti išvada, ir rugsėjo 3 d. UAB Monrema pradėjo 1 rekonstrukcijos etapą (2 etapas bus vykdomas įmonės įėjimais), Lapkričio 26 d., atsižvelgiant į darbų eigoje iškilusias aplinkybes, buvo atliktos galerijos rekonstrukcijos techninio ir darbo projektų korekcijos. Pratęstas sutarties su Monrema galiojimo laikotarpis dėl laiku neatliktų darbų.
- 2020 m. gegužės 15 d. rangovas – UAB Tecos – parengė 129 pastato griovimo, IAE saugomos teritorijos apsaugos perimetro ir 130/2 pastato rekonstravimo techninį projektą, lapkričio 26 d. buvo atlikta bendroji ekspertizė, o gruodžio mėn. techninis projektas pateiktas valstybės institucijų suderinimui (iki metų pabaigos gautas pritarimas iš 6 institucijų).
- 2020 m. tęsiamas A1 bloko įrangos išmontavimo technologinio projekto (TP) ir saugos analizės ataskaitos (SAA) derinimas su VATESI. Nuklidinių vektorių duomenimis papildyta A1 bloko įrangos išmontavimo projekcinė dokumentacija buvo pateikta VATESI derinimui balandžio mėn., birželio 2 d. gautos VATESI pastabos, į kurias atsižvelgiant, dokumentai atnaujinti, papildomai parengta ir su VATESI baigiama derinti nuolatinio personalo apšvitos dozių skaičiavimo metodika. A1 bloke vykdomas pirminio radioaktyviųjų atliekų apdorojimo baro įrengimas. Parengti ir su CPVA derinami būgninių separatorių išmontavimo paslaugų pirkimo dokumentai.
- 2020 m. parengta ir su suinteresuotoms šalims suderinta A2 ir V2 blokų išmontavimo PAVA pagal Jungtinių Tautų Europos ekonominės komisijos konvencijos (ESPOO, 1991) reikalavimus dėl BEO poveikio aplinkai vertinimo tarpvalstybiniame kontekste buvo pateikta kaimyninėms šalims. Gautas Lenkijos Respublikos pritarimas, PAVA išversta į latvių kalbą ir pateikta Latvijos plačiosios visuomenės susipažinimui, iš Baltarusijos atsakymo negauta. Spalio 29 d. PAVA pristatyta vietinei bendruomenei. Tęsiamas technologinio projekto ir SAA rengimas.

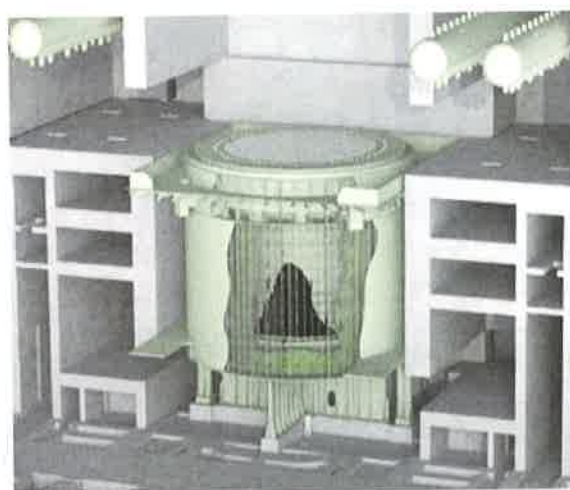
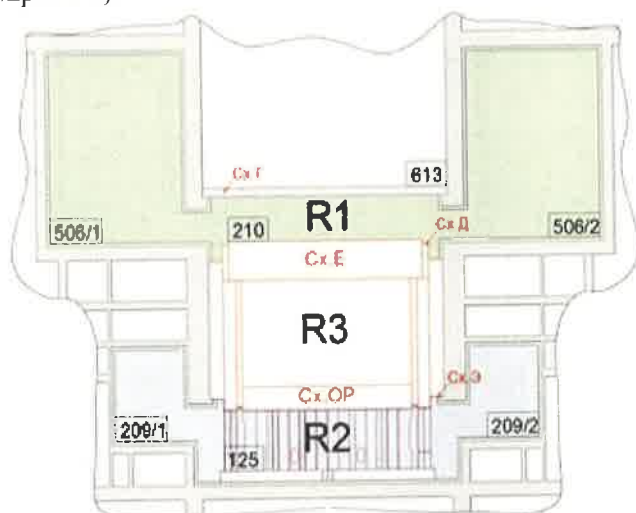

- 2020 m. išmontuota 4 212,3 tonos IAE įrangos (planas 3 716,8 tonos), taip pat išardyta 3 579,2 tonų gelžbetonio konstrukcijų G2 bloke.

Reaktorių įrangos išmontavimas

Tai didžiausias techninis iššūkis, kurį tenka spręsti įmonei, todėl su šiuo uždaviniu susijusius P.2 programos projektus apžvelgsime atskirai.

IAE reaktorių išmontavimo darbai „geografiškai“ yra padalinti į zonas R1, R2 ir R3. R1 zona apima viršutinę pagrindinio cirkuliacijos kontūro įrangą, R2 zona yra pagrindinio cirkuliacijos kontūro apatinė įranga, o R3 zona yra reaktoriaus šerdis (grafito klojinys ir jį supančios metalo konstrukcijos su užpildais):

Ruošiantis 1-ojo bloko reaktoriaus išmontavimo projektavimui (renkant duomenis, vykdant inžinerinius tyrimus), buvo nuolat tobulinama projekto koncepcija ir 2017 m. pradžioje projektas išskaidytas į du, atskiriant 1-ojo reaktoriaus R1 ir R2 darbo zonų (viršutiniai ir apatiniai vamzdynai ir konstrukcijos) išmontavimą nuo 1-ojo reaktoriaus R3 darbo zonos (aktyvioji zona) išmontavimo, o vėliau nuspręsta pastarąjį papildyti 2-ojo reaktoriaus R3 zonos išmontavimu ir reaktorių atliekų saugyklos įrengimu.

P.2 programa. Objektų išmontavimas / nugriovimas ir aikštelės rekultivavimas

1-ojo bloko reaktoriaus įrenginio išmontavimas; R1 ir R2 zonos, UP01 1-asis blokas (projektas 2101)

Tikslas – sukurti reaktoriaus R1/R2 zonų įrangos išmontavimo technologijas, parengti išmontavimo projekcinę dokumentaciją ir išmontuoti įrangą 1-ojo reaktoriaus zonos R1/R2.

Darbai atliekami savo jėgomis

Pradžia	Pabaiga	Vertė, mln. eurų	SPI	CPI	Sunaudota, mln. eurų
2010 liepa	2025 rugsėjis	10,038	0,66	0,88	4,328 ES – 85 proc. LT – 15 proc.

Pagrindiniai įvykiai projekte:

- 2013 m. gegužės mėn. baigti pagrindiniai 1-ojo reaktoriaus R1/R2 darbo zonų inžineriniai tyrimai.
- 2017 m. spalio mėn. 1-ojo reaktoriaus R1/R2 zonų išmontavimas atskirtas nuo išmontavimo R3 darbo zonoje.
- 2019 m. gruodžio mėn. savo jėgomis pradėtos gaminti talpos (statinės) apšvitinto grafito atliekų saugojimui ir pradėti išmontavimo įrangos „šaltieji“ bandymai.
- 2020 m. gegužės 21 d. papildyti nuklidinių vektorių duomenimis bei atnaujinti pagal preliminarias VATESI pastabas TP ir SAA pateikti VATESI derinimu, derinimo procesas tebevyksta.
- Tęsimi išmontavimo įrangos „šaltieji“ bandymai – birželio ir gruodžio mėn. bandymai buvo atliekami pakartotinai po nustatytų trūkumų pašalinimo (planuojama juos užbaigti 2021 m. II ketvirtį).

P.2 programa. Objektų išmontavimas / nugriovimas ir aikštelės rekultivavimas

Projektavimo ir licencijavimo darbai, skirti pasirengti reaktorių R3 zonos išmontavimui ir susijusių atliekų tvarkymui (projektas 2103).

Tikslas - sukurti inžinerinę koncepciją, parengti technologinius sprendimus išmontavimo darbams ir juos licencijuoti, gauti VATESI leidimą vykdyti R3 zonos išmontavimo ir atliekų tvarkymo darbus, parengti TS reikalingos įrangos ir įrankių pirkimams.

Rangovas – dar nėra

Projektas yra kritiniame kelyje¹³

Pradžia	Pabaiga	Vertė, mln. eurų	SPI	CPI	Sunaudota, mln. eurų
2010 liepa	2027 gruodis	32,00	0,86	1,01	1,026 ES – 88 proc. LT – 12 proc.

Atnaujinant GENP, reaktorių R3 zonos išmontavimo klausimai buvo dar kartą detalizuoti: projekte 2103 liko inžinerinio projektavimo ir licencijavimo darbai, reaktoriaus atliekų saugyklos įrengimas išskirtas į naują 1229 projektą (programos P.1 apimtyje), o pats reaktorių zonų R3 išmontavimas bus vykdomas projekto 2104 apimtyje. RBMK reaktorių šerdies išmontavimas dar niekada nebuvo vykdomas, tam reikia sukurti inžinerinę koncepciją, parengti technologinius sprendimus tiek išmontavimo darbams, tiek atliekų tvarkymui ir juos licencijuoti. R3 zonos išmontavimas projektas 2104) prasidės, pasibaigus visiems inžinerinio projektavimo darbams ir gavus leidimą išmontavimui.

Ilgalaikėje perspektyvoje projekte bus atliekama:

- reaktorių R3 zonų išmontavimo ir atliekų saugyklos projektinių bei licencijavimo dokumentų rengimas,
- PAVA rengimas,
- licencijavimo dokumentų suderinimas su suinteresuotomis šalimis bei VATESI leidimo gavimas vykdyti reaktorių R3 zonos išmontavimo ir susijusių atliekų tvarkymo darbus.

Pagrindiniai projekto tikslai trumpalaikėje (1 metų laikotarpio) perspektyvoje:

¹³ nuo šio projekto tiesiogiai priklauso IAE eksploatavimo nutraukimo pabaigos data

VALSTYBĖS ĮMONĖS IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS 2020 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

- parengti pirkimo dokumentų paketus inžinerinio projektavimo ir konsultavimo paslaugų pirkimams;
- organizuoti paslaugų pirkimo konkursus ir sudaryti paslaugų tiekimo sutartis.

Pagrindiniai įvykiai projekte:

- 2010-2017 m. iš dalies atlikti reaktoriaus konstrukcijų radiologiniai tyrimai, surinkta inžinerinė / statybinė informacija apie reaktorių konstrukcijas, išanalizuota eilė techninių klausimų, susijusių su reaktoriaus konstrukcijų išmontavimu.
- 2018-2019 m. detalizuojami projekto vykdymo klausimai, rengiami projekto aprašas ir paslaugų pirkimo dokumentai.
- 2020 m. vyko pasirengimas paslaugų pirkimo konkursams, buvo parengti pirkimo dokumentų paketai (techninės užduotys, sutartys, instrukcijos konkursų dalyviams, kuriuos įmonės specialistai rengė kartu su CPVA, o vėliau – kartu su išoriniais pirkimų teisės specialistais). Išsiskyrus VĮ IAE ir CPVA nuomonėms dėl tam tikrų pirkimo organizavimo klausimų, Energetikos ministerija ir Europos Komisija paskyrė nepriklausomus ekspertus, kurie peržiūrėjo parengtus pirkimo dokumentų paketus ir spalio mėn. pateikė savo rekomendacijas dėl tolimesnės projekto eigos ir pirkimų organizavimo (dėl darbo unikalumo sudaryti sutartis su 2 rangovais, kurie dirbs lygiagrečiai, pirkimą suskaidyti į etapus).
- Atsižvelgiant į ekspertų rekomendacijas, buvo peržiūrėti inžinerinių paslaugų (R3D.01) ir techninės paramos grupės paslaugų (TSG.01) aprašai, pakeistos perkamų paslaugų apimtys, padidinti šių paslaugų pirkimo biudžetai (iki 9.5 ir 4.5 mln. eurų IP lėšų atitinkamai), pakoreguotas darbų grafikas. Pasiektas šalių sutarimas dėl atnaujintos projekto koncepcijos ir 2021 m. sausio mėn. projektų aprašai pateikti Europos Komisijos derinimui.

P.3 programa. Panaudoto branduolinio kuro tvarkymas

Tikslas – saugiai tvarkyti, iškrauti, transportuoti į saugojimo vietas visą IAE abiejuose blokuose esantį panaudotą branduolinį kurą ir užtikrinti jo saugojimą ir tvarkymą saugojimo laikotarpiu

3103 projekto rangovas – kompanija Höfer & Bechtel GmbH, Vokietija

Kiti programos projektai vykdomi savo jėgomis.

Pradžia	Pabaiga	Vertė, mln. eurų	SPI	CPI	Sunaudota, mln. eurų
2006 gruodis	2038 gruodis	31,895	0,97	1,00	21,548 ES – 84 proc. LT – 16 proc.

Programai priklauso projektai, susiję su panaudoto branduolinio kuro tvarkymu (iškrovimu iš 1 ir 2 IAE blokų, pakrovimu į konteinerius, transportavimu į saugyklą bei saugojimu) ir atliekami įmonės jėgomis, taip pat branduolinio kuro nuolaužų pašalinimas nuo abiejų blokų išlaikymo baseinų dugno (projektas 3103), kurį atliks rangovas – iš viso 5 projektai.

IAE eksploatavimo metu panaudotas branduolinis kuras buvo iškraunamas ir talpinamas IAE teritorijoje įrengtoje SPBKS. Sustabdžius IAE reaktorių, panaudotas branduolinis kuras buvo iškraunamas iš reaktorių aktyviosios zonos į abiejuose blokuose esančius kuro išlaikymo baseinus, iš kurių, nuo 2017 m. (pastačius ir priėmus eksploatuoti LPBKS) specialiuose užsandarintuose konteineriuose pervežamas į LPBKS saugojimui iki 50 metų. 2020 m. gruodžio 31 d. duomenimis 97,8 proc. panaudoto branduolinio kuro jau iškrauti iš IAE blokų:

Pagrindiniai įvykiai programoje 2020 m.:

- Per 2020 m. 37 *CONSTOR RBMK 1500/M2* tipo konteineriai su iš 1 ir 2 blokų iškrautomis 2 988 PBKr pervežti į LPBKS (2019 m. 49 konteineriai su 4 459 PBKr), 2018 m. 47 konteineriai su 4 277 PBKr, tai 3 proc. daugiau nei buvo suplanuota metams. Panaudoto kuro iškrovimas sudėtingėja ir tempas mažėja dėl to, kad blokuose praktiškai nebeliko nepažeistų PBKr, o pažeisto kuro tvarkymui reikia daugiau laiko ir tvarkymo procesas sudėtingesnis. Iš viso iki 2020 m. gruodžio 31 d. į LPBKS pervežti 172 konteineriai su 15 243 PBKr, iš jų – 5 konteineriai su pažeistomis kuro rinklėmis.
- Liepos 1 d. buvo pasirašyta dotacijos sutartis dėl projekto 3103 „Branduolinio kuro nuolaužų surinkimas nuo 1-ojo ir 2-ojo blokų baseinų dugno ir pašalinimas“ finansavimo TIENRF lėšomis, ir rugpjūčio 10 d. – sutartis su kompanija Höfer & Bechtel. Rangovas parengė technologinį projektą, darbo projektas baigiamas rengti.
- Rugpjūčio pabaigoje įmonėje pagaminti pirmieji specialūs krepšiai, į juos patalpintos pažeisto branduolinio kuro rinklės sudedamos į *CONSTOR RBMK 1500/M2* konteinerius, kurie užsandarinami ir talpinami LPBKS. Liepos 13 d. pradėti ir lapkričio 6 d. sėkmingai užbaigti „karštieji“ pažeisto panaudoto branduolinio kuro tvarkymo (toliau – PKT) sistemos bandymai 1 bloke. Lapkričio 6 d. VATESI suderino PKT sistemos pripažinimo tinkama eksploatuoti programos ataskaitą ir galutinę saugos analizės ataskaitą.

P.4 programa. Radioaktyviųjų atliekų tvarkymas

Tikslas – saugiai, efektyviai ir atsakingai sutvarkyti IAE eksploatavimo nutraukimo metu susidaranti radioaktyviąsias atliekas bei užtikrinti jų saugojimą.

Programa vykdoma savo jėgomis

Pradžia	Pabaiga	Vertė, mln. eurų	SPI	CPI	Sunaudota, mln. eurų
2006 gruodis	2038 gruodis	361,275	1,12	1,20	58,075 ES – 84 proc. LT – 16 proc.

Šiai programai priklauso neradioaktyviųjų, kietųjų radioaktyviųjų ir skystųjų radioaktyviųjų atliekų, susidarantių IAE eksploatavimo metu, galutinio sutvarkymo bei dėjimo į atliekynus projektai (iš viso 4 projektai).

Pagrindiniai įvykiai programoje 2020 m.:

- 2020 m. buvo suplanuota sutvarkyti 6 586,72 m³, apdorota 8 809,3 m³ radioaktyviųjų atliekų. Iš jų – 3 069,4 m³ „A“ klasės, 59,73 m³ „B“ ir „C“ klasių, 33,9 m³ „D“ ir „E“ klasių kietųjų radioaktyviųjų atliekų bei sucementuota 75,92 m³ „B“ ir „C“ klasių skystųjų radioaktyviųjų atliekų. Į laikinas saugyklas perkelta 44,94 m³ radioaktyviųjų atliekų, kai buvo suplanuota perkelti 128,4 m³. Skystųjų radioaktyviųjų atliekų cementavimas buvo atnaujintas 2020 m. rugsėjo 18 d. po ilgos pertraukos dėl ilgai užtrukusios talpų (metalinių statinių) sucementuotoms atliekoms dėti gamybos trikdžių (dėl rangovo neveiklumo buvo nutraukta pirminė talpų pirkimo sutartis, kita sutartis nutraukta dėl netinkamos pagamintų talpų kokybės).
- Liepos 21 pasirašyta sutartis su UAB „Baltic radiation control“ cementavimo pakuočių radiologinio matavimo įrenginio pritaikymui apšvitinto grafito pakuotėms apibūdinti. Rangovo parengta įrenginio modifikavimo metodika suderinta įmonėje ir gruodžio 9 d. pateikta VATESI derinimui (*suderinta 2021- 01 -13*).

P.5 programa. Poeksploatacinė veikla

Tikslas – saugiai eksploatuoti ir prižiūrėti objektus iki jų išmontavimo / nugriovimo, efektyviai valdyti įmonės veiklai reikalingus energetinius išteklius.

Programa vykdoma savo jėgomis

Pradžia	Pabaiga	Vertė, mln. eurų	SPI	CPI	Sunaudota, mln. eurų
2010 sausis	2038 gruodis	583,301	0,93	1,02	343,400 ES – 78 proc. LT – 12 proc.

Programai priklauso poeksploatacinė IAE sistemų ir įrangos priežiūra ir energetinių resursų valdymas, iš viso 15 projektų.

Pagrindiniai įvykiai programoje 2020 m.:

- Tęsimas ventiliacijos sistemos modernizavimas, mažinant oro srautą ir šilumos sunaudojimą: optimizuotos 7 ventiliacinės sistemos 101/1,2 pastatuose, sumontuota ir išbandyta nauja tiekiamosios ventiliacijos sistemos įranga 150 pastate.
- Nuo 2020 m. spalio 9 d. iki gruodžio 22 d. buvo atliekamas dažnio keitiklių montavimas ir bandymai ant aparatinių siurblių 120/2 pastato 2VF13, 14D01 elektros varikliuose. 2020 m. gruodžio 23 d. užregistruotas darbų priėmimo aktas.
- 2020 m. sunaudota **61 610** MWh elektros energijos, tai **16** proc. mažiau, nei buvo suplanuota metams.
- 2020 m. sunaudota **57 908** MWh šilumos energijos, tai **21,4** proc. mažiau, nei buvo suplanuota metams.
- Vykdamas pagal energetinių resursų taupymo programą numatytas priemonės, 2020 m. įmonėje sunaudota 1 352 MWh mažiau elektros energijos (arba 2,2 proc.) ir 4 097 MWh mažiau šilumos energijos (6,6 proc.), palyginus su 2019 m.

II kryptis – saugiai ir tvarkyti radioaktyviausias atliekas, užtikrinant, kad ateities kartos nepaveldėtų nepagrįstos radioaktyviųjų atliekų tvarkymo naštos

Vykdamas Radioaktyviųjų atliekų tvarkymo plėtros programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. gruodžio 23 d. nutarimu Nr. 1427, ir jos 2018 m. gruodžio 19 d. pakeitimo Nr. 1343 įgyvendinimą, įmonei buvo išskirti nauji uždaviniai, susiję su saugaus visų Lietuvoje susidarančių radioaktyviųjų atliekų tvarkymo užtikrinimu. Nuo 2019 m. sausio 1 d. įmonė papildomai vykdo MRAS priežiūrą ir jos eksploatavimo nutraukimo projektą, giluminio radioaktyviųjų atliekų atliekyno įrengimo projekto įgyvendinimą, radioaktyviųjų atliekų surinkimą iš smulkiųjų atliekų darytojų ir saugojimą, radioaktyviųjų atliekų, rastų visoje Lietuvos teritorijoje, surinkimą ir tvarkymą. Šių uždavinių įgyvendinimui Megaprojektas buvo papildytas P.6 programa „Galutinis ilgaamžių radioaktyviųjų atliekų tvarkymas“.

2021 m. vasario 3 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybė patvirtino „2021–2030 metų branduolinės energetikos objektų eksploatavimo nutraukimo ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo plėtros programą“, kurioje tęsiama ankstesnių nutarimų kryptis bei numatoma, kad panaudotas branduolinius kuras kartu su ilgaamžėmis radioaktyviomis atliekomis bus padėtas giluminiame radioaktyviųjų atliekų atliekyne.

Įmonė pagal Vyriausybės patvirtintą radioaktyviųjų atliekų tvarkymo plėtros programą yra atsakinga už ilgaamžių radioaktyviųjų atliekų sutvarkymą ir saugojimą. Ilgaamžės radioaktyviosios atliekos – tai atliekos, savo sudėtyje turinčios radionuklidų, kurių pusėjimo trukmė ilgesnė nei 30 metų (235U, 238U, 226Ra, 239Pu, 63Ni, 14C, 36Cl, 129I ir kt.). Ilgaamžėms radioaktyviosioms atliekoms priskiriama;

- panaudotas branduolinis kuras,
- metalinės reaktorių konstrukcijos, kuro rinklių dalys ir valdymo strypai,
- reaktoriuje panaudotas grafitas,
- panaudoti jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniai (F klasės atliekos),
- kitos radioaktyviosios atliekos priskirtinos D ir E klasės atliekoms.

P.6 programa. Objektų išmontavimas / nugriovimas ir aikštelės rekultivavimas

Tikslas – saugiai surinkti, galutinai sutvarkyti ir saugoti ilgaamžes radioaktyvias atliekas, surinktas iš visos Lietuvos teritorijos, vykdyti MRAS eksploatavimo nutraukimą ir giluminio atliekyno įrengimo projektą.

Iki 2023 m. bus vykdomas pirmas giluminio atliekyno įrengimo etapas:

- pagrindinių atliekyno vietos atrankos kriterijų nustatymas,
- potencialių atliekyno įrengimui vietų socialinis-ekonominis vertinimas,
- potencialių tinkamų atliekyno įrengimui teritorijų pirminis įvertinimas,
- geofiziniai tyrimai reprezentatyviose vietose;
- žvalgybinių gręžinių aikštelės aprašo parengimas.

Giluminio atliekyno įrengimo projekte rekomendacijas geofizinių tyrimų programai parengė LGT, kiti rangovai – kol kas nėra.

MRAS eksploatavimo nutraukimo licencijavimui – Lietuvos energetikos institutas (toliau – LEI), UAB Eksortus ir FTMC; eksploatavimo nutraukimui rangovų kol kas nėra. Kiti darbai vykdomi savo jėgomis

Pradžia	Pabaiga	Vertė, mln. eurų	SPI	CPI	Sunaudota, mln. eurų
2016 gruodis ¹⁴	2038 gruodis ¹⁵	23,788	0,61	1,23	1,236 ES / LT ¹⁶

Programai P.6 priskiriami ilgaamžių radioaktyviųjų atliekų surinkimo, galutinio sutvarkymo bei dėjimo į atliekynus (pamestų atliekų surinkimas ir tvarkymas, atliekų iš smulkiųjų atliekų darytojų surinkimas ir tvarkymas, MRAS eksploatavimo nutraukimas bei giluminio atliekyno projekto įgyvendinimas) projektai (iš viso 6 projektai).

Pamestų / paliktų jonizuojančių šaltinių surinkimas ir tolesnis tvarkymas vykdomas pagal gautus Radiacinės saugos centro (toliau – RSC) pranešimus apie surastas atliekas.

Radioaktyviosios atliekos iš smulkiųjų atliekų darytojų surenkamos ir tvarkomos pagal su jų savininkais sudarytas sutartis.

MRAS negali būti pertvarkyta į atliekyną, nes žemės paviršiuje įrengti barjerai neužtikrins ilgalaikės apsaugos nuo galimos radionuklidų sklaidos aplinkoje, todėl yra potenciali grėsmė pakenkti Bartkuškio telmologinio draustinio ekosistemai. Siekiant įvykdyti aplinkos apsaugos reikalavimus, pašalinant galimą potencialių pavojingų medžiagų taršos grėsmę, radioaktyviosios atliekos bus išimamos iš

¹⁴ 2016 m. darbus pradėjo RATA. VĮ IAE perėmė funkcijas nuo 2019 m. sausio 1 d. Nuo šios datos ir vertinamos sąnaudos

¹⁵ Preliminari pabaigos data, kuri, kaip ir programos vertė, bus tikslinama pagal giluminio atliekyno įrengimo projekto 1 etapo rezultatus

¹⁶ Lėšos programai vykdyti naudojamos iš 3 fondų: BF/NES VB - 100 % LT, APVA – 100% ES, NOR – 15% LT, 85% ES

saugyklos ir saugiai išgabenamoms į įmonėje įrengtas saugyklas. MRAS eksploatavimo nutraukimo projektas įgyvendinamas Europos Sąjungos Sanglaudos fondo lėšomis, jį sudaro du etapai:

- Pirmojo etapo metu – iki 2021 m., vykdomi paruošiamieji darbai, t. y. reikalingų dokumentų saugyklos eksploatavimui nutraukti rengimas, įskaitant VATESI licencijos vykdyti MRAS eksploatavimo nutraukimą gavimą.
- Antrajame etape – iki 2023 m., planuojami saugyklos eksploatavimo nutraukimo darbai: infrastruktūros įrengimas, radioaktyviųjų atliekų išvežimas ir teritorijos sutvarkymas.

Įmonėje vykdomas pirmasis giluminio atliekyno įrengimo projekto etapas, kurio tikslas – atlikti reikalingus tyrimus, pasirinkti atliekynui tinkamą vietą. 2020 m. birželio mėn. gautas finansavimas iš NOR fondo pradinei projekto įgyvendinimo stadijai. Šiuo metu atliekamas giluminio atliekyno įrengimo socialinių, ekonominių ir kt. sąlygų įvertinimas ir kriterijų nustatymas. Preliminariai vertinant projekto pažangą, ji sudaro 8 proc.

Pagrindiniai įvykiai programoje 2020 m. :

- Tęsimas MRAS eksploatavimo nutraukimo licencijavimo procesas. Balandžio mėn. parengti ir su VATESI suderinti galimų branduolinių ir radiologinių avarių MRAS padarinių analizės dokumentai. Parengtas, su VATESI suderintas ir liepos 3 d. Europos Komisijai išsiųstas MRAS bendrųjų duomenų sąvadas (dėl institucijų klaidos Europos Komisijoje užregistruotas tik 2020 m. rugsėjo 17d.). Rugsėjo 31 d. VATESI suderino MRAS eksploatavimo nutraukimo SAA, rugsėjo 10 d. suderintas radionuklidų išmetimo į aplinką planas, spalio mėn. suderintas MRAS projekto aprašas ir radiacinės saugos programa. Parengta, su Aplinkos projektų valdymo agentūra (toliau – APVA) suderinta paraiška finansavimo padidinimui, lapkričio 17 d. su APVA pasirašytas papildomas finansavimo sutarties susitarimas, kuriuo projekto biudžetas padidintas iki 14,889 mln. eurų. Lapkričio mėn. atliktas fizinės saugos sistemos įvertinimas MRAS eksploatavimo laikotarpiu (pripažinta efektyvia). Su VATESI derinami branduolinio kuro ciklo ir kitų daliųjų medžiagų transportavimui reikalingi dokumentai, bei MRAS fizinės saugos užtikrinimo programa ir avarinės parengties dokumentai. Rugsėjo 30 d. MRAS statinių griovimo techninis projektas buvo pateiktas bendrajai ekspertizei (2021 m. sausio 26 d. ekspertinis vertinimas užbaigtas, gavus bendrosios ekspertizės aktą).
- Sausio mėn. pasirašyta sutartis su LGT, o kovo 16 d. – pasirašytas jos pakeitimas, dėl rekomendacijų potencialiai tinkamiausių giluminio atliekyno įrengimui teritorijų geofizinių tyrimų programos sudarymo. Birželio mėn. LGT pateikė rekomendacijas, ir rugsėjo 7 d. pagal jas parengta geofizinių tyrimų programa patvirtinta įmonėje. Spalio 7 d. konkursas giluminio atliekyno įrengimo vietų socialinio-ekonominio vertinimo paslaugų pirkimui, gruodžio 12 d. atplėšti vokai su pasiūlymais, o gruodžio 23 d. užbaigtas ekonominio naudingumo vertinimas (laimėtoją planuojama paskelbti 2021 m. vasario mėn.). Giluminio atliekyno viešinimo strategijos parengimo konkursas buvo paskelbtas kovo 31 d., gegužės 25 d. su viešinimo agentūra „Headline Agency“ sudaryta sutartis, kuri spalio 2 d. buvo nutraukta, rangovui delsiant atlikti numatytus darbus. Lapkričio 11 d. pravesta viešinimo strategijos parengimo rinkos konsultacija (1 dalyvis), gruodžio 23 d. valdybai pristatyti pirkimo dokumentai. Giluminio atliekyno įgyvendinimo projekto dalies (geofiziniai tyrimai, giluminio atliekyno koncepcija ir kiti artimiausi darbai) bus finansuojami iš Norvegijos tiesioginio finansavimo mechanizmo lėšų pagal projektą „Radioaktyviųjų atliekų tvarkymo saugumo didinimas Ignalinos atominėje elektrinėje“) - finansavimo paraiška suderinta su CPVA ir birželio 12 d. skirtas finansavimas. Rugsėjo 24 d. valdyba pritarė sutarties projektui dėl bendradarbiavimo su Norvegijos radiacinės ir branduolinės saugos tarnyba (DSA) ir VATESI, įgyvendinant projektus, finansuojamus iš NOR fondo, metų pabaigoje pasirašyta sutartis.

- Pagal RSC pranešimus 2020 m. buvo surinktas ir sutvarkytas 1 rastas jonizuojantis šaltinis.
- Per 2020 m. iš smulkiųjų atliekų darytojų pagal 10 su jais sudarytų sutarčių buvo priimtos ir sutvarkytos radioaktyviosios atliekos.

III strateginė kryptis – integruotis į tarptautinę BEO eksploatavimo nutraukimo rinką

Ambicinga įmonės trečioji strateginė kryptis tiesiogiai susijusi su įmonės vizija. Ši kryptis būtina, įgyvendinant įmonės strateginę transformaciją iš IAE eksploatuojančios organizacijos į radioaktyvių atliekų tvarkytoją ir ekspertinių paslaugų pardavėją, ir, nors yra tiesiogiai vertinama tik vienu rodikliu, netiesiogiai ekspertinių paslaugų teikimo potencialą apsprendžia ir kritinių pareigybių rezervo rodiklis bei kaupiama patirtis IAE eksploatavimo nutraukimo procesuose.

Ši strateginė kryptis apima visą naujų ekspertinių paslaugų, kurios gali būti patrauklios tarptautinėje BEO eksploatavimo nutraukimo rinkoje, teikimo procesą, pradedant galimybių studija ir baigiant paslaugų teikimo organizavimu. Įgyvendinant IAE eksploatavimo nutraukimo projektus, įmonė kaupia unikalią patirtį, kurią galima pritaikyti kituose BEO sektoriaus projektuose, ypač objektuose, turinčiuose RBMK tipo reaktorius, ir siekia ieškoti galimybių dalyvauti projektuose, susijusiuose su kitų šalių BEO eksploatavimo nutraukimu, bei planuoja šios veiklos plėtojimą, gaunant pajamų iš sukauptos patirties bei specifinių kompetencijų ar infrastruktūros panaudojimo.

Įmonė galėtų teikti tokias paslaugas:

- BEO eksploatavimo nutraukimo koncepcijų ir planų sudarymas,
- licencijavimo dokumentų (saugos analizė ir poveikio aplinkai analizė) rengimas,
- projektinės dokumentacijos rengimas, įskaitant konstrukcinius bei technologinius sprendimus, išmontuojant ir dezaktyvuojant įrangą bei tvarkant radioaktyvias atliekas,
- personalo ir vadovų mokymai ir konsultavimas,
- radiologiniai matavimai,
- infrastruktūros panaudojimas gamybinei bei komercinei veiklai,
- informacinių technologinių sprendimų patirtis.

Dar 2017 m. pasirašytos bendradarbiavimo su Suomijos techninių tyrimų centru (VTT) sutarties dėka įmonė turi galimybę pristatyti savo paslaugas, kartu su šiuo centru dalyvaudama įvairiuose projektuose. Siekiant plėsti galimų partnerių gretas, įmonės veikla pristatoma tarptautiniame lygmenyje, nuolat stebimi skelbimai apie planuojamus Europos Komisijos konkursus. Užmegzti ryšiai su potencialiais klientais, dalyvaujant įvairiuose renginiuose ir pristatant įmonės galimybes BEO eksploatavimo nutraukimo, radiologinio apibūdinimo, radioaktyviųjų atliekų tvarkymo srityse.

Pagrindiniai įvykiai kryptyje 2020 m.:

- Kaip pramoninis Suomijos techninio ir mokslinio centro (VTT) partneris įmonė dalyvauja Suomijos vyriausybės finansuojame projektuose EcoDeco (ECOsystem for DECOMmissioning) ir SAFIR (SAfety of Finland Reactors). 2020 m. rugsėjo mėn. įmonė dalyvavo įžanginiame susitikime su EcoDeco projekto partneriais, kurio metu buvo aptartos pagrindinės projekto įgyvendinimo stadijos ir galimi dalyvaujančių partnerių vaidmenys. Įmonė kartu su Lietuvos energetikos institutu yra pateikusi paraišką ir tikisi panaudoti savo galimybes, teikiant konsultacijas, būti poligonu inovacijų išbandymui ir pan. VTT laimėjimo atveju, įmonės dalyvavimo apimtį apspręs VTT.

- Įmonė dalyvauja OECD/NEA tarptautinėje BEO eksploatavimo nutraukimo programoje, kurios metu įvairių pasaulio šalių atstovai dalinasi eksploatavimo nutraukimo srityje įgyta patirtimi. Šios programos apimtyje įmonė dalyvauja robotizuotų ir nuotolinių sistemų naudojimo eksploatavimo nutraukimo procesuose vertinime, siekiant nustatyti galimus minėtų sistemų naudojimo privalumus ir trūkumus. Vertinimo rezultatai bus apdoroti ir pateikti ekspertinės grupės ataskaitoje, kurią paskelbti numatoma iki 2021 metų pabaigos.
- Kompanija Galson Sciences Ltd pagal Europos Komisijos kvietimą NFRP-09 pateikė įmonei pasiūlymą būti galutiniu naudotoju, jei laimės konkursą projekte „Innovative Safety Case Techniques for Decommissioning“, pagal kurį siūloma išbandyti naujas atominių elektrinių nutraukime pritaikomas technologijas, skirtas smulkinti ir dezaktyvuoti radioaktyviajam betonui. Šiai kompanija laimėjus, įmonė bus įtraukta kaip pramoninė aikštelė rezultatams testuoti. Konkursas paskelbtas, finansavimo suteikimo atveju Galson Sciences Ltd. susisieks su įmone, sprendžiant dalyvavimo klausimus.
- 2019 m. rugsėjo mėn. pritarta pasiūlymui dalyvauti NFRP-09 projekte „Innovation in Decommissioning“, kuriame siūloma išbandyti naujas atominių elektrinių nutraukime taikomas technologijas, skirtas smulkinti ir dezaktyvuoti radioaktyvų betoną.
- Tęsimas bendradarbiavimas su Latvijos Respublikos atstovais dėl dalyvavimo Salaspilio mokslinio reaktoriaus likvidavimo projekte „Research of Salaspils nuclear reactor, development of technical design for decommissioning and dismantling of Salaspils nuclear reactor and author supervision“. 2020 birželio – rugpjūčio mėn. įmonėje buvo parengtas ir pateiktas komercinis pasiūlymas Latvijos tiriamojo reaktoriaus eksploatavimo nutraukimo ir išmontavimo projekto konkursui. 2020 m. IV ketvirtį vyko konkurso metu pateiktų pretenzijų nagrinėjimas, gruodžio 3 d. perkančioji organizacija (Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs) paskelbė pirkimo nugalėtoju „REM PRO“ tiekėjo grupę (VĮ IAE - subrangovas, pasiūlymo vertė 75 tūkst. eurų).
- 2020 m. teikiant ekspertines paslaugas gauta 0,0027 mln. eurų.

Įmonės darbuotojai nuolat dalyvauja Tarptautinės atominės energetikos agentūros (toliau – TATENA) organizuojamuose renginiuose, kaupia žinias ir dalinasi savo patirtimi. Dėl COVID-19 pandemijos kai kurie TATENA renginiai buvo atšaukti, kiti vyko nuotoliniu būdu. 2020 m. gegužės 14 d. ir birželio 4 d. TATENA nuotoliniu būdu organizavo susitikimus „Meeting on Global considerations for the IAEA Programme and Budget on Radioactive Waste Management, Decommissioning and Environmental Remediation“, kuriuose dalyvavo įmonės atstovas. Buvo aptariami radioaktyviųjų atliekų tvarkymo strategijos ir ekologinių padarinių valdymo, nutraukiant BEO eksploatavimą, klausimai.

VALSTYBĖS LŪKESČIŲ ĮGYVENDINIMAS

Lūkesčiai socialinės ilgaikės naudos užtikrinimui

Sutvarkyti IAE teritorijoje esančias radioaktyviasias atliekas ir Maišiagalos radioaktyviųjų atliekų saugyklos atliekas

Valstybė tikisi, kad įmonė iki IAE eksploatavimo nutraukimo pabaigos užtikrins tinkamą esamų ir susidarantių radioaktyviųjų atliekų tvarkymą, kad apsaugotų visuomenę ir aplinką nuo radiologinių ir kitų pavojų. Šis lūkestis atspindimas jau galutinai apdorotų radioaktyviųjų atliekų kiekiu ir jo santykiu su reikalinga apdoroti atliekų apimtimi, atitinkamai pagal atliekų klases:

	Mato vnt.	2020 m.		
		Planas	Faktas	
Atliekos, kurių radiologinių savybių vertės neviršija nebekontroliuojamų lygių (neradioaktyviosios atliekos)	tonos <i>proc.</i>	43 074 39,2	43 670 39,7	
Labai mažo radioaktyvumo atliekos, patalpintos į tarpines saugyklas su pakuotėmis	m ³ <i>proc.</i>	10 748 17,9	11 089 18,5	
Mažo ir vidutinio radioaktyvumo atliekos, patalpintos į tarpines saugyklas su pakuotėmis	m ³ <i>proc.</i>	25 088 33,8	25 161 33,9	
Ilgaamžės radioaktyviosios atliekos	Panaudotas branduolinis kuras, rinklės, patalpintos į saugyklą	vnt. <i>proc.</i>	21 096 97,8	21 259 97,8
	Kitos ilgaamžės radioaktyviosios atliekos, patalpintos į saugyklą be pakuotės	m ³ <i>proc.</i>	55,4 0,93	55,09 ¹⁷ 0,91

Sukurti radioaktyviųjų atliekų tvarkymo infrastruktūrą

Lūkestis	Komentaras apie vykdymą
2021 metais pradės trumpaamžių labai mažo aktyvumo radioaktyviųjų atliekų atliekyno (B19-2 projektas) pramoninį eksploatavimą	2020-06-29 laikinai sustabdyta statyba dėl betono kokybės klausimo. Atlikus ekspertizę, darbai atnaujinti 2020-09-18. Fiziniai atliekyno statybos darbai baigti ir 2020-11 atlikti kompleksiniai bandymai, vyksta SAA derinimas ir pasiruošimas 1 atliekų pervežimo kampanijai.
2022 metais nuties technologinį kelią, skirtą radioaktyviųjų atliekų pervežimui iš įmonės saugomos teritorijos į mažo ir vidutinio aktyvumo trumpaamžių radioaktyviųjų atliekų paviršinio atliekyno (B25 projektas) teritoriją, 2023 metais pradės eksploatuoti fizinės saugos sistemą, o 2024 metais pradės nurodyto atliekyno pramoninį eksploatavimą	Pagrindinių atliekyno statybos darbų pakartotinis konkursas nutrauktas 2020-07-02 dėl numatyto biudžeto viršijimo gautuose pasiūlymuose. Padidinus biudžetą ir atnaujinus dokumentus, 2020-10-28 konkursas paskelbtas 3-ią kartą, gauti 3 pasiūlymai, atliekamas vertinimas

¹⁷ Rodiklis neįvykdytas KRA išėmimo komplekso B2 įrenginio IM3 manipulatoriaus gedimo

VALSTYBĖS ĮMONĖS IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS 2020 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

Lūkestis	Komentaras apie vykdymą
Vykdydama giluminio radioaktyviųjų atliekų atliekyno įrengimo projektą, 2022 metais atliks geofizinius (seisminius) tyrimus reprezentatyviose vietose, o 2024 metais parengs geologinių tyrimų programą	Vykdoma. Plačiau – skyriuose „Veiklos apžvalga“ ir je „Investiciniai projektai“
2021 metais gaus valstybės institucijų pritarimą bitumuotų atliekų saugyklos rekonstravimo (pavertimo atliekynu) poveikio aplinkai vertinimo ataskaitai, o 2023 metais gaus licenciją bitumuotų atliekų saugyklos rekonstravimui	Saugyklos pavertimo atliekynu koncepcija ir saugos pagrindimo ataskaita 2019 m. gruodžio mėn. pateikti VATESI. 2020 m. atlikti papildomi tyrimai, vyksta derinimas su LGT ir VATESI. Dokumentai bus teikiami TSO vertinimui, planuojama institucijų pritarimą gauti 2021 m. lapkričio mėn.
Pramoninių atliekų saugyklos (poligono) radiacinei kontrolei panaikinti 2022 metais parengs pramoninių atliekų saugojimo aikštelės tyrimų ataskaitą, o 2023 metais parengs poligono saugos ir poveikio aplinkai vertinimo ataskaitą ir sąlyginių nebekontroliuojamųjų radioaktyvumo lygių nustatymo ataskaitą	2020-04 atlikta tyrimo paslaugų rinkos analizė Parengti ir 2020-09-23 su CPVA suderinti poligone sukauptų atliekų tyrimo pirkimo dokumentai. 2020-10-16 – paskelbtas pirkimo konkursas, 2020-11-25 konkursas nutrauktas prevencijos skyriaus rekomendacija sugriežinti kvalifikacinius reikalavimus. Pirkimo dokumentai atnaujinami

Taip pat tikimasi, kad įmonė, vykdydama branduolinės energetikos objektų eksploatavimo nutraukimo ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo projektus ypatingą dėmesį skirs šių projektų tinkamam valdymui, tai yra neviršys jiems teisės aktuose numatytų lėšų ir įvykdymo terminų. Atsižvelgiant į šį valstybės lūkestį, projektų pažanga kontroliuojama uždirbtos vertės metodu, apskaičiuojant laiko ir biudžeto panaudojimo efektyvumo indeksus (SPI ir CPI), ir kas ketvirtį kontroliuojant laiko ir biudžeto panaudojimą projektuose.

Iki 2021 metų pasirengti vykdyti radioaktyviųjų atliekų tvarkytojo funkcijas, numatytas Valstybiniame gyventojų apsaugos plane branduolinės ar radiologinės avarijos atveju

Šiam valstybės lūkesčiui įgyvendinti buvo parengtas ir 2020 m. spalio 5 d. patvirtintas pasiruošimo veikti, įsigaliojus Valstybiniam gyventojų apsaugos planui, branduolinės ar radiologinės avarijos atveju valstybės lygiu priemonių planas, kuriame numatyta iki 2020 metų pabaigos įgyvendinti 6 priemonės, atsižvelgiant į Valstybiniame gyventojų apsaugos plane branduolinės ar radiologinės avarijos atveju keliamas funkcijas įmonei, kaip radioaktyviųjų atliekų tvarkytojui.

Parengta ir įmonės išoriniame tinklalapyje patalpinta rekomendacinė informacija, kaip saugiai atlikti radioaktyviųjų atliekų nukenksminimą, rūšiavimą, surinkimą, laikiną saugojimą ir transportavimą. Parengtas ir pristatytas įmonės valdybai veiksmų plano, susidarius ekstremaliai situacijai dėl radiologinio užterštumo Lietuvos regione ar aktyvavus Valstybinį gyventojų apsaugos planą branduolinės ar radiologinės avarijos atveju, projektas. Sprendžiamas tarpinstitucinės atsakomybės klausimas, atsižvelgiant Valstybinį gyventojų apsaugos planą branduolinės ar radiologinės avarijos atveju,

Gerinti saugos kultūrą bei saugumo kultūrą

Šis valstybės lūkestis atspindimas saugos rodiklių pasiekimu:

	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.
Pirmojo ir aukštesnio lygio įvykių pagal INES skalę skaičius, <i>vnt.</i>	0	0	0	0
Saugos rodiklis, <i>balai.</i>	34,50	34,99	36,34	35,90
Saugos kultūros indikatorius, <i>proc.</i>	80,3	84,2	87,0	84,6
Saugumo kultūros indikatorius, <i>proc.</i>	82,3	90,0	97,0	99,0

Lūkesčiai veiklos sėkmei užtikrinti ir veiklos efektyvumui padidinti

Pritraukti ir išlaikyti įmonės tikslams įgyvendinti reikiamos kompetencijos darbuotojus ir skatinti jų įsitraukimą

Šis valstybės lūkestis susijęs su įmonės personalo politika, darbo užmokesčio principais darbuotojų motyvavimui, žinių išsaugojimu, ir plačiau išdėstytas skyriuje „Darbuotojai ir darbo užmokestis“. Nuo 2020 m. į įmonės veiklos strateginius rodiklius įtrauktas darbuotojų įsitraukimo lygio padidinimas ne mažiau, nei 1 proc.

Tikimasi, kad įmonė numatys ir įgyvendins priemones, susijusias su žmogiškųjų išteklių planavimu ir optimizavimu; motyvavimu, ypatingą dėmesį skiriant darbo apmokėjimo sistemos, skatinančios įmonės darbuotojus įgyvendinti įmonės veiklos strategijoje nustatytus tikslus, tobulinimui; darbuotojų lojalumo didinimui; darbuotojų pakeičiamumo užtikrinimu ir žinių išsaugojimu;

įvertins įmonės darbuotojų įgalinimo praktiką, nustatys ir pritaikys konkrečias priemones, padedančias didinti darbuotojų įgalinimą

Diegti inovacijas ir pažangias technologijas Apie šį valstybės lūkestį aprašoma integruotoje „Socialinės atsakomybės ataskaitoje“.

Nustatyti ir imtis priemonių valdyti rizikas

„Įmonė, metodiškai vertindama rizikas, rengdama rizikų valdymo planą ir pasirinkdama rizikų valdymo būdus – įvykio tikimybės pakeitimą ir poveikio pakeitimą, turi siekti nustatyti rizikų mažinimo sprendimo būdus taip, kad rizikų vertės pokytis taikant šiuos būdus įgytų mažėjimo tendenciją“.

Šiam siekiui įgyvendinti įmonėje įdiegta korporatyvinė rizikų valdymo sistema. Remiantis šios sistemos reikalavimais, įmonėje rizikos valdomos visais lygiais: projektuose, procesuose/veiklose ir įmonės korporatyviniame lygyje. Identifikavus ir įvertinus rizikas, yra parengiamos rizikas švelninančios priemonės. 2020 m. buvo atliktas rizikų įvertinimas ir atnaujinti visų IAE eksploatavimo nutraukimo projektų rizikų, Maišiagalos RAS eksploatacijos nutraukimo rizikų, įmonės procesų/veiklų rizikų, įmonės strateginių tikslų pasiekimo ir Megaprojekto rizikų registrai. Šios informacijos pagrindu buvo sudarytas pagrindinių įmonės rizikas mažinimo priemonių planas. Nuo 2020 m. sausio 1 d.

įmonėje veikia rizikų valdymo skyrius, tiesiogiai pavaldus generaliniam direktoriui. Taip pat buvo pakoreguota Audito ir rizikų komiteto sudėtis, į šią veiklą įtraukiant daugiau nepriklausomų valdybos narių, tuo siekiama didesnio valdybos įsitraukimo, valdant įmonės rizikas.

Efektyvinti procesų ir projektų valdymą, taip pat mažinti energijos išteklių (elektros ir šilumos) sunaudojimą

„Tikimasi, kad įmonė reguliariai peržiūrės įmonės procesų ir projektų valdymą, taikys jų valdymo gerinimo priemones ir sieks aukštesnių įmonės veiklos efektyvumo rodiklių“.

Įmonės veiklos efektyvumo ir kokybės valdymui sukurta ir įdiegta VATESI reikalavimus bei TATENA rekomendacijas atitinkanti, procesais pagrįsta integruota vadybos sistema, veikia vidaus audito bei saugos priežiūros ir kokybės valdymo skyriai. Įmonės vadybos sistema atitinka ISO 9001:2015 standarto reikalavimus BEO eksploatavimo nutraukimo, radioaktyviųjų atliekų tvarkymo, projektų valdymo ir ekspertinių paslaugų branduolinės energetikos srityse ir turi atitikties sertifikatą, kuris patvirtina, kad įmonės valdymas atitinka geriausias tarptautines praktikas. Suinteresuotos šalys gali pasitikėti įmonės vykdoma BEO eksploatavimo nutraukimo bei radioaktyviųjų atliekų tvarkymo veikla, atliekamų darbų sauga ir kokybe, įmonė gali integruotis į tarptautinę projektų valdymo ir ekspertinių paslaugų branduolinės energetikos srityje rinką, kaip solidus ir patikimas partneris, kuris orientuojasi į ilgalaikius tikslus ir kokybę. 2020 m. buvo optimizuotas įmonės valdymo procesų skaičius. Plačiau apie vadybos sistemą – integruotoje socialinės atsakomybės ataskaitos skyriuje „Ekonominis aspektas: vadybos sistema ir vidaus kontrolė“.

Siekiant tobulinti projektų valdymo gebėjimus stiprinamos sudėtingų projektų komandos, organizuojami mokymai projektų valdymo efektyvinimui. 2020 m. rugpjūčio 20 d. buvo pasirašyta sutartis dėl mokymų projektų valdymo srityje organizavimo ir vykdymo paslaugų teikimo ir organizuoti mokymai tema „Projektų valdymo pagrindai pradedantiesiems“, kuriuose dalyvavo 51 įmonės darbuotojas bei „Projektų rizikų valdymas pažengusiems“, kuriuose dalyvavo 44 darbuotojai. Taip pat 83 įmonės vadovaujantiesiems darbuotojams buvo organizuotas mokymas „Vadovavimas komandai – esminiai motyvacijos ir įsitraukimo principai“.

Veiklos efektyvinimui buvo atliktas įmonės veiklų vertinimas pagal sistemos „Daryti ar pirkti“ kriterijus, kurio pagrindu 45 proc. įmonės veiklų buvo įtraukta į analizuojamų pagal šiuos kriterijus sąrašą. 2020 m. pabaigoje jau įgyvendinti optimaliausi sprendimai beveik visoms numatytoms veikloms. Taip pat 2020 m. atlikta aplinkos cheminio monitoringo veiklos ir įmonės įrangos techninės priežiūros efektyvumo analizė. Išanalizavus įmonės įrangos techninės priežiūros procesą, buvo įgyvendinti sprendimai veiklos optimizavimui. Palyginus aplinkos cheminio monitoringo rinką su įmonės išlaidomis šiai veiklai, 2020 m. gruodžio mėn. buvo priimtas preliminarus sprendimas paslaugas pirkti.

„Iki 2024 metų įmonė turi sumažinti energijos išteklių (elektros ir šilumos) sunaudojimą ne mažiau nei 25,5 proc. nuo 2016 metais suplanuoto išteklių sunaudojimo.“

Lyginant bendrą metinį energetinių resursų sunaudojimą su 2016 m. planu, 2020 m. savoms reikmėms sunaudota 66,6 proc. šių resursų, tai yra 33,4 proc. mažiau, nei 2016 m. planuotas kiekis.

„Iki 2026 m. įmonės sunaudojamos elektros ir šilumos energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, dalis turi sudaryti ne mažiau kaip 45 proc.“

Įmonė, atsižvelgdama į šį valstybės lūkestį, inicijavo saulės elektrinės, skirtos savoms reikmėms, įrengimo projektą. Plačiau apie veiklos efektyvinimą ir energetinių resursų taupymą – integruotos socialinės atsakomybės ataskaitos skyriuje „Ekonominis aspektas. Veiklos efektyvinimas, energetinių išteklių taupymas“.

Gerinti vidaus kontrolės sistemą

„Tikimasi, kad įmonė 2020-2023 metams numatys ir įgyvendins vidaus kontrolės gerinimo priemones, ypatingą dėmesį skiriant: Energetikos ministerijai ir įmonės valdymo organams teikiamos informacijos patikimumui ir išsamumui, įmonėje vykdomų procesų ir procedūrų racionalumui ir tinkamumui, įmonės veiklos ekonomiškumui, efektyvumui, skaidrumui, rezultatyvumui, strateginių veiklos planų įgyvendinimui, rizikos veiksnių įvertinimui“.

Įmonėje įdiegta vidaus kontrolės sistema, veikia vidaus audito skyrius, kuris atlieka veiklos vidaus auditus ir teikia rekomendacijas vidaus kontrolės sistemos gerinimui. 2020 m. įgyvendinti iškelti strateginio tikslo T12 „Gerinti įmonės valdymo sistemas“ uždaviniai: atnaujinta VĮ IAE vidaus kontrolės politika, integruotoje vadybos sistemoje procesų skaičius sumažintas nuo 41 iki 32, procesai susieti su veiklos rūšimis ir įvestas naujas sąnaudų blokas „pagal procesus“, taip sumažinant administracinę naštą valdymo procedūrų aprašų, procesų rodiklių bei procesų rizikų derintojams / koordinatoriams / kontrolieriams. 2020 m. įvykdytos priemonės, kurių dėka įmonėje įdiegtas trečias vidaus kontrolės lygis – pakeista vidaus audito skyriaus pavaldumo hierarchija. Siekiant užtikrinti nepriklausomą, objektyvų veiklos vertinimą ir konsultavimą, nuo 2021 m. sausio 1 d. vidaus audito skyrius organizacinėje struktūroje yra pavaldus įmonės generaliniam direktoriui, o funkcionaliai pavaldus įmonės valdybos audito ir rizikų komitetui. Plačiau apie vidaus kontrolės sistemą – integruotoje socialinės ataskaitos skyriuje „Ekonominis aspektas: vadybos sistema ir vidaus kontrolė“

Numatyta, kad prieš teikiant oficialią informaciją suinteresuotoms išorės šalims, ji turi būti suderinta su įmonės departamentų vadovais, taip eliminuojant informacijos iš įvairių šaltinių neatitikimus. Informacija apie strateginių tikslų pasiekimą pateikta ataskaitos skyriuje „Įmonės strategija“, apie veiklos ekonomiškumo, efektyvumo, skaidrumo gerinimą – integruotoje socialinėje ataskaitoje (skyriuje „Ekonominis aspektas. Veiklos efektyvinimas, energetinių išteklių taupymas“ ir skyriuje „Ekonominis aspektas. Skaidrumas“), apie rizikų valdymą – ataskaitos skyriuje „Rizikų valdymas“.

COVID-19 PANDEMIJOS IŠŠŪKIAI

Situacija pasaulyje ir šalyje, susijusi su koronaviruso COVID-19 pandemija, palietė ir įmonės veiklą. Lietuvos Respublikos Ministro Pirmininko 2020 m. kovo 14 d. nutarimu Nr. 207 „Dėl karantino Lietuvos Respublikos teritorijoje paskelbimo“ šalyje paskelbus karantiną, nuo 2020 m. kovo 16 d. visiems įmonės darbuotojams, kuriems įmanoma, buvo organizuotas nuotolinis darbas, atidėti ne pirmo būtinumo darbai, organizuotas patalpų, praėjimų, įrangos nuolatinis dezinfekavimas ir taikomos kitos priemonės, padedančios užtikrinti darbuotojų apsaugą nuo užsikrėtimo šiuo virusu ar užkirsti kelią jo platinimui. Siekiant užtikrinti tinkamą įmonės darbuotojų apsaugą nuo užsikrėtimo COVID-19 virusu ir taip išvengti ilgalaikių neigiamų pasekmių, įmonėje buvo sustabdytos darbuotojų komandiruotės, nutrauktas mokymo procesas; atšauktos ekskursijos į IAE ir oficialūs vizitai, organizuotas darbuotojų konsultavimas „karštąja linija“ ir, kam reikalinga, saviizoliacijos sąlygų laikymasis, identifiukuota kiekvieno darbuotojo padėtis, skelbiant prastovą (operatyvinis darbas, nuotolinis darbas, budėjimas namuose). Nuo 2020 metų kovo 24 d. buvo patvirtintas veikslų planas, galimai sustabdžius įmonės gamybinę veiklą.

Siekiant sustiprinti darbuotojų saugumą, užtikrinti įmonės veiklos tęstinumo kontrolę, reaguojant į sparčiai besikeičiančią pandemine situaciją Lietuvoje, įmonės generalinio direktoriaus įsakymu nuo 2020 m. balandžio 6 d. iki balandžio 20 d. buvo sustabdyta įmonės gamybinė veikla, išskyrus operatyvinio personalo darbą bei darbų, kuriuos galima atlikti nuotoliniu būdu, vykdymą. 1 021 darbuotojui paskelbta prastova (darbo užmokestis prastovoje esantiems darbuotojams buvo kompensuotas 100 proc.), 538 darbuotojams organizuotas darbas nuotoliniu būdu, 238 darbuotojai dirbo įmonėje, užtikrinant būtinąją veiklą.

Atsižvelgiant į situacijos gerėjimą šalyje ir Visagino savivaldybėje, įmonės veikla palaipsniui buvo gražinta į įprastines darbo sąlygas. Nuo balandžio 20 d. iki gegužės 11 d. įmonėje buvo atnaujinama gamybinė veikla – pirmiausia panaudoto branduolinio kuro, kitų radioaktyviųjų atliekų tvarkymo bei įrangos išmontavimo veikla, ir šią veiklą vykdančios darbuotojai atšaukti iš prastovos. Nuotoliniu būdu dirbantys darbuotojai į įprastas gamybines sąlygas buvo sugražinti 3 etapais – nuo birželio 1d., 15d. ir 29 d., laikantis Sveikatos apsaugos ministerijos reikalavimų, užtikrinant tinkamą apsaugą nuo užsikrėtimo COVID-19 virusu.

Nesuklysimė teigdami, kad šalyje ir pasaulyje nėra nei vienos srities, kuri nebūtų pakitusi 2020-aisiais – pandeminiiais metais. 2020 m. įmonės veiklos organizavimas, komunikacijos veikla, darbuotojų saugos priežiūros veikla, informacinių technologijų bei dokumentų valdymo sričių veikla galėtų būti prilyginamos važiavimui amerikietiškais kalneliais: ypatingų iššūkių nežadėjusi metų pradžia nuo kovo įgavo pagreitį, atnešdama didžiulius pokyčius įvairiose srityse ir reikalaudama efektyvesnių komunikacijos formų, virtualių supažindinimų organizavimo, darbuotojų srautų reguliavimo, elektroninių parašų naudojimo sferos plėtimo. Vidinės komunikacijos turinys tapo labiau orientuotas ne į įmonės pasiekimų ar veiklos rezultatų viešinimą, o į informavimą apie griežtų darbo taisyklių laikymosi ir prevencinių priemonių taikymą, konsultavimą su Covid-19 susijusiais klausimais. Trumpam vasaros laikotarpiui grįžus į švelnesnį karantino scenarijų, rudenį vėl pasitikome su didėjančia užsikrėtusiųjų virusu banga. VĮ IAE kolektyvo nariai, nepaisant maksimaliai taikomų apsaugos priemonių, iki šiol skaičiuoja pavienius COVID-19 viruso atvejus.

Dvi savaites dirbant minimaliu režimu įmonė parengė ir įdiegė papildomas priemones, kurios sustiprino darbuotojų saugą ir suteikė galimybę dirbti pasikeitusiomis sąlygomis. Patvirtintos naujos

darbo organizavimo ir darbuotojų elgesio taisyklės COVID-19 protrūkio (grėsmės) bei susijusios nepalankios epidemiologinės situacijos metu. Buvo sureguliuoti darbuotojų srautai, pakeičiant darbo grafikus ir išvengiant darbuotojų susibūrimų prie įėjimų. Išplėstas elektroninių dokumentų sąrašas, operatyviai sukurti kvalifikuotu ir nekvalifikuotu elektroniniu parašu vizuojamų, pasirašomų, tvirtinamų dokumentų šablonai – iš viso 46 proc. įmonės dokumentų rūšių pervesta į elektroninę formą (kai prieš pandemiją buvo planuojama pervesti 10 proc.) Organizuotas dažnesnis patalpų ir paviršių dezinfekavimas, dezinfekavimo priemonės rankoms įrengtos prie visų įėjimų į svarbiausias patalpas, nuolat dezinfekuojami radiacinės kontrolės įrenginiai. Įrengti infraraudonųjų spindulių technologija pagrįsti kūno temperatūros matuokliai prie įėjimo į VI IAE sanitarinę zoną, darbuotojai nuolat aprūpinami asmeninėmis apsaugos priemonėmis. Taip pat įdiegtos tokios priemonės kaip griežtas atstumų ir darbuotojų judėjimo reguliavimas, kontaktų sumažinimas iki minimumo, papildomų įėjimų ir fizinių barjerų, nukreipiančių personalą pagal numatytas judėjimo schemas, įrengimas ir kitos.

Ekstremalios situacijos metu komunikacijos skyriaus darbuotojai operatyviai teikė informaciją apie dažnai tikslinamus ar keičiamus reikalavimus, pakartotinai visais kanalais informuodami įmonės darbuotojus apie elgesio taisykles, rekomendacijas, reikalavimus, taikomas apsaugos priemones, saviizoliacijos tvarką ir pan. Įmonės informacinių technologijų specialistų sklandaus darbo dėka, visiems darbuotojams, kam buvo įmanoma, be trikdžių, operatyviai organizuota nuotolinė prieiga.

Su COVID-19 susijusi ekstremali situacija turėjo įtakos įmonės veiklos rodiklių pasiekimui 2020 m. I ir II ketvirtį. Didžiausią įtaką ši situacija turėjo panaudoto branduolinio kuro tvarkymui, IAE įrangos išmontavimui ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymui. Panaudoto branduolinio kuro iškrovimas iš IAE blokų išlaikymo baseinų buvo laikinai sustabdytas ir dėl darbuotojų prastovos ir dėl to, kad TATENA atstovai negalėjo atvykti ir patvirtinti tinkamo panaudoto branduolinio kuro konteinerių užsandaravimo. Nepaisant sudėtingos situacijos, susitelkus į strateginių tikslų vykdymą, praktiškai visi įmonės metiniai tikslai 2020 m. pasiekti.

INVESTICINIAI PROJEKTAI

2000 m. gegužės 2 d. buvo priimtas 1-ojo IAE energijos bloko eksploatavimo nutraukimo įstatymas Nr. VIII-1661, kuriame nurodytos 1-ojo bloko eksploatavimo nutraukimo sąlygos ir tvarka: eksploatavimo nutraukimo etapų planavimas, finansavimas, licencijavimas, atsakomybė už branduolinę saugą. 2000 m. birželio 20 d. Lietuvos Vyriausybė kartu su Europos Komisija ir Europos rekonstrukcijos ir plėtros banku organizavo pirmąją Donorų konferenciją, skirtą IAE 1-ojo bloko eksploatavimo nutraukimui, ir 2001 m. balandžio 5 d. buvo pasirašyta „Lietuvos Respublikos ir Europos rekonstrukcijos ir plėtros banko bendroji sutartis dėl tarptautinio Ignalinos eksploatavimo nutraukimo rėmimo fondo veiklos Lietuvoje“. 2001 m. vasario 19 d. priimta IAE 1-ojo bloko eksploatavimo nutraukimo programa, skirta įgyvendinti aukščiau minimą 1-ojo energijos bloko eksploatavimo nutraukimo įstatymą. Tai pagrindiniai dokumentai, kurie apsprendžia lėšų investavimą į IAE eksploatavimo nutraukimą. IAE eksploatavimo nutraukimo užduotys ir vykdomi darbai skiriasi nuo tų, kurie buvo eksploatavimo metu. Eksploatavimo nutraukimo reikmėms būtina nauja, pažangiomis technologijomis pasiremiant įrengta infrastruktūra, skirta saugiam panaudoto branduolinio kuro ir kitų radioaktyviųjų atliekų apdorojimui ir laikymui, kurios įrengimas – esminė užduotis pradiniam IAE eksploatavimo nutraukimo (pasiruošimo IAE eksploatavimo nutraukimui) etape. Lietuvoje, skirtingai nuo kitų šalių, turinčių plačią ir tęstinę branduolinės energetikos programą, buvo būtina sukurti visą radioaktyviųjų atliekų tvarkymo infrastruktūrą. Į šios infrastruktūros įrengimą buvo (ir vis dar yra) investuojamos didelės lėšos, todėl iš esmės infrastruktūrinių projektų įgyvendinimui skiriamos dotacijos ir sudaro pagrindines investicijas. Šių projektų atsiperkamumo vertinimas neatliekamas ir pelningumas neprognozuojamas, nes projektai nekuria ekonominės naudos, jų paskirtis yra patenkinti viešąjį interesą.

Įmonėje jau yra įgyvendinti infrastruktūriniai projektai, kurių bendra vertė sudaro apie 70 mln. eurų. Tarp jų – investicijos į šilumos ūkio atnaujinimą, kurių bendra vertė virš 40 mln., įmonei iš energijos gamintojos tampant energijos vartotoja.

Pagal infrastruktūrinius projektus jau pastatyti ir veikia šie objektai:

- medžiagų radioaktyvumo (nebekontroliuojamieji lygiai) matavimo įrenginiai (projektas B10). Įrengti ir 2012 m. vasario mėn. pradėti eksploatuoti; sutarties su jungtinės veiklos subjektu Partnerystė VF a.s. ir ENVINET a.s. Lyderis - VF a.s., Čekija, kaina 3,862 mln. eurų, fizinės saugos perimetro perkėlimo sutarties su UAB „Fima“ kaina 0,915 mln. eurų;
- buferinė labai mažo aktyvumo trumpaamžių radioaktyviųjų atliekų saugykla (projektas B19-1). Eksploatuojama nuo 2013 m., sutarties su UAB „Vilstata“ kaina 1,915 mln. eurų;
- naujas įmonės techninės dokumentacijos archyvas. Archyvo pastatas įrengtas 2005 m., sutarties su UAB „Ranga IV“ kaina 1,51 mln. eurų. Dokumentacijos archyvavimo sistema įdiegta 2005 m. spalio mėn.; sutarties su UAB „IBM Lietuva“ kaina 1,9 mln. eurų.

Šiuo metu įmonėje vykdomi infrastruktūriniai projektai, skirti trumpaamžių radioaktyviųjų atliekų tvarkymo ir saugojimo infrastruktūrai, kurių bendra vertė sudaro apie 518 mln. eurų ir kurių apimtyje statomi arba jau pastatyti ir baigiami įrengti nauji trumpaamžių radioaktyviųjų atliekų tvarkymo ir saugojimo objektai:

VALSTYBĖS ĮMONĖS IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS 2020 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

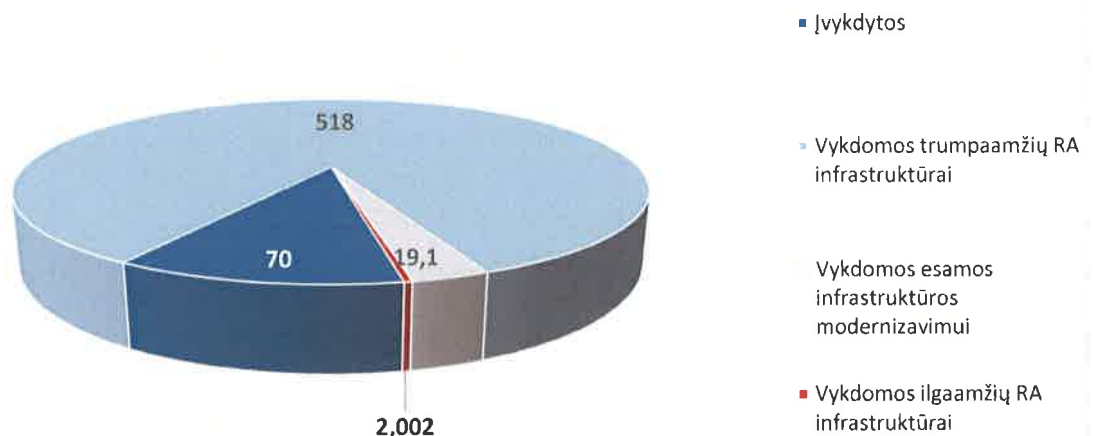
- laikinoji panaudoto branduolinio kuro saugykla (projektas B1). LPBKS pradėta eksploatuoti 2017 m., tačiau projektas tęsiamas iki pažeisto kuro tvarkymo sistemos įdiegimo (išsami projekto informacija vykdomų projektų lentelėse žemiau);
- kietųjų radioaktyviųjų atliekų išėmimo kompleksas (projektas B2) (nuo 2020 m. birželio 9 d. kompleksas dirba pramoninio eksploatavimo režimu, tačiau projektas dar neuždarytas – vykdomas dokumentacijos perdavimas į archyvą) ;
- kietųjų radioaktyviųjų atliekų tvarkymo ir saugojimo kompleksas (projektas B3/4);
- trumpaamžių labai mažo aktyvumo radioaktyviųjų atliekų atliekynas (projektas B19-2);
- mažo ir vidutinio aktyvumo trumpaamžių radioaktyviųjų atliekų paviršinis atliekynas (projektas B25).

Nuo 2019 m. sausio 1 d., perėmus RATA funkcijas, įmonėje pradėtas vykdyti projektas giluminio atliekyno įrengimui. Tai bus didžiausia investicija į ilgaamžių radioaktyviųjų atliekų infrastruktūrą Lietuvoje. Prognozuojama, kad giluminio atliekyno įrengimas kainuos daugiau kaip 1 mlrd. eurų. Pradiniam projekto įgyvendinimo etapui – 2021-2030 m., skiriama 2,002 mln. eurų (pagrindė iš NOR fondo.)

Įmonėje taip pat vykdomi infrastruktūriniai projektai, skirti esamos infrastruktūros modernizavimui, pritaikant ją tolimesniam radioaktyviųjų atliekų saugojimui ar esamų funkcijų pagerinimui, kurių bendra vertė sudaro apie 19,1 mln. eurų:

- radioaktyviųjų metalo atliekų pirminio apdorojimo komplekso pastate 130/2 įrengimas (projektas B27);
- bitumuotų atliekų saugyklos modernizavimas (projektas B20);
- LPBKS esamos „karštosios kameros“ modifikacija trijų tipų konteinerių tvarkymui (panaudoto branduolinio kuro konteinerių tvarkymo komplekso įrengimas) (projektas 1225);
- elektros energijos tiekimo IAE vartotojams schemų optimizavimas (projektas 1221).

Investicijų pasiskirstymas, *mln. eurų*:

VALSTYBĖS ĮMONĖS IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS 2020 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

2020 m. investicijos į infrastruktūrinių projektų įgyvendinimą sudarė 96 proc. visiems tiksliniams įmonėje vykdomiems projektams skirtų metinių lėšų.

Tiksliniai projektai - tai išteklių, darbų arba paslaugų pirkimo finansavimo iš Ignalinos programos lėšų projektai, esant sąlygai, kad šie pirkimai būtų vykdomi pagal atskirą kontraktą/lotą, kurio vertė viršija 500 tūkst. eurų ir projekto (tiekimu, sutarties) galiojimo laikas ilgesnis negu 1 metai.

Didžiausia investicija sudarė 2,269 mln. eurų ir buvo skirta trumpaamžių labai mažo aktyvumo radioaktyvių atliekų atliekyno statybos užbaigimo darbams (projektas B19-2).

2019 m. infrastruktūrinių projektų įgyvendinimui buvo panaudota 97,5 proc. visiems tiksliniams įmonėje vykdomiems projektams skirtų lėšų. Daugiausia lėšų 2019 m. buvo skirta 9,707 ml. eurų pažeisto branduolinio kuro tvarkymo sistemos įdiegimui 1-ajame bloke, įskaitant reikalingos įrangos pirkimą ir bandymus (pagal projektą B1).

Pagrindinė 2020 m. investicijų sumažėjimo priežastis – praktiškai įgyvendinti infrastruktūriniai projektai: laikinoji panaudoto branduolinio kuro saugykla (projektas B1), kietųjų radioaktyviųjų atliekų tvarkymo ir saugojimo kompleksas (projektas B3/4), jau pradėtas eksploatuoti kietųjų radioaktyviųjų atliekų išėmimo kompleksas (projektas B2), taip pat užbaigti trumpaamžių labai mažo aktyvumo radioaktyvių atliekų atliekyno (projektas B19-2) statybos darbai. Kituose investiciniu požiūriu stambiuose projektuose dar nepradėti pagrindiniai darbai.

Įsami informacija apie vykdomus infrastruktūrinius projektus

Projektų vykdymo kontrolei įmonėje taikomas uždirbtos vertės metodas, apskaičiuojant projektų grafiko vykdymo ir biudžeto panaudojimo efektyvumo rodiklius (SPI ir CPI). Vykdomų infrastruktūrinių projektų informacinėse lentelėse sutarties kainos pateiktos be PVM, o vertėje PVM įskaitytas.

P.1 programa

Laikinoji panaudoto branduolinio kuro saugykla (projektas B1)

Tikslas – suprojektuoti ir pastatyti panaudoto branduolinio kuro saugyklą, kurioje iš IAE energijos blokų iškrautą branduolinį kurą galima būtų saugoti iki 50 metų.

Rangovas – NUKEM Technologies GmbH ir GNS Gesellschaft für Nuklear-Service mbH (NUKEM-GNS), Vokietija.

Pagrindinės sutarties kaina 200,082 mln. eurų. B1-2, B1-5 (konteinerių gamyba ir pristatymas bei panaudoto kuro baseinų kranų modernizavimas) sutarčių kaina 12,124 mln. eurų

Pradžia	Pabaiga	Vertė, mln. eurų	SPI	CPI	Sunaudota, mln. eurų	Pažanga
2005 sausis	2021 kovas	213,556	1,00	0,91	216,103 ES – 98 proc. LT – 2 proc.	Įvykdyta 96 proc.

P.1 programa

LPBKS esamos „karštosios“ kameros modifikacija 3 tipų konteinerių tvarkymui (projektas 1225)

Tikslas – modifikuoti LPBKS esančią „karštąją kamerą“, kad ją galima būtų pritaikyti ir sausojo tipo saugykloje (SPBKS) esantiems senojo tipo CASTOR ir CONSTOR RBMK konteineriams

Rangovas – būsimas rangovas Nuvia Limited, Prancūzija; sutarties vertė 1,347 mln. eurų

VALSTYBĖS ĮMONĖS IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS 2020 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

Pradžia	Pabaiga	Vertė, mln. eurų	SPI	CPI	Sunaudota, mln. eurų	Pažanga
2017 sausis	2022 liepa	4,33	0,94	1,83	0,608 ES – 87 proc. LT – 13 proc.	Įvykdyta 60 proc.

P.1 programa

Kietųjų radioaktyviųjų atliekų išėmimo kompleksas (projektas B2)

Tikslas – suprojektuoti ir pastatyti B2 kompleksą, kurį sudaro kietųjų radioaktyviųjų atliekų išėmimo moduliai B2-1 ir B2-2, skirti šių atliekų iškrovimui iš laikinų IAE saugojimo vietų (155, 155/1, 157, 157/2 pastatų) ir transportavimui į B3 atliekų tvarkymo kompleksą.

Rangovas – NUKEM Technologies GmbH, Vokietija

Pradžia	Pabaiga	Vertė, mln. eurų	SPI	CPI	Sunaudota, mln. eurų	Pažanga
2005 lapkritis	2020 rugpjūtis	51,117	0,98	1,03	49,313 ES – 97 proc. LT – 3 proc.	Įvykdyta 99 proc.

P.1 programa

Kietųjų radioaktyviųjų atliekų tvarkymo ir saugojimo kompleksas (projektas B3/4)

Tikslas – suprojektuoti ir pastatyti B3/4 kompleksą, kurį sudaro KRA tvarkymo kompleksas B3, kuriame atliekos rūšiuojamos ir, priklausomai nuo užterštumo lygio, deginamos arba pakuojamos tolimesniam saugojimui B4 komplekse.

Rangovas – NUKEM Technologies GmbH, Vokietija

Pradžia	Pabaiga	Vertė, mln. eurų	SPI	CPI	Sunaudota, mln. eurų	Pažanga
2005 lapkritis	2020 rugpjūtis	141,844	0,99	1,05	140,711 ES – 99 proc. LT – 1 proc.	Įvykdyta 99 proc.

P.1 programa

Trumpaamžių labai mažo aktyvumo atliekų atliekynas (projektas B19-2)

Tikslas – suprojektuoti ir pastatyti paviršinį atliekyną, kuriame bus saugojamos trumpaamžės labai mažo aktyvumo radioaktyviosios atliekos, bei atlikti pirmąjį atliekų pervežimo etapą („karštuosius“ bandymus).

Rangovas – UAB „Eksortus“ ir jungtinės veiklos pagrindu veikianti ūkio subjektų grupė (AB „Eurovia Lietuva“, UAB „Vilstata“ ir UAB „Ekobana“). Sutarties kaina 7,996 mln. eurų

Pradžia	Pabaiga	Vertė, mln. eurų	SPI	CPI	Sunaudota, mln. eurų	Pažanga
2008 gegužė	2021 gruodis	11,754	0,93	1,01	10,162 ES – 92 proc. LT – 8 proc.	Įvykdyta 87 proc.

VALSTYBĖS ĮMONĖS IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS 2020 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

P.1 programa

Mažo ir vidutinio aktyvumo trumpaamžių radioaktyviųjų atliekų paviršinis atliekynas (projektas B25)

Tikslas – suprojektuoti ir pastatyti paviršinį atliekyną, kuriame būtų saugojamos trumpaamžės mažo ir vidutinio aktyvumo radioaktyviosios atliekos.

Projektas įgyvendinamas 2 etapais, pagal 2 atskiras sutartis. 2017 m. užbaigtas 1 etapas (B25-1) inžineriniai geologiniai tyrinėjimai, techninio projekto, preliminarios saugos analizės ataskaitos ir aplinkos stebesėnos programos parengimas. Vykdomas 2 etapas (B25-2): darbo projekto rengimas, atliekyno statyba, licencijavimas bei priėmimas eksploatuoti.

Rangovas – B25-1 darbus atliko AREVA TA, ANDRA (Prancūzija), Specialus Montażas–NTP, LEI, Pramprojektas; sutarties kaina 9,687 mln. eurų; B25-2 – dar nėra (preliminari sutarties kaina 6,461 mln. eurų)

Pradžia	Pabaiga	Vertė, mln. eurų	SPI	CPI	Sunaudota, mln. eurų	Pažanga
2009 sausis	2038 gruodis	110,845	0,099	1,03	10,681 ES – 94 proc. LT – 6 proc.	Įvykdyta 5 proc.

P.1 programa

Bitumuotų atliekų saugyklos modernizavimas (projektas B20)

Tikslas – atlikti būtinus geodezinius ir inžinerinius tyrimus dėl galimybės pertvarkyti 158/2 pastate esančią bitumuotų radioaktyviųjų atliekų saugyklą ir, tokiai galimybei esant, pertvarkyti saugyklą į atliekyną.

Rangovas – UAB „Svertas Group“, subrangovas - UAB „Geotestus“. Sutarties kaina 0,995 mln. eurų

Pradžia	Pabaiga	Vertė, mln. eurų	SPI	CPI	Sunaudota, mln. eurų	Pažanga
2011 sausis	2027 birželis	5,876	0,79	2,52	0,264 ES – 87 proc. LT – 13 proc.	Įvykdyta 11 proc.

P.1 programa

Elektros energijos tiekimo IAE vartotojams schemų optimizavimas (projektas 1221)

Tikslas – optimizuoti elektros tiekimą IAE pramoninėje aikštelėje esantiems BEO, suprojektuoti ir pastatyti naują 110/6 kV transformatorių pastotę ir prijungti ją prie bendrų elektros skirstymo tinklų.

Rangovas pastot4s statybai ir prijungimui – UAB „Tetas“, Lietuva. Sutarties kaina 233 tūkst. eurų

Pradžia	Pabaiga	Vertė, mln. eurų	SPI	CPI	Sunaudota, mln. eurų	Pažanga
2013 vasaris	2023 gruodis	7,394	1,09	1,51	0,877 ES – 85 proc. LT – 15 proc.	Įvykdyta 15 proc.

VALSTYBĖS ĮMONĖS IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS 2020 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

P.1 programa

Radioaktyviųjų metalo atliekų pirminio apdorojimo komplekso įrengimas pastate 130/2 (projektas B27)

Tikslas – užtikrinti nenutrūkstamą dezaktyvavimo procesą ir galimybę dezaktyvuoti visas A klasės metalo atliekas, net esant dideliems jų kiekiams, paraleliai atliekant pirminį apdorojimą 101/1 pastate G1 bloke ir 130/2 pastate, bei atlaisvinti G1 ir G2 blokuose įrengtas buferines zonas išmontavimo atliekų laikinam saugojimui.

Rangovas – UAB „Vilstata“ – iki 2016 m. spalio, sutarties kaina 0.3 mln. eurų (buvo nutraukta), UAB „Monrema“ – nuo 2018 m. sausio, sutarties kaina 0,237 mln. eurų

Pradžia	Pabaiga	Vertė, mln. eurų	SPI	CPI	Sunaudota, mln. eurų	Pažanga
2013 rugsėjis	2022 gruodis	4,038	0,60	1,06	2,487 ES – 93 proc. LT – 7 proc.	Įvykdyta 64 proc.

Gilumino atliekyno įrengimo projektas

Sprendimų su ilgaamžių radioaktyviųjų atliekų ilgalaikiu saugojimu įgyvendinimui, įmonėje vykdomas giluminio atliekyno įrengimo projektas, tai didžiausias infrastruktūrinis projektas. Panaudotas branduolinis kuras ir kitos ilgaamžės atliekos bus galutinai sutvarkytos, tik sudėjus jas į giluminį atliekyną – kelių šimtų metrų gylyje įrengtą atliekyną, kurio saugą užtikrina ir specialiai įrengti, ir natūralūs gamtiniai barjerai – giliai slūgsančios uolienos. Toks atliekynas yra vienintelis saugus ilgaamžių radioaktyviųjų atliekų sutvarkymo būdas – kitų pasaulyje pripažintų alternatyvų šiuo metu nėra. Preliminarūs moksliniai tyrimai parodė, kad tokį atliekyną techniškai įmanoma įrengti Lietuvoje. Todėl įmonėje pradėtas vykdyti projektas giluminio atliekyno įrengimui. Planuojama, kad iki 2045 metų bus atlikti su giluminio atliekyno vietos parinkimu susiję darbai, o 2056 m. prasidės statybos. Įrengus giluminį atliekyną, iš IAE reaktorių išimtas panaudotas branduolinis kuras bei kitos ilgaamžės radioaktyviosios atliekos, kurios šiuo metu yra saugomos laikinose saugyklose, iki 2066 m. turės būti į jį perkeltos.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė pritarė Energetikos ministerijos parengtiems teisės aktų projektams, kurie numato, kaip bus kaupiamos lėšos giluminio radioaktyviųjų atliekų atliekyno statyboms. Tokį finansavimą numatyti įpareigoja Europos Sąjungos teisės aktai. Vyriausybė pritarė, kad Lietuva giluminiam atliekynui reikiamas lėšas kauptų rezerviniame fonde, į kurį kasmet būtų pervedama ne mažiau kaip 25 proc. Lietuvos Respublikos biudžete gautų valstybės valdomų įmonių dividendų. Šios lėšos būtų kaupiamos ir naudojamos, apsisprendus dėl projekto įgyvendinimo. Prognozuojama, kad projekto įgyvendinimas užtruks iki 2067 m. ir tam reikės daugiau kaip 1 mlrd. eurų.

Išskiriami pagrindiniai giluminio atliekyno įrengimo etapai:

- Žvalgybinio gręžinio vietos parinkimas ir gręžinio įrengimas (2019-2023 m.);
- Tyrimai žvalgybiniame gręžinyje, papildomų gręžinių vietos parinkimas (2024-2032 m.);
- Tyrimai papildomuose gręžiniuose, požeminės tyrimų laboratorijos vietos parinkimas (2033-2037 m.);
- Požeminės laboratorijos įrengimas, tyrimai požeminėje laboratorijoje, giluminio atliekyno vietos patvirtinimas (2038-2047 m.);
- Giluminio atliekyno projektavimas (2048-2057 m.);
- Giluminio atliekyno statyba ir pasiruošimas eksploatavimui (2058-2067 m.).

VALSTYBĖS ĮMONĖS IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS 2020 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

Tam tikri darbai, susiję su giluminio atliekyno projekto tematika, Lietuvoje (daugiausia su užsienio partneriais) vykdomi jau daugiau kaip 20 metų, tačiau jie buvo atliekami skirtingiems poreikiams – daugiausiai vykdant mokslinius tiriamuosius darbus, ir vykdė juos skirtingos organizacijos.

2016 m. LEI parengė giluminio atliekyno plėtros planą, 2018 m. buvo atliktas finansavimo galimybių įvertinimas – šiuos darbus organizavo RATA. Nuo 2019 m. Vyriausybė pavedė šią užduotį VĮ IAE.

2021-2030 m. suplanuota giluminio atliekyno pirminio conceptualaus planavimo etapo veikla, finansuojama Lietuvos valstybės biudžeto bei Norvegijos finansinio mechanizmo (pagal „Radioaktyvių atliekų tvarkymo saugumo didinimas Ignalinos atominėje elektrinėje“ projektą) lėšomis.

Iki 2023 m. planuojama parinkti vietą žvalgybiniam gręžiniui ir įrengti gręžinį.

Šiam tikslui įmonėje reikia atlikti:

- pagrindinių atliekyno vietos atrankos kriterijų nustatymą;
- potencialių atliekyno įrengimui vietų socialinį-ekonominį vertinimą;
- potencialių tinkamų atliekyno įrengimui teritorijų pirminį įvertinimą;
- geofizinius (seisminius) tyrimus reprezentatyviose vietose;
- parengti žvalgybinių gręžinių aikštelės aprašą.

Remiantis šių tyrimų bei vertinimų rezultatais, iki etapo pabaigos numatoma identifikuoti labiausiai perspektyvias tolesniems tyrimams giluminio atliekyno teritorijas, bei numatyti kitame etape reikalingus atlikti veiksmus (tyrimus, vertinimus, ekspertizes, ir kt.) bei jų apimtis.

P.6 programa.

Giluminio atliekyno įrengimas (projektas 6201)

Tikslas – ilgaamžių radioaktyviųjų atliekų ilgalaikiam saugojimui įvykdyti giluminio atliekyno įrengimo projektą.

Iki 2023 m. bus vykdomas pirmas giluminio atliekyno įrengimo etapas:

- pagrindinių atliekyno vietos atrankos kriterijų nustatymas,
- potencialių atliekyno įrengimui vietų socialinis-ekonominis vertinimas,
- potencialių tinkamų atliekyno įrengimui teritorijų pirminis įvertinimas,
- geofiziniai tyrimai reprezentatyviose vietose;
- žvalgybinių gręžinių aikštelės aprašo parengimas.

Giluminio atliekyno įrengimo projekte rekomendacijas geofizinių tyrimų programai parengė LGT, kiti rangovai – kol kas nėra.

Pradžia	Pabaiga	Vertė, mln. eurų	SPI	CPI	Sunaudota, mln. eurų	Pažanga
2016 gruodis ¹⁸	2038 gruodis ¹⁹	2,002	0,86	2,67	0,089 ES – 0 proc. LT – 100 proc.	Įvykdyta 8 proc.

Atsižvelgiant į projekto svarbą bei reikšmę Lietuvos visuomenei, projekto įgyvendinimo metu bus vykdoma speciali visuomenės informavimo kampanija.

Plačiau apie pagrindinius darbus, atliktus projekte per 2020 m. – skyriuje „Veiklos apžvalga“ programos P.6 aprašymas.

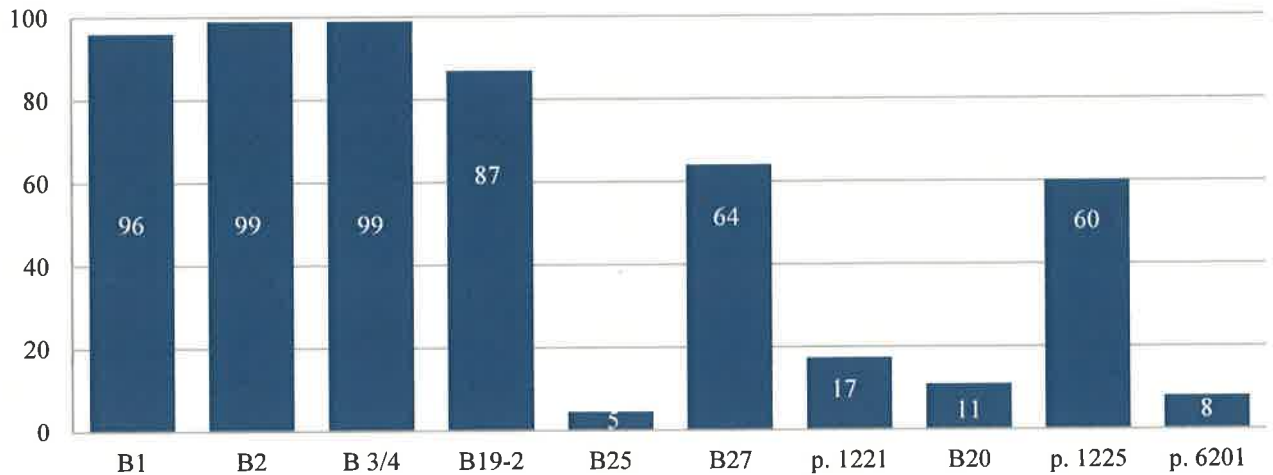
¹⁸ 2016 m. darbus pradėjo RATA. VĮ IAE perėmė funkcijas nuo 2019 m. sausio 1 d. Nuo šios datos ir vertinamos sąnaudos

¹⁹ Preliminari pabaigos data, kuri, kaip ir programos vertė, bus tikslinama pagal giluminio atliekyno įrengimo projekto 1 etapo rezultatus

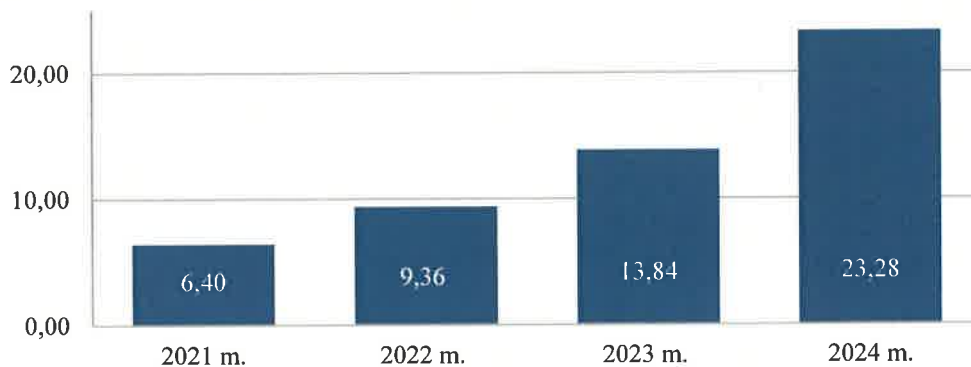
Vykdomų infrastruktūrinių projektų pažanga

Diagramoje pateikta vykdomų infrastruktūrinių projektų pažanga, *proc.*:

Planuojamos išlaidos infrastruktūriniams projektams

2021 – 2024 m. prognozuojamos IAE eksploatavimo nutraukimo infrastruktūrinių projektų įgyvendinimo išlaidos, *mln. eurų*:

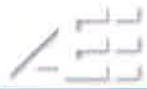

REIKŠMINGI ĮVYKIAI

ATASKAITINIS LAIKOTARPIS

Ataskaitinis laikotarpis	
2020 m. I ketv.	Įvykiai
Sausis.	Sausio 1 d. įmonėje įsigaliojo organizacinės struktūros pakeitimas radiologinio apibūdinimo, ekologijos, chemijos srityje, audito, saugos ir kokybės valdymo skyriuje bei auditų ir rizikų poskyryje. Sausio 21 d. su UAB Monrema pasirašyta sutartis, kurios vertė 93,8 tūkst. eurų, dėl 174V galerijos rekonstrukcijos projektavimo ir darbų atlikimo.
Vasaris	Vasario 24 d. į IAE pristatyti visi panaudoto branduolinio kuro saugojimui skirti konteineriai
Kovas	Kovo 6 d. dėl COVID-19 karantino įvedimo generalinio direktoriaus įsakymu laikinai sustabdyta įmonės gamybinė veikla, išskyrus operatyvines funkcijas, užtikrinant būtinąją IAE blokų priežiūrą, ir nuotoliniu būdu vykdomą veiklą. Kovo 28 d. pakartotinai paskelbtas mažo ir vidutinio aktyvumo trumpaamžių radioaktyviųjų atliekų paviršinio atliekyno (projektas B25) statybos paslaugų konkursas.
Balandis	Balandžio 15 d. su kompanija GK CAPITAL, Estija pasirašyta sutartis dėl 200 litrų statinių, skirtų cementuotoms radioaktyviosioms atliekoms talpinti, pirkimo už 1,115 mln. eurų.
Gegužė	Gegužės 6 d. pilnai atnaujinta visa įmonės gamybinė veikla
Birželis	Birželio 12 d. CPVA priėmė sprendimą tiesioginio finansinio projekto „Radioaktyviųjų atliekų tvarkymo saugumo didinimas Ignalinos atominėje elektrinėje“ įgyvendinimui skirti 3,5 mln. eurų, iš kurių beveik 3 mln. eurų yra Norvegijos finansinio mechanizmo lėšos pagal programą „Aplinkosauga, energetika, klimato kaita“, o likusi dalis – iš Europos ekonominės erdvės bendrojo finansavimo lėšų. Dalis gautos paramos lėšų bus skirta vykdyti pradinius giluminio atliekyno įrengimo projekto įgyvendinimo etapus, kita – radioaktyviųjų atliekų tvarkymui bei eksploatavimo nutraukimo procesų tobulinimui, ir darbuotojų kompetencijos vystymui. Birželio 19 d. visas kietųjų radioaktyviųjų atliekų išėmimo kompleksas (projektas B2) pradėjo dirbti pramoninio eksploatavimo režimu
Liepa	Liepos 13 d. pradėti „karštieji“ pažeisto panaudoto branduolinio kuro tvarkymo sistemos bandymai, naudojant tikras pažeisto kuro rinkles. Liepos 21 d. pažymėtinas ypatingai svarbus įmonei įvykis – Europos Sąjungos ekonomikos gaivinimo fondo ir naujojo biudžeto priėmimas; IAE eksploatavimo nutraukimui skirta 552 mln. eurų Europos Sąjungos lėšų 2021-2027 m.

VALSTYBĖS ĮMONĖS IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS 2020 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

2020 m. III ketv.	Įvykiai
Liepa	Liepos 21 d. su UAB „Baltic radiation control“ pasirašyta sutartis cementuotų radioaktyviųjų atliekų radiologinių matavimų įrenginio pritaikymui apšvitinto grafito pakuočių radiologiniam apibūdinimui, kurios vertė 96,6 tūkst. Liepos 22 d. su VATESI suderintas pirminio atliekų apdorojimo baro įrengimo A2 bloke techninis projektas, pradėti išmontavimo parengiamieji darbai
Rugpjūtis	Rugpjūčio 10 d. su kompanija Höfer&Bechtel pasirašyta sutartis, kurios vertė 1,349 mln. eurų, dėl panaudoto branduolinio kuro išlaikymo baseinų dugno valymo. Rugpjūčio 11 d. atnaujintas GENP patvirtintas energetikos ministro įsakymu Nr. Nr. 1-248. Rugpjūčio 18 d. su UAB „Tetas“ pasirašyta 110/6 kV transformatorinės pastotės projektavimo ir prijungimo prie bendrų tinklų sutartis, kurios vertė 281,9 tūkst. eurų.
Rugsėjis	Rugsėjo 11 d. laikinojoje panaudoto branduolinio kuro saugykloje pastatytas pirmas konteineris su pažeistu panaudotu branduoliniu kuru.
2020 m. IV ketv.	Įvykiai
Spalis	Spalio 11 d. trečią kartą paskelbtas mažo ir vidutinio aktyvumo trumpaamžių radioaktyviųjų atliekų paviršinio atliekyno (projektas B25) statybos paslaugų konkursas. Spalio 5 d. Energetikos ministras įsakymu Nr. 1-330 pritarė raštui „Dėl valstybės lūkesčių, susijusių su valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės veikla“. Spalio 6 d. pasirašyta įmonės bendradarbiavimo sutartis su Norvegijos radiacijos ir branduolines saugos tarnyba (DSA) ir VATESI pagal projektą „Radioaktyviųjų atliekų tvarkymo saugumo didinimas Ignalinos atominėje elektrinėje“.
Lapkritis	Lapkričio 6 d. VATESI patvirtino pažeisto kuro tvarkymo sistemos įrangos atitikimą projektiniams ir BEO reikalavimams, ir pradėta pažeisto panaudoto branduolinio kuro tvarkymo sistemos pramoninė eksploatacija. Lapkričio 16 d. įmonės radiacinės saugos skyriaus individualiosios dozimetrinės kontrolės laboratorijai buvo išduotas dozimetrijos tarnybos pripažinimo pažymėjimas pagal BSR-1.9.7 „Branduolinės energetikos objektų dozimetrijos tarnybos pripažinimo tvarkos aprašo“ reikalavimus, kuriuo patvirtinamas laboratorijos darbuotojų profesionalumas bei griežtas Lietuvos ir tarptautinių įstatymų bei norminių dokumentų reikalavimų laikymasis kasdieniniame darbe. Laboratorija pripažinta tinkama atlikti matavimus ir apšvitosis dozių įvertinimus termoluminescencinės dozimetrijos metodu
Gruodis	Gruodžio 21 d. Juridinių asmenų registre įregistruoti 2020 m. lapkričio 12 d. Energetikos ministro įsakymu 1-371 patvirtinti VI IAE įstatai (aktuali redakcija)

VALSTYBĖS ĮMONĖS IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS 2020 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

PO -ATASKAITINIS LAIKOTARPIS

2021 m.	Įvykiai
Sausis	<p>Nuo sausio 1 d. įsigaliojo įmonės organizacinės struktūros pakeitimas, kuriuo įgyvendinti vidaus audito organizacinės struktūros ir komunikacijos skyrių pavaldumo klausimai.</p> <p>Sausio 7 d. inicijuotas projektas 1230 „Naujos modulinės katilinės įrengimas, siekiant užtikrinti B1, B3,4 objektų šildymo poreikius“.</p> <p>Sausio 29 d. nuotoliniu būdu per Microsoft Teams platformą įvyko avarijų suvaldymo ir likvidavimo, vykdant MRAS eksploatavimo nutraukimą, stalo pratybos. Pratybos yra būtina sąlyga, siekiant gauti VATESI išduodamą licenciją MRAS eksploatavimo nutraukimui, jų rezultatus vertina VATESI</p>
Vasaris	<p>Vasario 18 d. paskelbtas radioaktyviųjų atliekų dėjimo į trumpaamžį labai mažo radioaktyvumo atliekų atliekyną (projektas B19) pirmosios kampanijos paslaugų pirkimo konkursas.</p> <p>Vasario 19 d. iš IAE blokų kuro išlaikymo baseinų iškrautos ir į LPBKS pervežtos paskutinės nepažeisto kuro rinklės – visas nepažeistas panaudotas kuras jau saugykloje.</p> <p>Vasario 19 d. paskelbtas MRAS eksploatavimo nutraukimo paslaugų – statinių griovimo parengiamųjų darbų, įskaitant laikinų statinių statybos ir įrengimo darbus, pirkimo konkursas.</p> <p>Vasario 26 d. VĮ IAE ir LGT pasirašė bendradarbiavimo susitarimą dėl giluminio radioaktyviųjų atliekų atliekyno projekto įgyvendinimo 2021-2030 metais</p>
Kovas	<p>Kovo 10 d. Energetikos ministro įsakymu Nr. 1-40 patvirtinta VĮ IAE strategija bei įsakymu Nr. 1-41 patvirtintas VĮ IAE veiklos strategijos įgyvendinimo 2021-2024 m. priemonių planas ir veiklos rodikliai.</p> <p>Kovo 22 d. paskelbtas konsultacinių paslaugų reaktorių išmontavimo klausimais pirkimo konkursas</p>

ĮMONĖS VEIKLOS IR FINANSINIŲ RODIKLIŲ ANALIZĖ

ĮMONĖS VEIKLOS RODIKLIAI

Saugos rodikliai 2018-2020 m.:

		2018 m.	2019 m.	2020 m.	2019-2020m. pokytis, proc.
Pirmojo ir aukštesnio lygio įvykių pagal INES skalę skaičius		0	0	0	-
Darbuotojų saugos ir sveikatos užtikrinimas	Viršyta leistina apšvitos dozė darbuotojams, vnt.	0	0	0	-
	Sunkių / mirtinų įvykių dėl darbdavio kaltės skaičius, vnt.	0	0	0	-
Aplinkos apsaugos užtikrinimas	Į orą išmestų radioaktyvių medžiagų aktyvumas (ne daugiau $2,4 \times 10^{15}$ Bq)	$7,7 \times 10^9$	$5,5 \times 10^9$	$1,1 \times 10^{11}$	$\Delta -28,5$
	Į vandenį pašalintų radioaktyvių medžiagų aktyvumas (ne daugiau $1,7 \times 10^{14}$ Bq)	$8,6 \times 10^{10}$	$6,3 \times 10^{10}$	$6,45 \times 10^{10}$	$\Delta -27$

Veiklos rodikliai 2018-2020 m.:

		2018 m.	2019 m.	2020 m.	2019-2020m. pokytis, proc.
Panaudoto branduolinio kuro iškrovimas, vnt.	Konteineriai	47	49	37	-
	PBKr ²⁰	4 277	4 459	2 998	-
IAE įrangos išmontavimas, tonų		5 104	5 895,9 ²¹	7 791,5 ²²	$\Delta +32$
IAE radioaktyviųjų atliekų tvarkymas, m ³	Bendras galutinai apdorotų atliekų kiekis	3 451	6 934,76	8 809,3	$\Delta +27$
	A klasės KRA ²³ apdorojimas	3 277	3 046,7	3 069,4	$\Delta +7$
	B ir C klasių KRA apdorojimas	0	164,77	59,73	-
	D ir E klasių KRA apdorojimas	0	20,43	33,19	$\Delta +62,5$
	B ir C klasių SRA ²⁴ apdorojimas	174	0	75,02	$\Delta +100$
Talpinimas į saugyklas		1 003	44,94	103,2	$\Delta +56,4$

²⁰ panaudoto branduolinio kuro rinklė

²¹ iš jų 1 440,092 t metalo konstrukcijų ir gelžbetonio.

²² iš jų 3 579,2 t metalo konstrukcijų ir gelžbetonio.

²³ kietosios radioaktyviosios atliekos

²⁴ skystosios radioaktyviosios atliekos

VALSTYBĖS ĮMONĖS IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS 2020 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

Veiklos rodikliai 2018-2020 m. tęsinys:

		2018 m.	2019 m.	2020 m.	2019-2020m. pokytis, proc.
Darbuotojų skaičius ²⁵		1 901	1 837	1 800	Δ -3,4
Energijos sunaudojimas, MWh	Elektros energijos	70 415	61 962	61 610	Δ -12
	Šilumos energijos	76 380	62 005	57 908	Δ -18,8
Radioaktyviųjų atliekų tvarkymas visoje Lietuvos teritorijoje	Pagal RSC pranešimus surinkti jonizuojantys šaltiniai, vnt.	-	4	1	-
	Iš smulkiųjų atliekų darytojų priimti jonizuojantys šaltiniai, vnt. (radioaktyviosios atliekos, m ³)	-	91 vnt.	Pagal 10 sutarčių	-

Pagrindinės veiklos rodiklių pokyčių 2020 m. priežastys:

2020 m. buvo užbaigtas nepažeisto panaudoto branduolinio kuro iškrovimas iš 1-ojo bloko, atlikti pažeisto kuro tvarkymo sistemos „karštieji“ bandymai ir pradėtas pažeisto kuro iškrovimas ir pervežimas į LPBKS. Kadangi pažeisto kuro tvarkymas daug sudėtingesnis ir imlesnis laikui procesas, pažeisto panaudoto branduolinio kuro tvarkymo tempas jau nebus toks, kokį stebėjome, iškraunant nepažeistą kurą. Todėl 2020 m. jo iškrauta mažiau, nei 2019 m., tačiau metams numatytas planas įvykdytas ir valstybės lūkesčiai išpildyti, tad dinamikos nevertiname.

Palyginus su 2019 m., 2020 m. apdorota mažiau „B“ ir „C“ klasių kietųjų radioaktyviųjų atliekų, nes dėl kietųjų radioaktyviųjų atliekų tvarkymo komplekso B3/4 bandymų metu nustatytų trūkumų šalinimo ir užtrukusių komplekso deginimo įrenginio „karštųjų“ bandymų vėluojama pradėti kietųjų radioaktyviųjų atliekų tvarkymo komplekso B3/4 pramoninį eksploatavimą. Tačiau suplanuoti metiniai kietųjų radioaktyviųjų atliekų apdorojimo rodikliai buvo įvykdyti, ir valstybės lūkesčiai praktiškai taip pat išpildyti, todėl dinamikos nevertiname.

FINANSINIAI RODIKLIAI

Pagrindiniai įmonės finansiniai rodikliai 2018-2020 m.:

	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2019 – 2020 m. pokytis, proc.
Vidutinis darbo užmokestis, <i>eurais</i> ²⁶	1 567	1 647	1 723	Δ +4,6
Bendrasis finansavimas, <i>mln. eurų</i>	73,78	73,30	59,78	Δ -18
Finansavimo įsisavinimas, <i>proc.</i>	92,00	86,00	87,00	Δ +1,2
Bendrosios išlaidos, <i>mln. eurų</i>	73,78	73,00	59,78	Δ -1,6
Įmonės turtas, <i>mln. eurų</i>	625,48	580,82	530,87	Δ -8,6
Įmonės pajamos, <i>mln. eurų</i>	2,27	1,46	0,38	Δ -74

²⁵ 2019 m. gruodžio 31 d. duomenimis

²⁶ duomenų palyginimui 2017 ir 2018 m. vidutinis darbo užmokestis taip pat padaugintas iš 2019 m. sausio 1 d. įvesto koeficiento 1,289

VALSTYBĖS ĮMONĖS IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS 2020 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

Pagrindinės 2020 m. rodiklių kitimą lėmusios priežastys – bendrasis finansavimas sumažėjo dėl praktiškai įgyvendintų didelės vertės infrastruktūrinių projektų B1, B2, B3/4, o įmonės gautos pajamos – dėl nevykdomo metalo laužo pardavimo, atsižvelgiant į nepalankias rinkos kainas.

Apžvelgiant įmonės finansinius rodiklius, reikia atkreipti dėmesį į tai, kad pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. spalio 17 d. nutarimą Nr. 1042 įmonei privalomai netaikoma valstybės valdomų įmonių veiklos skaidrumo užtikrinimo gairių aprašo (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. liepos 14 d. nutarimas Nr. 1052) 14 punkto nuostata, įpareigojanti tvarkyti buhalterinę apskaitą pagal tarptautinius standartus, nes pagrindinė įmonės veikla negeneruoja teigiamų pinigų srautų (komercinė įmonės veikla sudaro nereikšmingą veiklos dalį, o gautos pajamos iš esmės skiriamos pagrindinei veiklai finansuoti, yra orientuota į viešojo (valstybės) intereso tenkinimą – specialiųjų įpareigojimų atlikimą, finansuojama valstybės ir tarptautinės paramos lėšomis ir vykdoma sąnaudų kompensavimo principu. Todėl tarptautinių standartų taikymas neproporcingai padidintų administracinę naštą ir buhalterinės apskaitos kaštus.

Įmonės apskaitos politikoje specialiųjų įpareigojimų finansinė informacija nėra atskirta ir atskirai neapskaitoma – IAE eksploatavimo nutraukimo kaina²⁷ įmonės balanse nerodoma, kaip neapibrėžti įsipareigojimai dėl šių veiklos ypatumų:

- pagrindinė įmonės vykdoma veikla negeneruoja teigiamo pinigų srauto, nes yra orientuota į viešojo intereso tenkinimą (specialiųjų įpareigojimų atlikimą),
- pagrindinė įmonės veikla yra finansuojama valstybės ir tarptautinės paramos lėšomis (skyriuje „Finansavimas“ išvardinti visi finansavimo šaltiniai), t. y. dotuojama,
- komercinė veikla sudaro nereikšmingą veiklos dalį (nereikalingo turto pardavimas, transporto paslaugų teikimas, statinių nuoma ir kita ūkinė bei investicinė veikla) finansiniuose duomenyse nėra atskirta nuo specialiųjų įpareigojimų, nes sudaro mažiau negu 1 proc. nuo jos apimties),
- IAE eksploatavimo nutraukimo metu bus likviduojama didžioji dalis įmonės šiuo metu valdomo turto,
- didžioji įmonės turto dalis po IAE eksploatavimo nutraukimo negalės būti parduota ar kitaip realizuota, t. y. turtas iš esmės bus nelikvidus,
- įmonės valdymo organai neplanuoja perleisti viso ar dalies įmonės turto privačiam subjektui arba leisti investuoti į įmonę privačiam subjektui, norint gauti pajamų.

Balansas. Įmonės finansiniai duomenys (balansas) 2018-2020 m. laikotarpiui, tūkst. eurų:

Eil. Nr.	Straipsnis	2018 m.	2019 m.	2020 m.	
	Turtas				
A.	Ilgalaikis turtas	303 382	291 898	243 375	Δ -16,5
1.	Nematerialusis turtas	415	515	508	Δ -1,3
	Programinė įrangą	413	513	458	
	Koncesijos, patentai, licencijos, prekių ženklai ir panašios teisės	-	-	21	
	Kitas nematerialus turtas	2	2	29	

²⁷ pagal šiuo metu galiojantį GENP – 3,3 mln. eurų, įskaitant infliaciją ir rizikas

VALSTYBĖS ĮMONĖS IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS 2020 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

Eil. Nr.	Turtas	2018 m.	2019 m.	2020 m.	
2.	Materialusis turtas	287 392	259 783	221 273	Δ -14,8
	Pastatai ir statiniai	133 582	128 908	122 452	
	Mašinos ir įranga	108 220	81 739	61 125	
	Transporto priemonės	610	528	462	
	Kita įrangą, prietaisai, įrankiai ir įrenginiai	6 335	5 013	3 426	
	Sumokėti avansai ir vykdomi materialiojo turto statybos darbai	38 645	43 595	33 808	
3.	Finansinis turtas	15 283	31 313	21 324	Δ -32
	Kitas finansinis turtas	15 283	31 313	21 324	
4.	Kitas ilgalaikis turtas	292	287	270	Δ -5,9
	Kitas turtas	292	287	270	
B.	Trumpalaikis turtas	322 025	288 810	287 338	Δ -0,5
1.	Atsargos	66 282	51 929	37 651	Δ -27
	Žaliavos, medžiagos ir komplektavimo detalės	66 195	51 919	37 278	
	Sumokėti avansai	87	10	374	
2.	Per vienerius metus gautinos sumos	202 921	200 269	209 969	Δ +4,8
	Pirkėjų įsiskolinimas	82	64	35	
	Kitos gautinos sumos	202 839	200 205	209 934	
3.	Trumpalaikės investicijos	-	20 000	29 999	Δ +50
4.	Pinigai ir pinigų ekvivalentai	52 822	16 613	9 718	Δ -41
C.	Ateinančių laikotarpių sąnaudos ir sukauptos pajamos	77	113	152	Δ +34
	Turto iš viso	625 485	580 821	530 865	Δ -8,6

Eil. Nr.	Straipsnis	2018 m.	2019 m.	2020 m.	
	Nuosavas kapitalas ir įsipareigojimai				
D.	Nuosavas kapitalas	21 422	20 380	19 791	Δ -2,9
1.	Įmonės savininko kapitalas	565 307	565 307	565 307	-
2.	Turtą, kuris pagal įstatymus gali būti tik valstybės nuosavybė, atitinkantis kapitalas	-	-	-	
3.	Centralizuotai valdomą valstybės turtą atitinkantis kapitalas	-	-	-	

VALSTYBĖS ĮMONĖS IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS 2020 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

Eil. Nr	Nuosavas kapitalas ir įsipareigojimai	2018 m.	2019 m.	2020 m.	
4.	Perkainojimo rezervas(rezultatai)	-	-	-	
5.	Rezervai	-	-	-	
6.	Nepaskirstytasis pelnas (nuostolis)	(543 886)	(544 928)	(545 516)	Δ -0,01
	Ataskaitinių metų pelnas(nuostoliai)	(2 940)	(1 042)	(589)	
	Ankstesniųjų metų pelnas(nuostoliai)	(540 946)	(543 886)	(544 928)	
E.	<i>Dotacijos, subsidijos</i>	521 374	480 972	438 029	Δ -8,9
F.	<i>Atidėjiniai</i>	72 322	71 449	65 049	Δ -8,9
	Kiti atidėjiniai	72 322	71 449	65 049	
G.	<i>Mokėtinos sumos ir įsipareigojimai</i>	10 353	7 994	7 877	Δ -1,5
1.	Po vienerių metų mokėtinos sumos ir ilgalaikiai įsipareigojimai	-	-	-	
2.	Per vienerius metus mokėtinos sumos ir trumpalaikiai įsipareigojimai	10 353	7 994	7 877	Δ -1,5
	Gauti avansai	79	61	60	
	Skolos tiekėjams	5 296	3 009	1 918	
	Su darbo santykiais susiję įsipareigojimai	4 958	4 871	5 875	
	Kitos mokėtinos sumos ir trumpalaikiai įsipareigojimai	20	52	24	
H.	<i>Sukauptos sąnaudos ir ateinančių laikotarpių pajamos</i>	14	27	120	Δ +340
	Nuosavo kapitalo ir įsipareigojimų iš viso:	625 485	580 821	530 865	Δ -8,6

Pagrindinės finansinių rodiklių kitimą lėmusios priežastys:

- Ilgalaikio turto nusidėvėjimas;
- Ilgalaikio finansinio turto sumažėjimą sąlygojo taip pat ir Vyriausybės vertybinių popierių išpirkimo datos suėjimas – 2021 m. sausio 31 d. šių vertybinių popierių vertė buvo perkelta į trumpalaikes investicijas,
- Atidėjinio IAE eksploatavimo nutraukimui iš nuosavų lėšų diskontavimas iki dabartinės vertės.

Pelningumas ir turto nuvertėjimas

Vadovaujantis 23 Verslo apskaitos standarto „Turto nuvertėjimas“ nuostatomis, 2009 m. įmonėje pirmą kartą buvo atliktas ilgalaikio turto nuvertėjimo vertinimas, turint aiškų turto nuvertėjimo požymį – sustabdžius IAE reaktorių, pradėtas vykdyti IAE eksploatavimo nutraukimas, nebegaminama elektros energija ir nebus gaunama pajamų. Kasmet įmonėje atliekamas turto nuvertėjimo vertinimas, kurį labiausiai paveikia ruošiamų nugriauti pastatų bei statinių įvertinimas. Kitos turto grupės: mašinos, įrenginiai, kita įranga ir prietaisai nuvertinami, atsiradus nuvertėjimo požymiams: kai jie daugiau nebenaudojami eksploatacijos nutraukimo procese ir nėra galimybės juos pritaikyti kitur. Kita vertus,

VALSTYBĖS ĮMONĖS IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS 2020 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

įmonėje yra turto, kuris didžiąja dalimi įsigytas iš dotacijų lėšų. Šis unikalus turtas nebuvo nuvertintas (tai panaudoto branduolinio kuro saugyklos, kuro saugojimo aikštelės). Taip pat nenuvertinti įsigyti iš dotacijų lėšų objektai, kurie dar bus naudojami įmonėje ir turi rinkos vertę (pvz. automobiliai, gamtos apsaugos objektai).

Balanso rodikliai

	2018 m.	2019 m.	2020 m.
Kapitalo grąžos rodikliai, proc.			
Kapitalo grąža (ROA)	-0,4	-0,2	-0,1
Nuosavo kapitalo grąža (ROE)	-12,9	-4,6	-3,0
Įdarbinto kapitalo grąža (ROCE)	-1	-3	-1
Kapitalo pakankamumo ir likvidumo rodikliai, santykinis dydis			
Bendras likvidumo koeficientas (Current ratio)	31,11	36,13	36,48
Kritinis likvidumo koeficientas (Quick ratio)	24,7	29,63	31,7
Apyvartumo rodikliai, santykinis dydis			
Turto apyvartumas	0	0	0
Ilgalaikio turto apyvartumas	0	0	0
Nuosavo kapitalo apyvartumas	0,01	0,02	0,01
Pelningumo rodikliai, proc.			
EBITDA marža	9 866	9 658	13 178
Tipinės veiklos pelno marža	-1090	-229	-213
Grynojo pelno marža	-1147	-330	-251
Kiti rodikliai			
Bendrojo likvidumo koeficientas	31,1	36,1	36,5
Nuosavo kapitalo ir turto santykis proc.	3,4	3,5	3,7
Įsiskolinimo koeficientas	0,02	0,01	0,01
Dividendai	0	0	0

VALSTYBĖS ĮMONĖS IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS 2020 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

Įmonės pajamos

Įmonės pajamas sudaro pajamos už parduotą nebereikalingą IAE turtą, nuomą, investicinę, ūkinę veiklą ir kt. 2020 m. gautų įmonės pajamų struktūra, *proc.*

Nuo 2020 metų lapkričio mėn., vadovaujantis Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2020 m. lapkričio 25 d. įsakymu Nr. 1-386 „Dėl lėšų gautų už valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės parduotą turto pervedimą“, pajamas už parduotą ilgalaikį ir trumpalaikį turtą įmonė perveda į Lietuvos Respublikos valstybės išdo specialiąją sąskaitą, atidarytą Lietuvos Respublikos finansų ministerijos Lietuvos banke ir skirtą ilgaamžių radioaktyviųjų atliekų giluminiam atliekynui įrengti ir radioaktyviosioms atliekoms tvarkyti. Likusios pajamos naudojamos kaip apyvartinės lėšos įmonės metinei veiklai.

Didžiausią pajamų dalį įmonė gauna parduodama nebereikalingą trumpalaikį ir ilgalaikį turtą. Išmontavus nereikalingą neužterštą IAE įrangą arba nuklenksminus užterštą įrangą iki nekontroliuojamo radiaciniu požiūriu (O) lygio ir patikrinus užterštumą radiologinių matavimų įrenginyje (B10), ji parduodama viešai skelbiamuose aukcionuose. Dėl nepalankių rinkos kainų įmonės vadovybės sprendimu metalo laužas 2020 m. nebuvo parduodamas. Kadangi pajamos už parduotą metalo laužą sudaro didžiausią įmonės gautų pajamų šaltinį, 2020 m. įmonės gautos pajamos sumažėjo 73 proc., palyginus su 2019 m.

Parduodant nereikalingą trumpalaikį ir ilgalaikį turtą, 2020 m. buvo gauta 76 eurų, tai sudarė 0,002 proc. nuo visų gautų pajamų, kai tuo tarpu 2019 m. įmonė pardavė nereikalingo trumpalaikio ir ilgalaikio turto, įskaitant metalo laužą, už 993 679 eurus, t.y. 68 proc. visų gautų pajamų. 2020 m. iš investicinės veiklos įmonė uždirbo 126 733 eurų (32,8 proc.), nuomojant patalpas 24 580 eurų (6,4 proc.). Palyginimui, 2019 m. iš investicinės veiklos įmonė uždirbo 124 195 eurus (8,53 proc. visų gautų pajamų), nuomojant patalpas – 20 602 eurus (1,42 proc.) Pajamos už kitą ūkinę veiklą (suspausto oro tiekimą, transporto, mokymo paslaugas, laikiną jonizuojančių šaltinių priėmimą ir saugojimą ir kt.) 2020 m. sudarė 234 382 eurų (60,63 proc.), o 2019 m. – 315 806 eurų (21,79 proc.) visų įmonės gaunamų pajamų).

Įmonės gautos pajamos 2018-2020 m., *mln. eurų*:

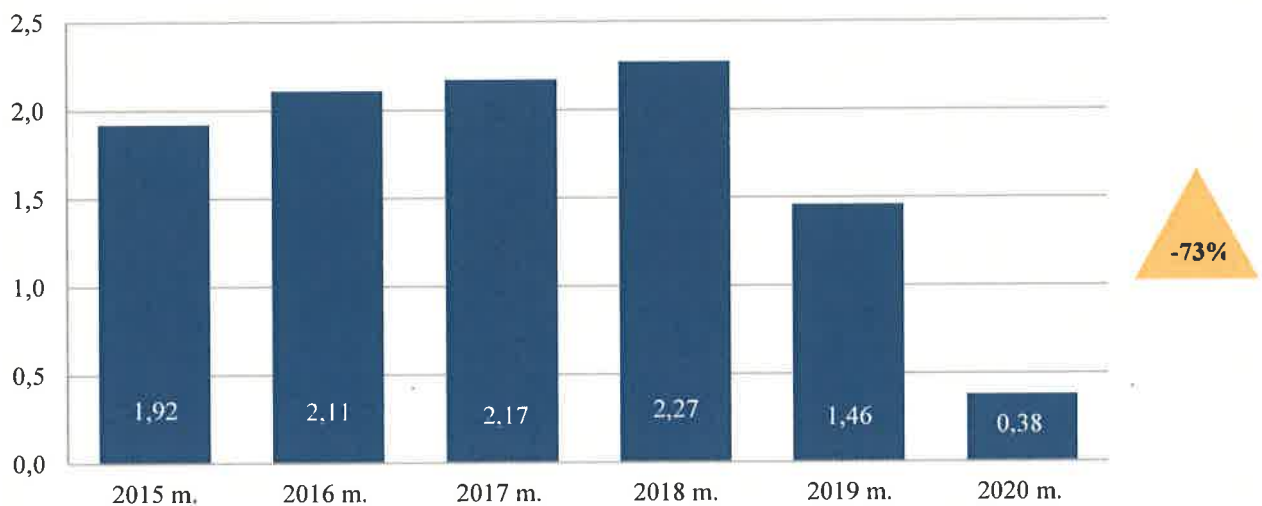
Pajamos	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2019-2020m. pokytis, <i>proc.</i>
Parduotas nebereikalingas turtas	1,866	0,994	0,000076	Δ -100
Investicinė veikla	0,036	0,124	0,127	Δ +2,4
Nuoma	0,109	0,021	0,025	Δ +1

VALSTYBĖS ĮMONĖS IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS 2020 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2019-2020m. pokytis, proc.
Kita	0,256	0,316	0,234	Δ +19
Iš viso gauta pajamų	2,27	1,46	0,38	Δ -73

Įmonės pajamos sistemingai augo nuo 2015 m., tačiau nuo 2019 m. dėl nepalankių rinkos kainų buvo nuspręsta neparduoti metalo laužo, tai turėjo didžiausią įtaką įmonės pajamų sumažėjimui. Įmonės gautos pajamos 2015-2020 m., mln. eurų:

Pelno (nuostolių) ataskaita

Pelno (nuostolių) rodikliai 2018-2020 m., eurais:

	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2019-2020m. pokytis, proc.
Pardavimai	256 269	315 806	243 382	Δ -23
Kita veikla	536 900	1 045 667	297 152	Δ -72
Tame tarpe užpajamuotas metalo laužas ir kitos pajamos	427 478	1 025 065	272 572	Δ -127
Investicinė veikla	35 849	126 028	126 734	Δ +1
Nuoma	109 422	20 602	24 580	Δ +19

Pagrindinė visų pardavimų sumažėjimą 2020 m. lėmusi priežastis – 2020 m. dėl nepalankios rinkos kainos metalo laužas nebuvo parduodamas, o šie pardavimai sudaro didžiausią visų įmonės pardavimų dalį.

Dividendai

2019 m. pabaigoje įmone turėjo 544 927 781 eurų nuostolių. Nepaskirstytų nuostolių suma 2020 m. pabaigoje padidėjo iki 545 5165 371 eurų. Kol įmonė dirba nuostolingai, dividendų mokėti negali.

VALSTYBĖS ĮMONĖS IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS 2020 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

Įmonės sąnaudos

Lentelėje pateikiama įmonės sąnaudų išsidėstymas pagal sąnaudų grupes ir 2018-2020 m., tūkst. eurų:

	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2019-2020m. pokytis, proc.
Bendrosios ir administracinės sąnaudos				
Darbo užmokesčiui	497	930	1 282	
Atostoginių kaupiniams	85	20	725	
Nusidėvėjimo	1 028	514	537	
Turto nuvertėjimo	1 182	78	738	
Mokesčiams	18	6	78	
Atidėjimų IAE eksploatavimo nutraukimui atstatymo	-2 938	-1 311	-6 537	
Konsultacinėms ir juridinėms paslaugoms	489	-	63	
Elektros energijai	1 434	976	1 420	
Šildymui	747	543	689	
Atlygiui valdybos nariams	32	36	40	
Kitos materialinės sąnaudos	474	221	1 984	
Iš viso	3 048	1 857	1 019	Δ -65
Kitos veiklos sąnaudos				
Trumpalaikio turto perleidimo	392	203	-	
Ilgalaikio turto pardavimo nuostolis	-	-	-	
Nuomos sąnaudos	7	25	12	
Kita	-	1	1	
Iš viso	3 048	1 857	13	Δ -99
Finansinės ir investicinės veiklos sąnaudos				
Delspinigiai, kitos sąnaudos	444	444	215	Δ -52
Valiutų kursų pasikeitimo				
Iš viso	444	444	215	Δ -52

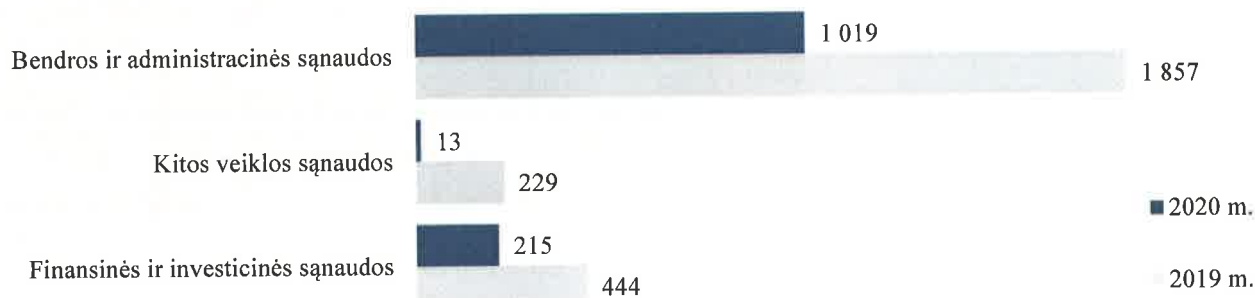
Kadangi pagrindinės įmonės veiklos sąnaudos yra dotuojamos, o dotacijos patirtoms sąnaudoms kompensuoti apskaitoje pripažįstamos panaudotomis tokia dalimi, kiek patiriama sąnaudų, kurioms

VALSTYBĖS ĮMONĖS IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS 2020 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

kompensuoti jos yra skirtos, ir tokia pat dalimi mažinama pelno (nuostolių) ataskaitos kompensuojamų sąnaudų straipsnio suma, todėl bendrosiose ir administracinėse sąnaudose atspindimos tik patirtų sąnaudų **nedotuojamos** sumos.

Įmonės sąnaudos 2019-2020 m., tūkst. eurų:

Pagrindinės sąnaudų pokyčių priežastys:

- Įmonės sąnaudos darbo užmokesčiui 2020 m. padidėjo, nes 2020 m. buvo indeksuota bazinis darbo užmokesčio ir, įvertinus veiklos rezultatus, išaugo kintamoji darbo užmokesčio dalis.
- 2020 m. padidėjo darbuotojų neišnaudotų atostogų apimtys – COVID-19 pandemijos įtaka – todėl atostoginių kaupinių suma 2020 m. ženkliai didesnė, nei 2019 m.
- Išaugo turto nuvertėjimo sąnaudos, nes vadovaujantis 9-ojo verslo apskaitos standarto „Atsargos“ nuostatomis, atsargos įvertintos grynojo galimo realizavimo verte;
- Elektros energijos sąnaudos padidėjo dėl išaugusios elektros kainos rinkoje
- Kitos materialinės sąnaudos padidėjo, nes buvo daugiau paslaugų ir medžiagų įsigyjama iš nuosavų lėšų, taip pat 2020 m. nebuvo dotuojamos sąnaudos akcizo, žemes nuomos, aplinkos teršimo ir gamtos išteklių mokesčiams.
- 2020 m. bendrosios ir administracinės sąnaudos reikšmingai sumažėjo, nes buvo diskontuotas iki dabartinės vertės atidėjiny IAE eksploatavimo nutraukimui iš nuosavų lėšų.

2020 m. dotuojamos įmonės sąnaudos sudarė 112 039 tūkst. eurų (iš jų: 30 838 tūkst. eurų – nusidėvėjimo sąnaudos, 35 723 tūkst. eurų – darbo užmokesčio sąnaudos 5 707 tūkst. eurų – elektros energijos ir šildymo sąnaudos, 39 771 tūkst. eurų – materialinės ir joms prilygintos sąnaudos (tarp jų konteineriams – 27 357 tūkst. eurų). Į šią sumą įtrauktos sąnaudos specialiesiems įpareigojimams – Maišiagalos radioaktyviųjų atliekų saugyklos atliekų surinkimui, pradiniam apdorojimui, pervežimui bei paliktųjų / pamestųjų jonizuojančios spinduliuotės šaltinių tvarkymui visoje Lietuvos teritorijoje – vykdyti 946 tūkst. eurų (iš jų: 267 tūkst. eurų - darbo užmokesčio sąnaudos, 12 tūkst. eurų - nuomos sąnaudos, 474 tūkst. eurų paslaugos, 193 tūkst. eurų materialinės ir joms prilygintos sąnaudos). 2019 m. dotuojamos įmonės sąnaudos sudarė 110 250 tūkst. eurų, tai buvo 1,6 proc. mažiau nei 2020m.

Užbalansiniai duomenys

Įmonė užbalansinėse sąskaitose apskaito trečiųjų asmenų turtą ir įsipareigojimus. 2019 m. gruodžio 31 d. duomenimis užbalansinėse sąskaitose buvo 114 tūkst. eurų, 2020 m. gruodžio 31 d. duomenimis – 127 tūkst. eurų.

VALSTYBĖS ĮMONĖS IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS 2020 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

Finansavimo panaudojimas

2020 m. įmonė IAE eksploataavimo nutraukimo veiklai panaudojo 42,8 mln. eurų IP lėšų, 2,9 mln. eurų iš TIENRF, 7,2 mln. eurų iš Lietuvos respublikos biudžeto (BF) ir 6 mln. eurų nuosavų lėšų. 2019 m. atitinkamai: 46,1 mln. eurų IP lėšų, 13,3 mln. eurų iš TIENRF, 7,6 mln. eurų iš BF ir 5,5 mln. eurų nuosavų lėšų. Lėšų iš TIENRF panaudojimo sumažėjimas 2020 m. yra susijęs su lėšų poreikio sumažėjimu B1 ir B2/3/4 projektuose, kurie praktiškai jau užbaigti. B3/4 komplekso ‚karštųjų‘ bandymų ataskaitų ir galutinės saugos analizės ataskaitos suderinimai su VATESI užsitęsė, todėl leidimo pramonei eksploatacijai gavimas buvo nukeltas į 2021 m. (atitinkamai nukelti mokėjimai).

Finansavimo iš šaltinių panaudojimas 2018-2020 m. *mln. eurų*:

		2018 m.	2019 m.	2020 m.	2019-2020 m. pokytis, <i>proc.</i>
Įmonėje panaudota lėšų iš viso		73,78	72,98	59,78	Δ -17
Iš viso ES lėšų		61,59	59,406	46,30	
Iš viso LT lėšų		12,19	13,574	13,48	
IAE eksploataavimo nutraukimui	IP	42,34	46,07	42,80	Δ -7
	TIENRF	19,25	13,33	2,90	Δ -31
	LR biudžetas (BF)	6,79	7,61	7,16	Δ +11
	Įmonės lėšos	5,4	5,5	5,98	Δ +8,8
IAE eksploataavimo nutraukimui iš viso		73,78	72,54	58,85	Δ -1,7

		2018 m.	2019 m.	2020 m.	2019-2020 m. pokytis, <i>proc.</i>
Kitai veiklai ²⁸	LR biudžetas (BF/NES VB)	-	0,268	0,303	Δ +13
	APVA	-	0,075	0,565	Δ +65
	NOR	-	-	0,030	-
	Įmonės lėšos	-	0,121	0,031	Δ -74
Kitai veiklai iš viso		-	0,464	0,930	Δ +100

²⁸ Ilgaamžių RA tvarkymui (paliktiesiems ir pamestiesiems jonizuojančios spinduliuotės šaltiniams tvarkyti, giluminio radioaktyviųjų atliekų atliekyno įrengimo projektui vykdyti; MRAS eksploatavimui ir eksploataavimo nutraukimu)– programai P.6

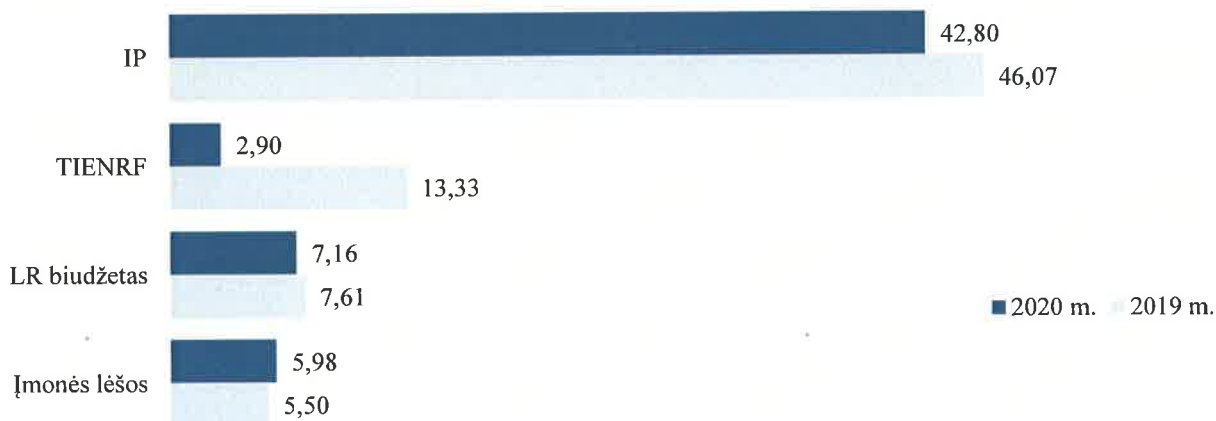

VALSTYBĖS ĮMONĖS IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS 2020 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

2020 m. išaugus kitos įmonės veiklos – veiklos veiklos P. 6 programoje (perimtų iš RATA funkcijų) apimčiai – padidėjo ir lėšų poreikis šiai veiklai. Išaugo lėšų panaudojimas iš APVA fondo dėl veiklos, susijusios su MRAS eksploatavimo nutraukimu, apimties (darbai vykdomi pagal grafiką), pradėtos skirti lėšos iš NOR fondo giluminio atliekyno įgyvendinimo projektui.

Įmonės lėšos, 2020 m. panaudotos šiai veiklai, sumažėjo, nes 2019 m. įmonės lėšomis buvo apmokėta darbo užmokesčio dalis, nekompensuota IP ir Lietuvos Respublikos biudžeto lėšomis (1 % WFA) dėl reorganizuotos RATA funkcijų, perduotų projekto vykdytojo administravimui (administracinės ir valdymo pridėtinės išlaidos). 2020 m. šias išlaidas pradėta kompensuoti, patvirtinus ir suderinus specialią skaičiavimo metodologiją (Option 1), pagal kurią skaičiuojamos administracinės ir valdymo pridėtinės išlaidos, kompensuojamos iš BF/NES/VB fondo.

Finansavimo IAE eksploatavimo nutraukimui panaudojimas 2019-2020 m., tūkst. eurų:

Įmonės išlaidos

Įmonėje kasmet rengiamas detalus metinis darbų planas, išlaidos jam finansuoti numatomos metinėje veiklos išlaidų sąmatoje, kuri tvirtinama Lietuvos Respublikos energetikos ministro įsakymu, gavus įmonės valdybos pritarimą. Vykdydama IAE eksploatavimo veiklą, įmonė iki 2014 m. išleido 718,3 mln. eurų. 2014-2020 m. duomenimis įmonės veiklos išlaidų sąmatos vykdymas sudaro apie 90 proc. numatyto plano.

Detalizuotos įmonės išlaidos 2018-2020 m., mln. eurų:

	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2019-2020 m. pokytis. proc.
Darbo užmokesčiui	36,2	36,2	36,69	Δ +1,3
Infrastruktūriniams projektams	20,5	19,6	5,11	Δ -74
Prekėms, rangovų darbams ir paslaugoms	7,0	7,6	8,82	Δ +16,6
Energetiniams resursams	10,1	9,1	8,45	Δ -7
Mokesčiams	0,2	0,09	0,06	Δ +66
MRAS eksploatavimo nutraukimui	-	0,07	0,57	-

VALSTYBĖS ĮMONĖS IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS 2020 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2019-2020 m. pokytis, <i>proc.</i>
Veiklai, finansuojamai iš NOR	-	-	0,03	-
Prekių, darbų, paslaugų pirkimai radioaktyviųjų atliekų surinkimo Lietuvos teritorijoje veiklai	-	0,05	0,05	-
Iš viso išlaidų, mln. eurų	73,78	72,98	59,83	Δ -16
Išlaidų plano vykdymas, <i>proc.</i>	92	86	87	Δ -1,2

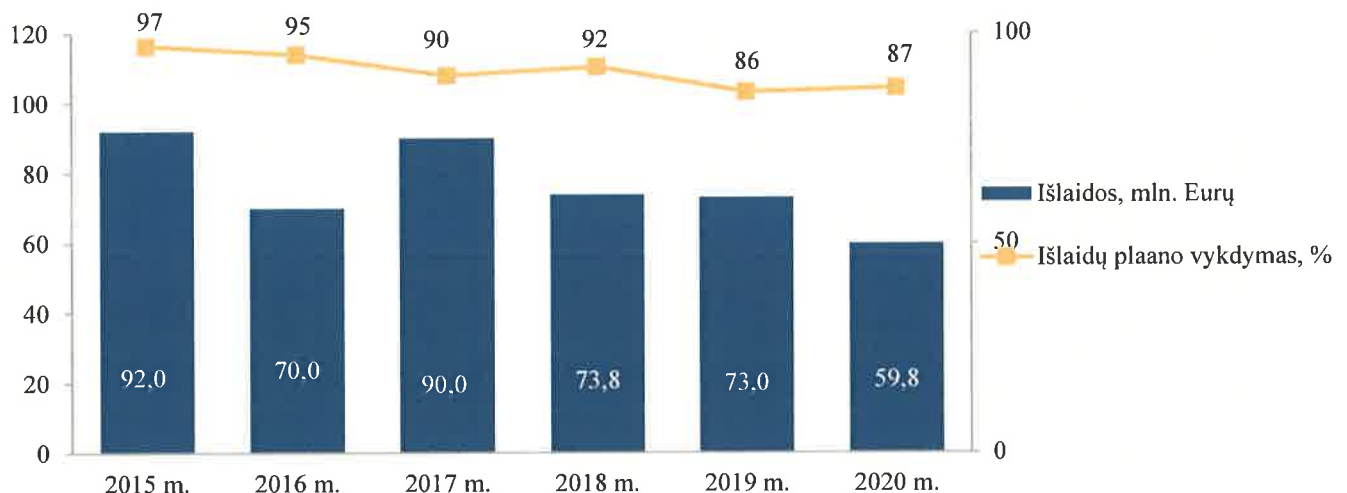
2020 m. įmonė išleido daugiau lėšų rangovų paslaugoms pagrindė dėl išaugusių darbų, paslaugų ir prekių kainų bei išaugusios rangovinių paslaugų apimtys.

Išlaidos infrastruktūriniais projektams ženkliai sumažėjo, nes projektai B1, B2, – praktiškai užbaigti, B3/4 tebederinami licencijavimo dokumentai ir leidimo pramoninei eksploatacijai gavimas nukeltas į 2021 m., taip pat dėl neužbaigtos pirkimo procedūros kol kas nesudaryta sutartis ir nepradėta trumpaamžių radioaktyviųjų atliekų paviršinio atliekyno statyba.

2020 m. įmonė mažiau išleido mokesčiams, nes buvo mažiau teisės aktų tvarka nustatytos rinkliavos mokesčių, įdiegus mažesnę skaičių modifikaciją, palyginus su 2019 m.

Išaugus MRAS eksploatavimo nutraukimo veiklos apimčiai (darbai vykdomi pagal grafiką), atitinkamai padidėjo ir išlaidos šiai veiklai.

Įmonės išlaidų plano vykdymas 2015-2020 m.:

RIZIKŲ VALDYMAS

Efektyvus IAE eksploatavimo nutraukimo proceso įgyvendinimas yra susijęs su efektyviu rizikų valdymu. Remiantis ISO 31000, PMBOOK© standartais, TATENA rekomendacijomis rizikų valdymo srityje, įmonėje įdiegta korporatyvinė rizikų valdymo sistema, apimanti:

- Įmonės strateginių tikslų pasiekimo rizikų, kurios gali turėti įtakos įmonės strateginių tikslų įgyvendinimui ir reikšmingą poveikį viso IAE eksploatavimo nutraukimo vykdymui, valdymą;
- Procesų rizikų, kurios yra susijusios su nuolatine veikla pagal įmonės pagrindinius, valdymo ir palaikomuosius procesus, valdymą;
- Projektų rizikų, kurios kyla vykdant eksploatavimo nutraukimo investicinius, įrangos išmontavimo, panaudoto branduolinio kuro, radioaktyvių atliekų tvarkymo ir kt. projektus, valdymą. 2017 m. projektų rizikos pradėtos vertinti pinigine išraiška, tai leidžia sekti įmonės ir atskirų projektų rizikingumo lygį bei nustatyti rizikos mažinimo priemones, atsižvelgus į jų ekonominę naudingumą.

Strateginių tikslų pasiekimo rizikų valdymas vykdomas, remiantis įmonės korporatyvinių rizikų valdymo instrukcijos reikalavimais. Šias rizikas valdo už strateginių tikslų įgyvendinimą atsakingi asmenys. Rizikų valdymas procesuose yra vykdomas pagal metodologiją, išdėstytą įmonės korporatyvinių rizikų valdymo instrukcijoje. Už šių rizikų valdymą yra atsakingi procesų vadovai. Rizikų valdymas projektuose vykdomas projekto rizikų valdymo grupėse, kurios sudaromos programos vadovo potvarkiu, ir yra reglamentuotas IAE eksploatavimo nutraukimo projektų valdymo instrukcijoje.

Korporatyvinės rizikų valdymo sistemos priežiūrą ir tobulinimą įmonėje vykdo rizikų valdymo skyrius. Aukščiausias rizikų valdymo organas – įmonės valdybos audito ir rizikų komitetas.

Pagrindinė rizikų valdymo veikla yra nukreipta į vykdomų eksploatavimo nutraukimo projektų rizikų mažinimą – valdomos rizikos, kurios turi įtaką projektų apimčiai, terminams ir sąnaudoms. Rizikų vertinimas atliekamas pagal galimą rizikų poveikį projektų tikslams. Įvertinimui pagal galimybes naudojami ne tik kokybiniai, bet ir kiekybiniai rizikų vertinimo metodai, jis atliekamas rizikų registro pagrindu. Kiekvieno projekto / proceso / veiklos rizikų registre apibrėžtos rizikos, įvertinta jų tikimybė ir poveikis, aprašytos valdymo priemonės, nustatytas atsakingas darbuotojas ir priemonių įgyvendinimo grafikas. Projektams ir darbų paketams, kurių pradžia yra tolimoje ateityje, atliekamas preliminarus rizikų įvertinimas pagal standartizuotą metodą, naudojant koeficientus, kurie priklauso nuo projekto darbų sudėtingumo.

Šiuo metu aktualioms rizikoms visos galimos priežastys yra suskirstytos į 9 grupes:

Sritis	Rizikos apibūdinimas
Įmonės procesai	Rizikos, susijusios su įmonės procesais, veiklomis
Technologijos	Rizikos, susijusios su įrangos/technologijų naudojimu ir palaikymu
Personalas	Rizikos, susijusios su personalu

VALSTYBĖS ĮMONĖS IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS 2020 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

Sritis	Rizikos apibūdinimas
Finansavimas	Veiklos finansavimo apribojimo ar laikino/galutinio sustabdymo rizikos
Išoriniai veiksniai	Rizikos, susijusios su išorinėmis įmonės atžvilgiu priežastimis (gamtinės priežastys, visuomenė, išorinės institucijos, rangovai)
Planavimas ir kontrolė	Rizikos, susijusios su įmonės procesų/veiklų planavimu, projektų planavimu ir Megaprojekto grafiko vykdymo kontrole
Rangovai	Rizikos, susijusios su rangovais ir jų veikla
Kitos programos	Rizikos, kylančios iš kitų projektų, programų
Pirkimai	Rizikos, susijusios su viešųjų pirkimų procedūra: pvz., pirkimų vėlavimai, apskundimai, atšaukimai

Pagrindinės įmonės rizikos 2020 m. buvo susijusios su projektų B25-2, B19-2 įgyvendinimu bei 1-ojo ir 2-ojo reaktorių R3 zonos išmontavimo technologijų koncepcijos sukūrimu. Pagrindiniai IAE eksploatavimo nutraukimo projektų rizikų veiksniai:

- Suinteresuotų šalių reikalavimų pasikeitimai. Įmonei tenkinant viešąjį interesą, pagrindinių suinteresuotų šalių – Europos Komisijos, Energetikos ministerijos, VATESI, CPVA – reikalavimai yra privalomi vykdyti. Netikėtai ir nelauktai suformuluoti nauji reikalavimai, arba jų pakeitimai reikalauja daug papildomų finansinių, darbo jėgos ir laiko resursų, tuo pačiu gali turėti įtakos ne tik konkrečių, bet ir susijusių projektų vėlavimui.
- Rangovų teikiamų paslaugų vėlavimas. Projektų B1, B2/3/4 įdiegimo patirtis parodė, kad rangovų atliekamų darbų kokybė ir vėlavimas juos atlikti yra vienas iš pagrindinių rizikos veiksnių projektuose, ir tai lems ateinančių projektų įgyvendinimo eigą. Šis veiksnys labai svarbus trumpaamžių labai mažo aktyvumo radioaktyviųjų atliekų atliekyno (projektas B19-2) ir trumpaamžių vidutinio aktyvumo radioaktyviųjų atliekų atliekyno (projektas B25) statybai. Tačiau didžiausią įtaką IAE eksploatavimo nutraukimo grafikui gali turėti reaktoriaus zonos R3 išmontavimo projektavimo paslaugų pirkimas ir jų vykdymas. Tai susiję tiek su ribotu rangovų skaičiumi šioje labai specifinėje srityje, tiek ir su didele perkamų paslaugų apimtimi.
- Technologijos. Ši rizikos veiksnį sukelia IAE eksploatavimo nutraukimo metu atliekamų darbų specifika, patirties stoka, pirmą kartą atliekant tam tikrus unikalius darbus ar pradant eksploatuoti naujas technologijas bei įrenginius. Su technologijomis susijusios rizikos ypač pasireiškė kietųjų radioaktyviųjų atliekų išėmimo, tvarkymo ir saugojimo kompleksų (projektai B2, B3/4) įvedimo į pramoninę eksploataciją metu. Šis veiksnys aktualiu išliks ir ateities projektuose, kuriuose teks panaudoti neturinčius analogų technologinius sprendimus, ypač reaktoriaus šerdies išmontavime.
- Personalas. Šis rizikos veiksnys didžiąja dalimi susijęs su įmonės personalo senėjimu ir kvalifikuotų darbo išteklių trūkumu. Jis pasireiškia beveik visuose projektuose, bet aktualiausias yra IAE technologinės įrangos išmontavimo projektinės dokumentacijos rengimo projektuose bei įrangos išmontavimo projektuose, ypač tuo atveju, kai išmontavimas tuo pačiu metu vykdomas keliuose blokuose. Rizika taps ypač aktualia, vykdant iškart abiejų reaktorių išmontavimą. Kvalifikuoto personalo, turinčio pakankamai žinių apie technologinių

IAE įrenginių ir sistemų charakteristikas bei ypatumus, trūkumas gali iššaukti projektų parengimo vėlavimą.

- Pirkimai. Šis rizikos veiksnys pasireiškia daugumoje projektų ir veiklų. Prekių, paslaugų, darbų pirkimų vėlavimai, nepagrįsti projekto apimties skaidymai į smulkius pirkimus gali sukelti riziką, kad pagrindinis projektų tikslas nebus pasiektas laiku.

Rizikų valdymas įmonėje vyksta pagal numatytas procedūras ir planą. Visi numatyti rizikų valdymo sistemos rodikliai 2020 m. yra pasiekti. Pagrindinių projektų ir procesų rizikų registrai atnaujinti, sudaryti nauji projektų, procesų, kurie iki šiol jų neturėjo, registrai. 2020 m. pradžioje buvo identifikuoti pagrindiniai įmonės rizikos šaltiniai ir surinkti duomenys apie pagrindines rizikas, kurios gali įtakoti strateginių 2020 m. tikslų pasiekimą. Remiantis šia informacija, buvo išleista IAE strateginių 2020 m. tikslų pasiekimo ir Megaprojekto rizikų suvestinė ir parengtas priemonių, mažinančių pagrindines įmonės rizikas, planas. Priemonių, mažinančių pagrindines įmonės rizikas, planas patvirtintas įmonėje 2020 m. kovo 16 d., jame numatytos įvairiapusės priemonės, tarp jų – bendrosios priemonės, mažinančios rizikas visuose projektuose ar veiklose, tokios kaip:

- VĮ IAE ir išorės suinteresuotų šalių pozicijų, derinant atskirų eksploatavimo nutraukimo projektų dokumentus, skirtumų mažinimo priemonės, kurios turės poveikį visiems eksploatacijos nutraukimo procesams ir projektams;
- Strateginių pirkimų vėlavimo rizikų mažinimo priemonės – pirkimų ir sutarčių valdymo programos įdiegimas, pirkimo techninių užduočių standartizavimas, reguliari strateginių pirkimų, kurie turi būti pradėti per ateinančius 3 metus pasiruošimo (techninių specifikacijų rengimo ir pan.) būsenos kontrolė – kurios mažina rizikas projektuose, turinčiuose svarbių, galinčių įtakoti projektų grafikus, pirkimų.

Priemonių plane numatytos ir konkrečios priemonės atskiriems projektams, kaip pvz. – parengti būgninio separatoriaus išmontavimo paslaugų pirkimo dokumentus ir, taip sumažinti personalo trūkumo išmontavimo darbams riziką, eilė techninių ir organizacinių priemonių, mažinančių panaudoto branduolinio kuro tvarkymo darbų vėlavimo riziką:

- sudaryti naują A ir B tipo krepšių pažeistam panaudotam kurui gamybos grafiką, įvertinus galimą metalo tiekimo vėlavimą,
- pažeistam panaudotam kurui reikalingų krepšių gamybai pasitelkti reikalingą personalą iš kitų padalinių,
- organizuoti darbus 2 pamainomis, o reikalui esant, ir ne darbo dienomis.

Metų eigoje šių priemonių įgyvendinimas buvo reguliariai kontroliuojamos įmonės administracijos pasitarimuose. Reikia pažymėti, kad kai kurios svarbios rizikos, susiję su Megaprojekto kritiniu keliu (pvz. panaudoto branduolinio kuro tvarkyme), buvo sėkmingai suvaldytos, o rizikos, susiję su COVID-19 pandemijos galima įtaka įmonės veiklai, darbuotojų saugai ir sveikatai, buvo sėkmingai valdomos, įmonėje taikant tiek organizacines, tiek technines priemones.

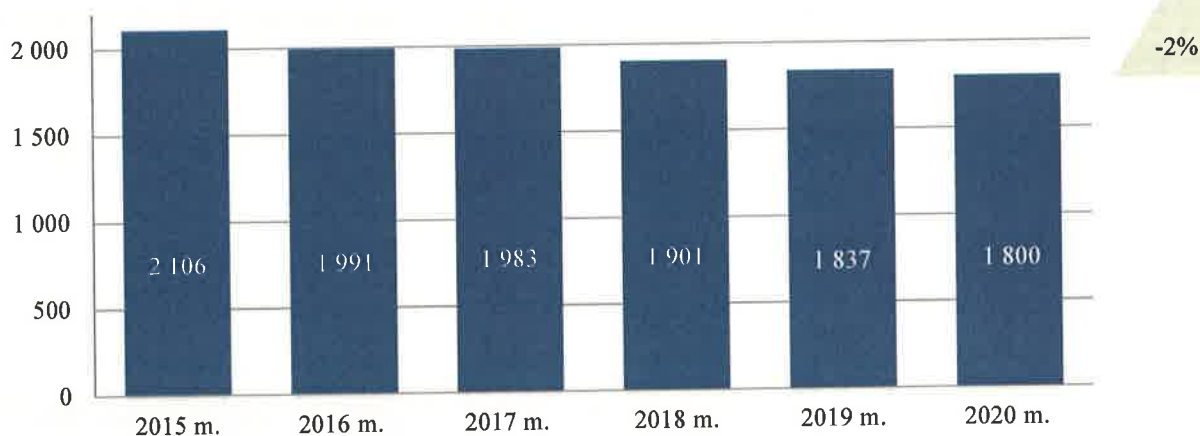
Įmonėje valdomos ne tik IAE eksploatavimo nutraukimo bei kitos veiklos projektų rizikos, bet ir įmonės valdymo rizikos. Rizikos, apimančios socialinės atsakomybės sritis, analizuojamos žmogiškųjų išteklių proceso bei atliekų tvarkymo procesų apimtyje, darbuotojų saugos ir sveikatos, radiacinės saugos užtikrinimo procesuose, komunikacijos proceso apimtyje, energijos išteklių valdymo procese. Dauguma socialinei atsakomybei priklausančių rizikų valdomos ir korporatyviniame rizikų valdymo lygyje, nes siejamos su strateginių tikslų pasiekimu. Plačiau apie rizikas socialinėje srityje – integruotoje socialinės atsakomybės ataskaitoje.

DARBUOTOJAI IR DARBO UŽMOKESTIS

Dėl besikeičiančios veiklos nuo 2014 m. stabiliai mažėja įmonės darbuotojų skaičius. 2020 m. sausio 1d. duomenimis įmonėje dirbo 1 800 darbuotojų. Pertvarkius įmonės organizacinę struktūrą, taikant „daryti ar pirkti“ metodiką bei vykdant vidinius struktūrinių padalinių pertvarkymus, optimizuojant darbuotojų skaičių ir perskirstant funkcijas, darbuotojų skaičius 2020 m. sumažėjo 2 proc., palyginus su 2019 m.

Darbuotojų skaičiaus dinamika 2016-2020 m. (metų pabaigoje):

2018-2020 m. pagal pareigas darbuotojai įmonėje pasiskirstę (duomenys metų pabaigai):

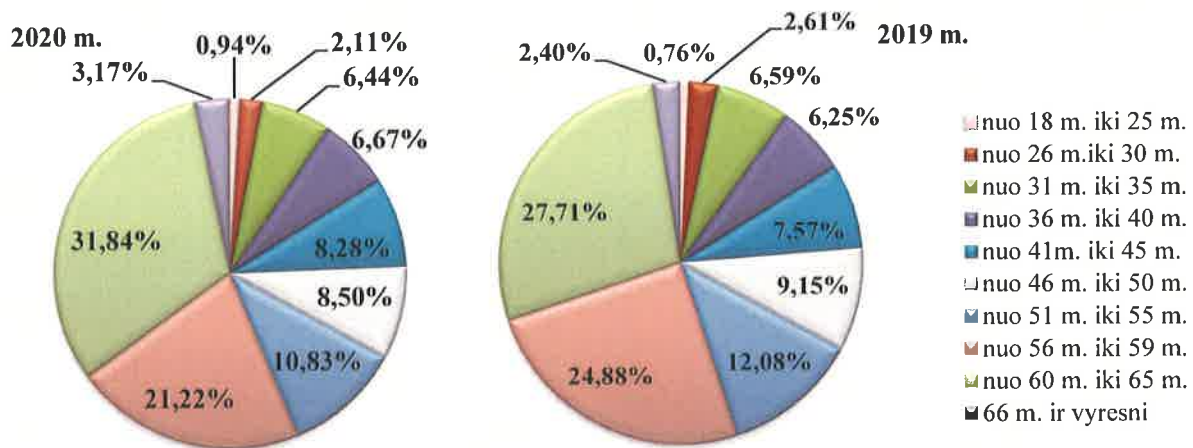
Vidutinis įmonės darbuotojų amžius 2019 m. buvo 52 metai, o 2020 m. – 53 m. 2020 m. pabaigoje įmonėje dirbo apie 9,8 proc. pensinio ir apie 26,5 proc. priešpensinio amžiaus darbuotojų.

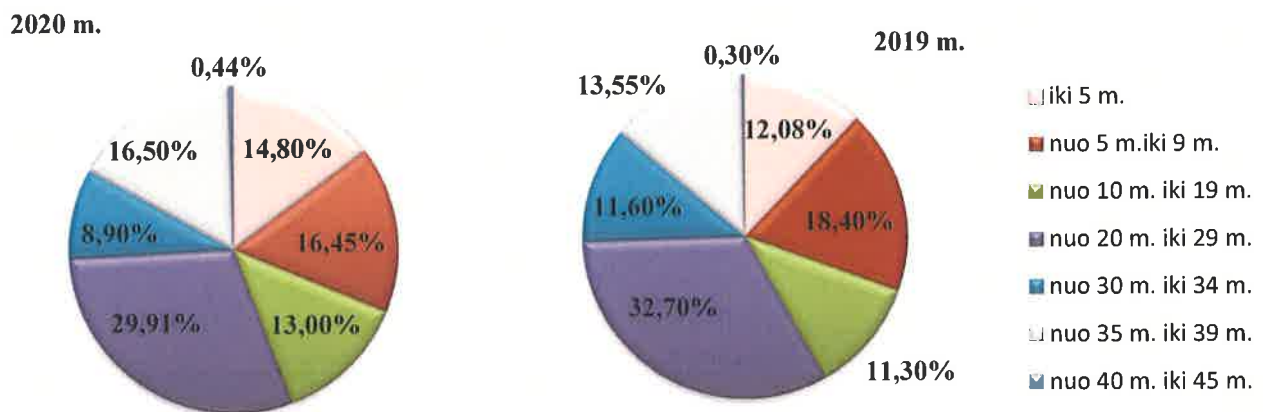
VALSTYBĖS ĮMONĖS IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS 2020 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

Darbuotojų senėjimo problema aktuali įmonei, stengiamasi įvairias būdais sudominti ir pritraukti jaunesnio amžiaus darbuotojus. 24 naujai priimti darbuotojai – 28 proc. nuo visų per metus priimtųjų, buvo iki 35 metų amžiaus.

Darbuotojų skaičiaus pasiskirstymas pagal amžių 2019 -2020 m.:

2020 m., kaip ir 2019 m., vidutinis darbuotojų darbo stažas įmonėje – 20 metų. Pagal darbo stažą darbuotojai pasiskirstę:

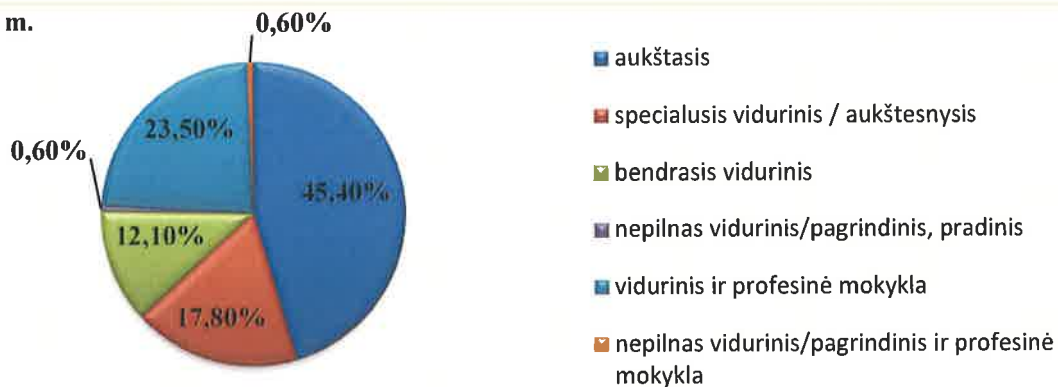
Darbuotojų pasiskirstymas pagal išsilavinimą 2020 m. įmonėje praktiškai nepasikeitė, palyginus su 2019 m. Įmonės generalinis direktorius, departamentų direktoriai, tarnybų vadovai ir beveik visi padalinių vadovai turi aukštąjį išsilavinimą. 2020 m. buvo priimti 85 nauji darbuotojai, iš jų 31 – su aukštuoju išsilavinimu, 8 – su specialiuoju viduriniu išsilavinimu.

2020 m. duomenimis aukštąjį išsilavinimą turi daugiau kaip 45 proc. įmonės darbuotojų, apie 13 proc. – neturi specialaus profesinio išsilavinimo:

VALSTYBĖS ĮMONĖS IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS 2020 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

2020 m.

Dauguma įmonėje dirbančių specialistų kvalifikaciją įgijo dar iki IAE eksploatavimo nutraukimo pradžios, tad IAE eksploatavimo nutraukimui reikalingos žinios turi būti įgytos papildomai. Kita vertus, įmonėje dirbantis personalas yra sukaupęs didelę branduolinės energetikos objektų statybos ir eksploatavimo patirtį, ir svarbią vietą personalo valdymo politikoje užima sukauptos patirties išsaugojimo ir tinkamo panaudojimo priemonės. Tam tikslui įmonėje įgyvendinta žinių kaupimo ir išsaugojimo sistema bei vykdoma kritinių darbuotojų žinių išsaugojimo veikla, identifikuojant, kaupiant ir perduodant kitiems unikalias žinias ir sukaupią patirtį. Vykdam šią veiklą, 2020 m. buvo perduotos ir išsaugotos įmonės veiklai svarbios penkiolikos atleidžiamų darbuotojų žinios, pilnai įvykdytos suplanuotos žinių/įgūdžių išsaugojimo ir perdavimo priemonės trylikai kritinių įmonės darbuotojų ir parengtos jų vykdymo ataskaitos, atnaujintas įmonės kritinių darbuotojų sąrašas. Iš viso 2020 m. buvo numatyta įgyvendinti 61 darbuotojų kritinių žinių / įgūdžių išsaugojimo ir perdavimo priemonę, laiku įgyvendinta 60 (priemonės, susijusios su B3/4 projekto įgyvendinimu, įvykdymui sutrukdė užsitęsęs B3/4 komplekso licencijavimo procesas).

Darbo užmokestis ir jo apskaičiavimo principai

Pagal siūlomą atlygį už darbą ir darbuotojų socialines garantijas įmonė yra pirmaujanti regione, o darbuotojų vidutinis atlyginimas nuolat auga. Įmonė siekia užtikrinti atlygio už darbą teisingumo principą, susiejant kiekvieno darbuotojo darbo užmokestį su jo veiklos rezultatais ir įmonės strategijoje numatytų tikslų įgyvendinimu – tai sukuria sąlygas užtikrinti veiklos sėkmę ir efektyvumą. Tobulinant darbo apmokėjimo sistemą, įmonėje rengiama atlygio politika, kurios tikslas – įvardinti vieningus, teisingus, aiškius ir skaidrius įmonės darbuotojų atlygio už darbą principus, kurių laikomasi įmonėje.

Įmonės darbuotojų bazinis atlyginimas yra susietas su darbo rezultatais ir iškeltų užduočių vykdymu, įgyvendinant įmonės strateginius tikslus, ir kasmet peržiūrimas pagal metinio veiklos vertinimo rezultatus. Tobulinant įmonės darbuotojų veiklos vertinimo procesą ir skatinant darbuotojus labiau įsitraukti į įmonei iškeltų tikslų vykdymą, 2020 m. darbuotojų veiklos vertinimas buvo atliekamas, remiantis subalansuotų rodiklių sistema, o vertinimo procesui palengvinti įdiegta automatizuota darbuotojų veiklos vertinimo informacinė sistema. Taip pat, siekiant kasmet užtikrinti darbuotojų atlyginimų augimą, nuo 2020 m. įmonės darbuotojų bazinio atlyginimo peržiūrėjimui skirtas fondas formuojamas iš dviejų dalių: būtinoji dalis, ne mažiau nei 2 proc. nuo įmonės darbuotojų bazinio atlyginimo lėšų, skiriama išoriniam konkurencingumui ir vidiniam teisingumui užtikrinti, ir kintamoji dalis – iki 2 proc. bazinio atlyginimo lėšų, kuri gali būti panaudota bazinių atlyginimų peržiūrėjimui, įvykdžius įmonės veiklos strategijos įgyvendinimo rodiklius ne mažiau nei 70 proc. 2020 metais įmonės darbuotojų bazinių atlyginimų peržiūrėjimui skirta 3,6 proc. bazinio atlyginimo lėšų ir nuo 2020 m. rugsėjo 1 d. peržiūrėtas bazinis atlyginimas pagal 2019 m. veiklos rezultatus. 2020 m. ~ 92

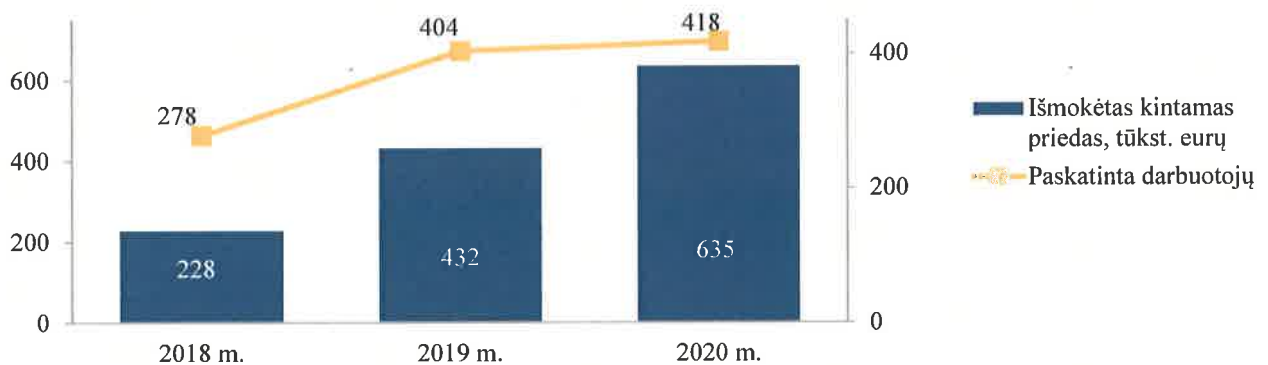
VALSTYBĖS ĮMONĖS IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS 2020 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

proc. įmonės darbuotojų, darbuotojo bazinio atlyginimo padidinimas vidutiniškai sudarė 52 eurus (3,24 proc.), o 2019 m. ~90 proc. įmonės darbuotojų bazinis atlyginimas padidintas vidutiniškai 28 eurai.

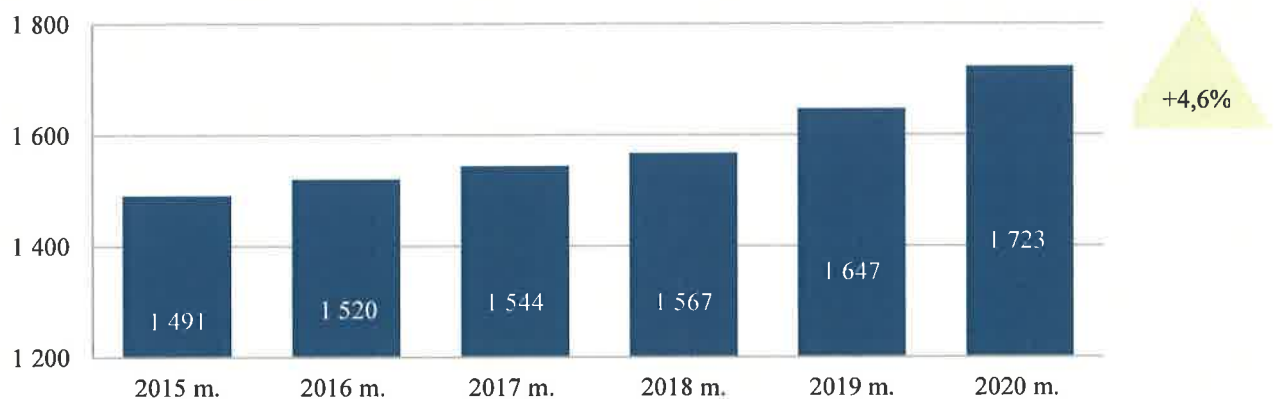
Siekiant motyvuoti darbuotojus, kurių veiksmų ir priimami sprendimai turi tiesioginę įtaką IAE eksploatavimo nutraukimo veiklos rezultatams. 2020 m. įmonėje taikytos kintamo priedo už rezultatus skatinimo schemos darbuotojams, dalyvaujantiems branduolinio kuro tvarkymo programoje, IAE eksploatavimo nutraukimo saugos analizės ir 2-ojo bloko periodinės saugos analizės ataskaitos parengime, išmontavimo procese ir krepšių pažeistam kurui gamyboje. 2020 m. įmonėje taikytos kintamo priedo už rezultatus skatinimo schemos darbuotojams, dalyvaujantiems branduolinio kuro tvarkymo programoje; IAE eksploatavimo nutraukimo saugos analizės ir 2-ojo bloko periodinės saugos analizės ataskaitos parengime bei darbuotojams, dalyvaujantiems pažeisto kuro krepšių gamyboje.

2020 m. išmokėtas kintamas priedas pagal skatinimo schemas: 270 išmontavimo proceso darbuotojų už 2019 m. rezultatus – 451,08 tūkst. eurų, 119 darbuotojų, dalyvaujančių branduolinio kuro tvarkymo programoje, už 2019 m. II pusmečio ir 2020 m. I pusmečio rezultatus – 97,8 tūkst. eurų, 10 administracijos vadovų už 2019 m. rezultatus – 64,46 tūkst. eurų, 19 darbuotojų, dalyvaujančių pažeisto kuro krepšių gamyboje už 2020 m. rezultatus – 21,16 tūkst. eurų. Darbuotojams, dalyvaujantiems IAE eksploatavimo nutraukimo saugos analizės ir 2-oji bloko periodinės saugos analizės ataskaitos parengime kintamas priedas neišmokėtas, nes užduotis neįvykdyta.

Paskatinimo už veiklos rezultatus rodikliai įmonėje 2018-2020 m.:

Vidutinis įmonės darbuotojų darbo užmokestis 2020 m. išaugo 4,6 proc., palyginus su 2019 m. Vidutinis darbo užmokesčio kitimas 2015-2020 m. (palyginimo įvertinimui visais metais priskaičiuotas nuo 2019m. taikomas koeficientas 1,289), *eurais*:

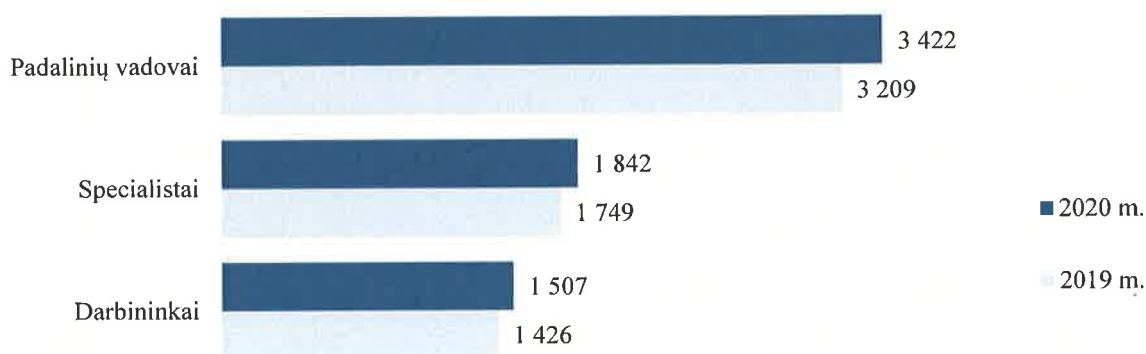

VALSTYBĖS ĮMONĖS IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS 2020 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

Vidutinis įmonės darbuotojų darbo užmokestis pagal pareigas 2018-2020 m. pasiskirstęs:

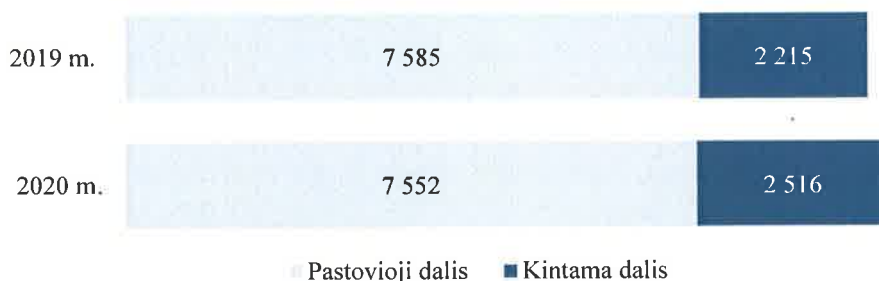
	2018 m. ²⁹	2019 m.	2020 m.	2019-2020 m. pokytis, proc.
Vidutinis padalinių vadovų darbo užmokestis, eurai	3 056	3 209	3 422	Δ +6,6
Vidutinis specialistų darbo užmokestis, eurai	1 694	1 749	1 842	Δ +5,3
Vidutinis darbininkų darbo užmokestis, eurai	1 381	1 426	1 507	Δ +5,7

2019-2020 m. vidutinio darbuotojų darbo užmokesčio pagal pareigas dinamika, eurai:

Įmonės generalinio direktoriaus darbo užmokestį sudaro darbo užmokesčio pastovioji ir kintamoji dalis. Kintamoji dalis priklauso nuo įmonės veiklos rezultatų ir pasiektų numatytų įmonės generalinio direktoriaus veiklos tikslų, ir nustatoma Lietuvos Respublikos energetikos ministro įsakymu, atsižvelgiant į praėjusio ketvirčio rezultatus. Papildomos naudos, kurios nėra numatytos teisės aktuose, generaliniam direktoriui nėra skiriamos.

2019-2020 m. generalinio direktoriaus vidutinis darbo užmokestis: padidėjo 2,7 proc.:

Vidutinio įmonės generalinio direktoriaus darbo užmokesčio pastoviosios ir kintamos dalių bei įmonės departamentų direktorių darbo užmokesčio dinamika 2018-2020 m.:

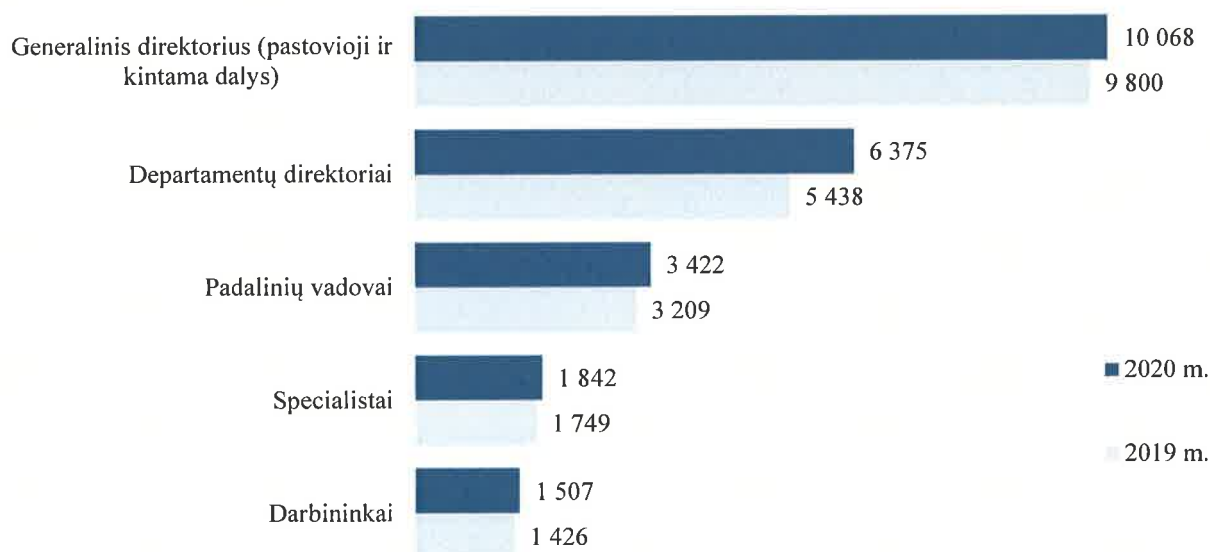
²⁹ palyginimo įvertinimui, vidutiniam darbo užmokesčiui pritaikytas nuo 2019 m. sausio 1 d. įvestas koeficientas 1,289

VALSTYBĖS ĮMONĖS IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS 2020 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

	2018 m. ³⁰	2019 m.	2020 m.	2019-2020 m. pokytis, proc.
Vidutinis generalinio direktoriaus darbo užmokestis, pastovioji dalis, <i>eurais</i>	7 476	7 585	7 552	Δ -0,4
Vidutinis generalinio direktoriaus darbo užmokestis, kintama dalis, <i>eurais</i>	2 475	2 215	2 516	Δ +13,6
Vidutinis departamentų direktorių darbo užmokestis, <i>eurais</i>	5 306	5 438	6 375	Δ +17,2

Visų įmonės darbuotojų vidutinio darbo užmokestis 2019 – 2020 m., *eurais*:

2020 m. bendras darbo užmokesčio fondas įmonės darbuotojams pagal Lietuvos Respublikos energetikos ministro įsakymu patvirtintą įmonės išlaidų sąmatą sudarė 38 102 tūkst. eurų, per metus panaudota 96,3 proc. fondo lėšų – 36 691 tūkst. eurų.

2019-2020 m. darbo užmokesčio fondo panaudojimo palyginimas pagal išlaidų rūšis, *tūkst. eurų*:

	2019 m.	2020 m.	Pokytis, proc.
Darbo užmokesčiui	35 327	35 289	Δ -0,1
Išeitinėms išmokoms ir susijusiems mokesčiams	263	280	Δ +6,5
Kitoms susijusioms išlaidoms (kintamoji dalis, kintamas priedas už rezultatus, darbo užmokestis, nefinansuojamas IP lėšomis)	599	834	Δ +39,2

³⁰ palyginimo įvertinimui, vidutiniam darbo užmokesčiui pritaikytas nuo 2019 m. sausio 1 d. įvestas koeficientas 1,289

VALSTYBĖS ĮMONĖS IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS 2020 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

	2019 m.	2020 m.	Pokytis, <i>proc.</i>
Darbo užmokesčiui ir susijusiems mokesčiams perimtų RATA funkcijų vykdymui	328	288	Δ -12,2
Darbo užmokesčiui ir susijusiems mokesčiams MRAS eksploatavimo nutraukimui	16	34	Δ +112,5
Darbo užmokesčiui ir susijusiems mokesčiams Norvegijos finansinio mechanizmo tiesioginio finansavimo projekto pagal Aplinkosaugos, energetikos, klimato kaitos programą administravimui	-	30	-
Iš viso	36 533	36 691	Δ +0,84

2020 m. įmonės išlaidos darbuotojų darbo užmokesčiui sumažėjo, optimizuojant darbuotojų skaičių ir perskirstant funkcijas, atlikus organizacinės struktūros pakeitimą, sutaupant lėšų dėl „Daryti ar pirkti“ strategijos taikymo bei vykdant vidinius struktūrinių padalinių pertvarkymus. Kitos su darbo užmokesčiu susijusios išlaidos padidėjo dėl darbuotojams išmokėto kintamo priedo už pasiektus rezultatus pagal taikomas skatinimo schemas.

SOCIALINĖS ATSAKOMYBĖS ATASKAITA

Socialiai neatsakingos veiklos problemos visada tampa bendromis visuomenės problemomis

VĮ IAE veiklos strategijoje apibrėžta įmonės misija, vizija ir vertybės, kurios vaizdžiai išryškina, kad įmonės **paskirtis** – įvykdyti Lietuvos Vyriausybės pavestą **Misiją** – saugiai, efektyviai įgyvendinti IAE eksploatavimo nutraukimą ir radioaktyviųjų atliekų sutvarkymą, per vidinius procesus kuriant įmonės **Tvarumą** bei puoselėjant **Vertybes** didinti **Kuriamą Vertę** ir artėti prie savo **Vizijos** – integruotis į tarptautinę branduolinės energetikos objektų eksploatavimo nutraukimo rinką ir tapti pripažinta branduolinės energetikos objektų eksploatavimo nutraukimo ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo eksperte.

Atsižvelgiant į įmonės strateginiame veiklos plane apibrėžtą viziją, misiją, vertybes, strateginius tikslus, suinteresuotų šalių interesus ir pagrindinius iššūkius, įmonė realizuoja savo socialinę atsakomybę socialinėje, aplinkos apsaugos ir ekonominėje srityse.

Ataskaita parengta, vadovaujantis pasaulinės atskaitingumo iniciatyvos principais ir apima šiuos 3 aspektus, pagal kuriuos atsiskaitoma:

Socialinį aspektą – darbo praktika įmonėje, etika, darbuotojų teisės, sauga ir sveikata, ryšiai su visuomene ir vietine bendruomene

Aplinkosauginį aspektą – poveikis aplinkai, naudojami išteklių, aplinkosauginių reikalavimų laikymasis

Ekonominį aspektą – veiklos skaidrumas, kova su korupcija, sąžiningumas, įmonės valdymas

Įmonės vertybių sistemoje socialinė atsakomybė įvardinta, kaip viena iš pagrindinių. Pagrindinės įmonės vertybės:

Pripažindama, kad socialinė atsakomybė yra viena iš pagrindinių vertybių ir yra neatsiejamai susijusi su ilgalaikė perspektyva, kurios dėka padidėja galimybė pritraukti ir išsaugoti darbuotojus, sumažinti išteklių vartojimą bei didinti visuomenės pasitikėjimą, įmonė 2019 m. pabaigoje patvirtino socialinės atsakomybės politiką, su ja supažindino visus darbuotojus, paviėšino internetinėje svetainėje. Veikla šioje srityje pamažu skinasi kelią tarp daugybės įvairiapusiškai ir griežtai reglamentuojamų įmonėje

VALSTYBĖS ĮMONĖS IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS 2020 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

vykdomų darbų. Savo veikloje įmonė vadovaujasi nacionaliniais teisės aktais, reglamentuojančiais aplinkos apsaugą, santykius su darbuotojais, veiklos skaidrumą, Europos Sąjungos politika bei nuostatomis, kitomis tarptautinių direktyvų ir konvencijų nuostatomis bei standartais, užtikrinant skaidrą valdymą, gerbiant žmogaus teises, skatinant ir vystant korupcijos prevenciją, taikant gamtos išteklius tausojančias priemones.

ĮMONĖS VEIKLA SUINTERESUOTOS ŠALYS IR JŲ LŪKESČIAI

Vykdydama veiklą ir įgyvendindama strateginius tikslus, įmonė siekia veikti atsakingai, atsižvelgdama į suinteresuotų šalių interesus bei lūkesčius. Suinteresuotos šalys – Lietuvos Respublikos Vyriausybė, investuotojai, rėmėjai, įmonės darbuotojai, profsąjungos, vietos bendruomenė bei kitos institucijos, organizacijos, grupės ir pan., kuriems įmonės veikla daro tiesioginę ar netiesioginę įtaką, ar kurie yra suinteresuoti įmonės veiklos rezultatais ar priklausomi nuo jų. Suinteresuotos šalys apima tiek vidinius tiek išorinius suinteresuotus subjektus. Pagal svarbą ir poveikį bei įtaką išskiriamos keturios suinteresuotų šalių grupės:

- valstybė per savininko teises ir pareigas įgyvendinančią instituciją (Lietuvos Respublikos energetikos ministeriją) – išorės suinteresuota šalis, daranti tiesioginį poveikį įmonės veiklai ir valdymui, priimdama sprendimus, susijusius su strategijos formavimu ir visa įmonės veikla,
- darbuotojai, įskaitant darbuotojų profesines sąjungas – vidinė suinteresuota šalis, kurios įtaka yra vienas svarbiausių elementų įmonės veiklai,
- Donorai, tiekėjai, partneriai – išorės suinteresuota šalis, tiesiogiai dalyvaujanti įmonės veikloje bei prisidedanti prie projektų įgyvendinimo,
- Visuomenė – išorės suinteresuota šalis, kuri yra suinteresuota įmonės veiklos rezultatais, kuriama pridėtine verte ekonomikai ir vietos bendruomenėms bei daromu poveikiu aplinkai.

Suinteresuota šalis	Lūkesčiai	Įtaka
Valstybė	Atskaitomybė, skaidrumas Tikslų ir uždavinių pasiekimas Efektyvus lėšų panaudojimas, išlaidų mažinimas Ekologija, sauga Rizikingumo mažinimas	Teisinė bazė Lėšos Pažangios technologijos
Darbuotojai	Pripažinimas Orus, pagal indėlį darbo užmokestis Pagarba poreikiams Dėmesys interesams Socialinės garantijos	Įsitraukimas Motyvacija Lojalumas
Donorai, tiekėjai, partneriai	Skaidrumas Reputacija, patikimumas Efektyvus lėšų panaudojimas	Resursų mažinimas Pasitikėjimas Investicijos Atsakomybės pasidalinimas
Visuomenė	Sauga Skaidrumas Ekologija	Bendradarbiavimas Palaikymas Sąmoningumas

VALSTYBĖS ĮMONĖS IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS 2020 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

Platesnis įmonės suinteresuotų šalių sąrašas ir įmonės įsipareigojimai:

Suinteresuota šalis	Įmonės įsipareigojimai
Lietuvos Respublikos Vyriausybė, savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija - Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, VĮ IAE valdyba	Įgyvendinti institucijos keliamą strategiją ir valstybės lūkesčius; užtikrinti patikimą ir laiku teikiamą informaciją apie įmonės veiklą, rezultatus, lėšų panaudojimą ir kt. užtikrinti efektyvų grįžtamąjį ryšį, laiku priimant sprendimus, siekti įsipareigojimų valstybei įgyvendinimo, saugiai ir efektyviai nutraukiant IAE eksploatavimą bei tvarkant radioaktyvias atliekas
Darbuotojai, įskaitant profsąjungas	Užtikrinti vienodas darbo sąlygas visiems darbuotojams; užtikrinti konkurencingą atlygį ir socialines garantijas, didinant darbuotojų motyvaciją ir lojalumą įmonei; skatinti darbuotojų kompetencijų ugdymą; sukurti darbo aplinką, sudarančią sąlygas tobulėti
Lietuvos Respublikos priežiūros institucijos: VATESI, APVA, Valstybinė energetikos reguliavimo taryba Tarptautinės priežiūros institucijos: Europos Komisija, TATENA	Užtikrinti teisės aktų bei visų norminių reikalavimų laikymąsi, užtikrinti patikimą ir laiku teikiamą informaciją apie įmonės veiklą, rezultatus ir kt.; užtikrinti veiklos skaidumą ir grįžtamąjį ryšį; užtikrinti ES direktyvų, kitų tarptautinių nuostatų laikymąsi
Kitos ministerijos ir valstybės institucijos	Užtikrinti patikimą ir laiku teikiamą informaciją apie įmonės veiklą, rezultatus ir kt., užtikrinti veiklos skaidumą
Donorai, finansavimo lėšų administratoriai: Ignalinos programos fondo nacionalinis administratorius – CPVA, TIENRF administratorius – ERPB	Užtikrinti racionalų lėšų panaudojimą. užtikrinti patikimą ir laiku teikiamą informaciją apie veiklos rezultatus, lėšų panaudojimą ir kt.; užtikrinti veiklos skaidumą, saugojanti ir puoselėjanti įmonės patikimumą
Rangovai ir tiekėjai	Kurti ir palaikyti profesionalumu grįstą partnerystę; užtikrinti skaidrią veiklą ir pirkimus; užtikrinti nešališką sprendimų priėmimą; dirbti su etikos standartų ir antikorupcijos nuostatų besilaikančiais rangovais.
Visuomenė – vietinė bendruomenė, šalies visuomenė, kaimyninės Lietuvai šalys (Latvija, Lenkija, Rusija, Baltarusija)	Laikytis teisės aktų nuostatų; viešinti aktualią informaciją; užtikrinti aplinkos apsaugą, veikti socialiai atsakingai, saugant visuomenės ir vietos bendruomenės teises bei interesus.

RIZIKOS SOIALINĖS ATSAKOMYBĖS SRITYSE

Rizikos, susijusios su personalu, analizuojamos žmogiškųjų išteklių proceso apimtyje. Pagrindinės rizikos yra personalo senėjimas, galimas kritinių darbuotojų ir žinių praradimas. Šios rizikos mažinamos, vykdant darbuotojų kritinių žinių išsaugojimo veiklą, analizuojant ir planuojant galimą specialistų poreikį 5 metų laikotarpiui, vykdant jaunų darbuotojų pritraukimo priemones, darbuotojų kvalifikacijos kėlimą ir t.t. Rizikos, kurios gali paveikti darbuotojų sveikatą, valdomos darbuotojų saugos ir sveikatos, radiacinės saugos užtikrinimo, procesuose. Darbuotojų instruktavimas, apmokymas ir atestavimas dirbti pavojingus darbus, aprūpinimas asmeninėmis apsaugos priemonėmis, informaciniai ženkliniai, darbo vietų kontrolė ir pan. – tai poveikio darbuotojų saugai ir sveikatai rizikų mažinimo priemonės. Galima paminėti, kad rizikos, susietos su COVID-19 pandemijos galima įtaka įmonės veiklai bei darbuotojų saugai ir sveikatai, buvo sėkmingai valdomos įmonėje, taikant tiek organizacines, tiek technines priemones.

Rizikos, susiję su vidine ir išorine komunikacija, valdomos komunikacijos procesų rizikų apimtyje.

Valdant aplinkos apsaugos rizikas, įmonėje yra įdiegtos monitoringo sistemos, pvz. IAE radionuklidų išmetimo į aplinką (tiek į orą, tiek į vandenį), IAE aplinkos monitoringo ir t.t. Šios rizikos valdomos ne tik ekologinės saugos, radiacinė saugos užtikrinimo, atliekų tvarkymo procesų apimtyje, bet ir korporatyviniame rizikų valdymo lygyje, kadangi dalis įmonės strateginių tikslų siejama su gamtosauginiais tikslais.

Įmonė pastoviai siekia mažinti energetinių išteklių naudojimą, atitinkamos rizikos valdomos energijos išteklių valdymo procese.

Antikorupcinės rizikos yra įtrauktos į įmonės valdymo rizikų registrą. Rizikų mažinimo priemonės yra orientuotos mažinti rizikas atskirose galimos korupcijos apsireiškimo srityse: viešųjų pirkimo organizavime, nereikalingo turto valdyme, darbuotojų paieškos ir atrankos, viešųjų ir privačių interesų derinimo, komercinių paslapčių neviešinimo srityse ir t.t. Tarp bendrų korupcijos pasireiškimo rizikas mažinančių priemonių galima paminėti antikorupcinių mokymų organizavimą, nuolatinį personalo švietimą, vystant bendrą antikorupcinę kultūrą įmonėje.

SOCIALINIS ASPEKTAS. ATSAKOMYBĖ DARBUOTOJAMS

Įmonės personalo politika

Personalo politika orientuota į pagrindinį įmonės turtą – darbuotojus, užtikrinant jų vieningumą, tobulėjimą, kompetentingumo ugdymą, nepamirštant etikos kodekso laikymosi, nuolatinio rūpesčio jų sauga, sveikata bei socialine gerove, o taip pat ir atsakomybės šaliai bei visuomenei. Personalo valdymas vykdomas, vadovaujantis branduolinės saugos reikalavimais žmogiškųjų išteklių valdymo srityje, BSR-1-4.3-2017 „Licencijuojamas veiklas branduolinės energetikos srityje vykdančių organizacijų žmogiškieji ištekliai“, ir įmonės žmogiškųjų išteklių valdymo politikoje iškeltais ilgalaikiais tikslais. Žmogiškųjų išteklių vadybos procesas apima visus įmonės vidinius procesus, turi užtikrinti pakankamą kvalifikuotų ir motyvuotų darbuotojų skaičių saugiam ir efektyviam IAE eksploatavimo nutraukimui bei kurti vieningą vertybėmis pagrįstą įmonės organizacinę kultūrą. Darbininkų, reikalingų IAE įrangos išmontavimui vykdyti, pasiūla IAE regione (Visagino, Ignalinos rajono ir Zarasų rajono savivaldybėse) šiuo metu patenkina įmonės poreikį, nes įmonė pagal siūlomą atlygį už darbą ir socialines garantijas yra pirmaujanti regione. Tačiau Lietuvos mastu dar nėra konkurencinga ir patraukli, todėl siekiant užtikrinti tinkamą personalo organizavimą, sukurta ir

VALSTYBĖS ĮMONĖS IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS 2020 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

vykdoma žmogiškųjų išteklių valdymo politika, apimanti darbuotojų poreikio planavimą, jų pritraukimą, darbo organizavimą ir apmokėjimą, darbuotojų motyvavimą ir kitus aktualius klausimus. Svarbiausi įmonėje sprendžiami žmogiškųjų išteklių valdymo uždaviniai:

- didinti veiklos efektyvumą, išgryninant ir optimizuojant pagrindinių veiklų procesus bei aptarnaujančias funkcijas, formuojant naują organizacinę struktūrą, atitinkančią kintančios įmonės veiklos pobūdį;
- užtikrinti darbuotojų kvalifikacijos kėlimą bei įmonei svarbių pareigybių pamainą, organizuojant darbuotojų mokymą ir reikiamų kompetencijų vystymą;
- kelti darbuotojų motyvaciją, įsitraukimą, skatinti iniciatyvumą;
- užtikrinti saugai svarbias pareigas einančių ir/ar įmonės veiklai kritinių darbuotojų žinių perdavimą ir išsaugojimą;
- užtikrinti skaidrų darbuotojų atlygio valdymą.

Dėl besikeičiančios/išnykstančios veiklos pobūdžio įmonėje būtini organizaciniai pasikeitimai, kurie leidžia efektyviausiu būdu pasiekti pagrindinius tikslus. Tačiau įmonės organizacinės struktūros atnaujinimai, pritaikant ją prie kintančios veiklos, susiję su kai kurių funkcijų optimizavimu ar panaikinimu ir neišvengiamai su dalimi darbuotojų darbo santykiai nutraukiami. Tai sukelia įtampą, pokyčių baimę, netikrumą dėl ateities ir įmonei tenka didelis iššūkis – psichologinio klimato švelninimas. Atleidžiamiesiems iš darbo darbuotojams taikomas Lietuvos Respublikos valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės darbuotojų papildomų užimtumo ir socialinių garantijų įstatymas, papildomos garantijos numatomos įmonės kolektyvinėje sutartyje, suteikiama galimybė persikvalifikuoti.

Vykdamas žmogiškųjų išteklių valdymo politikoje apibrėžtą įmonės vadovybės įsipareigojimą, daug dėmesio skiriama jaunų specialistų, atitinkančių reikalavimus, pritraukimui. 2015 m. birželio mėn. įsigaliojo įmonės generalinio direktoriaus patvirtinta jaunų specialistų pritraukimo programa, kurioje numatyti įmonės uždaviniai, siekiant išsaugoti įmonės darbuotojų kvalifikaciją atsižvelgus į natūralų darbuotojų senėjimo procesą. Jaunų specialistų pritraukimui įmonė vykdo šiuos programoje numatytus uždavinius:

- analizuoja ir įvertina planuojamą jaunųjų specialistų poreikį;
- bendradarbiauja su švietimo įstaigomis;
- kuria ir vysto įmonės, kaip geidžiamo darbdavio, įvaizdį darbo rinkoje;
- vykdo įmonės jaunų perspektyvių specialistų karjeros ugdymo veiklą.

2020 m. išanalizuotas ir įvertintas jaunųjų specialistų poreikis iki 2024 m. ir parengta ataskaita. Prognozuojama, kad 2021 – 2025 m. laikotarpiu dėl natūralaus senėjimo įmonei prireiks 141 įvairios kvalifikacijos darbuotojų. Bus reikalingi 2 vadovaujantys darbuotojai, 84 specialistai, 55 darbininkai, aptarnaujantis personalas. Didžiąją poreikio dalį – 62 proc. sudaro kvalifikuotas, aukštąjį išsilavinimą turintis personalas, o 38 proc. – tai žemos ir vidutinės profesinės kvalifikacijos darbuotojai, kurių funkcijų vykdymui pakanka vidurinio išsilavinimo. Analizės rezultatai rodo, kad 2021 m. bus jaunųjų specialistų poreikio augimas, palyginus su kitais metais – reikės net 49 darbuotojų, dauguma iš jų - žemos ir vidutinės profesinės kvalifikacijos darbuotojai, kurių funkcijų vykdymui pakanka vidurinio išsilavinimo. Dažnu atveju tokios kvalifikacijos darbuotojų trūkumo Lietuvos rinkoje nėra, todėl tikimasi, kad toks didelis poreikis neturės įtakos bendro įmonės jaunųjų specialistų poreikio patenkinimui. Visais kitais metais bendras įmonės poreikis sudaro vidutiniškai po 25 jaunuosius specialistus kasmet, išskyrus 2025 m., kai poreikis mažėja iki 16 darbuotojų.

2018 – 2019 m. į darbą įmonėje buvo priimti 65 jaunieji specialistai, daugiausia – 20 darbuotojų, buvo priimta į išmontavimo skyrių. Per 2019 – 2020 m. laikotarpį į darbą įmonėje buvo priimti 63 jaunieji specialistai, daugiausia – 28 darbuotojai, buvo priimti į informacinių technologijų skyrių.

Sprendžiant jaunų specialistų poreikio klausimą, įmonė organizuoja praktiką savo darbuotojams, besimokantiems Lietuvos Respublikos ir užsienio švietimo įstaigose, bei kitiems studentams pagal raštišką jų prašymą. 2020 m. įmonėje organizuota praktika 5 studentams, iš kurių 3 – įmonės jaunieji specialistai.

Įmonė skatina savo darbuotojus įgyti išsilavinimą, kolektyvinėje sutartyje numatant apmokamas atostogas mokymui. 2019 – 2020 m. 20 įmonės darbuotojų įgijo išsilavinimą Lietuvos Respublikos švietimo įstaigose. Šiuo metu 3 įmonės jaunieji specialistai studijuoja aukštosiose ir profesinėse mokymo įstaigose.

Kolektyvinė sutartis

Įmonėje veikia jungtinė darbuotojų profesinė sąjunga (toliau – JPSA). Darbuotojai ir darbdavys, būdami atsakingi vieni kitiems, yra sudarę Kolektyvinę sutartį, kurios paskirtis – numatyti priemones įmonės darbuotojų socialinei gerovei kelti ir užtikrinti darbuotojams geresnes darbo sąlygas, nei nustatyta Lietuvos Respublikos teisės aktais, mainais į darbuotojų įsitraukimą ir lojalumą. Nuolat vyksta JPSA atstovų ir įmonės vadovybės susitikimai, aptariant Kolektyvinės sutarties vykdymo ar aktualius klausimus. Lietuvos Respublikos Darbo kodekso pasikeitimai buvo įvertinti 2019 m. vasarį JPSA ir darbdavio pasirašytoje Kolektyvinėje sutartyje, kuri nuo 2019 m. kovo 22 d. įsigaliojo ir taikoma visiems įmonės darbuotojams. Įmonės administracija nuolat bendradarbiauja su JPSA, rengiami generalinio direktoriaus susitikimai su profesinių sąjungų vadovais bei valdymo organų nariais, vyksta administracijos atstovų susitikimai su darbuotojų kolektyvų atstovais, derinami dokumentai, susiję su darbuotojų interesais.

Kolektyvinė sutartis yra svarbi efektyviam įmonės darbui, darbuotojų bei jų šeimų gerovei. Kolektyvinėje sutartyje įtvirtinamos darbo apmokėjimo, darbo ir poilsio laiko, darbuotojų saugos ir sveikatos, papildomos socialinės garantijos atleidžiamiesiems darbuotojams, papildomos garantijos pažeidžiamoms darbuotojų grupėms – darbuotojams auginantiems mažamečius vaikus ar vaikus su negalia, ir kt., darbuotojams – kraujo donorams. Kolektyvinėje sutartyje taip pat numatyta materialinė pagalba įvairiais gyvenimo atvejais – santuokai sudaryti, artimųjų laidotuvėms, taip pat išmokos gimus vaikui, mirus darbuotojui, jo šeimos nariui, darbuotojo ar jo vaiko ligos atvejais ir kt.

Kolektyvinės sutarties įsipareigojimų vykdymui pagal Lietuvos Respublikos energetikos ministro įsakymu patvirtintas metines įmonės išlaidų sąmatas 2020 m. buvo skirta 110 tūkst. eurų – 90 tūkst. eurų skirta numatytoms išmokoms, 20 tūkst. eurų – reprezentacinėms išlaidoms; 2019 m. atitinkamai – 86 tūkst. eurų ir 14 tūkst. eurų, 2018 m. – iš viso 66 tūkst. eurų.

2020 m. Kolektyvinės sutarties įsipareigojimų vykdymui įmonėje panaudota 84 tūkst. eurų. Dėl COVID-19 karantino sutriko įmonės, vykdančios VĮ IAE darbuotojų pervežimą į / iš darbo. Šio klausimo sprendime aktyviai dalyvavo JPSA, suradusi priimtina būdą, kaip organizuoti darbuotojų pervežimą, todėl į išlaidas, priskiriamas Kolektyvinės sutarties įsipareigojimų vykdymui, įtrauktos išlaidos darbuotojų pervežimui į / iš darbo.

VALSTYBĖS ĮMONĖS IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS 2020 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

Įmonės įsipareigojimų pagal Kolektyvinę sutartį vykdymas 2018-2020 m. :

	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2019-2020 m. pokytis, %
Suteikta papildomų atostogų dienų, <i>vnt</i>	3 032	3 269	2 784	$\Delta +8$
Skirta Kolektyvinės sutarties įsipareigojimams, <i>tūkst. eurų</i>	66	100	110	$\Delta +10$
Panaudota įsipareigojimų vykdymui, <i>tūkst. eurų</i>	57	95	84	$\Delta -11,6$

Kolektyvinėje sutartyje numatytas lojalių darbuotojų paskatinimas. 2020 metais už nepertraukiamą darbo stažą įmonėje (5, 10, 15, 20, 25, 30 metų, ir t.t.) 251 darbuotojų buvo įteiktos dovanos su įmonės simbolika ir generalinio direktoriaus padėka. Įmonės darbuotojų asmeninių jubiliejų proga (sukakus 30, 40, 50, 60, 70 metų) paskatinti 229 darbuotojai, įteikiant generalinio direktoriaus padėką, o jubiliatams, kurie išdirbo įmonėje ne mažiau kaip 10 metų – padėką ir dovaną. 79 įmonės darbuotojams buvo įteiktos padėkos už gerus darbo rezultatus / ilgametį gerą darbą.

Etiškos darbdavystės principų laikymasis

Įmonės personalo politikos principai nukreipti prieš bet kokią diskriminaciją ir už lygių galimybių užtikrinimą visiems darbuotojams, nepriklausomai nuo lyties, amžiaus, rasės, religinių įsitikinimų. 2018m. spalio mėn. įmonėje patvirtintas ir galioja lygių galimybių politikos ir vykdymo priežiūros principų įgyvendinimo priemonių aprašas, kuriame aiškiai išsakoma įmonės pozicija ir visapusiškai išdėstyta, kaip įmonėje laikomasi pagrindinių lygių galimybių politikos principų – kaip organizuojamas darbas, vykdomas darbo apmokėjimas, suteikiamos galimybės mokytis, kelti kvalifikaciją, neapribojant žmogaus teisių, priklausomai nuo įsitikinimų, tikėjimo ar pažiūrų, lyties, rasės, kilmės, socialinės padėties, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, ketinimo turėti vaikų, išvaizdos, atsižvelgus į Lietuvos Respublikos nustatytus apribojimus ar reikalavimus. Apraše taip pat nurodytos priemonės, kurios taikomos, paaiškėjus bet kokiam tiesioginės ar netiesioginės diskriminacijos atvejui ar lygių galimybių pažeidimui.

Įsidarbinti įmonėje sudarytos lygios galimybės ir vyrams ir moterims, tačiau veiklos specifika bei fiziškai sunkūs darbai ar yra nukrypimų nuo normalių darbo sąlygų, tokie kaip IAE technologinės įrangos išmontavimas ir dezaktyvavimas bei pasiruošimas IAE įrangos išmontavimui, apsprendžia, kad didžiąją dalį įmonės darbuotojų sudaro vyrai – 2020 m., kaip ir 2019 m., įmonėje dirbančių vyrų / moterų santykis praktiškai nepasikeitė.

2020 m. gruodžio 31 d. duomenimis įmonėje dirbo 1 331 vyras ir 469 moterys, vyrai sudaro 73,9 proc. visų įmonės darbuotojų:

	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2019-2020 m. pokytis, %
Moterys	511	490	469	$\Delta - 4,3$
Vyrai	1 390	1 347	1 331	$\Delta - 1,2$

Darbuotojų pasiskirstymas pagal lytį 2020-2019 m., *proc.* nuo bendro darbuotojų skaičiaus:

VALSTYBĖS ĮMONĖS IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS 2020 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

Įmonėje padaugėjo vadovaujančių moterų – 2018 m. moterys sudarė 17 proc. visų vadovaujančių darbuotojų skaičiaus, 2019 m. – 12,5 proc., o 2020 m. – 26,1 proc.

	2018 m.	2018 m. ³¹	2019 m.	2020 m.	2019-2020 m. pokytis, proc.
Vidutinis padalinių vadovų darbo užmokestis, eur					
Bendras vidurkis	2 371	3 056	3 209	3 422	Δ +6,6
Moterų	2 451	3 159	3 213	3 294	Δ +2,5
Vyrų	2 354	3 035	3 232	3 446	Δ +6,6
Vidutinis specialistų darbo užmokestis, eur					
Bendras vidurkis	1 314	1 694	1 749	1 842	Δ +5,3
Moterų	1 084	1 397	1 445	1 532	Δ +6
Vyrų	1 463	1 886	1 951	2 047	Δ +4,9
Vidutinis darbininkų darbo užmokestis, eur					
Bendras vidurkis	1071	1 381	1 426	1 507	Δ +5,6
Moterų	853	1 100	1 128	1 159	Δ +2,7
Vyrų	1108	1 428	1 476	1 565	Δ +6

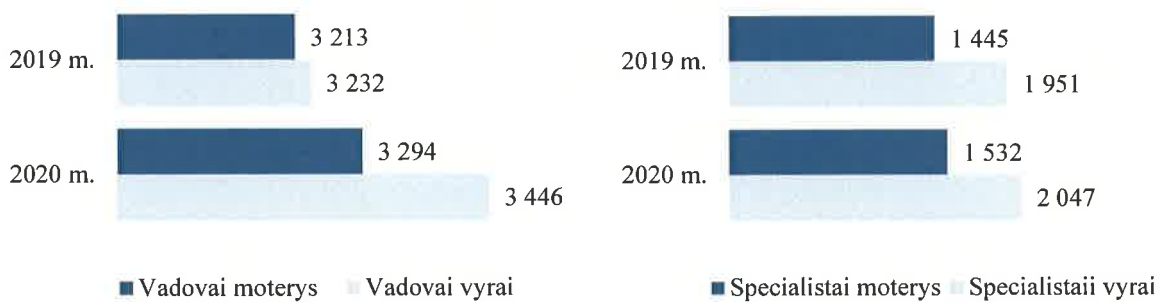
Palyginus vyrų ir moterų vidutinius atlyginimus 2019 m. ir 2020 m., pastebima, kad 2020 m. moterų, užimančių vadovaujančias pareigas, vidutinio atlyginimo augimas įmonėje nebuvo toks spartus, kaip vyrų. Tam įtakos turėjo vyrų ir moterų, užimančių vadovaujančias pareigas, santykis (82,6 proc. vyrų ir 17,4 proc. moterų). Bendrai vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumai yra susiję su atliekamo darbo sudėtingumu, darbuotojo pareigybės priskyrimu vienai iš atlyginimo klasių bei profesine segregacija. Tai reiškia, kad vienos veiklose ir profesijose dominuoja moterys, o kitose – vyrai.

Diagramose pateikta vyrų ir moterų (padalinių vadovų ir specialistų) vidutinio darbo užmokesčio dinamika 2019-2020 m., eurai:

³¹ palyginimo įvertinimui, vidutiniam darbo užmokesčiui pritaikytas nuo 2019 m. sausio 1 d. įvestas koeficientas 1,289

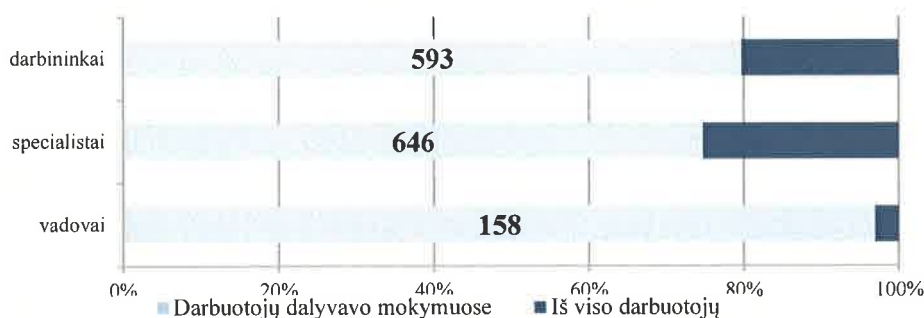
VALSTYBĖS ĮMONĖS IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS 2020 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

Darbuotojų kvalifikacija ir kompetencijų ugdymas.

Vienas iš svarbiausių žmogiškųjų išteklių valdymo politikos uždavinių yra užtikrinti darbuotojų kvalifikacijos augimą bei įmonei svarbių pareigybių pamainą, organizuojant darbuotojų mokymus ir reikiamų kompetencijų vystymą. Įmonė rūpinasi darbuotojų kvalifikacijos palaikymu ir kėlimu, organizuodama įvairius mokymo kursus bei siūsdama darbuotojus mokytis į Lietuvos bei užsienio mokymo įstaigas.

2020 m. 463 įmonės darbuotojai dalyvavo personalo kvalifikacijos palaikymo ir kėlimo renginiuose, organizuotuose įmonėje, Lietuvoje arba užsienyje, įskaitant TATENA organizuotus renginius: 366 darbuotojai kėlė kvalifikaciją Lietuvos ir užsienio mokymosi įstaigose, 3 – dalyvavo TATENA renginiuose, 226 darbuotojui kvalifikacijos kėlimo ir palaikymo procesas buvo organizuotas įmonėje. 2020 m. Lietuvos Respublikos normatyvinių dokumentų ir įmonės teisės aktų nustatyta tvarka bei periodiškumu įmonėje buvo apmokyti ir atestuota virš 1 000 darbuotojų:

Įmonė deda pastangas sušvelninti struktūrinių pokyčių pasekmes, įmonės darbuotojams suteikiamos galimybės persikvalifikuoti, įgyti naujų žinių ir kompetencijų, užimant atsilaisvinusias dėl personalo kaitos darbo vietas, siūlomas darbas naujuose objektuose. 2020 m. parengta 17 individualių karjeros vystymo planų, perkvalifikuoti 30 darbuotojų.

Įmonėje nustatyti ir nuolat analizuojami žmogiškųjų išteklių valdymo proceso rodikliai:

- vidinių personalo mokymų apimtis – įmonės viduje apmokytų darbuotojų skaičiaus ir bendro darbuotojų skaičiaus santykis,
- išorinių personalo mokymų apimtis – už įmonės ribų apmokytų darbuotojų skaičiaus ir bendro darbuotojų skaičiaus santykis;
- saugai svarbių pareigybių rezervo parengimo lygis – atestuotų rezervui eiti saugai svarbias pareigas darbuotojų skaičiaus ir bendro saugai svarbių pareigybių rezervo poreikio santykis;

VALSTYBĖS ĮMONĖS IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS 2020 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

- įmonės veiklai kritinių darbuotojų žinių išsaugojimo lygis, taikomas nuo 2019 m. – įmonės faktinis įvykdytų individualiųjų kritinių darbuotojų žinių perdavimo priemonių skaičius / planuojamas įvykdyti individualiųjų kritinių darbuotojų žinių perdavimo priemonių skaičius*100.

2020 m. vidinių personalo mokymų apimtis sumažėjo dėl apribojimų, susijusios su COVID-19 pandemija. Šių rodiklių dinamika 2018-2020 m., *proc.*:

	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2019-2020 m. pokytis, <i>proc.</i>
Vidinių personalo mokymų apimtis	63	52	44	Δ -15,3
Išorinių personalo mokymų apimtis	27	39	23	Δ -41
	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2019-2020 m. pokytis, <i>proc.</i>
Saugai svarbių pareigybių rezervo parengimo lygis	98	95	93	Δ -2
Įmonės veiklai kritinių darbuotojų žinių išsaugojimo lygis		88	98	Δ +11,4

Darbuotojų įsitraukimas

Siekiant įvertinti ir pagerinti psichologinį mikroklimatą, išaiškinti darbuotojų požiūrį į darbinę aplinką, darbo pobūdį bei jų savijautą darbe, 2020 m. spalio mėn. anonimiškos apklausos būdu buvo atliekamas įmonės darbuotojų įsitraukimo ir įgalinimo tyrimas. Pagal tyrimo rezultatus parengta ataskaita, kurioje pateiktos rekomendacijos įmonės valdymo sistemos gerinimo kryptims, siekiant stiprinti darbuotojų įsitraukimą ir įgalinimą, didinant motyvaciją, lojalumą, pasitenkinimą darbu ir karjeros perspektyvomis bei gerinant darbo aplinką. Apklausoje dalyvavo 1 402 darbuotojai (apie 78 proc. visų įmonės darbuotojų), iš jų apie 73 proc. vyrų ir apie 27 proc. moterų. Pagal tyrimo duomenis įmonės darbuotojų įsitraukimas į darbą ir įgalinimas padidėjo, tačiau darbuotojai vis dar jaučiasi labiau įsitraukę (57,6 proc.) nei įgalinti (48,8 proc.). Lyginant su pernai metų duomenimis, įsitraukusių darbuotojų skaičius išaugo 5,8 proc. Įvertinus tai, kad įmonėje vyksta IAE eksploataavimo nutraukimo procesas, kaip ir tai, kad įsitraukimo rezultatas viršija Lietuvos gamybinių įmonių vidurkį, tai galime įvardinti kaip puikią tendenciją. Lyginant su pernai metų duomenimis, pastebimos teigiamos tendencijos ir darbuotojų įgalinimo srityje – įgalintų darbuotojų skaičius išaugo 2,6 proc. Atlikus analizę, įmonės administracijos vadovybei ir padalinių vadovams buvo pristatyti tyrimo rezultatai, pokyčiai lyginant su 2019 m., pateiktos rekomendacijos darbinės aplinkos gerinimui, suteikta informacija, kurią vadovai perduos savo darbuotojams.

Siekiant išpildyti valstybės lūkesčius ir 2020-2022 m. kasmet ne mažiau nei 1 proc. padidinti darbuotojų įsitraukimo lygį, 2020 m. buvo vykdomos numatytos priemonės, stiprinant nuolatinį vadovų – pavaldinių grįžtamąjį ryšį bei didinant darbuotojų informavimą, kurios atnešė rezultatų – tyrimas parodė, kad įmonės darbuotojų įsitraukimas į darbą ir įgalinimas padidėjo beveik 5 proc., palyginus su 2019 m., įgalintų ir tuo pačiu įsitraukusių darbuotojų pagal 2020 m. apklausos rezultatus yra 43,3 proc., kai 2019 m. buvo 38,9 proc. Ataskaitoje pateiktos rekomendacijos darbuotojų įgalinimui stiprinti, akcentuojant lyderystę, aktyvesnę paramą, pasitikėjimą, lankstumą ir geranoriškumą, į kurias atsižvelgta, numatant priemones ateinantiems metams. Siekiant skatinti lyderystės gebėjimus įmonėje, pasitelkiant delegavimą bei didesnę pasitikėjimą darbuotojais, 2020 m. lapkričio-gruodžio mėn. įmonės

vadovaujančiajam personalui buvo organizuoti mokymai „Vadovavimas komandai – esminiai motyvacijos ir įsitraukimo principai“. Šiuose mokymuose dalyvavo 87 darbuotojai.

Papildomos naudos, gerosios iniciatyvos

2020 m. dėl COVID-19 pandemijos daugelis šalies įmonių buvo priverstos laikinai stabdyti savo veiklą, o jų darbuotojai patyrė didelius nuostolius, paskelbus prastovą. Dėl veiklos sustabdymo mūsų įmonė nebuvo išimtis. Tačiau, vadovaujantis Europos Komisijos sprendimu dėl VI Ignalinos atominės elektrinės veiklos finansavimo karantino metu IP lėšomis, 2020 m. laiką buvusiems prastovoje įmonės darbuotojams buvo mokamas visas darbo sutartyje nustatytas bazinis atlyginimas,

Artimiausioje perspektyvoje planuojama apdrausti įmonės darbuotojus nuo nelaimingų atsitikimų. Siekiant išsiaiškinti darbuotojų draudimo rinkoje rūšis, išanalizuoti draudimo produktus, jų pasiūlą rinkoje bei kainą, 2020 m. rugpjūčio mėnesį buvo organizuoti susitikimai su Lietuvos draudimo, AVIVA draudimo kompanijų bei MARSH Lietuva draudimo brokerių bendrovės atstovais. Draudimo galimybių rinkos analizė buvo svarstyta įmonės administracijos vadovybės posėdyje.

Įmonė disponuoja keturiais jai priklausančiais ir vienu nuomojamu lengvaisiais automobiliais, kurie naudojami personalo pervežimui, nutolusių įmonės objektų aptarnavimui, vykstančių į komandiruotes darbuotojų aptarnavimui, pašto ir kitų dokumentų pristatymui bei įmonės vadovaujančių darbuotojų tiesioginių darbo funkcijų vykdymui.

Siekiant ugdyti darbuotojų vieningumą, susitelkimą ir draugišką bendradarbiavimą, įmonėje organizuojami darbuotojams skirti renginiai. Susibūrusi įmonės darbuotojų komanda jau kelerius metus iš eilės dalyvauja ir gerai pasirodo „drakonų kovose“ – daugiaviečių valčių lenktynėse. Įmonė įteikia atminimo dovanas žiemos švenčių, darbo stažo ir asmeninių jubiliejų proga.

Rūpinamasi naujai priimtais darbuotojais – jiems organizuojamos pažintinės ekskursijos, parengta ir kiekvienam naujai priimamam darbuotojui teikiama „Welcome box“ atmintinė su svarbia kelrodine informacija.

Personalo įsitraukimui skatinti 2020 m. komunikacijos skyrius organizavo darbuotojų nuotraukų konkursą, įmonės šūkio kūrimo konkursą. Įmonės šūkio konkurso metu gauti 16 pasiūlymai, iš kurių buvo išrinktas geriausias pasiūlymas tapęs įmonės šūkiu – „Iššūkiai šiandien. Atsakomybė amžiams.“ Laimėjusio pasiūlymo ir dar trijų geriausių pasiūlymų autoriai buvo apdovanoti paskatinimo dovanomis. Atrinktos geriausios darbuotojų nuotraukos buvo panaudotos rengiant 2021 m. sieninius kalendorius, kurie buvo išdalinti įmonės darbuotojams, vietinės bendruomenės atstovams bei Energetikos ministerijai.

SOCIALINIS ASPEKTAS. DARBUOTOJŲ SAUGA IR SVEIKATA

Vienas iš svarbiausių įmonės tikslų, atliekant pagrindinę veiklą ir įgyvendinant strateginius uždavinius – darbuotojų saugos ir sveikatos užtikrinimas. Įmonėje galioja generalinio direktoriaus patvirtinta darbuotojų saugos ir sveikatos politika, veikia darbuotojų saugos ir sveikatos skyrius, kurio paskirtis numatyti ir įgyvendinti prevencines priemones, planuoti ir vykdyti iniciatyvas, apsaugant įmonės ir rangovinių organizacijų darbuotojus nuo žalingos (nustatytas normas viršijančios) jonizuojančios spinduliuotės poveikio bei iki absoliutaus minimumo sumažinant nelaimingų atsitikimų darbe skaičių.

2020 m. buvo užfiksuoti 4 lengvi nelaimingi atsitikimai darbe, 3 iš jų – pakeliui į (iš) darbą. Palyginus su 2019 m., nelaimingų įvykių darbe buvo 20 proc. mažiau ir beveik 45 proc. sumažėjo laiko sąnaudos, patirtos dėl nedarbingumo atsitikus nelaimingiems įvykiams. Nelaimingų atsitikimų priežastys iširtos

VALSTYBĖS ĮMONĖS IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS 2020 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

ir parengti priežasčių pašalinimo priemonių planai. Visi 2020 m. nukentėjusieji darbe / pakeliui į darbą priklauso 56-65 m. amžiaus grupei ir pagrindinė priežastis – nukentėjusiųjų neatsargumas. Kita priežastis – darbuotojų saugos ir sveikatos norminių aktų pažeidimai. Todėl padalinių, kuriuose įvyko nelaimingi atsitikimai darbe, darbuotojai buvo papildomai instruktuojami, ir papildomai imtasi prevencinių priemonių – numatyta atlikti papildomus tikslinius ir neplanuotus patikrinimus.

	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2019-2020m. pokytis
Nelaimingų įvykių skaičius / iš jų įvykusių darbe	8 / 2	11 / 5	7 / 4	Δ - 36,4 / Δ - 20
Bendra nedarbingumo trukmė, kalendorinės dienos	447	555	307	Δ - 44,6

2020 m. profesinės rizikos vertinimo metu buvo įvertintos 55 darbo vietos. Iš jų priimtina rizika nustatyta 26 darbo vietose ir toleruotina rizika – 29 darbo vietose. Profesinės rizikos vertinimo metu daugiausiai neatitikimų nustatoma dėl triukšmo, darbo pozos, nepakankamos oro temperatūros, apšvietimo. Padalinių, kuriuose buvo įvertinta profesinė rizika, darbuotojai yra supažindinti su įvertinimo rezultatais, parengtos ir įvykdytos priemonės profesinės rizikos mažinimui ar šalinimui.

Darbuotojų saugos užtikrinimo prevencija

Atsižvelgiant į veiklos pobūdį, ypatingas dėmesys įmonėje skiriamas darbuotojų radiacinei apsaugai. Įmonėje vadovaujama ALARA principu, siekiant kad įmonės ir rangovinių organizacijų darbuotojai būtų maksimaliai apsaugoti nuo žalingos jonizuojančios spinduliuotės, viršijančios leistinas normas. ALARA – *angl.* as low as reasonably achievable, – tai pagrindinis radiacinės saugos principas, reikalaujantis, kad individualioji apšvitos dozė, kurią darbuotojas gauna atlikdamas tam tikrą žinomą veiklą, spinduliuotės paveikiamų darbuotojų skaičius ir poveikio tikimybė turi būti mažiausi, kiek tai įmanoma, racionaliai naudojant lėšas ir atsižvelgiant į socialines ir ekonomines sąlygas. Įmonėje sudaryta ALARA darbo grupė, kurios paskirtis vykdyti radiacinės saugos požiūriu pavojingų darbų radiacinės saugos optimizavimo analizę, numatyti priemones darbuotojų apšvitos dozių mažinimui. Pagal kasmet atnaujinamą ALARA programą visiems IAE eksploatavimo nutraukimo darbams atliekama išsami radiacinio poveikio analizė. Darbo organizavimas visų pirma numato šių darbų apšvitos dozės paskaičiavimą bei jos mažinimo būdus. Kiekvienam radiaciniu požiūriu pavojingam darbui numatomas racionalus personalo išdėstymas, paskaičiuojamas maksimalus leistinas darbuotojų sugaištamas laikas didelių radiacijos spinduliuotės laukų zonose, atliekamas didelės apšvitos reikalaujančių operacijų ar darbų pašalinimas / apimties išskaidymas.

Nuolat atliekama personalo, dirbančio kontroliuojamoje zonoje, radiacinės apšvitos stebėseną. Elektroninių dozimetų naudojimas, atliekant radiacinės saugos požiūriu pavojingus darbus, leidžia operatyviai kontroliuoti personalo individualią apšvitos dozę ir greitai reaguoti. Vieną kartą per metus įmonės radiacinės saugos skyriaus specialistai atlieka patvirtinančią vidinės apšvitos kontrolę. 2020 m. individualioji dozimetrinė kontrolė buvo atlikta 2 115 asmenų, iš jų 1 547 – įmonės personalas, 568 – rangovinių organizacijų personalas, komandiruotieji bei įmonės lankytojai.

Taip pat vieną kartą per metus buvo atlikta patvirtinanti vidinės personalo apšvitos stebėseną 1 335 IAE darbuotojams ir 33 rangovinių organizacijų darbuotojams.

Kasmet, atsižvelgiant į praėjusių metų aktualijas, įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos skyrius rengia prevencinių priemonių planus, numato ir atlieka periodinius instruktavimus, organizuoja konsultacinius seminarus, rengia ir platina lankstinukus aktualiomis temomis. Numatytų darbuotojų saugos užtikrinimo priemonių įgyvendinimas nuolat kontroliuojamas, kas ketvirtį rengiami ir

VALSTYBĖS ĮMONĖS IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS 2020 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

pasirašytinai platinami informaciniai biuleteniai, kuriuose pateikiama informacija apie įmonėje įvykusius nelaimingus atsitikimus bei incidentus, Lietuvos Respublikos Valstybinės darbo inspekcijos informacija apie sunkius bei mirtinus nelaimingus atsitikimus šalyje ir Pasaulinių atominų elektrinių organizacijų asociacijos informacija apie nelaimingus atsitikimus užsienio atominėse elektrinėse. Strategijos įgyvendinimo ataskaitose, su kuriomis supažindinama Energetikos ministerija ir įmonės valdyba, darbuotojų saugos ir sveikatos užtikrinimo priemonių įgyvendinimas kas ketvirtį atspindimas strateginio rodiklio T3 pasiekimu:

	2018 m.	2019 m.	2020 m.
Sunkių ir mirtinų nelaimingų atsitikimų darbe dėl darbdavio kaltės skaičius, <i>vnt.</i>	0	0	0

Įmonėje veikia darbuotojų saugos ir sveikatos komitetas, atliekamos personalo darbo sąlygų, darbo priemonių ir įrangos būklės stebėjimo periodinės inspekcijos, vykdomi papildomi tiksliniai ir neplanuoti patikrinimai, darbo vietose vertinama profesinė rizika. Apie rastus neatitikimus informuojamas įmonės personalas ir įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos komitetas, numatomos ir vykdomos jų šalinimo bei prevencinės priemonės. Inspekcijų patikrinimo aktai skelbiami vidinio įmonės tinklalapio darbuotojų saugos ir sveikatos skyriaus aktualioje informacijoje. 2020 m. buvo organizuotos 8 inspekcijos, nustatyti 36 personalo darbo, darbo priemonių ir įrangos neatitikimai, neeilinio patikrinimo metu rasta 2 darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktų pažeidimai, dėl kurių padalinių vadovams pateikti nurodymai skubiai juos ištaisyti.

Darbuotojų sveikatos priežiūra

Įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos skyriaus sudėtyje veikia medicinos punktas, kuriame atliekamas sveikatos patikrinimas prieš darbą personalui, atsakingam už įmonės branduolinės saugos užtikrinimo sistemų eksploatavimą, ir darbuotojams, vairuojantiems įmonei priklausančias transporto priemones, bei suteikiama skubi ar būtina pirminė medicininė pagalba (matuojama temperatūra, kraujospūdis, ir pan.). Pirmosios medicininės pagalbos rinkiniai yra ir skyriuose, kad darbuotojai galėtų patys sau suteikti nedidelę pagalbą, susižeidus sutvarstyti sužalojimą. Nuo 2020 m. gegužės 11 d. būtiniosios medicininės pagalbos paslaugas, ūmiai susirgus, atsitikus nelaimingam įvykiui, 24 val. per parą pagal sutartį teikia UAB Ambulansas:

Įmonė prevenciškai rūpinasi darbuotojų sveikata – darbuotojams periodiškai organizuojamas profilaktinis sveikatos patikrinimas pagal sutartį, sudarytą su Visagino pirminės sveikatos priežiūros centru. Profilaktiniam įmonės darbuotojų sveikatos patikrinimui 2020 m. iš įmonės lėšų buvo panaudota 14 829 eurų.

Apsisaugojimo nuo COVID-19 prevencija

Įmonėje yra patvirtintos darbuotojų elgesio ir darbo organizavimo taisyklės COVID-19 protrūkio (grėsmės) bei susijusios nepalankios epidemiologinės situacijos metu, nustatančios darbuotojų elgesio standartą, darbuotojų saugos ir sveikatos asmens higienos rekomendacijas, reikalavimus ir atsakomybę už jų nesilaikymą. Darbuotojai įpareigoti dėvėti burną ir nosį dengiančias priemones, iškabinti ženklai, nurodantys kaip teisingai plauti ir dezinfekuoti rankas, laikytis saugaus atstumo, nesigrupuoti mažose erdvėse, nuolat vėdinamos patalpos, valomi ir dezinfekuojami paviršiai. Darbuotojai aprūpinami dezinfekavimo priemonėmis, muilu, popieriniais vienkartiniais rankšluosčiais. Padaliniai buvo aprūpinti kūno temperatūrą matuojančiais prietaisais, o nuo 2020 m. lapkričio mėn. įmonėje įrengti bekontaktiniai kūno temperatūros matuokliai, ir visi darbuotojai įpareigoti pasitikrinti kūno temperatūrą, įeinant į įmonės teritoriją. Matavimai atliekami infraraudonųjų spindulių technologijos pagrindu,

naudojant integruotus šilumos jutiklius, aptinkančius natūraliai skleidžiamą veido odos šilumą. Vykdoma pirkimo procedūra, siekiant sudaryti ilgalaikę sutartį patalpų dezinfekavimui. Tuo atveju, kai įmonės darbuotojui patvirtinta darbuotojui COVID-19 infekcija, skubiai išaiškinami galimai sąlygtį turėję asmenys, kurie iš karto nukreipiami izoliacijai, iškviečiama brigada, kuri atlieka pilną patalpų dezinfekciją.

SOCIALINIS ASPEKTAS. ATSAKOMYBĖ VISUOMENEI IR VIETINEI BENDRUOMENEI

Nušviečiant šią sritį, pirmiausia reikia paminėti, kad įmonė yra didžiausias darbdavys regione, todėl suteikia reikšmingą galimybę vietiniams gyventojams įsidarbinti, taip pagerinant savo perbūvį ir gaunant visą paketą socialinių privalumų, kuriuos įmonė taiko savo darbuotojams. Tai neabejotinai daro įtaką vietinės bendruomenės gerbūviui, įmonės santykiams su bendruomene ir bendruomenės lūkesčiams.

Tačiau, atsižvelgiant į veiklos pobūdį, įmonės atsakomybė visuomenei ir vietinei bendruomenei bei santykis su visuomene pagrinde liečia aplinkosauginę sritį. Suprantant, kad įmonės veikla yra jautrus ir visuomenei svarbus klausimas, laikomasi maksimalaus informavimo, atvirumo ir bendradarbiavimo nuostatos, o įmonės pagrindinis dėmesys šioje srityje skiriamas teigiamos visuomenės nuomonės formavimui, pasitikėjimo skatinimui, visuomenės informavimui, suteikiant vietinei bendruomenei ir plačiajai visuomenei galimybę susipažinti su vykdoma veikla, aplinkosauginiais parametrais, licencijavimo dokumentais, galimybę turėti grįžtamąjį ryšį ir teikti pastabas rengiamiems IAE eksploatavimo nutraukimo dokumentų projektams.

Pagrindiniai visuomenės informavimo tikslai:

- Pagrindinės informacijos apie IAE eksploatavimo nutraukimo darbus, jų unikalumą, saugą ir svarbą viešinimas – informacijos šalies ir užsienio žiniasklaidai rengimas ir platinimas.
- Atvirumas ir skaidrumas, formuojant teigiamą požiūrį į įmonės vykdomą veiklą – pranešimų spaudai rengimas ir platinimas, aktualios informacijos apie įmonės veiklą ir pasiektus rezultatus talpinimas išoriniame ir vidiniame įmonės tinklalapiuose.
- Visuomenės pasitikėjimo įmonės veikla skatinimas, platesnės auditorijos siekimas – seminarų organizavimas, reprezentacinių leidinių ir informacinės medžiagos rengimas ir platinimas, informacijos per socialinius tinklus (Facebook, YouTube, LinkedIn) platinimas, ekskursijų ekspozicijų salėse ir įmonės viduje organizavimas.
- Objektyvumo, teisingumo, aiškumo, operatyvumo ir reguliarumo principų laikymasis – informacijos apie IAE eksploatavimo nutraukimo eigą, atliekamų darbų mastą ir sudėtingumą platinimas, visuomenės supažindinimas su pasiekimais, projektuojant ir statant naujus objektus, išmontuojant IAE įrangą, tvarkant radioaktyvias atliekas, informacijos apie skiriamų įmonei lėšų panaudojimo viešinimas.

2020 m. gruodžio mėnesį pirmą kartą buvo atlikta suinteresuotų šalių apklausa, kurios tikslas buvo sužinoti, kokie įmonės veiklos viešinimo būdai yra patraukliausi ir labiausiai paveikūs, suteikiantys žinomumą bei pasiekiantys įvairias suinteresuotas grupes. Daugiau negu 70 proc. respondentų pažymėjo, kad įmonė vykdo unikalios eksploatavimo nutraukimo veiklą, kuri yra atliekama laikantis aukščiausių saugumo reikalavimų. Virš 70 proc. respondentų sutiko, kad įmonėje dirba aukščiausios kvalifikacijos specialistai, pusė apklaustųjų teigė, kad įmonė teikia objektyvią ir skaidrią informaciją apie radiacinės saugos užtikrinimą vykdamą veiklą. 70 proc. respondentų nurodė, kad jiems yra aiški įmonės misija ir ateities perspektyva. Dalis respondentų šiais klausimais nuomonės neturėjo. Apie 45 proc. respondentų teigė, kad turi pakankamai informacijos apie radioaktyviųjų atliekų tvarkymą

įmonėje, nuomonės neturėjo 27 proc. apklaustųjų. Išanalizavus apklausos rezultatus bei pateiktas konstruktyvias rekomendacijas nuspręsta tobulinti viešinamos veiklos turinio kokybę, įskaitant informacijos aiškumą, prieinamumą bei pakankamumą ir aktyviau viešinti veiklas socialinėse platformose. Siekiant didesnio grįžtamojo ryšio, online anketa yra visada pasiekama visiems suinteresuotiems asmenims (<https://www.iae.lt/apie-imone/griztamasis-rysys/109>).

Visuomenei suteikta galimybė turėti grįžtamąjį ryšį įmonės veiklos skaidrumo srityje, taip pat galimybę susipažinti ir teikti pastabas IAE eksploatavimo nutraukimo dokumentų projektams. 2019 m. organizuotas GENP viešas aptarimas buvo pirmas žingsnis, internetinėje svetainėje paviešinant visuomenės įtraukimą į licencijavimo procesą.

Visa informacija apie visuomenės dalyvavimą sprendimų priėmimo priėmimo pateikiama <https://www.iae.lt/veikla/eksploatavimo-nutraukimas/dalyvavimas-sprendimu-priemime/307>

Siekiant interesantams palengvinti susisiekimą šiais klausimais, centralizuota galimybė pateikti klausimus ar pastabas ir el. paštu visuomenesdalyvavimas@iae.lt. Verta konstatuoti, kad elektroniniu paštu užklausų sulaukiama itin mažai, todėl galima daryti išvadą, kad grįžtamasis ryšys yra nepakankamas ir čia įmonė turi dėti daugiau pastangų, ieškoti naujų formų.

Paminėtina, kad unikali įmonės vykdoma veikla tampa vis labiau pastebima ne tik tos pačios srities specialistų ar potencialių tiekėjų, tačiau ir meno veiklos atstovų. Komunikacijos skyrius gauna įvairių užklausų su prašymais vykdyti veiklas, nesusijusias su IAE eksploatavimo nutraukimo veikla (tarptautinių meno parodų organizatoriai, virtualių žaidimų kūrėjai, ekstremalaus sporto entuziastai, netradicinių renginių organizatoriai, elektroninės muzikos kūrėjai ir pan.) Atsižvelgiant į tai, kad įmonė negali būti paramos teikėju, siekiama bendradarbiauti su menininkais ir švietimo atstovais įmonės veiklos viešinimo tikslais.

2020 m. įmonė bendradarbiavo su Šiuolaikinio meno centru ir skolino eksponatus parodai „Dalelių skilimas“, kurioje viena ekspozicijos dalis buvo skirta IAE gyvenimo ciklui. Tęsiasi bendradarbiavimas su mokslo populiarinimo projektu „Mokslo sriuba“ (2020 m. parodytos 2 pažintinės laidos apie IAE, 2021 m. planuojama nauja laida).

Nuo 2017 m. įmonė bendradarbiauja su Vytauto Didžiojo universiteto mokslininkais, kurie vykdo mokslinių tyrimų projektą EDUATOM. Projekto paskirtis – parengti Atominio turizmo virtualų maršrutą, kurio turinys bus susietas su Lietuvos bendrojo ugdymo mokyklų programa. Planuojami mokymai Lietuvos mokytojams kaip integruoti projekto informaciją į geografijos, fizikos dalykus. 2021 m. planuojama sukurti svetainę, kurioje žemėlapyje bus pristatyti keli objektai (Visaginas ir jo taškai/ objektai, VĮ IAE kaip taškas), išdėstyti turinį pagal atskiras temas. Įmonė teikia informacinę medžiagą ir konsultacijas projekto vykdytojams. Sukurtą produktą planuojama integruoti į VĮ IAE informacijos centro organizuojamų pažintinių ekskursijų programą.

2020 m. lapkričio 16-20 dienomis įmonė jau antrą kartą dalyvavo Vytauto Didžiojo universiteto Karjeros centro organizuotoje karjeros paieškos mugėje „Karjeros dienos'20: Pažink rytojaus save!“, kuri buvo organizuota nuotoliniu būdu, t.y. susipažinti su dalyviais ir užduoti klausimus buvo galima, naudojantis interaktyviu žemėlapiu. Universitete neruošiami specialistai, konkrečiai atominės energetikai, ir mugėje įmonė pristatė savo veiklą daugiau švietėjiškais tikslais, tačiau platesnės informacijos suteikimas skatina studentus pasidomėti, kokios kompetencijos įmonėje svarbios, kokios ateities perspektyvos.

Kita sritis, kurioje pastebėtas didesnis tiek darbuotojų, tiek visuomenės įsitraukimas – melagingos informacijos (*melagiemų*) paneigimas. Įvairiose platformose pastebimos apie įmonę skleidžiamos tikrovės neatitinkančios naujienos, į kurias turi būti reaguojama žaibiškai. Šiame kontekste labai

išryškėja įmonės darbuotojų lojalumas; padedant lojaliems įmonės darbuotojams, tokia klaidinanti informacija greit pasiekia įmonės komunikacijos skyrių, kuris savo ruožtu operatyviai paviešina oficialią įmonės poziciją. Suprantant, kokia jautri tema visuomenei yra įmonės veikla, visa informacija apie neįprastus įvykius skelbiama įmonės svetainėje ir kitomis komunikacijos priemonėmis.

Radioaktyviųjų atliekų tvarkymo ir saugojimo klausimai tampa vis aktualesni tiek visuomenėje, tiek politiniame lygmenyje. Įmonės svetainėje galima stebėti aplinkos monitoringo informaciją, susipažinti su radioaktyviųjų atliekų infrastruktūros plėtra, stebėti radioaktyviųjų atliekų tvarkymo veiklos rezultatus. Tokie projektai, kaip MRAS eksploatavimo nutraukimas ir giluminio radioaktyviųjų atliekų atliekyno projektas susilaukia vis daugiau dėmesio. Įmonės veiklos skaidrumo užtikrinimas yra svarbus komunikacijos prasme, kas padeda kurti pasitikėjimą įmonės vykdoma veikla visuomenėje ir tarp suinteresuotų šalių. Suprasdami šio klausimo specifiką, laikomės maksimalaus informavimo, atvirumo ir bendradarbiavimo nuostatos ir siekiame, kad vykdomų projektų reikšmingų veiklų rezultatai būtų tinkamai pristatomi suinteresuotoms šalims ir visuomenei. Siekdama skaidriai ir tinkamai komunikuoti visuomenei apie veiklą, įmonė viešina informaciją ne tik apie vykdomą veiklą ir rezultatus, bet ir neįprastus įvykius. Informacija apie neįprastus įvykius yra viešinama lietuvių anglų ir rusų kalbomis įmonės oficialioje svetainėje. Siekiant maksimalaus skaidrumo ir atvirumo, informacija viešinama ir tais atvejais, jeigu įvykis nesusijęs su branduoline sauga ir neturi poveikio personalui, visuomenei ar aplinkai.

Edukaciniai renginiai visuomenei: ir pagrindiniai vizitai:

2020 m. sausio 23 d. IAE lankėsi Didžiosios Britanijos Tarptautinės prekybos departamento, kuris yra atsakingas už šalies tarptautinės prekybos plėtrą, civilinės branduolinės energetikos sektoriaus ekspertas Tim Gilroy. Susitikimo su įmonės atstovais metu p. Gilroy susipažino su bendra IAE eksploatavimo nutraukimo eiga, išmontavimo ir dezaktyvavimo darbų organizavimu ir technologijomis, sėkmingai įgyvendintais projektais bei planuojamais darbais.

2020 m. vasario 7-9 dienomis įmonės atstovai dalyvavo tarptautinėje studijų mugėje „Studijos 2020“, kuri kasmet yra organizuojama Litexpo parodų rūmuose. Nepaisant to, kad Lietuvos aukštosios mokyklos neruošia atominės energetikos specialistų, įmonės tikslas parodoje – supažindinti jaunimą su atomine energetika, kaip viena iš įvairių energetikos rūšių ir sudominti darbu įmonėje.

2020 m. vasario 24 d. įmonėje vyko susitikimas su svarbiausių Suomijos kompanijų, vykdančių veiklą BEO eksploatavimo nutraukimo srityje, atstovais (asociacijos *FinNuclear* nariais). Diskusijos metu dalyviai pasidalino vertinga patirtimi tiek planavimo (3D modeliavimas, 360 fotografavimas), tiek fizinio išmontavimo ir dezaktyvavimo vykdymo (filtravimo blokų, lazerio valymo) darbuose, siekiant padidinti šios veiklos efektyvumą. Susitikimo metu buvo aptarti numatomi planai ir tolesnės bendradarbiavimo galimybės dEComm projekte.

2020 m. vasario 25 d. įmonėje lankėsi Vokietijos energetikos įmonės *Uniper* atstovai. Vizito tikslas – susipažinti su IAE eksploatavimo nutraukimo darbų vykdymo procesais bei aptarti galimybes panaudoti įmonės patirtį Europos Sąjungos valstybių atominės energetikos objektuose.

2020 m. vasario 26 d. amerikiečių žurnalistė Ann Seymour lankėsi įmonėje. Jos tikslas – viešinti šią unikalią apsilankymo galimybę ir Lietuvos išskirtinumą tarp visų Baltijos šalių.

Nuo 2020 m. kovo 13 d. įmonėje buvo atšauktos visos ekskursijos ir oficialūs vizitai. Sprendimas priimtas, siekiant užtikrinti kuo mažesnę pašalinių asmenų patekimą į VĮ IAE patalpas ir teritoriją, maksimaliai apsaugoti įmonės personalo sveikatą bei užtikrinti saugumą. Sušvelninus karantino sąlygas vasaros laikotarpiui, galimybė apsilankyti įmonės informaciniame centre buvo atnaujinta. Iš

VALSTYBĖS ĮMONĖS IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS 2020 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

viso 2020 m. suorganizuota 212 ekskursijų, kurių metu sulaukta 2020 lankytojų. Tai daugiau nei 50 proc. sumažėjęs lankytojų skaičius, lyginant su 2019 m. lankytojų srautais.

2020 m. birželio 18 d. įmonėje lankėsi Lietuvos pramoninkų konfederacijos, Smart Energy DIH, LEI, FTMC atstovai. Vizito tikslas – sužinoti apie galimybes sukurti platformą ar konsorciumą, taip sudarant galimybes dalyvauti kitų Europoje esančių jėgainių uždarymo konkursuose.

2020 m. liepos 7 d. vyko interviu su Estijos televizija (Estonian Public Broadcast) tema “ES finansuojami projektai Lietuvoje“. Be interviu, žurnalistams sudaryta galimybė filmuoti vykdomus darbus laikinojoje panaudoto branduolinio kuro saugykloje (projektas B1).

2020 m. liepos 22 d. vyko interviu su Lenkijos žurnalistais (TW Polonia), ruošiantiems laidą apie atominę elektrinę.

2020 m. rugsėjo 18 d. - spalio 25 dienomis Šiuolaikinio meno centro organizuotoje tarptautinėje parodoje „*Dalelių skilimas*“ eksponuoti du radioaktyviųjų atliekų atliekynų maketai.

2020 m. rugsėjo 29 d. įvyko susitikimas su Prancūzijos įmonių atstovais, kurie lankėsi Lietuvoje kartu su Prancūzijos prezidento E. Makrono delegacija. Susitikimo tikslas - aptarti planuojamus stambius eksploatavimo nutraukimo ir išmontavimo projektus bei kitas eksploatavimo nutraukimo veiklas.

Įmonė, siekdama informuoti potencialius tiekėjus apie planuojamus vykdyti viešuosius pirkimus ir paskatinti juose dalyvauti, 2020 m. organizavo tris atskiras *Tiekėjų dienas* skirtingomis temomis (įrangos įsigijimas ir išmontavimas; IT sritis; pirkimai projektavimo ir statybos projektuose), dalyviams organizavo pristatymus apie įmonės veiklą informacijos centre.

APLINKOS APSAUGA

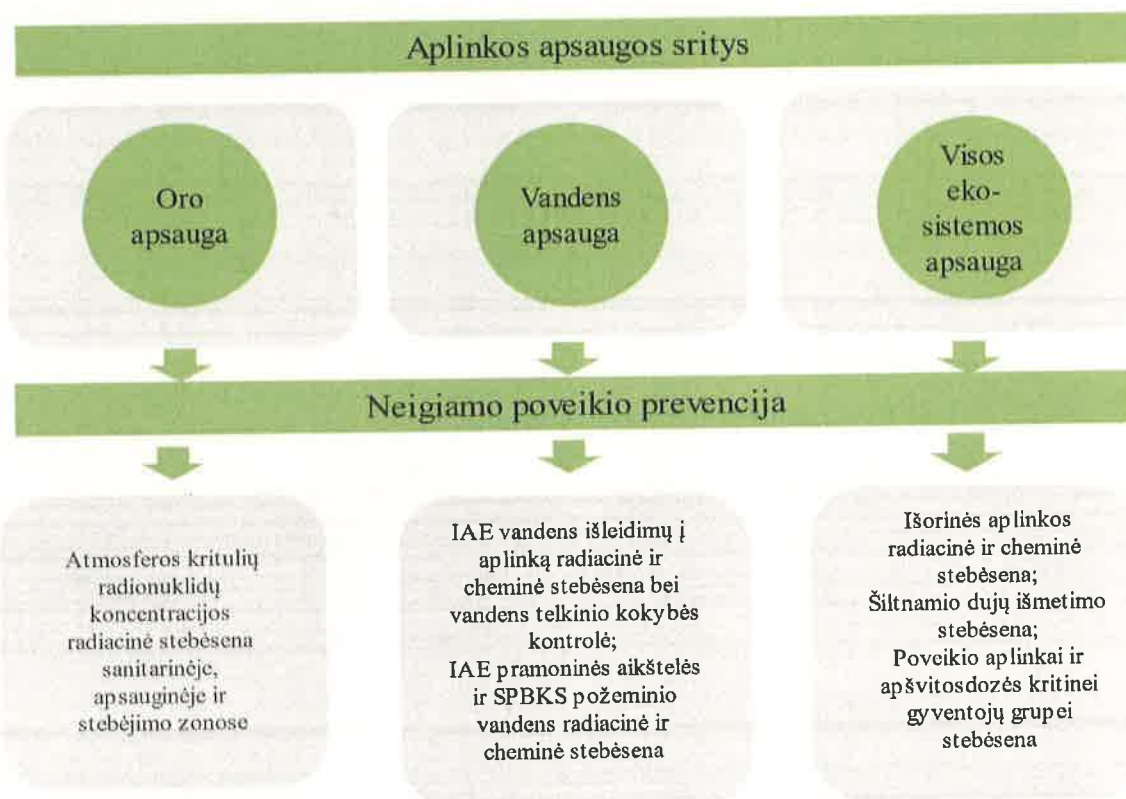
IAE eksploatavimo nutraukimas – veikla, kuri gali turėti milžinišką poveikį aplinkai, susijusį su radiologine tarša, tad visapusiška, visos eko-sistemos sauga – prioritetinga įmonės veiklos sritis, apibrėžta įmonės strateginėse kryptyse, kaip užtikrinimas, kad ateities kartos nepaveldėtų nepagrįstos radioaktyviųjų atliekų tvarkymo naštos. Visa įmonės veikla yra susijusi su gamtos išteklių (vandens, žaliavų, energijos) naudojimu, radioaktyviųjų, neradioaktyviųjų, pavojingų ir nepavojingų atliekų tvarkymu bei įvairių teršalų emisijomis. Be IAE eksploatavimo nutraukimo darbų nuo 2019 m. įmonė organizuoja surastų paliktųjų jonizuojančių šaltinių ar radioaktyviųjų medžiagų surinkimą visoje Lietuvos teritorijoje, gavusi pranešimus apie tokių teršalų aptikimą iš RSC. Taip pat sutvarko ir saugoja radioaktyvias medžiagas, gautas iš visų šalies smulkiųjų atliekų darytojų. Įmonės veikla labai sudėtinga, tačiau visose kryptyse akcentuojamas saugumas, ir pirmiausia – aplinkai. Įmonėje laikomasi apibrėžtos ir viešai skelbiamos aplinkos apsaugos politikos principų, galioja aplinkos apsaugos valdymo procedūra, poveikis aplinkai yra reglamentuotas, nuolat stebimas, užtikrinant kontrolę ir skaidrumą. Teršalų išmetimų stebėseną atliekama, laikantis griežčiausių Lietuvos įstatymų, Europos Sąjungos direktyvų bei kitų reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų. Visuomenei ir kontroliuojančioms institucijoms pateikiami išsamūs teršalų emisijos duomenys, priimami sprendimai ir kasdieninė veikla organizuojama taip, kad būtų mažinamas bet koks galimas neigiamas poveikis aplinkai.

Visus aplinkos parametrų tyrimus atlieka įmonės laboratorinių tyrimų skyrius, o radiacinės saugos skyrius juos analizuoja, kontroliuoja bei teikia duomenis suinteresuotoms šalims.

Įmonės vykdomos aplinkos apsaugos sritys ir neigiamo poveikio jose prevencinės priemonės:

VALSTYBĖS ĮMONĖS IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS 2020 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

Bendrieji neigiamo poveikio aplinkai prevenciniai principai, taikomi įmonėje:

- Aplinkos apsaugos teisės aktų reikalavimų laikymasis, atitinkamų įmonės vidinių darbo procedūrų rengimas, jų vykdymo kontrolė;
- Padalinių veiklos, susijusios su poveikiu aplinkai, kontrolė, veiklos neatitikimų nustatymas bei šalinimas laiku.

Įmonė, tvarkydama radioaktyviausias atliekas, laikosi visų teisės aktais numatytų reikalavimų ir užtikrina radiacinį foną normos ribose, įdiegtos ir veikia aplinkos monitoringo sistemos. Visą parą vykdoma radiacinės aplinkos stebėseną leidžia operatyviai fiksuoti ir reaguoti į pastebėtus nukrypimus, radiacinio monitoringo duomenys viešinami įmonės vidiniame tinklalapyje, išorinėje svetainėje bei viešųjų erdvių monitorių ekranuose.

Poveikio aplinkai kontrolei nustatyti strateginiai rodikliai, kurie įtraukti į pagrindinius įmonės rodiklius kontroliuojami įmonės vadovybės ir Enegetikos ministerijos, ir kas ketvirtį išleidžiamose strategijos įgyvendinimo ataskaitose: R6 – radioaktyviųjų medžiagų (su H-3, C-14) išmetimas į orą siektina reikšmė ne daugiau nei $2,4 \cdot 10^{14}$ Bq, ir R7 – radioaktyviųjų medžiagų išleidimas į vandenį siektina reikšmė ne daugiau nei $1,6 \cdot 10^{13}$ Bq.

IAE eksploatavimo nutraukimas vykdomas, atliekant poveikio aplinkai vertinimą (toliau – PAV), kurį reglamentuoja Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymas. PAV metu nustatomas, apibūdinamas ir įvertinamas galimas tiesioginis ir netiesioginis planuojamos ūkinės veiklos poveikis visuomenės sveikatai, gyvūnijai ir augalijai, dirvožemiui, žemės paviršiui ir jos gelmėms, orui, vandeniui, klimatui, kraštovaizdžiui ir biologinei įvairovei,

VALSTYBĖS ĮMONĖS IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS 2020 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

materialinėms vertybėms ir nekilnojamosioms kultūros vertybėms bei šių aplinkos komponentų tarpusavio sąveikai. PAV metu numatomos priemonės, kaip sumažinti ūkinės veiklos galimą poveikį aplinkai. Poveikio aplinkai vertinimo procese dalyvauja ir savo išvadas teikia PAV subjektai t. y. valstybės institucijos, atsakingos už sveikatos, priešgaisrinę, kultūros vertybių apsaugą, saugomas teritorijas, taip pat vietos bendruomenė – savivaldos institucijos ir visuomenės atstovai. 2020 m. rengiama 2-ojo IAE reaktoriaus zonų R1 ir R2 išmontavimo (projektas 2102) PAVA, vykdoma A2 ir V2 IAE blokų išmontavimo tarpvalstybinio poveikio aplinkai įvertinimo procedūra su kaimyninėmis šalimis, rengiama 119 pastato blokų G1, G2, D0, D1, D2 likutinės įrangos išmontavimo PAVA (projektai 2301, 2302).

Įmonės generalinis direktorius kasmet tvirtina padalinių veiklos organizavimo ir aplinkos apsaugos srities reikalavimų vykdymo patikrinimo grafiką, kuriuo remiantis aplinkos apsaugos grupės specialistai tikrina įmonės padalinių veiklą, kuri susijusi su poveikiu aplinkai. Specialistai analizuoja išaiškintus padalinių veiklos neatitikimus teisės aktų reikalavimams, rengia pranešimus apie atliktus patikrinimų rezultatus, kuriuose nurodomi neatitikimų pašalinimo būdai. 2020 m., kaip ir 2019 m., visi nustatyti neatitikimai buvo pašalinti laiku. Nuolatiniam poveikio aplinkai valdymui padaliniuose skiriami asmenys, atsakingi už aplinkos apsaugos teisės aktų reikalavimų laikymąsi atitinkamoje veiklos srityje. Atsakomybė ir procedūros apibrėžtos VĮ IAE padalinių bendradarbiavimo aplinkos apsaugos srityje instrukcijoje.

Užtikrinant aplinkos apsaugos proceso analizę, įmonėje apskaitomi, kaupiami ir laiku teikiami kontroliuojančioms institucijoms duomenys:

- IAE susidariusių atliekų apskaitos metinės ataskaitos;
- IAE duomenų ir informacijos apie chemines medžiagas ir preparatus metinės ataskaitos;
- IAE cheminių medžiagų ir preparatų metinės suvestinės;
- metinės ataskaitos apie ozono sluoksnį ardančių dujų (OAM) ir šiltnamio efektą sukeliančių dujų (F- dujos) turinčią įrangą, sunaudotų OAM ir F-dujų kieki;
- IAE objekto aplinkos oro apsaugos metinės ataskaitos;
- IAE įrenginio (garo katilinės) technologinio proceso dalies veiklos lygio duomenų ataskaitos;
- IAE vandens naudojimo apskaitos metinės ataskaitos;
- IAE nuotekų tvarkymo apskaitos metinės ataskaitos;
- IAE narkotinių ir psichotropinių medžiagų pirmtakų (prekursorių) apyvartos ketvirčių ir metinės ataskaitos;
- šiltnamio dujų apskaitos ataskaitos;
- IAE aplinkos monitoringo (oras, vanduo) ataskaitos;
- IAE taršos šaltinių išleidžiamų teršalų monitoringo metinės ataskaitos;
- IAE regiono radiologinio monitoringo metinės ataskaitos;
- IAE požeminio vandens monitoringo metiniai duomenys;
- IAE radionuklidų išmetimo į aplinką ataskaitos, ir kt.

Savaime suprantama, kad didžiausias įmonės galimas neigiamas poveikis visose kontroliuojamose srityse yra susijęs su radioaktyviųjų medžiagų patekimu į aplinką. Nuolat atliekama radiologinė stebėseną, taip pat imami oro, kritulių, dirvožemio, augmenijos, vandens (Drūkšių ežero, geriamojo vandens ir t.t.), dugno nuosėdų, maisto produktų (Drūkšių ežero žuvies, mėsos, pieno, grūdų, kopūstų, bulvių, grybų), mėginiai. Stebint radionuklidų išmetimus, atliekama poveikio atmosferai, vandeniui Drūkšių ežere, požeminiams gruntiniams vandenims kontrolė, matuojant individualias apšvitos dozes,

VALSTYBĖS ĮMONĖS IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS 2020 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

ir apskaičiuojant metines efektines apšvitos dozes, kontroliuojamas poveikis įmonės darbuotojams ir IAE regiono gyventojams.

Įmonės aplinkos stebėsenos metu nustatyta, kad iš IAE išmetami radionuklidai ne tik neviršija leistinų ribų, bet ir sudaro labai mažą jų dalį:

	Planuota ribinė reikšmė	2018 m.	2019 m.	2020 m.
Į orą išmestų radioaktyvių medžiagų aktyvumas (ne daugiau $2,4 \times 10^{15}$ Bq)	$2,4 \times 10^{14}$	$7,7 \times 10^9$	$5,5 \times 10^9$	$1,1 \times 10^{11}$
Į vandenį pašalintų radioaktyvių medžiagų aktyvumas (ne daugiau $1,7 \times 10^{14}$ Bq)	$1,6 \times 10^{13}$	$8,6 \times 10^{10}$	$6,3 \times 10^{10}$	$6,45 \times 10^{10}$

Metinė efektinė gyventojų apšvitos dozė yra apibrėžta Lietuvos higienos normose, pagal kurias apribotoji metinė efektinė dozė gyventojams, taikoma projektuojant, eksploatuojant (normalaus eksploatavimo ir tikėtinų eksploatavimo įvykių metu) ir nutraukiant BEO eksploatavimą, yra 0,2 mSv. Apribotoji metinė efektinė apšvitos reprezentanto dozė, atsirandanti dėl kiekvieno radionuklidų srauto (į aplinkos orą ir vandenį), yra 0,1 mSv.

Reprezentantas – tai gyventojas, priklausantis reprezentatyviajai gyventojų grupei, kuri gauna reikšmingą apšvitos dozę dėl radionuklidų išmetimų į aplinką (orą ir vandenį). Kaip reprezentantas, kuris radionuklidų išmetimo iš IAE į aplinką plane yra vadinamas *apibendrintuoju reprezentantu*, yra pasirinktas šalia IAE sanitarinės apsaugos zonos gyvenančių gyventojų atstovas. Tokio reprezentanto gyvenimo būdas, mitybos įpročiai bei veikla yra būdingi sodininkams, žvejams ir ūkininkams, todėl reprezentantą veikia visi apšvitos būdai, kurie atsiranda dėl taršalų išmetimų iš IAE į orą ir išleidimo į vandenį.

2020 m. bendras radionuklidų kiekis, pašalintas į Drūkšių ežerą su vandens nuotekomis (įskaitant debalansinius vandenius), buvo $6,45 \times 10^{10}$ Bq/metus (0,43% nuo ribinio kiekio, kuris lygus $1,50 \times 10^{13}$ Bq/metus).

Reprezentanto apšvitos dozė dėl išmetimų į vandenį 2020 m. buvo $3,15 \times 10^{-4}$ mSv, tai sudarė 0,32 proc. ribinės (0,1 mSv/metus) dozės ir 20 proc. mažiau, nei 2019 m.

Radionuklidai	Dozė 2019 m., Sv	Įtaka, proc.	Dozė 2020 m., Sv	Įtaka, proc.	Pokytis
Co-60	$1,01 \times 10^{-8}$	2,52	$4,16 \times 10^{-8}$	13,21	
Cs-137	$3,39 \times 10^{-7}$	84,73	$2,21 \times 10^{-7}$	70,16	
H-3	$5,10 \times 10^{-8}$	12,75	$5,24 \times 10^{-8}$	16,63	
Iš viso	$4,00 \times 10^{-7}$	100,00	$3,15 \times 10^{-7}$	100,00	Δ -20
Iš viso nuo leistinos normos, proc.		0,4		0,32	Δ -20

2020 m. bendras radionuklidų išmetimų į atmosferą kiekis buvo $1,11 \times 10^{11}$ Bq/metus (0,29 proc. nuo ribinio kiekio, kuris lygus $3,81 \times 10^{13}$ Bq/metus).

VALSTYBĖS ĮMONĖS IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS 2020 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

Apšvitos reprezentanto dozė dėl išmetimų į atmosferą 2020 m. buvo $1,79 \times 10^{-3}$ mSv, kas sudaro 1,79 proc. ribinės 0,1 mSv/metus dozės. Apšvitos dozė 2020 m. yra 48,6 proc. mažesnė, nei 2019 m.

Radionuklidai	Dozė 2019 m., Sv	Įtaka, proc.	Dozė 2020 m., Sv	Įtaka, proc.	Pokytis
Co-60	$2,98 \times 10^{-7}$	8,57	$2,37 \times 10^{-7}$	13,24	
Sr-90	$5,63 \times 10^{-8}$	1,62	-	-	
Cs-137	$3,09 \times 10^{-6}$	88,99	$8,14 \times 10^{-7}$	45,42	
H-3	$1,39 \times 10^{-10}$	0,004	$5,98 \times 10^{-10}$	0,03	
C-14	$2,84 \times 10^{-8}$	0,82	$7,40 \times 10^{-7}$	41,31	
Iš viso	$3,48 \times 10^{-6}$	100	$1,79 \times 10^{-6}$	100,00	Δ -48,6
Iš viso nuo leistinos normos, proc.		3,48		1,79	Δ -48,6

Atliekų tvarkymas

Atsakingas atliekų tvarkymas daro įtaką aplinkos apsaugai visose kontroliuojamose srityse. Įmonė siekia kiek įmanoma sumažinti atliekų kiekį ir taip prisidėti prie žiedinės ekonomikos vystymo. Atliekos įmonėje tvarkomos, taikant atliekų tvarkymo eiliškumo (prioritetų) principą:

- neigiamo poveikio aplinkai prevencija,
- atliekų rūšiavimas,
- paruošimas ir perdavimas pakartotiniam naudojimui,
- šalinimas.

Susidaranti gamybinės atliekos atskiriamos jų susidarymo vietoje, atsižvelgiant į rūšį ir pobūdį, atskirai surenkamos, rūšiuojamos ir ruošiamos perduoti pakartotiniam naudojimui (metalo laužas, metalų šlifavimo ir tekinimo atliekos, kabeliai, nebenaudojama įranga ir kt.) arba pagal rašytines sutartis perduodamos atliekas tvarkančioms įmonėms šalinimui.

2010 m. įmonėje įgyvendintas projektas, pagal kurį buvo įrengtas šiuolaikiškas medžiagų radioaktyvumo matavimų įrenginys (*angl.* Free release) – projektas B10, kurio pagalba tiksliai ir greitai atskiriamos radioaktyvios ir neradioaktyvios atliekos. Nuo 2010 m. iki 2020 m. pabaigos šiuo įrenginiu buvo patikrinta 19 637 tonos A klasės atliekų, iš jų – 96,9 procento (19 018 tonų) buvo dezaktyvuotos iki 0 klasės (nebekontroliuojamo lygio).

Komunalinės atliekos tvarkomos Visagino savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklėse nustatyta tvarka. Siekiant iš komunalinių atliekų srauto atskirti antrines žaliavas įmonė kreipėsi į Visagino savivaldybę su prašymu įtraukti į atliekų tvarkymo sistemą ir organizuoti antrinių žaliavų atliekų rūšiavimo konteinerių įrengimą. Pirkimo ir sutarčių bei Materialinių išteklių valdymo skyrių iniciatyva buvo užsakytos ir įmonės administraciniuose 31V ir 87 pastatuose įrengtos 30 Žaliojo taško dėžučių, skirtų popieriaus, stiklo bei kitoms pakuočių atliekoms (plastikinėms, metalinėms, kombinuotoms ir kt.) rūšiuoti. Ant dėžučių be rūšiavimo taisyklių yra ir QR kodas, kurį naudojant galima parsisiųsti Žaliojo taško programėlę ir aktyviai dalyvauti programoje, mažinant aplinkos taršą. Suderinus sprendimą dėl

antrinių žaliavų rūšiavimo biuruose su gaisrinės saugos tarnyba nuo 2020 m. spalio mėn. Visagino savivaldybės atliekų tvarkymo taisyklėse nustatyta tvarka įmonėje įrengti varpelio formos popieriaus, stiklo ir plastiko atliekų konteineriai, kuriuose surinktos antrinės žaliavos perduodamos savivaldybės parinktam atliekų tvarkytojui. Tikimasi, kad aktyviai rūšiuodami buitines atliekas biuruose, darbuotojai ugdytys sąmoningumą, perkeldami įpročius iš darbinės aplinkos į namų bei kitą aplinką, ir savo pavyzdžiu motyvuos bendruomenę kasdieniame gyvenime aktyviai įsijungti į aplinkosauginę veiklą. Valdant aplinkos apsaugos rizikas, įmonėje yra įdiegtos monitoringo sistemos, pvz. IAE radionuklidų išmetimo į aplinką (tiek į orą, tiek į vandenį), IAE aplinkos cheminio monitoringo ir t.t. Šios rizikos valdomos ne tik ekologinės saugos, radiacinės saugos užtikrinimo, atliekų tvarkymo procesų apimtyje, bet ir korporatyviniame rizikų valdymo lygyje, kadangi dalis įmonės strateginių tikslų siejama su gamtosauginiais tikslais.

Neigiamo poveikio aplinkai sumažinimui tarnauja ir energetinių resursų taupymas, apie jį plačiau socialinės ataskaitos skyriuje „Ekonominis aspektas. Veiklos efektyvinimą, energetinių resursų taupymas“.

EKONOMINIS ASPEKTAS. VEIKLOS EFEKTYVINIMAS, ENERGETINIŲ RESURSŲ TAUPYMAS

2011 – 2018 m. įmonėje per metus buvo suvartojama vidutiniškai 86 000 MWh elektros energijos ir 97 000 MWh šilumos energijos. Siekdama taupyti energetinius resursus, 2010 m. įmonė parengė pirmąją energetinių išteklių valdymo programą, ir nuo 2012 m. kasmet ją atnaujina, remdamasi energetinių resursų valdymo procedūra bei išskeldama sau naujas aktualias užduotis. Nuo 2014 m. pabaigos energetinių resursų sunaudojimas įmonėje kontroliuojamas, pasitelkiant energijos išteklių efektyvumo koeficientus, kuriais vertinamas resursų sunaudojimas įmonės pastatuose. Įmonė nuolat ieško papildomų taupymo galimybių ir jas taiko, numatydamą priemones energetinių išteklių valdymo programoje. 2018 m. pavyko apie 1,8 karto sumažinti energetinių išteklių sunaudojimą, palyginus su 2011 m., tačiau išlaidos energetiniams ištekliams vis dar sudarė apie 14 proc. metinių išlaidų.

2020 m. energetinių išteklių valdymo programoje buvo numatytos ir įvykdytos įmonės eksploatuojamų pastatų 101/1,2 ir 150 ventiliacijos ir šildymo sistemų atnaujinimo priemonės. Užbaigtas projektas „Automatizuotos nuotekų siurblynės įrengimas 437/1 pastate“, kurio paskirtis esamą IAE siurblynę paversti šiuolaikine, įrengiant automatizuotą požeminę vandens nuotekų siurblynę, ir tuo pačiu sumažinti energetinių išteklių sunaudojimą 437/1 pastato eksploatacijai. 2020 m. gruodžio mėn. užbaigti bandymai naujai sumontuotų dažnio keitiklių ant aparatinių siurblių 120/2 pastato 2VF13, 14D01 elektros varikliuose. Preliminariais duomenimis ekonominis poveikis, naudojant dažnio keitiklius, 2021 m. sudarys apie 780 MWh ir leis sutaupyti apie 54,7 tūkst. eurų.

Po galutinio IAE energijos blokų sustabdymo įmonės pastatų ir naujų objektų B1, B3/4 šildymas vykdomas iš miesto katilinės SĮ „Visagino energija“ centralizuotų sistemų. Miesto katilinė nutolusi nuo IAE 7 km atstumu, tai lemia didelius šiluminius nuostolius. IAE eksploatacijos nutraukimo metu šilumos poreikis mažės, prognozuojama, kad po branduolinio kuro iškrovimo iš IAE blokų (po 2022m.) įmonės šilumos poreikis neviršys 30 MWh. Todėl bus vykdomas esamos garo katilinės modernizavimas (rengiami projektavimo paslaugų pirkimo dokumentai), užtikrinant šilumos tiekimą IAE pramoninės aikštelės pastatams, Taip pat inicijuotas projektas „Naujos modulinės katilinės įrengimas, siekiant užtikrinti B1, B3,4 objektų šildymo poreikius“ (projektas 1230), kaip ekonomiškiausias būdas atsisakyti SĮ „Visagino energija“ paslaugų, tiekiant šilumą B1, B3/4 objektams.

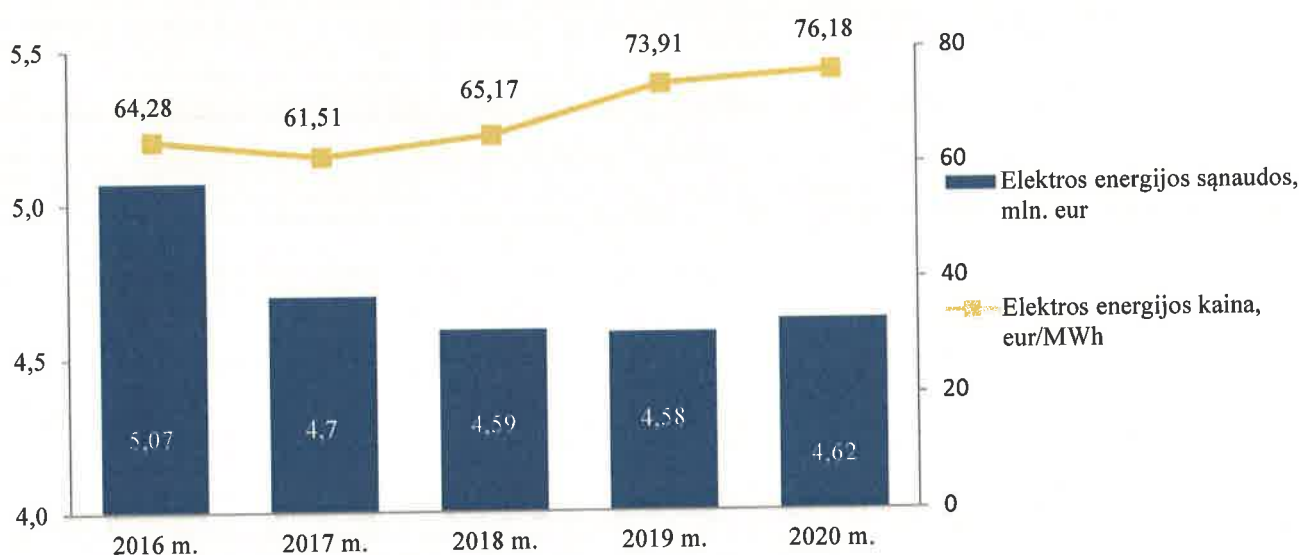

VALSTYBĖS ĮMONĖS IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS 2020 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

2020 m. įmonė savo reikmėms sunaudavo 21 proc. mažiau šilumos energijos ir 16 proc. mažiau elektros energijos nei buvo suplanuota metams. Net ir anksčiau pradėjus šildymo sezoną nei 2019 m., įmonėje per 2020 m. sunaudota 1 352 MWh mažiau elektros energijos (arba 2,2 proc.) ir 4 097 MWh mažiau šilumos energijos (6,6 proc.), palyginus su 2019 m.: Paskaičiuota, kad energetinių resursų taupymo priemonių dėka 2020 m. sutaupyta 1 095 MWh elektros energijos ir 3 152 MWh šilumos energijos arba pinigine išraiška, elektros buvo sutaupyta už 109 470 eurų, šilumos – už 153 376 eurų. Iš viso tai įmonei atnešė 0,263 mln. eurų naudos.

2016-2020 m. laikotarpiu išlaidos elektros energijai vidutiniškai sudaro apie 49 proc. nuo bendrų išlaidų energetiniams ištekliams. Rinkos kainos neišvengiamai veikia šias išlaidas – nors 2020m. buvo suvartota mažiau elektros energijos, tačiau, dėl išaugusių elektros energijos kainų tarptautinėje rinkoje, įmonės elektros energijos išlaidos padidėjo: 2019 m. išlaidos elektros energijai sudarė 12,5 proc. nuo visų išlaidų, 2020 m. – 14 proc.

Grafike pateiktos elektros energijos sąnaudos ir kainos 2016-2020 m. laikotarpiu.

Pritaikius šilumos resursų sunaudojimą efektyvinančias priemones atskiriems pastatams, šilumos sunaudojimas įmonės pastatuose 2020 m. sumažėjo 6,3 proc, palyginus su 2019 m. o palyginus bendras įmonės išlaidas šilumai, 2020 m. įmonė išleido apie 0,64 mln. eurų mažiau, nei 2019 m., tačiau šis skirtumas priklauso ne vien tik nuo taupymo priemonių, bet ir nuo kainos pokyčių bei oro sąlygų.

Įmonės veiklos strategijos įgyvendinimo priemonių plane numatyti konkretūs uždaviniai ir priemonės, padedantys taupyti savo reikmėms naudojamą elektros ir šilumos energiją, bei strateginis energetinių resursų taupymo rodiklis (R15, kuriuo matuojama valstybės lūkesčio „iki 2024 m. sumažinti energijos išteklių (elektros ir šilumos) sunaudojimą ne mažiau nei 25,5 proc. nuo 2016 m. suplanuoto išteklių sunaudojimo“ įgyvendinimo pažanga:

	2018 m.	2019 m.	2020 m.
R15 – energetinių resursų taupymo rodiklis, proc.	82,3	69,6	66,6

Atsižvelgiant į susiklosčiusią elektros energijos tiekimo situaciją, elektros energijos kainos didėjimą ir valstybės lūkestį daugiau dėmesio skirti energijai iš atsinaujinančių šaltinių, įmonėje inicijuotas fotovoltinės saulės elektrinės, kurios pagaminta elektros energija būtų naudojama savoms reikmėms, įrengimas. 2020 m. I ketvirtį UAB Strategy Labs įmonės užsakymu atliko išsamią saulės šviesos elektrinės įrengimo galimybių studiją. Studijoje įvertintos 8 alternatyvios galimybės saulės elektrinės įrengimui ir pasiūlyta optimali technologija. Įmonė pasirinko techniškai ir ekonomiškai optimaliausią – 10,95 MW galios saulės jėgainės su dvipusiais moduliais, sumontuotais ant stacionariai tvirtinamos sistemos, įrengimą. Remiantis preliminaria ekonominio naudingumo analize, investicijos į saulės elektrinės projektą atsipirktų per 7-10 metų, priklausomai nuo elektros energijos kainos. Kol kas su Visagino savivaldybe dar neišspręsti klausimai dėl žemės sklypo skyrimo.

EKONOMINIS ASPEKTAS. VADYBOS SISTEMA IR VIDAUS KONTROLĖ

Įmonės politikos

Įmonė apibrėžia principus savo veikloje ir juos deklaruoja internetinėje svetainėje visuomenei viešinantose politikose:

- Aplinkos apsaugos politika, nustatanti vadovybės aplinkosauginius įsipareigojimus, nutraukiant branduolinės energetikos objekto eksploatavimą ir tvarkant radioaktyvias bei neradioaktyvias atliekas;
- Socialinės atsakomybės politika, nustatanti principus, kryptis ir gaires, kuriomis vadovaujantis kuriamas ir plėtojamas patikimos, skaidrios, darnios bei pažangios įmonės įvaizdis, formuojama aplinkai ir visuomenei atsakingos, pagarba žmogaus teisėms ir dėmesiu saugai grindžiamos veiklos kultūra bei praktika;
- Politika žmogiškųjų išteklių valdymo srityje, kurioje nustatyti vadovybės įsipareigojimai, užtikrinant efektyvią žmogiškųjų išteklių vadybą, įgyvendinant įmonės veiklos strategiją;
- Darbuotojų saugos ir sveikatos politika, nustatanti vadovybės įsipareigojimus, užtikrinant darbuotojų saugą ir sveikatą vykdant eksploatavimo nutraukimo darbus;
- Saugos politika, apibrėžianti vadovybės įsipareigojimus, užtikrinant branduolinę ir radiacinę saugą. Pateikiami pagrindiniai saugos principai ir tikslai (jonizuotos spinduliuotės mažinimas, dabarties ir ateities žmonių ir aplinkos apsaugojimas nuo žalingo jonizuojančios spinduliuotės poveikio, avarių prevencija bei avarinė parengtis, saugos kultūros ugdymas), vidinės ir išorinės patirties vertinimas, veiklos strategijos ir tikslų siejimas su branduoline ir radiacine sauga ir kt.
- Kokybės politika, kurioje nustatyti vadovybės įsipareigojimai už kokybės vadybą, pateikti pagrindiniai kokybės, t. y. atitikties nustatytiems reikalavimams, principai ir tikslai (orientavimasis į suinteresuotas šalis, lyderystė, darbuotojų įtraukimas, faktais pagrįstų sprendimų priėmimas, teikiant prioritetą saugai, abipusis naudingas ryšys su tiekėjais ir kt).
- IAE eksploatavimo nutraukimo politika, numatanti vadovybės įsipareigojimus, laikantis pagrindinių principų ir tikslų, vykdant branduolinės energijos objekto eksploatavimo nutraukimą, bei visišką atsakomybę už saugų IAE eksploatavimo nutraukimą;
- Fizinės saugos politika. Joje nustatyti vadovybės įsipareigojimai užtikrinant IAE fizinę saugą, kibernetinį saugumą bei pagrindinius fizinės saugos ir saugumo kultūros principus, kurių turi būti laikomasi, užtikrinant IAE branduolinės energetikos objektų, branduolinių medžiagų ir (ar) branduolinio kuro ciklo medžiagų fizinę saugą;

VALSTYBĖS ĮMONĖS IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS 2020 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

- Dokumentų ir duomenų įrašų valdymo politika, apibrėžianti vadovybės įsipareigojimus dokumentų valdymo srityje, įmonės dokumentų valdymo pagrindinės gairės centralizuojant dokumentų valdymo procesą, mažinant popierinių dokumentų skaičių, plečiant informacinių technologijų priemonių naudojimą;
- Vidaus audito politika. Joje nustatyti IAE vadovybės įsipareigojimai efektyviam vidaus auditui kaip neatsiejamai vidaus kontrolės sistemos daliai užtikrinti, numatytos pagrindinės vidaus audito gairės ir principai;
- Korupcijos prevencijos politika. Joje nustatyti pagrindiniai įmonės korupcijos prevencijos principai ir reikalavimai bei jų laikymosi užtikrinimo gairės, kurių įgyvendinimas sudaro prielaidas bei sąlygas įgyvendinti aukščiausius skaidrumo standartus.

Vadybos sistema

Įmonės socialinės atsakomybės principai įgyvendinami, integruojant juos į valdymo elementus ir vadybos sistemą. Nuo 2016 m. VĮ IAE sukurta ir įdiegta procesais pagrįsta integruota vadybos sistema, atitinkanti VATESI reikalavimus BSR-1.4.1-2016 bei TATENA rekomendacijas BEO vadybos sistemoms.

2019 m. vasario mėn. įmonei išduotas UAB G-CERTI BALTIC atitikties sertifikatas, kuriuo patvirtinta, kad VĮ IAE vadybos sistema atitinka LST EN ISO 9001 standarto reikalavimus BEO eksploatavimo nutraukimo, radioaktyviųjų atliekų tvarkymo, projektų valdymo ir ekspertinių paslaugų branduolinės energetikos srityse. Vadybos sistema nuolat tobulinama – 2020 m. liepos mėn. parengtas IAE vadybos sistemos gerinimo priemonių planas, kasmet atliekama vertinamoji analizė, kurios išvadomis remiantis parengiamos vadybos sistemos gerinimo priemonės, atliktas vadybos sistemos sertifikavimo pagal LST EN ISO 9001 priežiūros auditas.

Siekiant susieti procesus su veiklos rūšimis, pagal kurias buvo vykdoma finansinė apskaita, bei sumažinti administracinę naštą procesų savininkams, 2020 m. buvo optimizuoti vadybos sistemos procesai. Šiuo metu VĮ IAE vadybos sistemoje yra identifikuoti 32 procesai vietoj 41. 2020 m. radioaktyviųjų atliekų valdymo procesas buvo suskaidytas į dvi dalis – radioaktyviųjų atliekų tvarkymas iki jų dėjimo į atliekynus, ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymas atliekynuose. Tokiu būdu buvo maksimaliai įgyvendintos radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įstatymo nuostatos, ir įmonės struktūriniai padaliniai, vykdančys radioaktyviųjų atliekų apdorojimą, vežimą, saugojimą, atskirti tiek organizacinėje struktūroje, tiek ir procesų atžvilgiu nuo radioaktyviųjų atliekų dėjimo į atliekynus funkcijas vykdančio struktūrinio padalinio.

Procesai nuolat kinta, atsiranda naujų, kitų apimtis sumažėja ir jie apjungiami, todėl vadybos sistema nuolat tobulinama. Remiantis gerąja tarptautine praktika, pagal identifikuotus įmonėje procesus turėtų būti kuriama ir jais grindžiama organizacinė įmonės struktūra. Idealu, kai kiekvieną procesą atitinka atskiras įmonės struktūrinis vienetas, kuris ir yra to proceso savininkas / koordinatorius / valdymo centras. Šiuo metu įmonėje yra 32 procesai, 36 veiklos rūšys, 41 padalinys (neskaitant tarnybų ir departamentų), klausimai dėl vadybos sistemos tolesnio gerinimo šia linkme diskutuojami su vadybos audito ir rizikų komitetu.

Saugos priežiūros ir kokybės valdymo skyriaus auditoriai ne rečiau kaip vieną kartą per 3 metus atlieka įmonės vadybos procesų kokybės auditus, analizuoja audito radinius bei teikia pasiūlymus dėl gerinimo. Pagal audito radinius padaliniai suplanuoja jų pašalinimo priemones, kurių įgyvendinimas kontroliuojamas įmonėje nustatyta tvarka. 2020 m. buvo atlikta 9 procesų kokybės auditai. Nustatyta 5 neatitiktys, pateikti 28 pastebėjimai, 3 procesų auditų rezultatai dar analizuojami. Suplanuotos ir vykdomos koregavimo priemonės.

VALSTYBĖS ĮMONĖS IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS 2020 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

Saugos priežiūros ir kokybės valdymo skyriaus auditoriai taip pat atlieka ir VĮ IAE saugai svarbių produktų tiekėjų ir subtiekių (toliau – SSP tiekėjai) kokybės vadybos sistemų auditus. 2020 m. atlikti 8 tokie auditai, vieno iš jų – UAB „Kelvista“ audito atlikimą stebėjo VATESI atstovas (patikrinimo metu pažeidimų ir gerosios praktikos neatitikčių nenustatyta). Buvo audituojamos Nuvia Limited (Jungtinė Karalystė), UAB „Ekobana“ (Vilnius), UAB „Kelvista“ (Vilnius), UAB „ATEA“ (Vilnius), LEI (Kaunas), UAB „Svertas Group“ (Visaginas), UAB „Techpromas“ (Visaginas) ir UAB „Baltic radiation control“ (Visaginas) kokybės vadybos sistemos. Užfiksuota 18 neatitikčių, 22 pastebėjimai, parengta 15 koreguojančių priemonių, iš kurių 13 jau įvykdytos.

Vidaus kontrolės sistema

Vidaus kontrolė – tai visų įmonės kontrolės rūšių sistema, apimanti taisykles bei procedūras, kurias įgyvendina įmonės vadovybė ir darbuotojai, ir kurios yra skirtos identifikuoti galimus rizikos veiksnius, bei užtikrinti įmonės tikslų įgyvendinimą.

Įmonėje įdiegta vidaus kontrolės sistema užtikrina:

- įmonės veiklos teisėtumą, ekonomiškumą, efektyvumą, rezultatyvumą ir skaidrumą;
- strateginių ir kitų veiklos planų įgyvendinimą;
- turto ir informacijos apsaugą;
- informacijos patikimumą bei išsamumą; sutartinių ir kitų įsipareigojimų tretiesiems asmenims laikymąsi;
- su visa veikla susijusių rizikų valdymą.

Visi įmonėje vykdomi procesai yra reglamentuoti ir vykdomi vadovaujantis patvirtintomis taisyklėmis, tvarkomis ar reglamentais (pvz., vadybos procesų aprašai, įmonės administracijos vadovybės darbo reglamentas, dokumentų rengimo, tvarkymo ir apskaitos taisyklės ir kt.) Siekiant užtikrinti efektyvų vidaus kontrolės sistemos funkcionavimą, visi vykstantys procesai dokumentuojami, o dokumentai saugomi pagal taisykles, atsižvelgiant į Lietuvos archyvo reikalavimus. Dokumentų valdymui jau daugiau kaip dešimtmetį naudojama kompiuterizuota dokumentų valdymo sistema „@vilys“, kurios pagalba atliekamos įvairaus pobūdžio dokumentų derinimo, tvirtinimo, pasirašymo, archyvavimo procedūros, pavestų atlikti užduočių kontrolė ir pan.

Vidaus kontrolės sistemoje dalyvauja:

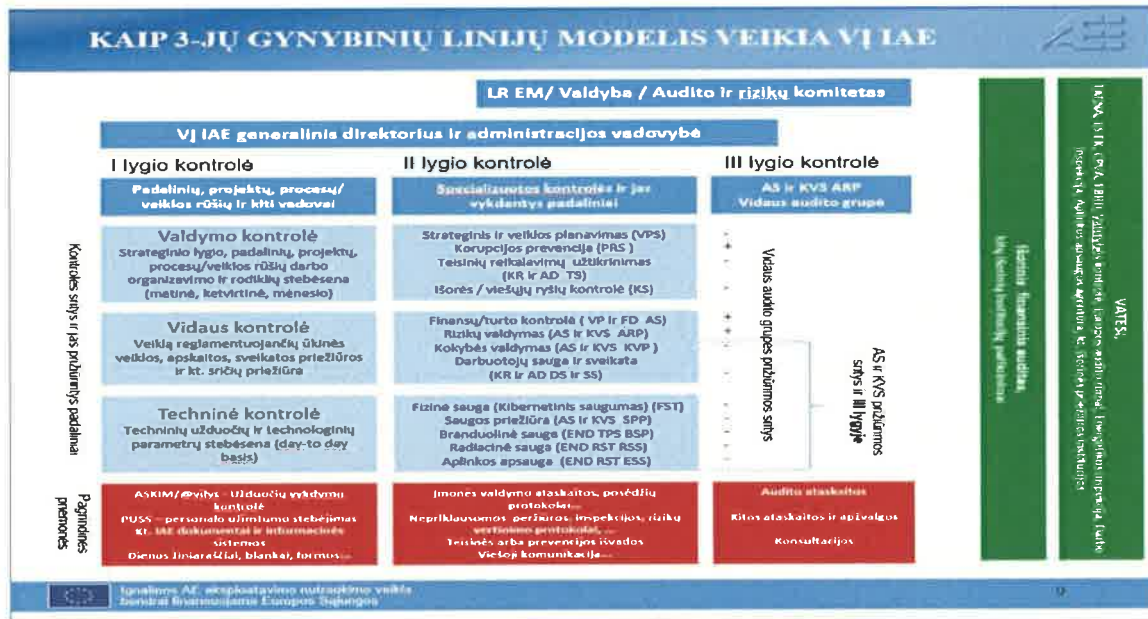
- įmonės vadovas, kuris formuoja vidaus kontrolės sistemą, įskaitant vidaus kontrolės sistemos planavimą, įgyvendinimą, veikimo priežiūrą, palaikymą, dokumentavimą. Įmonės vadovas turi užtikrinti, kad būtų sukurtas kontrolės ir rizikos valdymo mechanizmas, vadovaujantis trijų gynybos linijų modeliu;
- įmonės darbuotojai. Jie yra atsakingi už vidaus kontrolės ir priežiūros funkcijas, palaiko kontrolę, nes atlieka stebėseną, apimančią kiekvieną vidaus kontrolės elementą;
- vidaus audito skyrius, kuris atlieka vidaus kontrolės vertinimą ir konsultavimą gerinimo klausimais.

Siekiant užtikrinti visus vidaus kontrolei keliamus uždavinius ir vadovaujantis Lietuvos Respublikos vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymu, įmonėje veikia vidaus audito skyrius, kuris organizacinėje įmonės struktūroje tiesiogiai pavaldus generaliniam direktoriui. Įgyvendinant gerąsias įmonių valdysenos praktikas, buvo priimtas sprendimas vidaus audito skyriaus atskaitomybę labiau integruoti į įmonės valdybos veiklą, todėl nuo 2021 m. sausio 1 d. įsigaliojusioje struktūroje funkcinėje prasme audito skyrius yra pavaldus įmonės valdybos audito ir rizikų komitetui, taip užtikrinant efektyvų trijų gynybinių linijų vidaus kontrolės modelio veikimą ir didesnę audito veiklos nepriklausomumą. Vidaus audito skyrius savo veikloje vadovaujasi vidaus audito veiklą reglamentuojančiais norminiais teisės

VALSTYBĖS ĮMONĖS IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS 2020 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

aktais ir vykdo nepriklausomą, objektyvią tyrimo ir konsultavimo veiklą, siekiant didinti įmonės veiklos efektyvumą ir užtikrinant vidaus kontrolės sistemos funkcionavimą.

Įmonės darbuotojai savo veikloje vadovaujasi STARK metodologijos, kuria pagrįsta kontrolė individualiame lygmenyje, principais:

- Stop – sustok, sukonzentruok dėmesį į užduotį;
- Think – pagalvok, išanalizuok užduotį: ar tau aiški užduotis, ar turi reikiamų įgūdžių ir įrankių, ar užtenka laiko, ar žinai procedūrą;
- Act – atlik užduotį pagal procedūrą, pasižymėk nuokrypius ir pastabas;
- Review – išanalizuok ir apibendrink, ar teisingai atlikai užduotį, ar rezultatai sutapo su tikslu, ar užteko laiko, ar pastebėjai neatitikimų procedūroje;
- Communication – pranešk vadovui apie užduoties įvykdymą, pasidalink savo patirtimi, informuok apie savo pastebėjimus ir nuomonę, ką galima padaryti geriau.

Vidaus audito skyrius įmonėje atlieka vidaus auditus ir teikia rekomendacijas veiklai gerinti, kurių įgyvendinimas yra vykdomas įmonės vidaus audito metodikos nustatyta tvarka. Rekomendacijų įgyvendinimas gali būti vertinamas atskiro vidaus audito metu, arba sekančio periodinio audito metu. 2020 m. buvo atlikti 25 vidaus auditai, tarp jų – finansinės investicinės įmonės veiklos, finansų kontrolės vertinimo, asmens duomenų valdymo bei pagrindinių ir kitų pasirinktų tiekėjų apklausos vertinimo auditai. Vidaus auditų metu buvo pateikta 20 rekomendacijų, 16 rekomendacijų priimta įgyvendinimui.

Vykdam IAE veiklos strategijos įgyvendinimo priemonę – gerinti vidaus kontrolės sistemą, 2020 m. vidaus audito skyriaus darbuotojai atliko 5 veiklos vidaus auditus:

- asmens duomenų apsaugos valdymo,
- įmonės padalinių metinio darbų, prekių ir paslaugų poreikio formavimo,
- įmonės finansinės investicinės veiklos,
- pirkimų valdymo proceso vidaus auditas “Pagrindinių ir pasirinktų tiekėjų apklausos rezultatų vertinimas”,
- finansinių išteklių valdymo.

Atlikus asmens duomenų apsaugos valdymo vidaus auditą, buvo pateiktos 9 rekomendacijos, iš kurių 7 yra vidutinio, o 2 žemo reikšmingumo. Įgyvendinus rekomendacijas, įmonės asmens duomenų politika buvo integruota į visus įmonės procesus; organizuoti mokymai įmonės darbuotojams, tvarkantiems asmens duomenis, detalizuotas asmens duomenų naikinimo procesas, sukuriant galimybę kaupti šių duomenų naikinimo įrašus ir parengtas veiksmų planas dėl informacijos, turinčios asmens duomenų apimtį, saugojimo duomenų mainų buferyje bei periodiško naikinimo. Atsižvelgiant į rekomendacijas, įmonės vidiniame tinklalapyje patalpinta informacija apie pagrindines asmens duomenų tvarkytojų teises, pareigas ir atsakomybę; detalizuoti asmens tvarkytojų sąrašai, nurodant konkrečius jų vaidmenis; nuotolinio darbo tvarkos taisyklės papildytos Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos rekomendacijomis, susijusiomis su asmens duomenų tvarkymu organizuojant darbą nuotoliniu būdu. Buvo identifikuotos asmens duomenų tvarkymo ir valdymo rizikos; parengtas VĮ IAE tvarkomų asmens duomenų klasifikatorius, pagal kurį asmens duomenys yra priskiriami tam tikroms kategorijoms ir įvertinamas jų konfidencialumo lygis.

Išanalizavus įmonės padalinių metinio darbų, prekių ir paslaugų poreikio formavimo vidaus audito rezultatus, numatytos 2 priemonės, kurios sustiprins vidaus kontrolę šiame pirkimo proceso etape. Pagal šias priemones numatyta kiekvienam padalinii sukurti rodiklį, susietą su metinio poreikio planavimu, ir įtraukti jį į įmonės subalansuotą rodiklių sistemą. Kita priemonė – inicijuoti informacijos apie sutarčių įvykdymą apsikeitimą įmonės viduje bei su tuo susijusius pakeitimus įmonės norminiuose aktuose.

Gerinant įmonės vidaus kontrolę išorės organizacijų patikrinimų srityje, nuo 2019 m. įmonėje veikia išorės organizacijų atliktų patikrinimų ir jų rezultatų apskaitos kontrolės sistema, kurios pagalba yra kontroliuojamas išorės organizacijų radinių pašalinimas laiku, o apie patikrinimų rezultatus ir radinių pašalinimą periodiškai informuojama įmonės vadovybė.

Viešieji pirkimai

Įmonėje 2020 m. įvykdyta daugiau kaip 800 pirkimų. Viešieji pirkimai vykdomi ir kontroliuojami, vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymu bei įmonės teisės aktais. Pirkimus įmonėje vykdo generalinio direktoriaus įsakymu sudarytos viešųjų pirkimų komisijos, o mažos vertės pirkimams vykdyti paskiriami pirkimo organizatoriai.

Pirkimo procesą sudaro: prekių, paslaugų ir darbų poreikio formavimas, pirkimų plano sudarymas, pasirengimas pirkimui, pirkimo techninių specifikacijų bei pirkimo dokumentų rengimas, derinimas, tvirtinimas ir konkursų skelbimas, tiekėjų kvalifikacijos tikrinimas bei pasiūlymų vertinimas, pirkimo sutarties sudarymas, vykdymas ir kontrolė.

Prekių, paslaugų ir darbų poreikio formavimo eigą koordinuoja įmonės finansų valdymo skyrius. Techninių specifikacijų rengimą pagal centralizuotus įmonės pirkimus vykdo pasirošimo remontui užtikrinimo skyrius, pagal specializuotus – kiti įmonės padaliniai, atitinkamai pagal savo reikmes. Viešųjų pirkimų komisijos parenka pirkimo būdą, atlieka pirkimo procedūrą, tikrina ir vertina tiekėjų kvalifikaciją bei nustato pirkimo konkurso laimėtoją. Pirkimams, kurių vykdymui reikalingos specialios žinios, vykdyti generalinio direktoriaus įsakymu į viešųjų pirkimų komisijos sudėtį be balsavimo teisės įtraukiami ekspertai. Visa pirkimų eiga yra dokumentuojama. Pirkimai, kurie finansuojami Europos Sąjungos lėšomis iš Ignalinos programos fondo, derinami su CPVA.

2020 m. įmonėje buvo sudarytas 261 viešasis rašytinis sandoris (neskaitant pagrindinių sutarčių, sudarytų preliminarinių sutarčių pagrindu) reikalingų prekių, paslaugų ir darbų pirkimui už 12,217 mln. eurų (be PVM). Iš šių sandorių 10 – didelės vertės pirkimai, viršijantys 100 tūkst. eurų sumą, kurių bendra vertė sudarė 6,503 mln. eurų (be PVM). Pagal žodines sutartis, vykdant mažos vertės pirkimus,

VALSTYBĖS ĮMONĖS IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS 2020 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

įmonė nupirko prekių, paslaugų ir darbų už 0,5 mln. eurų (be PVM). Iš svarbių 2020 m. sudarytų sandorių paminėtini (visų sandorių vertės nurodytos be PVM):

- 200 litrų talpos metalinių statinių, skirtų cementuotoms radioaktyviosioms B ir C klasių atliekoms, sandoris su kompanija GK KAPITAL, Estija, 1,115 mln. eurų sumai;
- 110/6 KV transformatorių pastotės, dviejų 110 KV oro linijų, prijungimo prie 110 KV elektros perdavimo tinklo projektavimo ir projektų vykdymo priežiūros paslaugų sutartis su UAB „Tetas“, 233 tūkst. eurų sumai;
- VĮ IAE pastatų kontroliuojamoje zonoje patalpų dezaktyvacijos paslaugų sutartis su UAB „Vitaresta“, 652,64 tūkst. eurų sumai;

VĮ IAE žengdama koją kojon su Vyriausybės programa, kuri numato, kad nuo 2023 m. „žalieji pirkimai“ turi tapti dominuojančia viešųjų pirkimų rūšimi, jau dabar nustato ambicingas gaires savo vykdomiems viešiesiems pirkimams ir per VšĮ CPO LT elektroninį katalogą perka (planuoja pirkti) produktus (kompiuterius ir biuro įrangą, spausdinimo įrangos nuomą, valymo paslaugas, elektros energiją, buitines prekes, mobiliuosius telefonus, elektros prekes ir kt.), kurie yra pažymėti ženklu - „žalias pirkimas“. Įmonėje yra paskirti atsakingi asmenys, kurie kuruoja „žaliųjų pirkimų“ sritį, vykdo „žaliųjų pirkimų“ stebėseną, analizuoja būdus, kurie padėtų padidinti šių pirkimų skaičių, taip pat siekia supažindinti įmonės darbuotojus, atsakingus už pirkimo poreikio planavimą, su „žaliųjų pirkimų“ nauda ir įtaka, siekiant socialinės atsakomybės politikos tikslų.

Pasirengimas pirkimui – vienas iš esminių pirkimo proceso etapų, todėl siekiant tinkamai jam pasirengti, būtina išanalizuoti rinką. Įmonėje 2019 m. įdiegta ir tęsiama pirkimų ir sutarčių skyriaus iniciatyva, padedant racionaliau ir efektyviau vykdyti viešuosius pirkimus – organizuojamos tiekėjų dienos, kurios pritraukia įvairių sričių specialistus, taip išgryninant įmonės pirkimų poreikį, gaunant papildomos informacijos iš galimų tiekėjų bei efektyviau pristatant sritis, kuriose planuojami pirkimai. Taip pat planuojama bendradarbiauti su kitomis perkančiosiomis organizacijomis, siekiant pasidalinti geraja praktika, taip pat siekiant pritraukti tiekėjus ir paskatinti juos dalyvauti IAE vykdomuose pirkimuose.

Pirkimų ir sutarčių skyriaus iniciatyva įmonės vadovybei buvo pateiktas pasiūlymas dėl rinkos tyrimo kokybės pagerinimo (vienkartinėmis išorinių rinkos tyrimo specialistų paslaugomis). Šiuo pasiūlymu įmonė pasinaudojo, atlikdama kai kurių pirkimų vertės tikslinimus.

Pirkimų ir sutarčių skyriaus specialistai parengė dar keletą iniciatyvų projektus, kurių pagrindu rengiamas papildomų priemonių, kurios žymiai pagerintų viešųjų pirkimų proceso kokybę, planas 2021 m.

2020 m. pabaigoje nepriklausomas tiekėjas įmonės pirkimų ir sutarčių valdymo skyriuje atliko skyriaus veiklos analizę, identifikavo veiklos problemas, pateikė rekomendacijas, tarp kurių buvo ir siūlymas veiklą organizuoti, vadovaujantis LEAN vadybos sistema, ir tokiu būdu didinti veiklos efektyvumą. Veiklos tobulinimo kryptis – sumažinti vertės nekuriančias proceso dalis ir taip gerinti proceso valdymo rezultatus. Šiuo pagrindu 2021 m. pradžioje skyriuje įgyvendinti struktūriniai pokyčiai, perskirstytos atsakomybės, siekiama, kad pirkimų specialistai sugebėtų pirkti bet kokį pirkimo objektą, neatsižvelgiant, ar tai prekės, paslaugos, ar darbai, diegiami LEAN vadybos sistemos principai, planuojama apmokyti skyriaus darbuotojus ir pereiti prie LEAN sistemos viešuosiuose pirkimuose ir taip pagerinti veiklos efektyvumo rodiklius.

Viešųjų pirkimų vykdymą kontroliuoja įmonės prevencijos skyrius. Remiantis generalinio direktoriaus patvirtintu viešųjų pirkimų organizavimo ir jų vykdymo prevencijos ir kontrolės aprašu, 2020 m.

Įmonės prevencijos skyrius atliko 117 viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo prevencinių patikrinimų, tai sudaro 13 proc. nuo visų pirkimų paraiškų.

Sudarytų sutarčių viešinimas atliekamas viešųjų pirkimų įstatyme nustatyta tvarka ir, remiantis viešųjų pirkimų tarnybos pateikta ataskaita, pagal 2020 m. sudarytų sutarčių viešinimo CPVA informacinėje sistemoje CVP IS stebėsenos rezultatus VĮ IAE paviėšino 100 proc. sudarytų sutarčių.

Pažangių sistemų ir technologijų diegimas

Įmonė nuolat stengiasi ir ieško galimybių savo veikloje naudoti šiuolaikiškas technologijas, kurti ir diegti pažangias valdymo ir informacines sistemas.

Nuo 2009 m. dokumentų valdymui įmonėje naudojama kompiuterizuota dokumentų valdymo sistema, kurios funkcionalumas nuolat plečiamas. Tausojant gamtą ir mažinant popierinių kopijų apimtį, nuo 2017 m. įmonėje įteisintas dokumentų pasirašymas nekvalifikuotu (sisteminiu) elektroniniu parašu, o 2018 m. į išorę siunčiamiems dokumentams pasirašyti įdiegtas kvalifikuotas elektroninis parašas. 2020m. 46 proc. visų įmonės dokumentų pasirašomi kvalifikuotu arba nekvalifikuotu elektroniniu parašu - situacija, susijusi su COVID-19 pandemija, įrodė dokumentų valdymo sistemos pranašumus ir efektyvumą.

2014 m. įdiegta uždirbtos vertės sistema, kurios pagrindu vertinamas projektų įgyvendinimo efektyvumas. Kol kas ši sistema apima projektų įgyvendinimo duomenis nuo 2014 m., tačiau jau baigiami sisteminti duomenys, tad sistema apims visą IAE eksploatavimo nutraukimo laikotarpį. Projektų įgyvendinimo efektyvumas apibūdinamas rodikliais CPI (planinės ir faktinės atliktų darbų kainų santykis) ir SPI (planinės atliktų darbų kainos ir planinės suplanuotų atlikti darbų kainos santykis), t. y. uždirbtos vertės rodikliais, įvertinančiais biudžeto ir laiko panaudojimo efektyvumą.

2019 m. užbaigus subalansuotų rodiklių sistemos (toliau – SRS) diegimą, apimant žemiausias organizacinės struktūros grandis, ir padalinių veiklos rodiklius hierarchiškai susiejant su strateginiais įmonės rodikliais, 2020 m. sausio mėn. patvirtinta SRS diegimo ataskaita kartu su padalinių rodiklių sąvadais 2019 - 2020 metams. SRS pagalba galima plačiau taikyti darbo užmokesčio kintamąją dalį, kurios dydis priklauso nuo darbuotojo pasiektų rodiklių. Metodas darbo užmokesčio sistemos gerinimui pradėtas taikyti nuo 2020 m., atliekant darbuotojų vertinimą pagal 2019 m. rezultatus.

Įmonės veiklos planavimui naudojama informacinė valdymo sistema Primavera, kurios pagalba sudarytas ir efektyviai valdomas visas IAE eksploatavimo nutraukimo grafikas kartu su jam reikalingų resursų apskaičiavimu.

Siekiant optimizuoti viešųjų pirkimų vykdymą, trumpinti procedūros laiką bei taupyti kitus susijusius resursus, 2020 m. rugsėjo mėn. įmonėje buvo nupirkta viešųjų pirkimų planavimo, registravimo bei valdymo programinė įranga EcoCost, kurios diegimas pilnai užbaigtas, apmokyti darbuotojai ir lapkričio mėn. pasirašytas įrangos priėmimo aktas. Šalyje paskelbus karantiną dėl COVID-19 viruso plitimo, daugeliui įmonės darbuotojų organizuotas nuotolinis darbas, įdiegta prieiga per portalą vt.iae.lt reikalingų informacinių sistemų (@vilys, PRTA, MS Dynamics AX 2012, ir kt.) vartotojams. Įdiegta sistema Teams, parengta naudojimo instrukcija, įdiegta sistema Avara – vaizdo konferencija. Diegiama IT sistemų bei IT įrangos elgsenos realiu laiku stebėsenos ir informavimo sistema.

Saugos užtikrinimas

Vienas iš labai svarbių vidinės įmonės kontrolės faktorių yra saugos užtikrinimas, siekiant išpildyti visuomenės lūkesčius, kad BEO nekeltų pavojaus žmonių sveikatai ir aplinkai, kad jis tinkamai apsaugotas nuo bet kokio neteisėto branduolinių ar radioaktyvių medžiagų panaudojimo. Įmonėje sauga užtikrinama:

- teisinėmis priemonėmis – Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos lygmenyje;

VALSTYBĖS ĮMONĖS IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS 2020 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

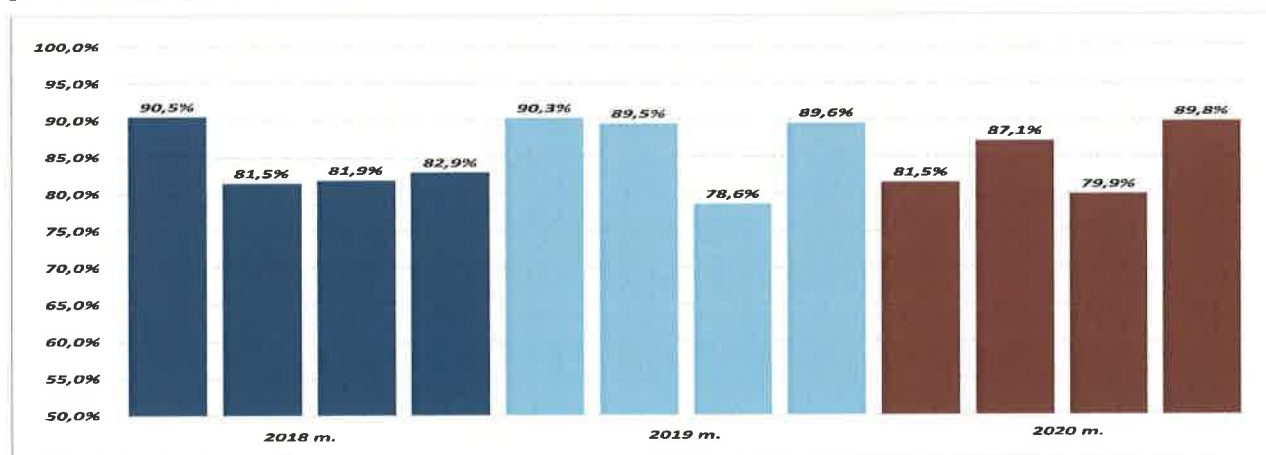
- organizacinėmis / techninėmis – įmonės lygmenyje;
- personaliniu indėliu, kai saugos kultūra tampa vidiniu darbuotojų poreikiu.

Saugos būklei įvertinti įmonėje yra parengta saugos lygio vertinimo rodikliais metodika. Saugos rodiklių naudojimo tikslas – įvertinti esamų eksploatacijos nutraukimo procesų indėlį į radioaktyviųjų medžiagų bei jonizuojančios spinduliuotės radiacinį poveikį gyventojams, supančiai aplinkai bei personalui VĮ IAE normalaus eksploataavimo sąlygomis bei esant galimiems nukrypimams siekiant nepažeisti nustatytų saugos ribų. Įmonės saugos lygis, charakterizuojantis eksploataavimo nutraukimo procesų neigiamą poveikį aplinkai, gyventojams, personalui, įmonės būkle, yra vertinamas kas ketvirtį. Įmonės saugos rodiklio ir neįprastų įvykių dinamika 2018 -2020 m.:

	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2019-2020 m. pokytis, proc.
Neįprastieji įvykiai „0 / žemiau INES skalės ribų“, vnt.	3	0	5	Δ +100
Neįprastieji įvykiai už INES skalės klasifikuojamų įvykių ribų, vnt.	1	2	4	Δ +50
Saugos rodiklis, balais	34,99	36,34	35,90	Δ -1,2

Per 2020 m. įvykusių neįprastųjų įvykių įmonėje įtaka saugai, atsižvelgiant į saugos rodiklio pokytį, buvo neženkliai. 2020 m. įvykių, apie kuriuos būtina informuoti VATESI (0 lygio arba aukščiau pagal INES skalę) Ignalinos AE neužfiksuota. 3 neįprastieji įvykiai (2 – „0 / žemiau INES skalės ribų“, 1 – už skalės ribų) buvo susiję su mažus daliųjų branduolinių medžiagų kiekius turinčių jonizuojančios spinduliuotės šaltinių aptikimu, vykdant IAE eksploataavimo nutraukimo darbus. Verta atkreipti dėmesį į tai, jog per 2020 m. įvykusių neįprastųjų įvykių tarpe pasikartojančių įvykių identifikuota nebuvo. Visų neįprastųjų įvykių tyrimo metu įmonėje pagal patvirtintą metodiką aiškinama jų kilmės prigimtis, tiesioginės ir esminės priežastys, taip pat numatomos korekcinės ir prevencinės priemonės bei kontroliuojamas jų įgyvendinimas.

Saugos kultūros ir saugumo kultūros būklė įmonėje yra vertinama indikatoriais. Žemiau pateiktame paveikslėlyje pateikta saugos kultūros indikatorius kaita 2018-2020 m.

Lyginant su praėjusiais metais saugos kultūros būklė 2020 m. nežymiai suprastėjo ir siekė 85 % (2019 m. – 87 %). Saugos kultūros būklės prastėjimui per šį periodą labiausiai įtakos turėjo augantis modifikacijų, susijusių su saugai svarbiomis konstrukcijomis, sistemomis ir komponentais skaičius

VALSTYBĖS ĮMONĖS IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS 2020 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

(kas natūralu BEO eksploatavimo nutraukimo etape) bei tokių modifikacijų įgyvendinimo trukmė. Tam įtakos taip pat turėjo ir susiklosčiusios aplinkybės dėl šalyje paskelbto karantino COVID-19 viruso plitimui suvaldyti.

Lyginant saugumo kultūros indikatorius pokytį per tą patį periodą, tai jo vidutinė reikšmė išaugo nuo 0,97 iki 0,99. Šis indikatorius yra sudėtinė saugos kultūros indikatorius dalis.

Remiantis „VĮ IAE 2020 metų saugos inspekcijų atlikimo grafiku“, saugos priežiūros ir kokybės valdymo skyriaus darbuotojai atliko 12 iš 16 suplanuotų ir 2 neplanuotas saugos inspekcijas. Saugos inspekcijų metu nustatytoms neatitiktims laiku buvo parengtos koreguojančios priemonės, kurių įgyvendinimo vėlavimų užfiksuota nebuvo.

2020 m. buvo tęsiama žemo lygio įvykių (įrangos defektų) apskaita ir analizė. Informacija apie įrangos defektus buvo registruojama sistemoje „FOBOS“. Per 2020 m. buvo užfiksuoti 1 829 defektai, kai tuo tarpu 2019 m. šis skaičius siekė 2 342. Viena iš situacijos pagerėjimo priežasčių – efektyvesnis darbas su defektais. Taip pat tam įtakos turėjo ir įmonėje pavasarį laikinai sustabdyta gamybinė veikla dėl COVID-19 karantino.

Įmonėje užtikrinama **fizinė sauga**. Siekiant užtikrinti tinkamą BEO bei branduolinių ir branduolinio kuro ciklo medžiagų apsaugą nuo neteisėto jų užvaldymo bei veiksmų, galinčių sukelti riziką žmonių sveikatai ir aplinkai, atliekama tokių veiksmų prevencija. Nuolat tikrinama, ar įmonei priklausančių objektų apsaugai taikomos fizinės saugos užtikrinimo priemonės yra efektyvios. 2016-2017 m. įdiegtos naujų objektų – LPBKS ir kietųjų radioaktyviųjų atliekų išėmimo, tvarkymo ir saugojimo kompleksų – fizinės saugos sistemos, 2018 m. atliktas trumpaamžių labai mažo aktyvumo radioaktyviųjų atliekų buferinės saugyklos (B19-1 projektas) fizinės saugos sistemos efektyvumo įvertinimas. 2019 m. atliktas SPBKS fizinės sistemos modifikavimas, užbaigta LPBKS fizinės saugos sistemos modifikacija, atnaujinta ir su VATESI suderinta IAE branduolinės energetikos objektų fizinės saugos sistemos efektyvumo įvertinimo programa, atliktas kietųjų radioaktyviųjų atliekų išėmimo komplekso fizinės saugos sistemos efektyvumo įvertinimas. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2019 m. rugpjūčio 29 d. įsakymu Nr. IV-736, nuo 2019 m. spalio BEO fizinę apsaugą pradėjo vykdyti Viešojo saugumo tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos padalinys – Visagino dalinys. Nuo 2019 m. lapkričio 13 d. veikia VĮ IAE fizinės saugos komisija. 2020 m. su fizinės saugos subjektais suderintas labai mažo aktyvumo atliekų atliekyno (B19-2 projektas) fizinės saugos užtikrinimo planas. Parengta MRAS fizinės saugos sistemos modernizavimo techninė užduotis eksploatavimo nutraukimo laikotarpiui, pradėtas fizinės saugos modernizavimo darbų pirkimas. Taip pat 2020 m. buvo pilnai įdiegta labai mažo aktyvumo atliekų atliekyno (projektas B19-2) fizinės saugos sistema.

Bendras su fizine sauga sietinų pažeidimų lygis 2019 m. buvo 56 proc. mažesnis nei 2018 m. ir sudarė 1,36 pažeidimų, tenkančių 100 sąlyginių asmenų, apsilankiusių visuose BEO per metus. 2020 m. bendras pažeidimų lygis sudarė 0,87 pažeidimo, tenkančio 100 sąlyginių asmenų, apsilankiusių visuose BEO per metus. Šiomet pažeidimų lygis yra 36 proc. mažesnis, nei 2019 m. ir 72 proc. mažesnis, nei 2018 m.

Vykdomos **kibernetinio saugumo** priemonės. Kibernetinio saugumo užtikrinimas tampa prioritetine sritimi pasauliniu mastu. Kaip praneša Nacionalinio kibernetinio saugumo centras, kibernetiniai incidentai darosi sudėtingesni, atakos tampa vis labiau rafinuotos, daugėja kibernetinių atakų, nukreiptų prieš kritines informacines infrastruktūras. Kibernetinio saugumo užtikrinimui ir įmonės informacinės infrastruktūros kibernetinių incidentų valdymui 2018 m. sukurta kibernetinio saugumo teisinė bazė, įdiegta centralizuota kompiuterinių įvykių kaupimo sistema bei Nacionalinio kibernetinio saugumo centro prie Krašto apsaugos ministerijos kibernetinės erdvės stebėsenos įranga, fiksuojanti ir

užkertanti kelią kenkėjiškai programinei veiklai. Kibernetinio saugumo grupė vykdo įmonės kibernetinės erdvės stebėseną, ieško saugumo spragų, atlieka nuotolinių prisijungimų analizę, fiksuoja įvairias kibernetines grėsmes, vertina rizikas, operatyviai reaguoja į galimus kibernetinius incidentus ir nedelsiant imasi atsakomųjų veiksmų. Nacionaliniam kibernetinio saugumo centrui kas savaitę teikiamos kibernetinių incidentų ataskaitos, bendradarbiaujama, tiriant galimus kibernetinius incidentus. Per 2020 m. atlikti 46 įmonės informacinės infrastruktūros kibernetinio saugumo būklės patikrinimai ir parengtos ataskaitos.

COVID-19 pandemijos metu dauguma Lietuvos įmonių, kaip ir visame pasaulyje, dirba nuotoliniu būdu, todėl 2020 m. žymiai padaugėjo kibernetinių grėsmių, kibernetinėje erdvėje kasdien fiksuojami incidentai, vykdomos daugiau ir įvairesnių sofistikuotų atakų (pvz. Lietuvoje plačiai paviešinta kibernetinė ataka prieš kompaniją Citybee, ataka prieš Nacionalinį visuomenės sveikatos centrą, ir pan.). Ne išimtis ir mūsų įmonė – 2020 m. užfiksuota 12 113 kibernetinių įvykių, tai net 85 proc. daugiau nei 2019 m., kai tuo tarpu 2019 m. įmonėje buvo užfiksuoti 6 532 nereikšmingi kibernetiniai incidentai, ir tai buvo 33 proc. mažiau nei 2018 m. Todėl pandemijos metu ypač didelis dėmesys skiriamas pramoninių procesų valdymo sistemų kibernetinio saugumo užtikrinimui, siekiant aptikti eliminuoti kenkėjišką veiklą, bei išvengti kibernetinių incidentų ypač ypatingos svarbos informacinėse infrastruktūrose. Kad dėl galimo kibernetinio incidento nesustotų pramoniniai procesai (pvz. radioaktyviųjų atliekų tvarkymas, radiacinės saugos stebėseną, ir pan.), ar dėl galimo kibernetinio incidento nebūtų sutrikdyta šių procesų valdymo sistemų veikla, kibernetinio saugumo grupės specialistai vykdo šių procesų valdymo sistemų duomenų srautų stebėseną, ieško programinės įrangos pažeidžiamumo, teikia rekomendacijas, padeda sistemų administratoriams šalinti nustatytus trūkumus ir saugumo spragas.

2020 m. įmonės kibernetinio saugumo grupės specialistai kartu su informacinių technologijų, dokumentų valdymo ir komunikacijos skyrių atstovais dalyvavo nacionalinėse kibernetinio saugumo pratybose „Kibernetinis skydas 2020“, kuriose buvo formuojami praktiniai personalo kibernetinio saugumo įgūdžiai, sudaromos sąlygos patikrinti kibernetinių incidentų valdymo procedūras.

Skiriamas didelis dėmesys darbuotojų kibernetinei kultūrai – nuolat atliekamas papildomas darbuotojų informavimas, konsultavimas, vykdoma švietėjiška veikla kibernetinio saugumo klausimais. Įmonės naujienlaiškyje talpinami straipsniai su rekomendacijomis dirbant nuotoliniu būdu, el. paštu platinamos kibernetinio saugumo atmintinės ir perspėjimai apie kibernetines grėsmes. 2020 m. buvo instrukuotas 141 vartotojas kibernetinio saugumo klausimais. Siekiant dar labiau sustiprinti įmonės kibernetinį imunitetą, pradėti prieigos prie kompiuterių tinklo kontrolės (*angl.* Network Access Control, NAC) sistemos diegimo darbai, bei privilegijuotų prieigų valdymo (*angl.* Privileged Access Management, PAM) sprendimo testavimo darbai.

EKONOMINIS ASPEKTAS. SKAIDRUMAS

Korupcijos ir galimo kyšininkavimo prevencija

Įmonės veikla remiasi skaidrumo, atvirumo, sąžiningumo, racionalumo ir atsakingumo principais, netoleruodama jokio pobūdžio korupcijos apraiškų. Siekiant užtikrinti veiklos skaidrumą, įmonėje veikia tiesiogiai generaliniam direktoriui pavaldus prevencijos skyrius, galioja korupcijos prevencinė politika, darbuotojų etikos kodeksas, darbuotojų privačių interesų derinimo ir deklaravimo tvarkos aprašas, įmonės vardu gautų dovanų perdavimo saugoti, įvertinimo, apskaitos ir saugojimo tvarka.

Korupcijos prevencijos politikoje nustatyti pagrindiniai įmonės korupcijos prevencijos principai ir numatytos jų užtikrinimo gairės. Politikoje aiškiai išdėstyta, kokie veiksmai įmonėje netoleruojami ar traktuojami kaip korupciniai, apibrėžta darbuotojų atsakomybė, užtikrinant nešališkumą, įmonės

prioritetų laikymąsi, konfidencialumą ir teisėtumą, nustatytos interesų konfliktų ribos. Politikoje nustatyta, kad pirkimai įmonėje vykdomi, vadovaujantis viešųjų pirkimų įstatymu (toliau – VPI), užtikrinant skaidrumą, lygiateisiškumą. Paslaugų / prekių tiekėjai atrenkami, vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų (ir jį lydinčių teisės aktų) nuostatomis. Įmonė viešai deklaruoja neigiamą požiūrį į neskaidrią veiklą, sukčiavimą, kyšininkavimą, netinkamai įformintų sandorių vykdymą, nepotizmą ar kitas Jungtinių Tautų Konvencijoje minimas korupcijos apraiškas. Įmonėje veikia vidinė kontrolės sistema – numatytos kontrolės formos, tvarka, veiksmų periodiškumas, numatyti kontrolės funkcijas atliekantys ir sprendimus priimančios darbuotojai, apibrėžti jų įgaliojimai, įdiegtos priemonės, skirtos nustatyti ir įvertinti galimus korupcijos rizikos veiksnius.

Darbuotojų etikos kodekse įprasminti darbuotojų tarpusavio ir išoriniai santykiai, grįsti bendradarbiavimu, sąžiningumu, tolerancija, pasitikėjimu ir pagarba, įvardinti įmonės administracijos įsipareigojimai, numatytos kodekso veiksmingumo priemonės.

Įmonė yra politiškai neutrali, neteikia jokios paramos politinėms partijoms, grupėms ar atskiriems politikams.

Įmonės darbuotojų privačių interesų derinimo ir deklaravimo tvarkos aprašas yra skirtas nustatyti darbuotojų elgesio reikalavimus, jiems atliekant savo funkcijas įmonėje, privačių ir įmonės interesų deklaravimo tvarką ir darbuotojų veiksmus, iškilus interesų konfliktams. Pagal šį aprašą privačius interesus privalo deklaruoti įmonės darbuotojai, užimantys ar pretenduojantys užimti pareigybes, nurodytas generalinio direktoriaus patvirtintame Valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės darbuotojų privačių interesų derinimo ir deklaravimo tvarkos aprašo priede. Viešųjų ir privačių interesų derinimo, įmonės vardu gautų dovanų įvertinimo ir saugojimo tvarką kontroliuoja įmonės prevencijos skyrius.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 6 str., Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarka, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 spalio 8 d. nutarimu Nr. 1601 „Dėl korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos patvirtinimo“; Valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2011 gegužės 13 d. įsakymu Nr. 2-170 „Dėl valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijų patvirtinimo“, įmonėje vykdomas korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas. Siekiant išaiškinti galimus korupcijos pasireiškimo rizikos veiksnius ir įvertinti ar tinkamai veikia vidinė kontrolės sistema, įmonėje reguliariai atliekamas korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimas, o vertinimo ataskaita su išvadomis teikiama Energetikos ministerijai bei viešinama įmonės internetinėje svetainėje, adresu <https://www.iae.lt/korupcijos-prevencija/6#c-5/t-8>

Tiriant 2020 m. korupcijos pasireiškimo tikimybę, buvo atlikta įmonės sudarytų sutarčių iš „vieno tiekėjo“ pirkimų analizė, siekiant nustatyti problemines viešųjų pirkimų sritis, kuriose viešųjų pirkimų pasiūlymai yra mažiausiai konkurencingi, ryškiausi tiekėjų susitarimai ir „rinkos pasidalijimas“. Korupcijos pasireiškimo įmonėje tikimybės motyvuotoje išvadoje pabrėžiama, kad nors įmonės „vieno tiekėjo“ pirkimų dalis sudaro daugiau kaip pusę centralizuotoje viešųjų pirkimų sistemoje CVP IS paskelbtų tarptautinių ir supaprastintų pirkimų, tačiau korupcijos pasireiškimo tikimybė yra minimali, nes visos procedūros atliekamos vadovaujantis viešųjų pirkimų įstatymo nuostatomis, dalyviai paskelbti laimėtojai „vieno tiekėjo“ pirkime yra skirtingi, t. y. nėra stebima tendencija, kad pirkimuose laimi vieni ir tie patys tiekėjai. Beveik visi įmonės viešieji pirkimai yra skelbiami ir vykdomi elektroninėmis CVP IS priemonėmis, daugumą pirkimų kontroliuoja CPVA, tai leidžia užtikrinti, kad pirkimo procedūros ir laimėtojų nustatymas vykdomas laikantis lygiateisiškumo, nediskriminavimo, abipusis pripažinimo, proporcingumo ir skaidrumo principų. 2020 m. prevencijos skyrius parengė

korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo VĮ Ignalinos atominėje elektrinėje tvarkos aprašą, o 2021m. planuoja parengti korupcijos rizikų žemėlapi ir priemonių planą su korupcija susijusioms rizikoms valdyti.

Įmonės prevencijos skyrius periodiškai vykdo antikorupcinį darbuotojų švietimą. Prevencijos skyriaus iniciatyva 2020 m. 143 įmonės darbuotojams buvo praversti mokymai tema „Pranešėjų apsauga Lietuvoje – įstatymo taikymo praktiniai aspektai“, kuriuos, naudojant Microsoft Teams platformą, nuotoliniu būdu vedė Lietuvos Respublikos Generalinės prokuratūros vidaus tyrimo skyriaus atstovai. Jie dalyvius supažindino su įstatymo paskirtimi, tikslais, pažeidimus įstaigose pranešusių asmenų teisėmis ir pareigomis, jų teisinės apsaugos pagrindais ir formomis, mokymuose buvo akcentuojamos šių asmenų apsaugos, skatinimo ir pagalbos jiems priemonės, siekiant sudaryti tinkamas galimybes pranešti apie teisės pažeidimus, pažeidžiančius ar keliančius grėsmę viešajam interesui, užtikrinti tokių pažeidimų prevenciją ir atskleidimą. Buvo išaiškintos būtinos sąlygos gauti pranešėjo statusą ir kita reikalinga informacija, pasidalinta praktiniais įstatymo taikymo aspektais ir patirtimi, nušviesta statistika Lietuvoje, kitose šalyse taikoma praktika. Generalinės prokuratūros atstovai atsakė į darbuotojams rūpimus klausimus. Tokio pobūdžio mokymų organizavimas – vidinė įmonės iniciatyva, siekianti stiprinti antikorupcinę kultūrą organizacijoje, didesnę dėmesį skiriant švietimui ir mokymams. Siekiant gerinti antikorupcinę aplinką, viešinami vidiniai informacijos apie pažeidimus teikimo kanalai, o naujienos ir aktualijos korupcijos prevencijos srityje nuolat nušviečiamos įmonės vidinės komunikacijos priemonėmis. Siekiant nustatyti antikorupcinės brandos lygį įmonės mastu bei identifikuoti galimus trūkumus antikorupcinių priemonių taikyme, 2020 m. prevencijos skyrius pirmą kartą atliko įmonės darbuotojų tolerancijos korupcijai apklausą, kurios metu buvo siekiama nustatyti darbuotojų bendrą požiūrį į korupciją, šio reiškinio paplitimo mastą, darbuotojų patirtį ir santykį su tokio pobūdžio apraiškomis. Anoniminė anketa buvo išsiųsta visiems elektroninio pašto dėžutę turintiems darbuotojams. Anketa pateikta 996 darbuotojams, ją užpildė 360 darbuotojų (36 proc.) Teikdami pasiūlymus dėl vykdomos korupcijos prevencijos, darbuotojai dažniausiai nurodė, kad reikia didinti darbuotojų darbo užmokestį, didinti darbuotojų sąmoningumą organizuojant darbuotojų švietimą korupcijos prevencijos temomis, viešinti nustatytus korupcinius atvejus, viešinti daugiau informacijos apie organizuojamus viešuosius pirkimus. Dalis respondentų mano, kad vykdomos priemonės yra pakankamos. Ateityje pranešti apie korupcijos apraiškas darbe linkę 60 proc. apklausoje dalyvavusių darbuotojų, tačiau 38 proc. darbuotojų nurodė nežinantys, kaip elgtųsi tokioje situacijoje. Išanalizavus gautus rezultatus, bus skiriamas dėmesys ir resursai įmonėje veikiančių antikorupcinių priemonių viešinimui, darbuotojų švietimui, skatinant juos įsitraukti į antikorupcinės aplinkos kūrimą. Didelis dėmesys skiriamas vidinių pranešimų kanalų viešinimui, skatinimui jais naudotis. Įmonės darbuotojams per vidinį tinklalapį, naujienlaiškį ir atmintines nuolat primenama apie įmonėje veikiančias antikorupcines priemones, nustatytas tvarkas ir prievoles. Taip pat supažindinama apie naujoves šioje srityje. Dokumentų valdymo sistemos @vilys pagalba darbuotojai supažindinami su išoriniais ir vidiniais teisės aktais, susijusiais su diegiamomis antikorupcinėmis priemonėmis. Kuriant antikorupcinę kultūrą įmonėje darbuotojams reguliariai organizuojami mokymai tiek įmonės viduje tiek ir išorėje. Įvertinus galimas rizikas tikslinėms darbuotojų grupėms vykdomi mokymai susiję su jų darbo pobūdžiu galimoms korupcijos rizikomis atpažinti, įvertinti ir valdyti. Antikorupciniam švietimui plačiai naudojamas įmonės vidinis tinklalapis, reguliariai leidžiamas naujienlaiškis, atmintinės, visi darbuotojai supažindinti su įmonėje taikomomis antikorupcinėmis priemonėmis, atliekamos apklausos, siekiant išaiškinti darbuotojams aktualias antikorupcinio švietimo mokymų temas, numatant bendrus ir tikslinius mokymus.

Vadovaujantis vidinių informacijos apie pažeidimus teikimo kanalų įdiegimo ir jų funkcionavimo užtikrinimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. lapkričio 14d.

VALSTYBĖS ĮMONĖS IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS 2020 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

nutarimu Nr. 1133, įmonėje nustatyta ir nuo 2019 m. vasario 1 d. galioja tokios informacijos valdymo tvarka, o prevencijos skyrius paskirtas kompetentingu subjektu. 2020 m. vidiniais pranešimų kanalais buvo gauti 2 pranešimai. Atlikus tyrimus gautos informacijos pagrindu, pažeidimų nenustatyta.

Prevencijos skyrius 2020 m. nuolat vykdė privačių interesų derinimo ir deklaravimo kontrolę įmonėje, nes nuo 2020 m. sausio 1 d. įsigaliojus naujai Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo redakcijai, atsirado prievolė deklaruoti privačius interesus perkančiųjų subjektų pirkimų komisijų nariams, asmenims, perkančiųjų subjektų vadovų paskirtiems atlikti supaprastintus pirkimus, ir perkančiųjų subjektų atliekamų pirkimų procedūrose dalyvaujantiems ekspertams, pirkimo iniciatoriams iki dalyvavimo pirkimų procedūrose pradžios. 2020 m. 14 darbuotojų buvo išsiųsti raginimai pateikti arba atnaujinti privačių interesų deklaracijas, po pateiktų pastabų trūkumai buvo pašalinti deklaracijos pateiktos arba atnaujintos. Įmonėje privačių interesų derinimo ir deklaravimo tvarką reglamentuoja 2020 m. sausio 10 d. VĮ IAE generalinio direktoriaus įsakymu patvirtintas VĮ IAE darbuotojų privačių interesų derinimo ir deklaravimo tvarkos aprašas. Vadovaujantis VŠĮ Valdymo koordinavimo centro pateiktomis rekomendacijomis 2021 m. prevencijos skyrius planuoja vykdyti susitikimus su struktūrinių padalinių vadovais, kurių metu jie bus supažindinami su pavaldžių darbuotojų privačių interesų deklaracijų turiniu.

Prevencijos skyrius kontroliuoja nereikalingo arba netinkamo (negalimo) naudoti turto pardavimą visuose įmonės skelbiamuose viešuosiuose aukcionuose, taip pat vykdo IAE eksploatavimo nutraukimo, branduolinių ir radioaktyviųjų medžiagų ir atliekų tvarkymo, saugojimo ir dėjimo į atliekynus projektų parengimo ir vykdymo stebėseną bei stebi personalo atrankos darbui įmonėje vykdymą.

Pagal įmonėje parengtą viešųjų pirkimų organizavimo ir jų vykdymo prevencijos ir kontrolės tvarkos aprašą atrankos būdu atliekamos viešųjų pirkimų vykdymo patikros. 2020 m. atlikta 117 viešųjų pirkimų patikrų, tai sudaro 13 proc. nuo visų pirkimo paraiškų.

Skaidrumas ir informacijos viešinimas

Bendra informacija apie reikalavimų metinės ataskaitos turiniui laikymąsi ir Valstybės valdomų įmonių skaidrumo gairių II ir III skyrių nuostatų taikymą

Tema	Puslapis, kuriame pateikta informacija	Pastabos
Bendra informacija		
Įmonės pavadinimas	6	Informacija viešinama interneto svetainėje
Įmonės kodas ir registras, kuriame kaupiami duomenys	6	
Pagrindinės buveinės adresas	6	
Teisinė forma	6	
Valstybei atstovaujančios institucijos pavadinimas	6	
Įmonės vadovo žodis	3	
Valstybės valdomos įmonės verslo modelio aprašymas	32,33	

VALSTYBĖS ĮMONĖS IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS 2020 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

Tema	Puslapis, kuriame pateikta informacija	Pastabos
Valstybės lūkesčių raštas	31	Informacija viešinama interneto svetainėje
Metinės veiklos ataskaitos turinys	1	
Ataskaitinis periodas	6	
Įmonės valdymas		
Informacija apie įmonės vadovą	17,85-86	Informacija viešinama interneto svetainėje
Duomenys apie valdybos narius	18-23	
Duomenys apie valdybos komitetų narius	23-25	
Veiklos strategija	26-30	
Įmonės veiklos tikslai, vizija, misija	26-28	Informacija viešinama interneto svetainėje
Valstybės valdomos įmonės veiklos strategijoje numatytų tikslų įgyvendinimas	29	
Veiklos apžvalga	31-53, 65	
Pagrindiniai įmonės veiklos rodikliai	7, 65	Informacija viešinama interneto svetainėje
Pelningumo, likvidumo, turto apyvartumo, skolos rodikliai	66-70,72-74	Įmonė atleista nuo buhalterinės apskaitos tvarkymo pagal tarptautinius standartus, platesnis paaiškinimas – skyriuje „Įmonės veiklos ir finansinių rezultatų analizė“, psl. 67
Specialiųjų įpareigojimų vykdymas	30, 73	
Valstybės lūkesčių vykdymas	47-51	
Investicijų politikos įgyvendinimas, vykdomi ir planuojami investiciniai projektai bei investicijos per ataskaitinius metus	54-61	
Informacija apie svarbius įvykius, įvykusius per finansinius metus ir po jų (iki metinės veiklos ataskaitos išleidimo)	62-64	Informacija viešinama interneto svetainėje
Taikomos rizikos valdymo politikos įgyvendinimas	78-80, 91	
Dividendų politikos įgyvendinimas	72	Įmonė dividendų nemoka, atsižvelgiant į veiklos pobūdį
Vidaus kontrolės sistema	113	Informacija viešinama interneto svetainėje

VALSTYBĖS ĮMONĖS IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS 2020 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

Tema	Puslapis, kuriame pateikta informacija	Pastabos
Viešieji pirkimai	115	Informacija viešinama interneto svetainėje
Informacija apie darbuotojus		
Duomenys apie įmonės darbuotojus	81-88	Informacija viešinama interneto svetainėje
Atlyginimų politikos įgyvendinimas	83-84	
Bendras metinis darbo užmokesčio fondas, vidutinis darbo užmokestis pagal einamas pareigas arba padalinį	85-88	
Informacija apie Aprašo II ir III skyrių nuostatų laikymąsi: nurodoma, kaip jos įgyvendinamos, kokių nuostatų nesilaikoma, ir paaiškinama, kodėl.	123	
Socialinės atsakomybės ataskaita		
Socialinės atsakomybės sritys	88-91	Informacija viešinama interneto svetainėje
Suinteresuotos šalys ir įmonės įsipareigojimai joms	89-90	
Socialinis atsakomybės aspektas ir etiška darbdavystė	91, 102	
Aplinkos apsauga	104	
Antikorupcinė veikla	120-123	
Organizacinė įmonės struktūra	11-12	Informacija viešinama interneto svetainėje
Įmonės veiklos finansavimas	14-16	
COVID-19 iššūkių valdymas	52	
Informacija apie finansinį auditą	126-127	
Energetinių resursų taupymas	109-111	
Veiklos ir finansinė prognozė	128-130	

Įmonė, siekdama didinti veiklos skaidrumą ir viešumą, būti atvira Lietuvos ir užsienio visuomenei, vietinei bendruomenei, vadovaujasi Valstybės valdomų įmonių veiklos skaidrumo užtikrinimo gairių aprašu ir laikosi jo nuostatų, viešindama informaciją. Remiantis objektyvumo, teisingumo, aiškumo ir reguliarumo principais, užtikrinamas įmonės atskaitingumas prieš suinteresuotas šalis ir visuomenę, vidiniame ir išoriniame įmonės tinklalapiuose viešinama objektyvi ir aiški informacija apie veiklą, vykdomus projektus bei skiriamų lėšų panaudojimą. Periodiškai, vadovaujantis skaidrumo gairėmis, rengiamos ir skelbiamos metinės bei tarpinės (ketvirčių) įmonės veiklos ir strategijos priemonių plano įgyvendinimo ataskaitos, informacija apie veiklos finansavimą (metiniai ir tarpiniai finansinių ataskaitų rinkiniai), bei darbuotojų darbo užmokestį: įmonės metinių finansinių ataskaitų rinkinys, metinė veiklos ataskaita, taip pat metinių finansinių ataskaitų auditoriaus išvada interneto svetainėje

skelbiama per 10 darbo dienų nuo metinių finansinių ataskaitų rinkinio patvirtinimo, o tarpinių finansinių ataskaitų rinkiniai – per 2 mėn., pasibaigus ataskaitiniam periodui.

Įmonė taip pat skelbia savo interneto svetainėje įmonės įstatus, esamą darbuotojų skaičių, metinį darbo užmokesčio fondą, įmonės vadovų ir jų pavadootojų mėnesinę algą, finansiniais metais įvykdytus, vykdomus ir planuojamus pirkimus bei investicijas.

Įmonės svetainėje pateikta pagrindinė informacija, susijusi su korupcijos prevencijos politika, sudaryta galimybė gyventojams tiesiogiai stebėti radiologinį foną 13-je nustatytu taškų, pateikta informacija avarinės parengties ir civilinės saugos klausimais. Vidiniame tinklalapyje ir įmonės internetinėje svetainėje talpinama informacija apie politiką įvairiose veiklose.

Visuomenės supažindinimui su įmonės prioritetais išoriniame įmonės tinklalapyje talpinama ir periodiškai atnaujinama informacija apie bendrą įmonės strategiją, įmonės valdymo organus, nuo 2020 m. pradėta taikyti geroji praktika viešinant rinkos konsultacijas apie planuojamus vykdyti viešuosius pirkimus. Siekiant skatinti visuomenės pasitikėjimą, formuoti teigiamą požiūrį į įmonės veiklą, plėsti auditoriją transliuojant pagrindinę žinutę apie IAE eksploataavimo nutraukimo darbų mastą, unikalumą, svarbą ir saugą, iššūkius bei pasiektus rezultatus viešinama ne tik vidiniame tinklalapyje ir įmonės internetinėje svetainėje, bet rengiami ir platinami pranešimai spaudai, teikiama informacija šalies ir užsienio žiniasklaidai, organizuojami seminarai, susitikimai su vietos bendruomene, rengiami reprezentaciniai leidiniai, platinama informacija per socialinius tinklus (*Facebook* ir *LinkedIn*) ir kt. Nepaisant skirtingų platformų profilio ir transliuojamo turinio, tai yra tinkamos papildomos priemonės informacijai viešinti. Paminėtina, kad įmonės veiklos viešinimas socialiniame tinkle *LinkedIn* įpareigoja didžiąją informaciją transliuoti anglų kalba dėl potencialių tiekėjų suinteresuotumo.

Įvertindami viešai pateikiamos informacijos reikšmę bei reaguojant į Valdymo koordinavimo centro ir Informacinės visuomenės plėtros komiteto kasmet pateikiamas rekomendacijas informacijos turinio pakankamumui, nuosekliai tobulinamas įmonės tinklalapis – pildoma informacija apie valdymo organus, jų atsakomybės sritis, aktualūs dokumentai, pavaldumai, esminiai pasiekimai vykdomuose projektuose. Oficialiosios VĮ IAE internetinės svetainės adresas: www.iae.lt

Vizualinės komunikacijos ir identiteto stiprinimui 2020 m. įmonėje sukurtas vizualinio identiteto gidas, kuriame paaiškinama logotipo reikšmė, dydžiai, įmonės šūkio naudojimo sąlygos, spalvos naudojimo motyvai, simboliai, papildomos komunikacijos priemonės. Viešinant eksploataavimo nutraukimo veiklas, šiandien įmonės naudojama simbolika yra atpažįstama, tačiau atsirandant įvairioms komunikacijos formoms, komunikacija reikalauja konkretumo ir aiškumo. Tai reiškia, kad vizuali komunikacija turi būti aiški, nuosekli ir svarbiausia – vientisa.

Su COVID-19 prevencija susiję komunikacijos darbai

2020 m. kovo viduryje šalyje paskelbus karantiną įmonė, kaip ir daugelis kitų stambesnių ar mažesnių veiklą vykdančių įmonių pasaulyje, buvo priverstos koreguoti įprastą darbo režimą laikantis griežtų karantino reikalavimų. Šiuo periodu transliuojama efektyvi ir savalaikė komunikacija darbuotojams tampa itin reikšminga siekiant išvengti panikos ir gandų įmonės viduje. Suvaldyti laikiną įtampą tokioje situacijoje įmanoma, atradus tinkamas efektyvios komunikacijos priemones. Krizės laikotarpiu vidinė komunikacija tampa pokyčių komunikacija, tad darbuotojams yra itin svarbu gaunamos informacijos tikslumas ir aiškumas. Įmonės personalas buvo nuolat informuojamas apie situaciją, elgesio taisykles ir rekomendacijas, taikomas apsaugos priemonės (TV monitoriai, plakatai, el. paštas, intranetas, naujienlaiškis, garsiakalbiai). Pateikdami rūpimus klausimus darbuotojai gaudavo operatyvius atsakymus. Dažniausiai užduodami klausimai – atsakymai buvo platinami viešai.

Informacija apie finansinės veiklos auditą

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymu, Energetikos ministerija, kaip savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija parenka audito įmonę metinių finansinių ataskaitų rinkinio auditui atlikti.

2019 m. finansinę įmonės veiklą auditavo UAB “BDO auditas ir apskaita”, atlygis už suteiktas paslaugas sudarė 24 4200 eurų (su PVM).

2020 m. finansinę įmonės veiklą audituojama UAB “BDO auditas ir apskaita”, atlygis už paslaugas sudaro 24 200 eurų (su PVM).

Audito įmonė per ataskaitinius metus įmonei ne audito paslaugų neteikė ir jokio kito atlygio, išskyrus atlygį už audito paslaugas, iš įmonės negavo.

Įstatymų numatyta tvarka rengiamas ir viešinamas įmonės finansinių ataskaitų rinkinys. Metinės finansinės ataskaitos skelbiamos įmonės svetainėje, adresu:

<https://www.iae.lt/administracine-informacija/finansiniu-ataskaitu-rinkiniai/56>

VEIKLOS IR FINANSINĖ PROGNOZĖ

2020 m. vasario 24 d. Energetikos ministro įsakymu patvirtintame įmonės strategijos įgyvendinimo priemonių plane numatytos strateginių tikslų pasiekimo priemonės ir uždaviniai ateinančių 4 metų laikotarpyje. Įmonė planuoja efektyviai įgyvendinti IAE eksploatavimo nutraukimo projektą ir tvarkyti radioaktyviasias atliekas, užtikrinant Megaprojekto kritinio kelio rezervo indekso reikšmę ne mažiau kaip 1, bendrų Megaprojekto laiko ir biudžeto panaudojimo indeksų reikšmes ne mažiau, kaip 0,9, laikytis priemonių plane numatytų darbuotojų saugos ir sveikatos apsaugos rodiklių, užtikrinti aplinkos apsaugą, taupyti energetinius resursus, atlikti numatytos įrangos radiologinius tyrimus, izoliuoti sistemas prieš išmontavimą, tęsti išmontavimo projektinių dokumentų rengimą. Numatyta iki 2023 m. pabaigos nugriauti 20 nenaudojamų pastatų (tame tarpe 129 pastatą) ir sutvarkyti jų teritoriją.

Pagrindiniai uždaviniai, išdėstyti įmonės veiklos strategijos įgyvendinimo 2021-2024 m. priemonių plane:

- 2021 m. 2 ketvirtį gauti VATESI leidimą kietųjų radioaktyviųjų atliekų išėmimo, tvarkymo ir saugojimo komplekso (B2/3/4 projektas) pramoninei eksploatacijai;
- 2021 m. I pusmetį gauti VATESI leidimą atlikti trumpaamžių labai mažo aktyvumo radioaktyviųjų atliekų atliekyno (projektas B19-2) „karštuosius“ bandymus (1-ą radioaktyviųjų atliekų pervežimo į atliekyną kampaniją) ir iki 2022 m. II ketvirčio pabaigos juos atlikti bei gauti VATESI leidimą atliekyno pramoninei eksploatacijai;
- 2021 m. II ketvirtį pasirašyti mažo ir vidutinio aktyvumo trumpaamžių radioaktyviųjų atliekų paviršinio atliekyno (projektas B25-2) 1-os ir 2-os rūšių grupių statybos sutartį, o iki 2024 m. pabaigos užbaigti paviršinio atliekyno įrangos bandymus, nenaudojant radioaktyviųjų medžiagų;
- 2021 m. įrengti pažeisto branduolinio kuro tvarkymo įrangą 2 -jame bloke ir 2022 m. užbaigti panaudoto branduolinio kuro iškrovimą iš 1-jo ir 2-jo blokų išlaikymo baseinų ir baseinų išvalymo darbus;
- Iki 2021 m. pabaigos modifikuoti LPBKS „karštąją“ kamerą;
- 2021 m. III ketvirtį parengti ir pateikti VATESI, o iki 2022 m. pabaigos su VATESI suderinti A2 ir V2 blokų išmontavimo projektinę dokumentaciją;
- 2021 m. II ketvirtį gauti valstybės institucijų pritarimą PAVA, iki 2022 m. pabaigos parengti ir su VATESI suderinti 2-ojo reaktoriaus R1, R2 zonos išmontavimo technologinį projektą ir saugos analizės ataskaitą, o 2023 m. pabaigoje gauti VATESI leidimą išmontavimo darbams;
- Iki 2021 m. pabaigos pasirašyti abiejų reaktorių R3 zonos išmontavimo inžinerinio projektavimo 1-ojo etapo paslaugų sutartis; iki 2022 m. pabaigos pasirinkti optimalų išmontavimo ir atliekų tvarkymo variantą ir gauti suinteresuotų šalių pritarimą; iki 2023 m. pabaigos parengti abiejų reaktorių R3 zonos išmontavimo konceptualų projektą;
- VATESI pritarus bitumuotų atliekų saugyklos pavertimo atliekynu koncepcijai, iki 2021 m. pabaigos parengti poveikio aplinkai vertinimo ataskaitą ir ją pavišinti, o iki 2023 m. pabaigos parengti ir su VATESI suderinti technologinį projektą ir SAA;
- Iki 2021 m. pabaigos surinkti ir supakuoti branduolinio kuro nuolaužas iš 1-ojo bloko panaudoto kuro išlaikymo baseinų, o iki 2022 m. – surinkti nuolaužas nuo 2-ojo bloko baseinų dugno ir visas nuolaužas sudėjus į konteinerį, jas išgabenti į LPBK;
- 2021 m. gauti VATESI licenciją radioaktyviųjų atliekų transportavimui iš MRAS į IAE ir iki 2023 m. pabaigos pervežti visas radioaktyviasias atliekas iš MRAS į įmonės saugyklas, sutvarkyti saugyklos teritoriją ir panaikinti jos radiacinę kontrolę.

VALSTYBĖS ĮMONĖS IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS 2020 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

- Surinkti, transportuoti ir sutvarkyti visas radioaktyviasias atliekas pagal gautus Radiacinės saugos centro pranešimus ar sudarytas sutartis su smulkiaisiais atliekų darytojais.

Įmonės veiklos strategijos įgyvendinimo 2021-2024 m. priemonių plane nustatytos pagrindinių įmonės veiklos rodiklių planuojamos pasiekti reikšmės 2021-2024 m.:

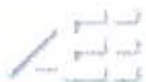
		2021 m.	2022 m.	2023 m.	2024 m.
Pirmojo ir aukštesnio lygio įvykių pagal INES skalę skaičius, <i>vnt</i>		0	0	0	0
Panaudoto branduolinio kuro iškrovimas konteinerių skaičius, <i>vnt</i>		18	7	-	-
IAE įrangos išmontavimas, <i>tonų</i>		3 315	3 846	6 463	8044
Radioaktyviųjų atliekų tvarkymas, <i>m³</i> .	Bendras galutinai apdorotų atliekų kiekis	6 447	10 221	8 268	11 037
	A klasės KRA ³² apdorojimas	1787	2124	1518	2174
	B ir C klasių KRA apdorojimas	129	144	169	243
	D ir E klasių KRA apdorojimas	90	117	142	152
	B ir C klasių SRA ³³ apdorojimas	250	250	250	250
	Talpinimas į saugyklas	5 214	5 747	1 796	5 949
Aplinkos apsaugos užtikrinimas, <i>Bq</i>	Į orą išmestų radioaktyvių medžiagų aktyvumas, ne daugiau	$3,6 \times 10^{12}$	$3,6 \times 10^{12}$	$3,6 \times 10^{12}$	$3,6 \times 10^{12}$
	Į vandenį pašalintų radioaktyvių medžiagų aktyvumas, ne daugiau	$1,2 \times 10^{12}$	$1,2 \times 10^{12}$	$1,2 \times 10^{12}$	$1,2 \times 10^{12}$

Prognozuojamos įmonės išlaidos ateinančių 4 metų laikotarpiui, *mln. eurų*:

	2021 m.	2022 m.	2023 m.	2024 m.
Darbo išlaidoms	38,77	41,70	41,85	43,36
Energetiniams ištekliams ir komunalinėms paslaugoms	9,94	10,14	9,68	8,42
Darbams ir paslaugoms, prekėms	17,24	24,69	14,74	17,23
Mokesčiams	0,18	0,18	0,14	0,16
Infrastruktūriniam projektams	6,40	9,36	13,84	23,28

³² kietosios radioaktyviosios atliekos

³³ skystosios radioaktyviosios atliekos

VALSTYBĖS ĮMONĖS IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS 2020 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

	2021 m.	2022 m.	2023 m.	2024 m.
Radioaktyvių atliekų iš smulkiųjų darytojų surinkimo ir apdorojimo veiklai bei MRAS eksploatavimo nutraukimo išlaidoms ³⁴	3,72	8,61	2,30	0,00
Iš viso	76,26	94,68	82,55	92,45

Prognozuojama, kad įmonės veiklai 2021 m. reikės apie 89,5 mln. eurų, įskaitant rizikas ir infliaciją. Iš jų ne mažiau nei 16,8 mln. eurų sudarys nacionalinis indėlis. Prognozuojamas lėšų poreikis įmonės veiklai 2021 m., *mln. eurų*:

	ES lėšos	LT lėšos	ES ir LT iš viso
IAE eksploatavimo nutraukimui	55,08	15,74	70,82
Kitai veiklai	3,46	0,91	4,37
NOR	0,91	0,16	1,07
Iš viso visai veiklai			76,26
Iš viso (su rizikomis ir infliacija)			89,53

Generalinis direktorius

Audrius Kamienas

2020 m. veiklos ataskaita.docx

³⁴ Į MRAS eksploatavimo nutraukimui planuojamas išlaidas įtrauktas PVM, nes PVM yra tinkamas finansuoti projekto lėšomis (3,46 mln. eurų be PVM)